

Arbeid, pensjon og inntekt i den eldre befolkningen

Rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe 26. mai 2026

Innledning og sammendrag.....	3
1 Alderspensjon fra folketrygden	6
1.1 Mottakere av alderspensjon.....	6
1.2 Utgifter til alderspensjon og gjennomsnittlig alderspensjon.....	12
1.3 Utvikling i alderspensjon.....	15
1.4 Effekt av pensjonsopptjening etter 62 år	17
1.5 Alderspensjon til tidligere uføre.....	19
2 Helse relaterte ytelser og dagpenger over 62 år	22
2.1 Uføretrygd.....	22
2.2 Arbeidsavklaringspenger	23
2.3 Sykepenger.....	24
2.4 Dagpenger.....	25
2.5 Samlet mottak av helse relaterte ytelser og dagpenger	26
3 Pensjonsordninger i privat sektor	29
3.1 Innledning	29
3.2 Tjenestepensjon i privat sektor	29
3.3 AFP i privat sektor.....	42
3.4 Uføredeknning i privat sektor	47
4 Pensjonsordninger i offentlig sektor	48
4.1 Oversikt over pensjonsordningene i offentlig sektor	48
4.2 Mottakere av pensjon	50
4.3 Utbetalinger	53

4.4	Uttak	63
4.5	Særaldersgrenser i offentlig sektor.....	76
5	Yrkesaktivitet blant eldre.....	80
5.1	Utvikling i yrkesaktivitet	80
5.2	Kombinasjon av arbeid og pensjon	84
5.3	Arbeidstid per uke	88
5.4	Forventet yrkesaktivitet.....	91
5.5	Median avgangsalder	92
5.6	Tilbud og etterspørsel etter eldre i arbeidslivet.....	93
6	Inntekt blant den eldre befolkningen.....	95
6.1	Samlet inntekt og endringer i samlet inntekt.....	95
6.2	Inntekt etter husholdningstype.....	98
6.3	Inntektsfordeling og lavinntekt	100
6.4	Sammensetningen av inntekt.....	102
6.5	Formue og gjeld.....	109
7	Minsteytelsene for alderspensjonister.....	111
7.1	Innledning	111
7.2	Minstenivåene i ny og gammel alderspensjon og utviklingen i minste pensjonsnivå	111
7.3	Nærmere om minstepensjonistene	115
7.4	Antall utbetalte tillegg og mottakere av ulike tillegg	119
7.5	Lavinntekt blant minstepensjonistene	120
7.6	Inntektssammensetningen til minstepensjonistene	121
7.7	Supplerende stønad til personer over 67 år	125
	Kilder.....	128
	Vedlegg 1 Arbeidsgruppens sammensetning og arbeid	130
	Vedlegg 2 Pensjonspolitisk arbeidsgruppe – bakgrunn og mandat.....	131
	Vedlegg 3 Statistikk.....	133

Innledning og sammendrag

Pensjonsreformens mål er å sikre et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem, å motivere til arbeid, å legge til rette for en fleksibel overgang fra arbeid til pensjon og å bidra til en god fordelings- og likestillingsprofil. Pensjonspolitisk arbeidsgruppe ble etablert som en undergruppe til Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd i 2009 (se vedlegg 1 for sammensetning og virksomhet i 2025 og vedlegg 2 om bakgrunn og mandat). Arbeidsgruppen skal blant annet avgi årlige rapporter med beskrivelse og analyse av utviklingstrekk innen pensjon og arbeidsliv til Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd.

29. februar 2024 ble det inngått et nytt bredt forlik om pensjon. Forliket er inngått mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne. Forliket støtter forslagene i Meld. St. 6 (2023–2024) *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil* med enkelte tilføyelser. Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber med et høringsnotat som konkretiserer forliket med lovforslag. Ett av punktene i forliket er at pensjonssystemet skal evalueres om lag hvert tiende år, for å følge med på utviklingen i både den sosiale og den økonomiske bærekraften. De årlige rapportene fra pensjonspolitisk arbeidsgruppe vil gi nyttig informasjon om den løpende utviklingen fram mot neste evaluering. Arbeidsgruppa vil vurdere hvordan framtidige rapporter skal innrettes for å understøtte dette.

Årets rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe beskriver hovedtrekk ved utviklingen i yrkesaktivitet, uttak av pensjon og inntekt for den eldre befolkningen fram til og med 2025.

Kapittel 1 omhandler alderspensjon fra folketrygden. Ved utgangen av 2025 mottok om lag 1 085 000 personer alderspensjon fra folketrygden. De siste fem årene har veksten i antall mottakere av alderspensjon vært relativt stabil på om lag 2 prosent per år. Det var vel 83 000 flere mottakere av alderspensjon i 2025 enn det var i 2021.

Mange benyttet seg av muligheten til å ta ut alderspensjon før 67 år fra 2011, noe som bidro til en sterk økning i antall mottakere av alderspensjon de første årene etter 2011. I årene fra 2021 til 2024 var det en nedgang i antall mottakere av alderspensjon under 67 år. Antallet økte litt igjen i 2025, noe som kan ha sammenheng med omleggingen av pensjonsordningene i offentlig sektor der det fra og med 1963-kullet er mulig å motta alderspensjon fra folketrygden, AFP og offentlig tjenstepensjon fra 62 år, uten avkortning. Andelen av befolkningen i alderen 62–66 år med mulighet for å ta ut alderspensjon tidlig øker, og var i 2025 på 65 prosent. Det er en overvekt av menn som tar ut alderspensjon tidlig.

Det er anslått at pensjonsreformen for første gang førte til innsparinger fra 2021. Anslåtte innsparinger i 2025 fra pensjonsreformen var samlet sett på 18,5 milliarder kroner. Innsparingene de første årene er særlig knyttet til ny regulering av pensjon under utbetaling og levealdersjustering. Fleksibel pensjonering førte til økte utgifter de første årene etter 2011, mens utgiftsøkning knyttet til fleksibel pensjonering har blitt redusert etter 2016.

Kapittel 2 omhandler inntektssikringsordninger i folketrygden og omfanget av slike ytelser blant personer over 62 år. I 2025 var det en nedgang i andelen mottakere av uføretrygd, mens det var en økning i andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) og dagpenger. Andelen mottakere av sykepenger var uendret i 2024. Samlet mottak av helserelaterte ytelser og dagpenger økte med 0,1 prosentpoeng i 2024.

Kapittel 3 omhandler pensjonsordninger i privat sektor. Blant arbeidstakere med innskuddspensjon har 30 prosent minstesparing etter obligatorisk tjenstepensjon. Totalt er 35 prosent tilknyttet en ordning med grunnsats på 2 prosent, mens 42 prosent er tilknyttet ordninger med grunnsats på 5 prosent eller mer. 50 prosent av medlemmene er tilknyttet en ordning som ikke gir ekstra tilskudd for lønn mellom 7,1 G og 12 G. Til tross for at

innskuddsordningene nå har klart flest aktive medlemmer, er både forsikringsforpliktelsene og utbetalingene fra ytelsesordningene og særlig fripolisene fortsatt betydelige. 72 prosent av mottakerne av privat kollektiv tjenstepensjon mottar pensjon fra fripolisene og 69 prosent av de samlede utbetalingene fra private tjenstepensjonsordninger er fra fripoliser.

I privat sektor er noe over halvparten av alle arbeidstakere ved 61 år tilknyttet en AFP-bedrift. Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet, var det om lag 144 000 personer som mottok AFP i privat sektor per desember 2025, noe som innebærer en økning på 8 prosent sammenlignet med samme tidspunkt i 2024. Blant disse var 66,2 prosent 67 år eller mer. Den livsvarige delen av AFP inngår i vilkåret for uttak av alderspensjon fra folketrygden før 67 år og dette bidrar i stor grad til at mange har mulighet til å ta ut alderspensjon fra 62 år.

Kapittel 4 omhandler pensjonsordninger i offentlig sektor. Antallet mottakere av alderspensjon fra Statens pensjonskasse (SPK), Kommunal landspensjonskasse (KLP) og Oslo Pensjonsforsikring (OPF) har økt i perioden 2021–2025. Antall mottakere av uførepensjon over 62 år har gått ned både i SPK og KLP, men har økt noe i OPF.

Endringer i regelverket for de offentlige tjenstepensjonsordningene påvirker både antall mottakere, utbetalinger og uttaksandeler av de ulike offentlige pensjonsytelsene. Fjerning avplikten til å fratruke ved særaldersgrensen, har ført til at flere fortsetter etter særaldersgrensen. Blant personer med aldersgrense 60 år i SPK, har andelen 61-åringer som fortsatt var i jobb ved utgangen av året økt fra 5,1 prosent i 2021 til 14,6 prosent i 2025. Blant dem med aldersgrense 65 år i SPK, har andelen 66-åringer som fortsatt var i jobb økt fra 7,4 prosent i 2021 til 17,3 prosent i 2025.

I 2025 fylte 1963-kullet 62 år, og det ble for første gang mulig å ta ut påslagspensjon, oppsatt bruttopensjon (for aktive medlemmer), ny offentlig AFP og betinget tjenstepensjon. Foreløpig er omfanget naturlig nok svært begrenset. Samtidig som nye offentlige ytelser fases inn, fases de gamle ut. I 2025 falt antall mottakere av folketrygdberegnet AFP, som er den ytelsen som først blir påvirket i stor grad både i SPK, KLP og OPF.

Kapittel 5 omhandler yrkesaktivitet i den eldre delen av befolkningen. Ett av hovedmålene med pensjonsreformen er å få flere til å stå lenger i arbeid. Yrkesaktiviteten blant eldre har steget jevnt de siste årene, også før pensjonsreformen. Sammenlignet med sysselsettingen før pensjonsreformen, er sysselsettingen høyere for alle aldersgruppene over 60 år. Økningen fra 2010 har vært spesielt stor for aldersgruppen 62–64 år, noe som kan indikere at pensjonsreformen har hatt særlig betydning for utviklingen i yrkesaktiviteten for disse aldersgruppene. Andelen lønnstakere i 2025 er høyere enn for fire år siden for alle aldersgruppene fra 60 til 74 år. Det siste året har andelen lønnstakere i aldersgruppen 61 år hatt en nedgang på 0,2 prosentpoeng, mens det har vært en økning i andelen lønnstakere for de resterende aldersgruppene som varierer fra 0,1 til 1,9 prosentpoeng. Aldersgruppen 62 år hadde en vekst på 1,9 prosentpoeng det siste året, noe som trolig henger sammen med omleggingen av offentlig tjenstepensjon.

Blant mannlige lønnstakere i alderen 62–66 år, kombinerte 37 prosent arbeid med mottak av alderspensjon fra folketrygden i 2025. Andelen blant kvinner er betydelig lavere; 20 prosent av kvinnelige lønnstakere i den aktuelle aldersgruppen kombinerte arbeid med alderspensjon fra folketrygden. Både for menn og kvinner har andelen som kombinerer arbeid og alderspensjon fra folketrygden falt siden 2021.

I 2025 var gjennomsnittlig avtalt arbeidstid 32,4 timer per uke for aldersgruppen 62–66 år, 25,6 timer per uke for aldersgruppen 67–69 år og 19,1 timer per uke for aldersgruppen 70–74 år. Gjennomsnittlig avtalt arbeidstid er høyere i 2025 enn i 2021 for aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år, mens gjennomsnittlig avtalt arbeidstid i 2025 er noe lavere enn i 2021 for aldersgruppen 70–74 år.

Kapittel 6 omhandler inntektsutviklingen for den eldre befolkningen. For aldersgruppen 60 år og eldre sett samlet, har realveksten i samlet median inntekt etter skatt vært på om lag 6 prosent i perioden 2014–2024, som er på samme nivå som realveksten for aldersgruppen 40–49 år. Realveksten i aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år har vært svak i perioden. Dette må ses i sammenheng med at årskullene 1944–1949, som fikk mulighet til tidlig uttak av alderspensjon fra 2011, nå i stor grad har hatt avgang fra arbeid. Realveksten i median inntekt etter skatt har vært sterkest i aldersgruppene 75 år og eldre.

Det har i perioden 2014–2024 vært realvekst i median inntekt etter skatt for alle desiler. Økningen i kjøpekraft har imidlertid vært sterkest for de laveste desilene. At realveksten i samlet inntekt har vært sterkest blant de med lavest samlet inntekt må ses i sammenheng med flere økninger i minste pensjonsnivå i perioden.

Både nivået på og sammensetningen av inntekten endrer seg med økende alder etter 62 år. Samlet inntekt går klart ned med alder og mye av nedgangen skyldes at yrkesinntekten faller med alder. For personer under 67 år er yrkesinntekt den viktigste inntektskomponenten. For 67-åringene utgjør yrkesinntekt og alderspensjon henholdsvis 35 prosent og 26 prosent av samlet inntekt.

I aldersgruppen over 75 år er det fortsatt en høy andel med lavinntekt, men andelen har falt de siste ti årene og er nå om lag på nivå med andelen i aldersgruppene som er yngre enn 50 år. I alle aldersgruppene som er yngre enn 75 år har andelen med lavinntekt økt de siste ti årene.

Kapittel 7 omhandler utviklingen i minstenivåene i alderspensjonssystemet, antallet minstepensjonister, lavinntekt blant minstepensjonistene og inntektssammensetningen for minstepensjonistene. I kapitlet omtales også utviklingen i mottak av supplerende stønad for personer som er 67 år og eldre.

Realverdien av minstenivåene har økt relativt mye siden innføringen av pensjonsreformen, og særlig for enslige. Realverdien av minstenivåene hadde en nedgang i 2022, som må ses i sammenheng med uvanlig høy prisvekst og at faktisk prisvekst i 2022 ble høyere enn anslaget for prisvekst som lå til grunn ved reguleringen. De etterfølgende årene har realverdien av minstenivåene økt, og i 2023 medførte reguleringsreglene dessuten at alle pensjoner økte mer enn grunnbeløpet. For enslige med minste pensjonsnivå kom en særskilt økning på 4 000 kroner fra januar 2023 i tillegg. Minste pensjonsnivå for enslige ble økt med ytterligere 6 000 kroner fra 1. mai 2025.

Både andelen og antallet minstepensjonister var i 2025 på sitt laveste nivå noensinne. Det er store forskjeller mellom kjønn, og kvinner utgjør majoriteten av minstepensjonistene. Andelen med lavinntekt er høyere blant minstepensjonistene enn blant øvrige alderspensjonister i samme aldersgruppe. Dette gjelder særlig for aleneboende. Andelen med lavinntekt er klart høyere blant aleneboende enn blant de som bor sammen med andre. Dette gjelder både generelt for pensjonister og særlig for minstepensjonistene.

Antall mottakere av supplerende stønad for personer 67 år og eldre har økt med 25 prosent siden 2021, som må ses i sammenheng med at stadig flere innvandrere blir eldre og pensjonister. De aller fleste mottakere av supplerende stønad har andre inntekter eller formue og mottar derfor en redusert stønad.

1 Alderspensjon fra folketrygden

I dette kapitlet presenteres trekk ved utviklingen i alderspensjon fra folketrygden. Utviklingen i antall mottakere av alderspensjon over og under 67 år og gjennomsnittlige ytelser omtales. Videre beskrives utgifter til alderspensjon fra folketrygden og utgiftsvirkningene av pensjonsreformen.

1.1 Mottakere av alderspensjon

Ved utgangen av 2025 var det 1 084 611 personer som mottok alderspensjon fra folketrygden. Det tilsvarer en økning på vel 83 000 personer, eller 8,3 prosent, fra utgangen av 2021, se tabell 1.1. Fra 2021 til 2024 har den årlige veksten vært relativt stabil med om lag 20 000 personer eller om lag 2 prosent pr år. Fra 2024 til 2025 var veksten litt høyere, noe som kan ha sammenheng med omleggingen av pensjonsordningene i offentlig sektor. Fra og med 1963-kullet er det mulig å kombinere uttak av alderspensjon fra 62 år i folketrygden med uttak av AFP og offentlig tjenestepensjon.

I de første årene etter pensjonsreformen, benyttet mange seg av muligheten til å ta ut alderspensjon før 67 år. Antall mottakere av alderspensjon i aldersgruppen 62–66 år økte fram til 2018, men har siden avtatt. Fra 2021 til 2024 har det vært en gradvis nedgang i denne gruppen på om lag 2-3 prosent årlig. I 2025 var det en økning igjen som kan ha sammenheng med omleggingen av pensjonsordningene i offentlig sektor omtalt over. Reform av pensjonsordningene i offentlig sektor fra og med 1963-kullet har ifølge beregninger fra NAV isolert sett ført til økt uttak av alderspensjon i folketrygden for 62-åringene i 2025. Effekten kan på usikkert grunnlag anslås til om lag 1 500 personer.

Gjennomsnittlig alder ved første uttak av alderspensjon var 65,7 år i 2025. For menn var gjennomsnittlig alder 65,2 år og for kvinner 66,2 år.

Tabell 1.1 Antall mottakere av alderspensjon ved utgangen av året, 2021–2025

År	Antall mottakere av alderspensjon	Vekst i antall	Vekst i prosent	Antall mottakere under 67 år	Vekst i antall	Vekst i prosent
2021	1 001 459	20 011	2,0	87 403	-2 628	-2,9
2022	1 018 215	16 756	1,7	84 385	-3 018	-3,5
2023	1 039 502	21 287	2,1	82 019	-2 366	-2,8
2024	1 060 537	21 035	2,0	80 423	-1 596	-1,9
2025	1 084 611	24 074	2,3	81 585	1 162	1,4

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

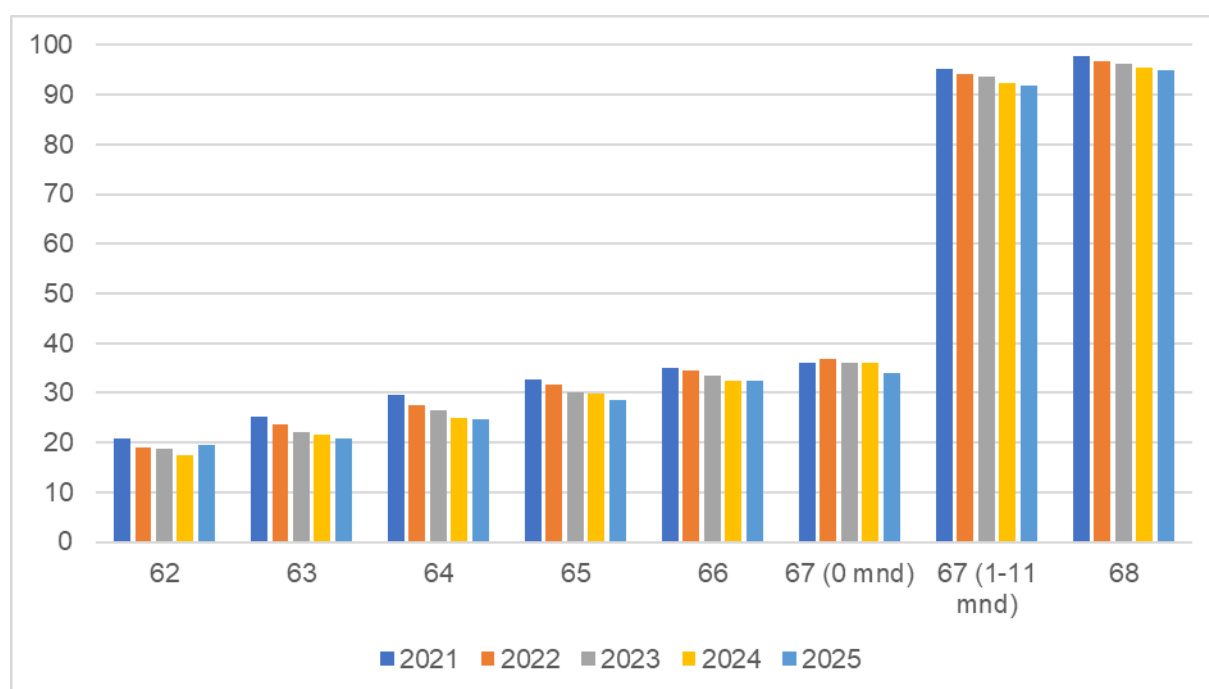
1.1.2 Om mottakere av alderspensjon 62–66 år

Med innføringen av fleksibel alderspensjon fra 62 år økte antall mottakere i alderen 62–66 år som andel av befolkningen i de første årene etter 2011 og fram til 2016. I de senere årene har uttaksandelene i hovedsak falt, se figur 1.1. I årene 2021 til 2024 tok en gradvis lavere andel ut alderspensjon ved første mulighet, og andelen som tok ut alderspensjon ved 62 år falt fra 20,8 prosent i 2021 til 17,4 prosent i 2024. I 2025 skjedde det igjen en økning ved uttak 62 år til 19,6 prosent. Ved andre uttaksaldre ser en fortsatt et betydelig fall i antall mottakere av alderspensjon som andel av befolkningen i perioden 2021–2025.

Pensjonsreformen har gitt mulighet til å øke den årlige pensjonen ved å ta ut alderspensjon etter 67 år. Uttak av alderspensjon i folketrygden før 67 år kan ikke kombineres med gammel offentlig AFP for personer født før 1963, og heller ikke med pensjon til gjenlevende ektefelle fra folketrygden eller 100 prosent uføretrygd. Personer som mottar disse ytelsene, går over på alderspensjon ved 67 år og 1 måned. I figur 1.1 er det derfor skilt mellom andelen som mottar alderspensjon ved 67 år og 0 måneder, altså andelen som regnes som å ha tatt ut før 67 år, og andelen som mottar alderspensjon ved 67 år og 1–11 måneder.

Ved utgangen av 2025 var det 8,3 prosent i alderen 67 år og 1–11 måneder som ikke mottok alderspensjon. Om lag 0,5 prosent av befolkningen over 67 år i Norge anslås å ikke ha rett til alderspensjon. Dette gjelder blant annet personer som har innvandret til Norge etter 67 år. Selv om relativt få utsetter uttaket til etter 67 år har andelen økt noe over tid. Andelen 68-åringer som ikke har tatt ut alderspensjon har økt, fra 2,3 prosent i 2021 til 5,0 prosent i 2025.

Figur 1.1 Mottakere av alderspensjon 62–68 år ved utgangen av året som andel av befolkningen. Prosent

For 62-åringer regnes 11/12 med i nevneren, da man først kan ta ut pensjon måneden etter man fyller 62 år.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Selv om alderspensjon kan tas ut gradert, velger de fleste å ta ut 100 prosent alderspensjon, og den gjennomsnittlige uttaksgraden øker med alder. Vel 60 prosent flere menn enn kvinner starter uttak av alderspensjon i alderen 62–66 år. En del av forklaringen på den store kjønnsforskjellen er at flere menn har tilstrekkelig opptjening for å kunne starte uttak før 67 år, samt at en større andel av kvinnene mottar uføretrygd eller offentlig AFP.

Tabell 1.2 viser gjennomsnittlig uttaksgrad blant nye mottakere av alderspensjon i alderen 62–66 år. I 2025 var gjennomsnittlig uttaksgrad på 85,0 prosent, mens gjennomsnittlig utbetalt pensjon, korrigert for uttaksgrad, var vel 270 000 kroner. Gjennomsnittlige utbetalt alderspensjon korrigert for uttaksgrad i alderen 62–66 år var i 2025 nær 256 000 kroner for kvinner og vel 279 000 kroner for menn.

Majoriteten av menn som tar ut alderspensjon mellom 62 og 66 år, 61 prosent, starter uttak ved 62 år. Ellers er uttak relativt jevnt fordelt for aldersgruppene 63–66 år. For kvinner som

tar ut alderspensjon mellom 62 og 66 år er vanligste uttaksalder også 62 år, og 54 prosent tar ut alderspensjon ved denne alderen.

Tabell 1.2 Nye mottakere av alderspensjon 62–66 år i 2025. Gjennomsnittlig uttaksgrad, gjennomsnittlig alderspensjon¹ og gjennomsnittlig utbetalt alderspensjon korrigert for uttaksgrad

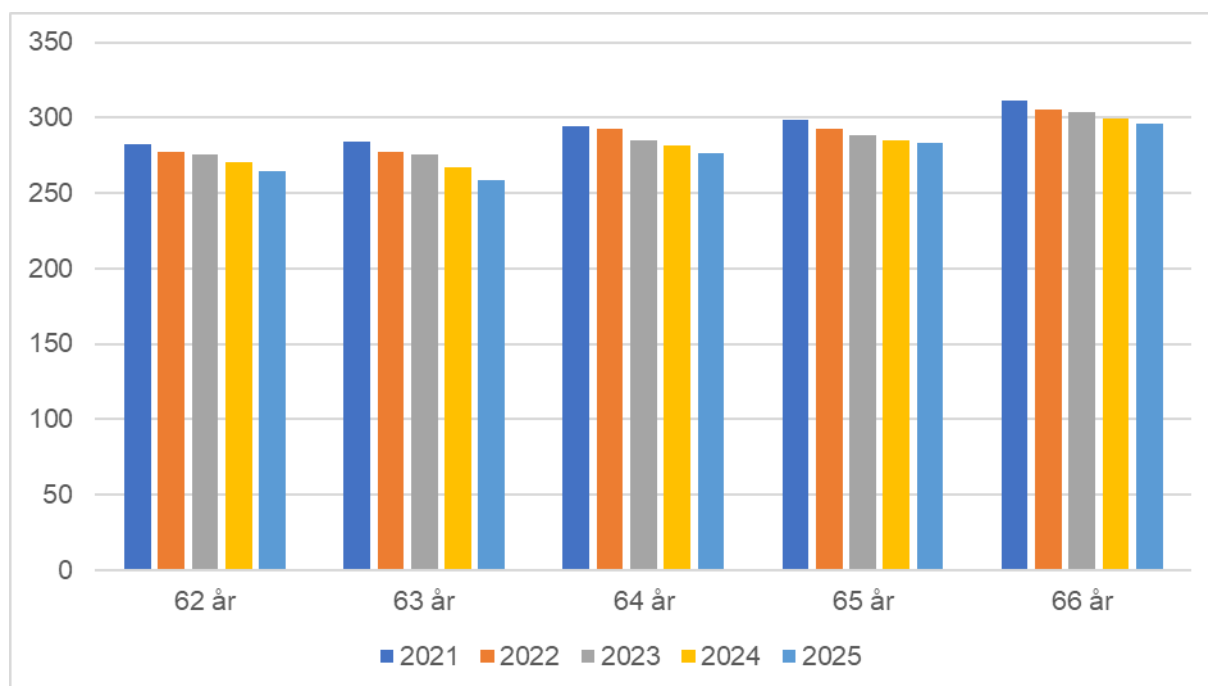
		Antall	Gjennomsnittlig uttaksgrad. Pst.	Gjennomsnittlig utbetalt pensjon i kroner	Gjennomsnittlig utbetalt pensjon i kroner korrigert for uttaksgrad
Kvinner	62–66	11 427	83,9	215 781	255 767
	62	6 162	77,1	189 248	244 678
	63	1 345	87,1	219 486	251 035
	64	1 234	89,5	235 700	261 931
	65	1 645	91,7	251 793	274 758
	66	1 041	93,4	256 650	276 945
Menn	62–66	18 583	85,7	240 812	279 214
	62	11 357	82,9	228 089	274 115
	63	2 063	86,9	231 328	263 680
	64	1 717	88,6	254 679	286 786
	65	1 975	91,2	267 359	290 123
	66	1 471	91,8	285 413	310 483
Totalt	62–66	30 010	85,0	231 476	270 469
	62	17 519	81,0	215 066	264 245
	63	3 408	87,0	226 692	258 730
	64	2 951	88,9	246 862	276 548
	65	3 620	91,4	260 422	283 276
	66	2 512	92,5	273 409	296 486

¹ Beregnet uten etterbetalinger.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 1.2 viser utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon korrigert for uttaksgrad fra 2021 til 2025 for uttak i alderen 62 til 66 år. Gjennomsnittlig alderspensjon målt i fast G er i perioden noe redusert ved de fleste uttaksaldre og de fleste år. Nedgangen i gjennomsnittlig alderspensjon henger sammen med levealdersjusteringen av pensjoner. Det innebærer at yngre årskull må stå lenger i arbeid for å oppnå samme pensjonsnivå som eldre årskull når levealderen øker. Både opptjeningseffekten og uttakseffekten bidrar til at årlig pensjon blir høyere ved utsatt uttak. Det er årsaken til at det høyeste nivået på alderspensjonen, korrigert for uttaksgrad, er ved 66 år.

Figur 1.2 Gjennomsnittlig alderspensjon¹ korrigert for uttaksgrad for nye mottakere 62–66 år i årene 2021–2025. Tusen 2025-kroner målt i fast G

¹ Beregnet uten etterbetalinger.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

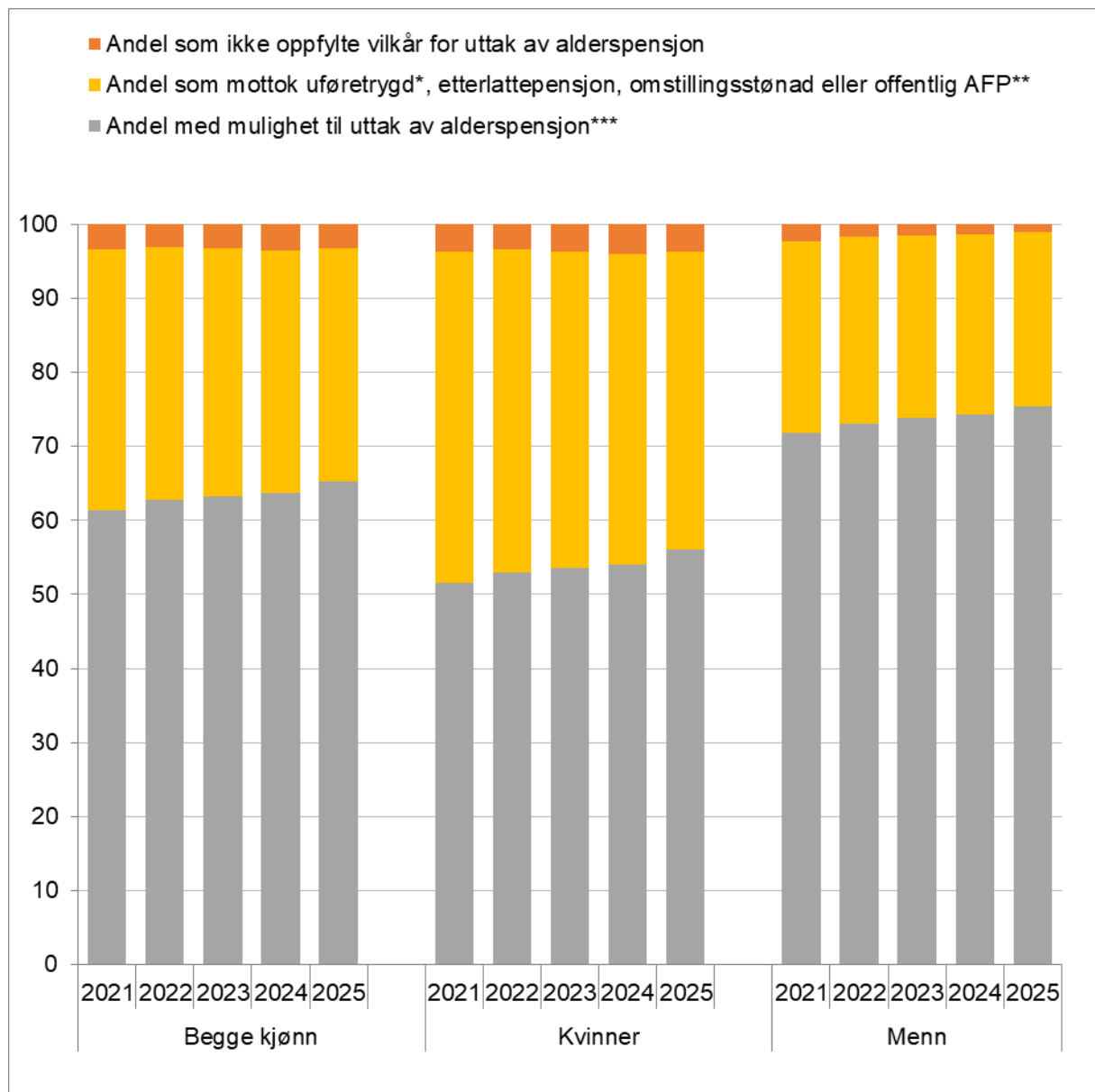
Figur 1.3 viser hvor stor andel av befolkningen som oppfylte vilkåret for å ta ut minst 20 prosent alderspensjon ved utgangen av årene 2021–2025. Figuren omfatter hele befolkningen i alderen 62–66 år.

Figuren viser at andelen med mulighet til å ta ut alderspensjon har økt. I 2025 kunne 65 prosent av befolkningen i aldersgruppen 62–66 år ta ut minst 20 prosent alderspensjon. Det er en økning på 4 prosentpoeng siden 2021. Økningen er noe større for kvinner enn for menn. Når andelen med mulighet til å ta ut alderspensjon har økt, skyldes det både at andelen som ikke oppfylte vilkårene for uttak av alderspensjon ble noe redusert i perioden, og at andelen som har uføretrygd, etterlattepensjon eller offentlig AFP har gått noe ned. I 2025 har omleggingen av AFP og tjenstepensjonsordningene i offentlig sektor fra og med 1963-kullet bidratt til at flere hadde mulighet til å ta ut fleksibel alderspensjon.

Ved utgangen av 2025 var 56 prosent av kvinnene i aldersgruppen 62–66 år, anslått å ha mulighet til å ta ut tidlig alderspensjon, mot 51 prosent i 2021. Tilsvarende var 75 prosent av mennene i alderen 62–66 år, anslått å ha mulighet til å ta ut tidligpensjon, mot 72 prosent i 2021.

For de som ikke kan ta ut alderspensjon mellom 62 og 66 år er den viktigste årsaken at de allerede mottar ytelser fra andre ordninger, særlig uføretrygd. I tillegg er det en del som har for lav opptjening til å kunne ta ut alderspensjon før 67 år. En del av de som ikke oppfyller vilkårene for uttak, vil være personer som jobber i offentlig sektor. De som er født før 1963 vil kunne ha mulighet til å ta ut gammel offentlig AFP i stedet. Reduksjonen i andelen som mottar uføretrygd har bidratt til at flere kan ta ut fleksibel alderspensjon. De særskilte økningene for enslige minstepensjonister i perioden har isolert sett bidratt til at noen færre har tilstrekkelig opptjening til å kunne ta ut fleksibel alderspensjon.

Figur 1.3 Andel av befolkningen 62–66 år som hadde muligheten til uttak av 20 prosent alderspensjon, andel som mottok uføretrygd, etterlattepensjon, omstillingsstønad eller offentlig AFP, og andel som ikke oppfylte vilkår for uttak av alderspensjon. Prosent. Tall ved utgangen av årene 2021–2025

* Inkluderer bare personer som mottok over 80 prosent uføretrygd, siden uføretrygd med lavere grad kan kombineres med uttak av alderspensjon.

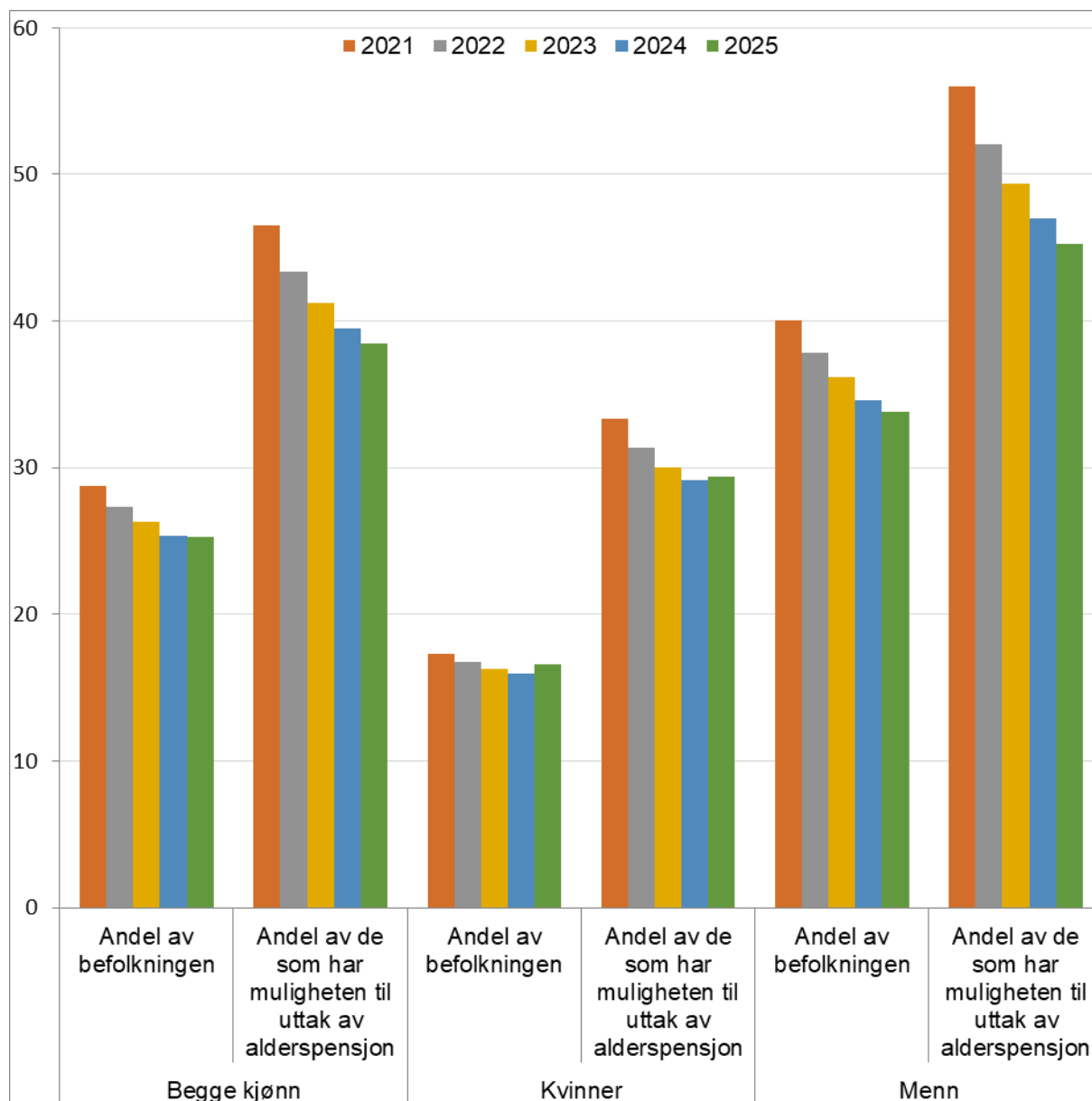
** Offentlig AFP til og med 1962-kullet.

*** Personer som hadde tilstrekkelig høy pensjonsopptjening til uttak av 20 prosent alderspensjon.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 1.4 viser antall mottakere av alderspensjon i aldersgruppen 62–66 år, som andel av befolkningen og som andel av de som har mulighet til å ta ut alderspensjon. I 2025 hadde 25 prosent av befolkningen i alderen 62–66 år tatt ut alderspensjon. Av de som hadde mulighet til å ta ut alderspensjon før 67 år hadde 38 prosent tatt ut i 2025, sammenlignet med 47 prosent i 2021.

Figur 1.4 Mottakere av alderspensjon 62–66 år som andel av befolkningen¹ og som andel av de som har mulighet til å ta ut alderspensjon² etter kjønn. Prosent

¹ 62-åringene er kun medregnet fra måneden etter fylte 62 år. I tillegg er 67-åringene medregnet i måneden ved fylte 67 år.

² Oppfyller vilkårene for uttak av minst 20 prosent alderspensjon.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Det er store kjønnsforskjeller i uttaksmønsteret; en større andel menn enn kvinner tar ut alderspensjon tidlig. I 2025 hadde 17 prosent av kvinner i alderen 62–66 år tatt ut alderspensjon, og blant de med mulighet for tidlig uttak var det 29 prosent som gjorde det. Blant menn var det 34 prosent av de mellom 62–66 år som hadde tatt ut alderspensjon, og blant dem med mulighet for uttak var det 45 prosent som gjorde det.¹ Forskjellen i

¹ Se tabell A.2–A.4 i vedlegg 3 for en oversikt over hvor mange som har tatt ut alderspensjon på ulike alderstrinn under 67 år som andel av hvor mange som er anslått å kunne ta ut alderspensjon, totalt og fordelt på kvinner og

uttaksmønster mellom kvinner og menn var noe mindre i 2025 enn i 2021, da andelen som tar ut tidligpensjon særlig har blitt redusert blant menn de siste årene. Andelen som tok ut alderspensjon i aldersgruppen 62–66 år økte litt for kvinner i 2025, mens det var fortsatt noe nedgang for menn. Omleggingen av AFP og tjenstepensjonsordningene i offentlig sektor fra og med 1963-kullet har isolert sett bidratt til økt uttak av alderspensjon ved 62 år i 2025. Denne effekten kan være sterkest for kvinner da et flertall av ansatte i offentlig sektor er kvinner.

Tabell 1.3 viser status to måneder før overgang til alderspensjon for nye alderspensjonister som tok ut alderspensjon ved henholdsvis 62–66 år, 67 år, over 67 år og samlet i 2025. Statistikken gjelder for alderspensjonister bosatt i Norge. Tabellen viser at de som starter uttak av pensjon i alderen 62–66 år i hovedsak var arbeidstakere som ikke mottok noen ytelse (82 prosent). For nye alderspensjonister ved 67 år kommer den største gruppen fra uføretrygd. Personer som starter uttak av alderspensjon etter 67 år, er i hovedsak arbeidstakere.

Antall nye mottakere av alderspensjon bosatt i Norge var 67 800 i 2025. Av de som startet uttak av alderspensjon i 2025, var 42 prosent i alderen 62–66 år, 53 prosent 67 år og 4 prosent over 67 år.

Tabell 1.3 Nye mottakere av alderspensjon² fordelt på status to måneder før de tok ut alderspensjon for aldersgruppen 62–66 år, ved 67 år, over 67 år og samlet, 2025. Andel i prosent

	62–66 år	67 år	Over 67 år	Samlet
Arbeidstakere uten ytelse	82,0	17,6	61,4	46,6
Arbeidstakere med ytelse ¹	5,6	7,7	0,8	6,5
Uføretrygd	0,5	41,7	0,0	22,5
AFP fra offentlig sektor	0,0	17,6	0,0	9,4
Andre ytelser ²	1,7	1,2	0,0	1,4
Annet ³	10,2	14,2	37,8	13,6
Antall	28 539	36 238	2 996	67 773

¹ Gjelder arbeidstakere som samtidig mottar blant annet uføretrygd, AFP i offentlig sektor, dagpenger, arbeidsavklaringspenger og pensjon til etterlatte.

² Andre ytelser omfatter blant annet dagpenger og arbeidsavklaringspenger

³ Annet omfatter blant annet mottakere av omstillingsstønad og pensjon til etterlatte, tjenstepensjon (særalderspensjon) som ikke er i arbeid, selvstendig næringsdrivende, mottakere av sosialhjelp, samt hjemneværende som blir forsørget av ektefelle/partner.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

1.2 Utgifter til alderspensjon og gjennomsnittlig alderspensjon

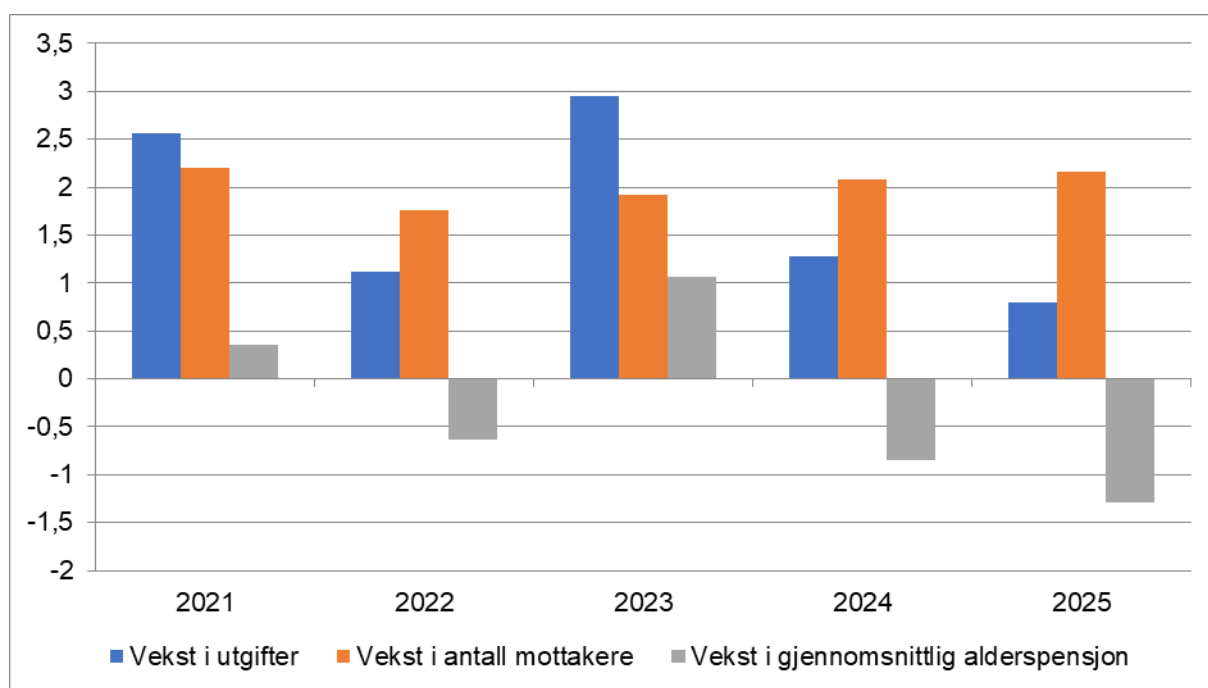
Folketrygdens utgifter til alderspensjon utgjorde vel 334 mrd. kroner i 2025. Utgiftene har økt betydelig i de senere årene.

menn. I tabell A.5–A7 er det gitt en nærmere oversikt over hvem som ikke oppfyller vilkårene fordelt på sektor, næring og yrke.

² Tabellen inkluderer kun nye mottakere bosatt i Norge.

Utgiftsveksten, målt i fast G, skyldes i hovedsak at det har blitt flere mottakere av alderspensjon. Gjennomsnittlig alderspensjon målt i fast G har, med unntak av i 2021 og 2023, hatt en svak nedgang³. Den sterke utgiftsveksten i 2023 skyldes både en vekst i antall alderspensjonister og en vekst i gjennomsnittlig alderspensjon. Veksten i gjennomsnittlig alderspensjon i 2023 målt i fast G skyldes i hovedsak at reguleringen av alderspensjon var høyere enn veksten i grunnbeløpet dette året. I 2024 og 2025 var det fortsatt en vekst i antall mottakere, mens gjennomsnittlig alderspensjon målt i fast G gikk noe ned.

Figur 1.5 Prosentvis vekst i utgifter til alderspensjon, gjennomsnittlig antall mottakere og gjennomsnittlig alderspensjon. Utgifter og gjennomsnittlig pensjon målt i fast G

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har anslått mer- og mindreutgifter til folketrygdens alderspensjon sammenlignet med om pensjonsreformen ikke hadde blitt gjennomført, se figur 1.6. Det er store samspillseffekter mellom de ulike komponentene av pensjonsreformen som gjør det krevende å anslå effekten av hver komponent separat. Anslagene er beregnet i en mikrosimuleringsmodell, og anslagene kan avvike noe fra tidligere år som følge av forbedringer og oppdateringer av modellen. De ulike komponentene i reformen er definert som følger:

Fleksibel pensjonering er de samlede endringer i utgifter knyttet til at den enkelte selv kan velge når pensjonen skal tas ut mellom 62 og 75 år. Dette inkluderer følgende effekter:

- Merutgiftene til personer som tar ut pensjonen før den gamle aldersgrensen på 67 år, og de senere innsparingene etter 67 år ved at denne gruppen får livsvarig lavere alderspensjon.

³ En lengre tidsserie for utviklingen i antall alderspensjonister og utgiftsutviklingen er gitt i vedlegg 3, tabell A.1.

- Innsparinger som følge av at enkelte utsetter pensjonsuttaket til etter den gamle aldersgrensen på 67 år og senere merutgifter som følge av at denne gruppen får livsvarig høyere alderspensjon

Levealdersjustering innebærer at alderspensjonen blir justert ut fra forventet levealder for hvert årskull. Effekten angir innsparingen som følge av levealdersjusteringen forutsatt uttak av alderspensjon ved 67 år. I beregningene av effekten av levealdersjusteringen inngår et skjermingstillegg som følge av at uføres alderspensjon for årskullene 1944 til 1953 er delvis skjermet mot levealdersjusteringen.

Endret regulering er innsparing for pensjon som følge av at pensjoner under utbetaling som hovedregel reguleres lavere enn lønnsveksten. Effekten av den ekstraordinære reguleringen i 2021 inngår i denne komponenten og bidrar til å redusere innsparingen noe.

Innsparingselementene i pensjonsreformen får økende betydning over tid. Det første året da pensjonsreformen anslås å ha bidratt til en reduksjon i utgiftene til alderspensjon var i 2021 med 2,9 mrd. kroner. Innsparingen er anslått å øke gradvis i de følgende årene, og er i 2025 anslått til 18,5 mrd. kroner.

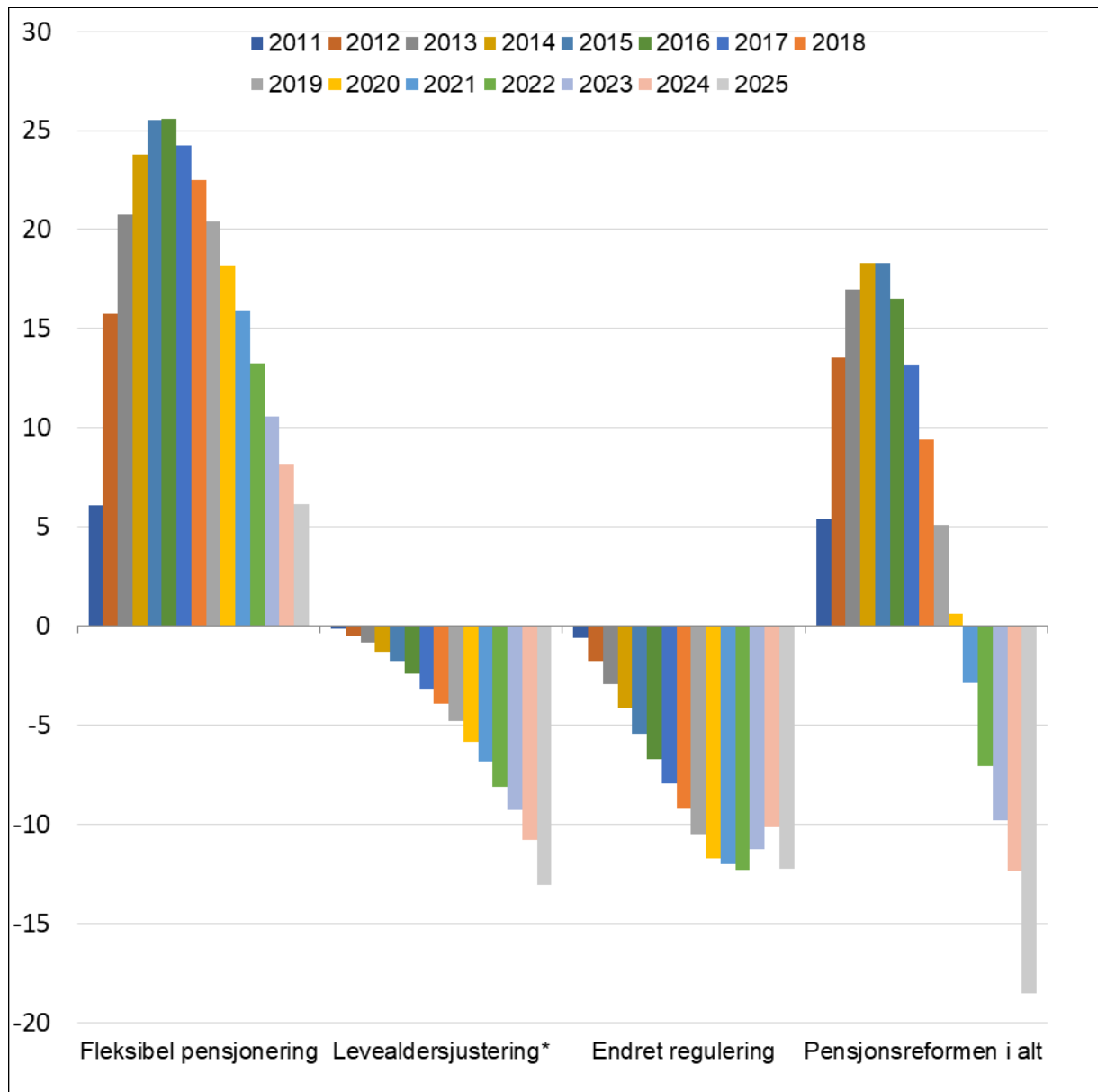
Innsparinger som følge av pensjonsreformen var de første årene særlig knyttet til ny regulering av pensjon under utbetaling, som gjelder alle alderspensjonister. Ny regulering er anslått å ha gitt innsparinger på 12,2 mrd. kroner i 2025 sammenlignet med om alderspensjonen hadde vært lønnsregulert fra 2011.

Innsparingen som følge av levealdersjusteringen begrenses av at de første årskullene etter pensjonsreformen er delvis skjermet for effekten av levealdersjusteringen. Levealdersjusteringen gjelder videre for nye alderspensjonister etter 2011, mens ny regulering gjelder for alle alderspensjonister. I 2025 er utgiftsreduksjonen som følge av levealdersjusteringen anslått til 13,0 mrd. kroner. Uføres alderspensjon for årskullene 1944 til 1953 er delvis skjermet mot levealdersjusteringen. Dette bidrar isolert sett til å øke utgiftene, og til å redusere innsparingen av levealdersjusteringen noe.

Blant de ulike komponentene i pensjonsreformen, har fleksibel pensjonering vært det elementet som fram til nå har bidratt klart mest til merutgifter ved at mange har tatt ut alderspensjonen tidlig. Merutgiftene til alderspensjon fra folketrygden på grunn av fleksibel pensjonering økte gradvis fra 2011 til 2016. Fra 2017 har disse merutgiftene avtatt år for år, og i 2025 var merutgiftene anslått til 6,1 mrd. kroner. Økte utgifter som følge av tidlig uttak vil over tid motvirkes av reduserte utgifter som følge av lavere livsvarige utbetalinger til de som tok ut tidlig. Denne effekten, som følger av nøytrale uttaksregler, vil komme over mange år. Det forventes at de økte utgiftene på grunn av tidlig uttak fortsatt vil dominere i flere år.

Komponentene omtalt over er der viktigste for å forklare utgiftsvirkninger av pensjonsreformen. I tillegg inngår effekten av nye opptjeningsregler i folketrygden i totaltallene, som isolert sett bidrar til å øke pensjonsutgiftene noe.

Figur 1.6 Utgiftsvirkninger av pensjonsreformen målt i fast G (Gjennomsnittlig G i 2025 = 128 116 kroner). Milliarder kroner

* Inkluderer effekten av skjermingstillegg til tidligere uføre.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

1.3 Utvikling i alderspensjon

Tabell 1.4 viser utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon fra folketrygden i årene 2021–2025.

I 2025 var gjennomsnittlig alderspensjon vel 311 000 kroner. Gjennomsnittlig alderspensjon hadde en positiv utvikling i 2025 sammenlignet med prisveksten, og økte i realverdi med 0,4 prosent. Sammenlignet med lønnsveksten, gikk gjennomsnittlig alderspensjon noe ned, da lønnstakere hadde en sterk reallønnsvekst i 2025.

Tabell 1.4 Gjennomsnittlig alderspensjon 2021–2025

	Gjennomsnittlig pensjon i løpende kroner	Gjennomsnittlig pensjon i G ¹	Gjennomsnittlig pensjon, deflatert med lønn	Gjennomsnittlig pensjon, deflatert med G	Gjennomsnittlig pensjon, deflatert med KPI
2021	258 696	2,470	314 734	316 505	306 846
2022	269 504	2,455	314 365	314 506	302 224
2023	288 237	2,480	319 597	317 688	306 202
2024	300 713	2,460	315 749	315 207	309 962
2025	311 126	2,428	311 126	311 126	311 126

¹ Årsgjennomsnittet av G.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet og SSB (KPI)

Alderspensjon fra folketrygden reguleres årlig med virkning fra 1. mai. Alderspensjon under utbetaling, satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjonen har siden 2011 og fram til 2021 blitt regulert i tråd med reguleringsreglene innført med pensjonsreformen. Det innebar at pensjon under utbetaling ble regulert med veksten i G, og deretter fratrukket 0,75 prosent. Minste pensjonsnivå og garantipensjonen ble regulert med lønnsveksten fratrukket effekten av levealdersjusteringen.

Reglene for regulering av pensjon og minstenivåene ble endret i 2021, og fra 2022 reguleres begge deler med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten.

Tabell 1.5 viser årlig endring i realverdi av alderspensjon målt på ulike måter og for ulike grupper over perioden 2021–2025. Øverst i tabellen angis lønnsvekst, G-vekst og prisvekst (KPI). Grunnbeløpet skal følge lønnsveksten over tid, men kan i enkelte år avvike som følge av at trygdeoppgjørene baserer seg på et anslag på lønnsveksten i inneværende år. G-veksten korrigeres i de årlige trygdeoppgjørene for avvik mellom anslått og faktisk lønnsvekst de siste to årene.

Som det går fram var reallønnsutviklingen negativ i 2022 og 2023, men sterkt positiv i 2024 og 2025. Gjennomsnittlig alderspensjon har hatt en realvekst i årene 2023–2025, etter en nedgang i 2022. Det samme gjelder utviklingen for den enkelte alderspensjonist med pensjon utover minstepensjon.

Enslige alderspensjonister med minstepensjon har både i 2025 og i perioden 2021–2025 hatt en bedre utvikling enn andre grupper, og en høyere realvekst. Dette skyldes ekstraordinære økninger i minstenivået, som blant annet økte med 6 000 kroner i året med virkning fra 1. mai 2025.

Minstepensjonen for gifte har hatt en utvikling om lag som for andre grupper da det ikke er gitt ekstraordinære satsøkninger for gifte i perioden. Alle gruppene omtalt i tabellen har hatt en positiv utvikling i kjøpekraft i årene 2023–2025.

Tabell 1.5 Anslag for endring i realverdi av pensjonen for ulike grupper av alderspensjonister i perioden 2021–2025. Prosent

	2021	2022	2023	2024	2025	Gjennomsnitt 2021– 2025
Nominell årslønnsvekst	3,5	4,3	5,2	5,6	4,9	4,7
Nominell vekst i gjennomsnittlig G	3,8	4,8	5,9	5,2	4,8	4,9
Prisvekst (KPI)	3,5	5,8	5,5	3,1	3,1	4,2
Reallønnsvekst deflatert med KPI	0,0	-1,4	-0,3	2,5	1,7	0,5
<i>Gjennomsnittlig alderspensjon¹</i>						
Nominell vekst	4,2	4,2	7,0	4,3	3,5	4,6
Realvekst deflatert med G	0,4	-0,6	1,1	-0,9	-1,3	-0,3
Realvekst deflatert med KPI	0,7	-1,5	1,4	1,2	0,4	0,4
<i>Den enkelte alderspensjonist²</i>						
Nominell vekst	3,8	4,1	6,9	4,6	3,4	4,6
Realvekst deflatert med G	0,0	-0,7	1,0	-0,6	-1,4	-0,3
Realvekst deflatert med KPI	0,3	-1,6	1,3	1,5	0,3	0,4
<i>Minstepensjon for enslige</i>						
Nominell vekst	5,8	5,3	8,8	4,6	4,9	5,9
Realvekst deflatert med G	1,9	0,4	2,8	-0,6	0,1	0,9
Realvekst deflatert med KPI	2,2	-0,5	3,1	1,5	1,8	1,6
<i>Minstepensjon for gifte</i>						
Nominell vekst	3,9	4,1	6,9	4,6	3,4	4,6
Realvekst deflatert med G	0,1	-0,7	1,0	-0,6	-1,4	-0,3
Realvekst deflatert med KPI	0,4	-1,6	1,3	1,5	0,3	0,4

¹ Utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon påvirkes av at nye alderspensjonister kommer til, at noen dør, og at en del kan få endret pensjon som følge av økt pensjonsopptjening mv.

² Utviklingen i alderspensjon for den enkelte alderspensjonist som har pensjon utover minstepensjonen, og ikke påvirkes av andre endringer i pensjonen enn den årlige reguleringen.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

1.4 Effekt av pensjonsopptjening etter 62 år

I dette avsnittet belyses nærmere effekten av pensjonsopptjening etter 62 år ved hjelp av simuleringer på mikrosimuleringsmodellen TRIM. Det tas utgangspunkt i personer født i 1957 som tok ut alderspensjon i 2024, det vil si det året de fylte 67 år (tabell 1.6), eller i 2019 som var året de fylte 62 år (tabell 1.7).

Utvalget er begrenset til personer som var registrert i jobb i alle årene i perioden 2019-2023. Personer som mottok uføretrygd i minst ett av disse årene er tatt ut. Av de som tok ut alderspensjon det året de fylte 67 år, er videre utvalget begrenset til personer som oppfyller vilkåret for uttak av alderspensjon også fra 62 år.

For hver person er følgende simulert:

- Faktisk alderspensjon i 2024
- Hva alderspensjonen ville blitt i 2024 ved uttak fra 62 år i 2019 og uten opptjening etter fylte 62 år
- Hva alderspensjon ville blitt i 2024 ved uttak fra 67 år, men uten opptjening etter fylte 62 år

Tabell 1.6 viser at i disse beregningene har uttakseffekten klart størst betydning for økningen i pensjonsnivået fra 62 år til 67 år. De nøytrale uttaksreglene innebærer at forventet samlet utbetaling av alderspensjon vil være om lag den samme uavhengig av når uttaket av alderspensjon starter.

Opptjeningseffekten har også noe betydning, og den årlige pensjonen er i gjennomsnitt anslått å øke med om lag 8 prosent ved 67 år som følge av opptjeningen etter 62 år. 1957-kullet som er utgangspunktet her, har 60 prosent av opptjeningen sin fra gamle opptjeningsregler og 40 prosent fra nye opptjeningsregler. Nye opptjeningsregler gir sterkere insentiver til å stå lenge i arbeid, enn de gamle opptjeningsreglene. De gamle opptjeningsreglene har et tak på 40 opptjeningsår, og en del kan ha nådd dette taket allerede ved 62 år. Opptjeningseffekten av å jobbe etter 62 år vil derfor øke for årskull født etter 1957 som får en større del av sin opptjening fra nytt regelverk. Nederst i tabellen illustreres effekten av opptjening etter 62 år målt i prosent der det legges til grunn at 1957-kullet hadde hatt henholdsvis bare gamle opptjeningsregler og bare nye opptjeningsregler.

Tabell 1.7 viser en tilsvarende beregning for personer som tar ut alderspensjon ved 62 år. Disse får i gjennomsnitt økt sin årlige pensjon med om lag 5 prosent ved 67 år når de står i arbeid fram til 67 år. Også i denne beregningen er det stor forskjell på effekten av pensjonsopptjening etter 62 år med henholdsvis bare gamle og bare nye opptjeningsregler.

Tabell 1.6 Effekt av pensjonsopptjening etter 62 år for personer som har tatt ut alderspensjon ved 67 år. Beregninger for 1957-kullet

Årlig alderspensjon i 2024		
Opptjening til 67 år, uttak ved 67 år	378 200	
Opptjening til 62 år, uttak ved 67 år	355 300	
Opptjening til 62 år, uttak ved 62 år	278 900	
	Økning i kroner	Økning i prosent
Effekt av opptjening etter 62 år	22 900	8,2
Effekt av uttaksalder 67 år framfor 62 år	76 400	27,4
Effekt av både opptjening etter 62 år og uttaksalder 67 år framfor 62 år	99 300	35,6
	Gitt kun gamle opptjeningsregler	Gitt kun nye opptjeningsregler
Effekt av opptjening etter 62 år, økning i prosent	3,5	16,1

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 1.7 Effekt av pensjonsopptjening etter 62 år for personer som har tatt ut alderspensjon ved 62 år. Beregninger for 1957-kullet

Årlig alderspensjon i 2024		
Opptjening til 67 år, uttak fra 62 år	300 900	
Opptjening til 62 år, uttak fra 62 år	284 000	
	Økning i kroner	Økning i prosent
Effekt av opptjening etter 62 år	16 900	6,0
	Gitt kun gamle opptjeningsregler	Gitt kun nye opptjeningsregler
Effekt av opptjening etter 62 år, økning i prosent	1,6	13,2

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

1.5 Alderspensjon til tidligere uføre

Ny uføretrygd i folketrygden ble innført 1. januar 2015. For å ha rett på uføretrygd fra folketrygden må inntektsevnen være nedsatt med minst 50 prosent – eller 40 prosent dersom man mottar arbeidsavklaringspenger når krav om uføretrygd settes fram.

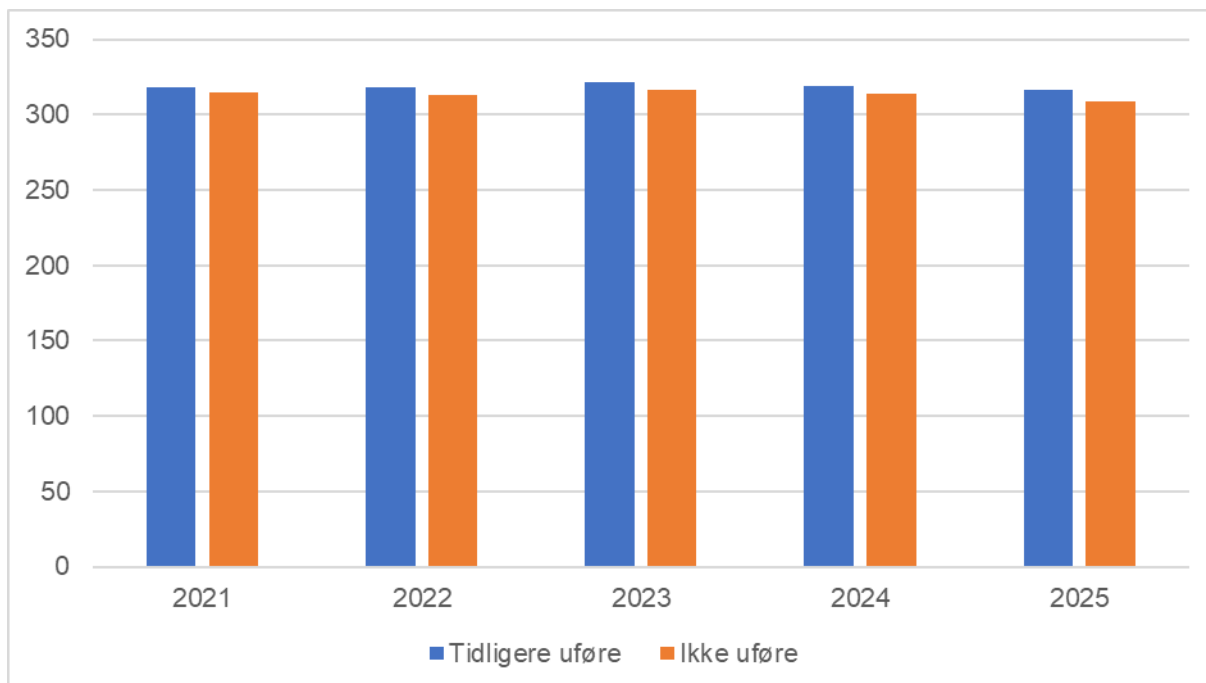
Uføre gis opptjening til alderspensjon i folketrygden for tiden man mottar uføretrygd. Det gis årlig opptjening på grunnlag av inntekten den uføre ville hatt dersom personen ikke hadde blitt ufør. Opptjening av alderspensjon til uføre i ny folketrygd opphører ved 62 år. I gammel folketrygd, som gjelder fullt ut frem til og med 1953-kullet og delvis gjelder de som er født i 1954–1962, tjener uføre opp alderspensjon til 67 år. Personer med gradert uføretrygd som fortsetter i arbeid, vil øke pensjonsbeholdningen sin frem til de slutter i jobb. Uføre overføres fra uføretrygd til alderspensjon når de fyller 67 år.

Figur 1.7 viser gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføre og tidligere arbeidsføre alderspensjonister. Figuren inkluderer alle alderspensjonister, som i 2025 utgjorde i underkant av 1,1 million personer. Gjennomsnittlig alderspensjonen i 2025 var om lag 316 000 kroner for tidligere uføre, og om lag 309 000 kroner for tidligere arbeidsføre. Nivået på alderspensjonen målt i fast G var for begge grupper litt lavere i 2025 enn i 2021.

Uføre overføres, som nevnt, til alderspensjon ved 67 år, og opptjeningen opphører etter gjeldende regler ved 62 år i ny opptjeningsmodell. Blant dagens uføre alderspensjonister har imidlertid flertallet kun opptjening fra gammel opptjeningsmodell. I 2025 var det fem årskull (1954-1958) som hadde delvis opptjening fra ny opptjeningsmodell (hhv. 10, 20, 30, 40 og 50 prosent av samlet pensjon). Arbeidsføre kan, i motsetning til uføre, selv beslutte når de vil starte uttak av alderspensjon, gitt at de har en pensjonsopptjening utover minste pensjonsnivå. Det innebærer at gruppen tidligere arbeidsføre alderspensjonister består av personer som har startet uttaket ved ulik alder. Gruppen tidligere uføre alderspensjonister har derimot alle fått utbetalt alderspensjon fra 67 år. Det er dermed større spredning i uttaksalder blant tidligere arbeidsføre alderspensjonister, enn blant tidligere uføre alderspensjonister.

I tillegg er gruppen tidligere arbeidsføre betydelig større enn gruppen tidligere uføre alderspensjonister, og de to gruppene utgjorde i 2025 henholdsvis 772 500 personer og 310 400 personer.

Figur 1.7 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføre og tidligere arbeidsføre for årene 2021–2025.¹ Tusen 2025-kroner målt i fast G

¹ Inkluderer ikke etterbetalinger

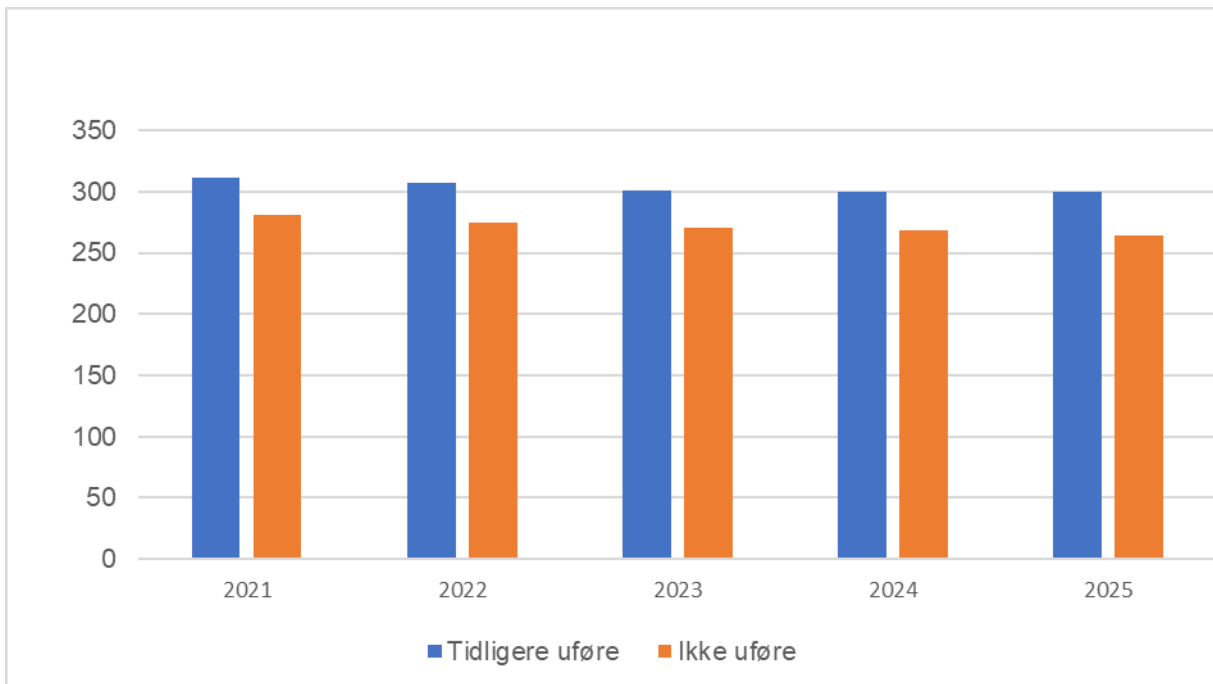
Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Figur 1.8 viser gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføre og arbeidsføre nye alderspensjonister. Av figuren går det fram at gjennomsnittlig alderspensjon for uføre i hele perioden 2021–2025 var høyere enn pensjonen til arbeidsføre. Gjennomsnittlig alderspensjon ble redusert noe i perioden for begge gruppene og var i 2025 på henholdsvis om lag 299 000 kroner for tidligere uføre, og 264 000 kroner for arbeidsføre.

I 2025 utgjorde gruppen tidligere arbeidsføre alderspensjonister 55 600 personer, mens de tidligere uføre utgjorde 17 100 personer. Til forskjell fra alderspensjonistene som inngår i figur 1.7, består gruppene i figur 1.8 utelukkende av nye alderspensjonister, altså arbeidsføre personer som startet uttak av pensjon for første gang, og uføre som ble overført fra uføretrygd til alderspensjon ved 67 år.

Når gjennomsnittlig alderspensjon er lavere for tidligere arbeidsføre alderspensjonister enn for tidligere uføre, kan det særlig skyldes fleksibel alderspensjon før 67 år. I hele perioden fra 2021 har de fleste arbeidsføre hatt muligheten til å ta ut pensjon fra 62 år, mens uføre ikke har blitt overført til alderspensjon før ved 67 år. Samtidig vil også andre faktorer som opptjeningshistorikk påvirke gjennomsnittlig pensjonsnivå i gruppene.

Figur 1.8 Gjennomsnittlig alderspensjon for tidligere uføre og tidligere arbeidsføre nye alderspensjonister for årene 2021–2025. Tusen 2025-kroner målt i fast G.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

2 Helserelevante ytelser og dagpenger over 62 år

Kapittelet presenterer utviklingen i andelen mottakere av uføretrygd over 62 år, og utviklingen i andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP), sykepenger og dagpenger for samme aldersgruppe. Disse ytelsene er – i tillegg til alderspensjon – de sentrale ytelsene til livsopphold i denne aldersgruppen. Avsnitt 2.1 til 2.4 omtaler utviklingen i de ulike ytelsene hver for seg, mens avsnitt 2.5 ser på utviklingen i disse ytelsene samlet.

2.1 Uføretrygd

I desember 2025 mottok 25,8 prosent av befolkningen i aldersgruppen 62–66 år uføretrygd⁴, se tabell 2.1. Dette er 1,5 prosentpoeng lavere enn i 2021. I denne aldersgruppen har det vært en gradvis nedgang i andelen mottakere av uføretrygd over lang tid, også før pensjonsreformen fra 2011. Andelen mottakere av uføretrygd i aldersgruppen 62–66 år var omtrent 40 prosent i 2000, og 35 prosent i 2010.

Andelen mottakere av uføretrygd øker med alderen. Mens om lag 24 prosent av 62-åringene mottok uføretrygd, mottok om lag 28 prosent av 66-åringene uføretrygd i 2025. I 2025 ble andelen mottakere av uføretrygd redusert for alle alderstrinnene fra 62 til 66 år.

For befolkningen mellom 18–66 år var uføreandelen 10,3 prosent i 2025 og uendret sammenlignet med i 2024. Uføreandelen økte for aldersgruppene mellom 30 og 44 år, mens andelen gikk ned for aldersgruppene over 45 år. Utviklingen i uføretrygd henger sammen med utviklingen i andre helserelevante ytelser, spesielt arbeidsavklaringspenger (AAP), men også utviklingen i sykepenger og personer uten særlig tilknytning til arbeidslivet. Som følge av koronapandemien var overgangen fra AAP til uføretrygd noe lavere i 2020 og 2021 sammenlignet med tidligere og senere år. Dette skyldes bla. at personer som nærmet seg slutten av AAP-perioden fikk forlenget den på grunn av midlertidige endringer i AAP-regelverket under koronakrisen.⁵

Tabell 2.1 Andel mottakere av uføretrygd ved utgangen av året, 2021–2025. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	24,9	24,5	24,0	24,1	23,9
63	26,3	25,8	25,3	25,1	24,8
64	27,1	27,1	26,5	26,3	25,7
65	28,7	27,8	27,9	27,4	27,0
66	29,6	28,9	28,2	28,5	27,8
Totalt 62–66 år	27,3	26,8	26,3	26,2	25,8
Totalt 18–66 år	10,2	10,2	10,2	10,3	10,3

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Fram til 2015 var regelverket slik at uføregraden ble redusert dersom arbeidsinntekten oversteg en fastsatt grense. Fra og med 2015 skal utbetalingen av uføretrygd reduseres, mens

⁴ «Uføretrygd skal sikre inntekt til personer som har fått inntektsevnen varig nedsatt med minst halvparten på grunn av varig sykdom, skade eller lyte. Uføretrygden tilsvarer 66 prosent av tidligere inntekt, det vil si gjennomsnittlig inntekt i de tre beste av de fem siste kalenderårene forut for uføretidspunktet»

⁵ NAVs statistikknotat om uføretrygd per 31.12.2024

uføregraden beholdes slik at uføre automatisk kan få tilbake sin opprinnelige innvilgede uføretrygd dersom arbeidsforsøket skulle vise seg å bli kortvarig. Samtidig ble regelverket lagt om slik at det ikke lenger var noen terskeffekt, verken på skatte- eller ytelsessiden, som kunne føre til at man tapte økonomisk på å øke arbeidsinntekten.

Gjennomsnittlig uføregrad for nye uføretrygdde i alderen 62–66 år har over tid ligget mellom 89 prosent og 91 prosent. Uføregraden for nye uføre avhenger av inntektsevnen som er lagt til grunn ved innvilgelse av uføretrygd. Ikke alle graderte uføre er imidlertid i jobb, og også en del uføre med 100 prosent uføregrad jobber. Uføregrad er dermed ikke et fullgodt mål på hvor mye uføre jobber ved siden av uføretrygden.

Koronapandemien førte ikke til noen økning i antall eldre uføre, men flere langtidsledige vil kunne gi en økning på sikt. Dette vil imidlertid ta flere år, og utviklingen i antall uføretrygdde vil være betinget av hva som skjer i arbeidsmarkedet, samt utviklingen i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger. Antallet uføretrygdde henger tett sammen med utviklingen i midlertidige helseytelser, særlig arbeidsavklaringspenger. Over tid har mellom 70 og 90 prosent mottatt arbeidsavklaringspenger før innvilgelse av uføretrygd. Andelen med overgang fra AAP avtar med alderen, mens andelen som kommer rett fra sykepenger øker med alderen. Derfor må betydningen koronapandemien har hatt for tilgangen til uføretrygd analyseres på bakgrunn av utviklingen i arbeidsavklaringspenger, men også ses i lys av antall mottakere av sykepenger og dagpenger.

På lengre sikt vil også utviklingen i arbeidsmarkedet være avgjørende for hvor mange som vil få innvilget uføretrygd. Det vil i noen tilfeller være gråsoner mellom helseproblemer og arbeidsmarkedsproblemer, og flere studier har funnet positive sammenhenger mellom arbeidsledighetsnivå og overgangen til uføretrygd (se for eksempel Bratsberg m.fl. (2013)).

2.2 Arbeidsavklaringspenger

I desember 2025 mottok 3,6 prosent i aldersgruppen 62–66 år arbeidsavklaringspenger. Andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger i aldersgruppen 62–66 år økte i årene som fulgte pensjonsreformen. I 2010 ble de tre midlertidige helserelaterte ytelsene attføringspenger, rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad erstattet av arbeidsavklaringspenger. Ved innføringen i 2010 var andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger på 1,9 prosent. Etter 2014 har det skjedd en gradvis nedgang i andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger fram til 2019. Pandemien førte til noe oppgang i andelen med arbeidsavklaringspenger.

Andelen mottakere har økt fra 2,8 prosent i 2021 til 3,6 prosent i 2025, se tabell 2.2. Økningen har skjedd for alle ettårige alderstrinn blant de mellom 62 og 66 år. Andel mottakere av arbeidsavklaringspenger faller med alder. Mens 4,2 prosent av 62-åringene mottok arbeidsavklaringspenger i 2025, mottok 2,8 prosent av 66-åringene arbeidsavklaringspenger.

Tabell 2.2 Andel mottakere av arbeidsavklaringspenger ved utgangen av året, 2021–2025. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	3,5	3,7	3,8	4,0	4,2
63	3,3	3,4	3,7	3,7	3,9
64	2,9	3,1	3,3	3,3	3,7
65	2,5	2,8	3,0	2,9	3,2
66	2,0	2,4	2,6	2,7	2,8
Totalt 62–66 år	2,8	3,1	3,3	3,3	3,6
Totalt 18–66 år	3,8	4,0	4,2	4,4	4,7

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Innvilgede arbeidsavklaringspenger er alltid beregnet som en 100 prosent ytelse. Det foretas altså ingen gradering av arbeidsavklaringspengene. Reduksjonen i utbetalingen foretas ut fra tid med inntektsgivende arbeid (faktisk eller forventet), som mottaker melder fra til Arbeids- og velferdsetaten.

Etter koronapandemien inntraff i mars 2020 økte antallet AAP-mottakere betydelig. Dette skjedde både ved at det var flere som startet på ytelsen, samtidig som koronaforlengelsene åpnet for at AAP-mottakere som nærmet seg utløpet av AAP-perioden kunne fortsette på ytelsen. Dette hadde som konsekvens at færre gikk ut av AAP-ordningen.⁶

Fra juli 2022 ble regelverket for karenperiode fjernet, og det ble gitt anledning til å søke om ny periode rett etter at den tidligere var brukt opp. Samtidig var samfunnet fortsatt preget av pandemien, blant annet med et vedvarende høyt sykefravær. Dette innebærer at man etter 2022 fortsatt har hatt en høy tilgang til AAP-ordningen, samtidig som regelverksendringene i 2022 har bidratt til at avgangen har holdt seg lavere. Dette har på kort sikt medført en lavere overgang til uføretrygd.⁷

Tabell 2.3 og tabell 2.4 viser at andelen i aldersgruppen 62–66 år med henholdsvis dagpenger og sykepenger økte under pandemien, og noen av disse vil trolig ha gått over på AAP når retten til dagpenger eller sykepenger var brukt opp.

I flere undersøkelser er det funnet at økende arbeidsledighet gir økt tilstrømming til AAP (Kann m.fl. 2016, Lima 2016, Lande 2019). Det er ulike årsaker til dette. For det første blir det vanskeligere å komme inn på arbeidsmarkedet i nedgangskonjunkturer, særlig for personer med dårlig helse. Det vil også være en del personer i arbeidslivet med svak helse som får problemer med å skaffe seg ny jobb dersom de mister den gamle. Økende arbeidsledighet blant eldre kan også føre til at flere vil ta ut alderspensjon tidligere enn planlagt.

2.3 Sykepenger

Andelen mottakere av sykepenger i aldersgruppen 62–66 år har økt fra 3,7 til 4 prosent fra 2021 til 2024, se tabell 2.3.⁸ Andelen mottakere av sykepenger økte for alle alderstrinn

⁶ NAVs statistikknotat om arbeidsavklaringspenger per 31.12.2024

⁷ NAVs statistikknotat om arbeidsavklaringspenger per 31.12.2025

⁸ Tall for mottak av sykepenger for året 2025 ferdigstilles sommeren 2026.

mellom 62 og 66 år i 2022. I 2023 var det en økning på 0,1 prosentpoeng, mens andelen mottakere av sykepenger i 2024 for aldersgruppen 62–66 år var uendret fra året før.

Tabell 2.3 Andel mottakere av sykepenger ved utgangen av året, 2021–2024. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024
62	4,6	4,9	5,1	4,9
63	4,1	4,4	4,4	4,6
64	3,8	4,2	4,2	4,2
65	3,0	3,3	3,3	3,2
66	2,7	2,9	2,9	2,9
Totalt 62–66 år	3,7	3,9	4,0	4,0
Totalt 18–66 år	3,9	4,3	4,4	4,3

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Gradert sykmelding benyttes når arbeidstakeren er delvis arbeidsufør. Sykepengerne kan graderes ned til 20 prosent. Nær en firedel av sykefraværstilfellene er gradert, og bruken av gradert sykmelding øker med alder.

Arbeidstakere mellom 67 og 70 år har rett til sykepenger fra arbeidsgiver i arbeidsgiverperioden på 16 kalenderdager, i tillegg til sykepenger fra NAV i ytterligere 60 dager. Noen grupper arbeidstakere, herunder statsansatte, har dessuten avtaler om at arbeidsgiver dekker sykepenger i inntil ett år også for ansatte mellom 67 og 70 år.

Andersen & Hernæs (2025) beskriver utviklingen i mottak av sykepenger blant eldre arbeidstakere i Norge 1993–2019. De finner at generelt økte sykepengemottaket markant fram til tidlig 2000-tall, for deretter å falle fram til 2019. Nedgangen har vært størst for eldre aldersgrupper og særlig stor blant 60–66-åringene, som samtidig har hatt en markant økning i sysselsetting. Det har også vært en stor nedgang i mottak av arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd blant 60–66-åringer i samme periode, så den store nedgangen i sykepengemottaket per sysselsatt blant de eldste kan ifølge artikkelforfatterne ikke forklares av at flere av de sykeste i denne gruppen mottar andre helserelaterte ytelser i stedet.

2.4 Dagpenger

I desember 2025 mottok 1 prosent i aldersgruppen 62–66 år dagpenger, tabell 2.4. Andelen som mottok dagpenger i denne aldersgruppen var på 1,1 prosent i 2019. Fra 2019 til 2020 doblet andelen seg som følge av koronapandemien, og andelen var på 2,2 prosent i 2020. I 2022 falt andelen som mottok dagpenger ved utgangen av året i aldersgruppen 62–66 år ned på et lavere nivå enn før pandemien. Siden 2022 har andelen som mottok dagpenger økt noe, men er fortsatt på et lavere nivå enn i 2019.

Dagpenger beregnes i utgangspunktet som om mottakeren var helt arbeidsledig. Når mottaker delvis er i arbeid, vil dagpengene reduseres. Det har i forbindelse med rapporten ikke blitt innhentet nærmere opplysninger om gradering av dagpenger i aldersgruppen 62–66 år.

Tabell 2.4 Andel av befolkningen som mottar dagpenger ved utgangen av året, 2021–2025. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	1,6	0,7	0,7	0,8	1,0
63	1,8	0,7	0,8	0,9	0,9
64	1,9	0,8	0,8	1,0	1,0
65	1,9	0,9	0,9	1,0	1,0
66	2,0	0,7	0,8	0,8	1,0
Totalt 62–66 år	1,8	0,8	0,8	0,9	1,0
Totalt 18–66 år	1,9	0,9	1,1	1,3	1,3

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Samtidig som andelen 62–66-åringene som mottok dagpenger økte kraftig i 2020, og forble nokså høy i 2021, holdt andelen nye mottakere av alderspensjon i samme aldersgruppe seg likevel stabil. Andel mottakere av alderspensjon av de som kan ta ut alderspensjon ved utgangen av året har også fulgt den nedgående trenden fra tidligere år, se figur 1.1. Den økte andelen med dagpenger i årene 2020 og 2021 medførte altså ikke en tydelig økning i antall som tar ut alderspensjon.

2.5 Samlet mottak av helserelaterte ytelser og dagpenger

Siden begynnelsen av 1990-tallet har det vært en betydelig nedgang i mottak av helserelaterte ytelser og dagpenger i alderen 62–66 år. Andelen som mottok en livsoppholdsytelse i denne aldersgruppen, har falt fra nær 50 prosent i 1992 til 34 prosent i 2019. Bedre helsetilstand, høyere utdanningsnivå blant de eldre i arbeidsstyrken, samt forbedringer i det fysiske arbeidsmiljøet kan være med å forklare utviklingen, men det har også vært til dels store endringer i inntektssikrings- og pensjonsordningene i perioden.

Tabell 2.5 viser utviklingen i andelen som mottar en helserelatert ytelse og/eller dagpenger i perioden 2021–2024.⁹ En og samme person kan motta mer enn én ytelse fra folketrygden. Tallene i tabellen er justert for dobbelttelling, slik at en person som eksempelvis mottar gradert uføretrygd i kombinasjon med graderte sykepenger telles som én mottaker.

⁹ Samlet tall for 2024 er siste år siden statistikk for mottak av sykepenger i 2025 først vil foreligge sommeren 2026 og etter at denne rapporten er publisert.

Tabell 2.5 Andel av befolkningen (bosatte) som mottok uføretrygd, AAP, sykepenger og/eller dagpenger ved utgangen av året, 2021–2024. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024
62	33,5	32,8	32,5	32,8
63	34,5	33,4	33,3	33,4
64	34,8	34,4	33,9	34,1
65	35,4	34,0	34,4	33,9
66	35,8	34,4	33,9	34,4
Totalt 62–66 år	34,8	33,8	33,6	33,7
Totalt 18–66 år	19,4	18,9	19,4	19,9

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Utviklingen med reduksjon i mottak av ytelser blant de eldste har fortsatt etter pensjonsreformen. Andelen som mottar en ytelse i aldersgruppen 62–66 år økte noe under pandemien. Andelen økte med 1,1 prosent fra utgangen av året i 2019 til utgangen av året 2020. Fra 2020 til 2022 har andelen fortsatt å falle, og var lavere i 2022 enn i 2019. Etter 2022 har andelen vært om lag stabil. Under pandemien økte andelen mottakere av AAP, sykepenger og dagpenger, mens andelen med uføretrygd fortsatte å falle. Etter pandemien er andelen mottakere av AAP og sykepenger høyere enn før pandemien, mens andelen mottakere av uføretrygd og dagpenger er lavere. Tabell 2.5 viser situasjonen ved utgangen av året i 2024, på grunn av at tall for mottak av sykepenger i 2025 ferdigstilles sommeren 2026.

Kalstø & Delalic (2026) finner i *Nav-notat 2026-1* at flere mottar helserelevante ytelser etter pandemien i befolkningen i alderen 18–66 år. De studerer utviklingen i mottak av de helserelevante ytelsene sykepenger, arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd. Fra 2019 til 2024 har det vært en økning i mottakere av alle de tre helserelevante ytelsene, men det er særlig blant de yngre at andelen som mottar helserelevante ytelser øker i og etter pandemien.

Pensjonsreformen muliggjorde avgang fra arbeidslivet og uttak av alderspensjon fra 62 år, under forutsetning av tilstrekkelig pensjonsopptjening. Mange som med det gamle regelverket ikke ville ha mulighet til pensjonering før fylte 67 år, fikk med reformen dermed mulighet til tidligere avgang. Isolert sett vil dette trekke i retning av en lavere andel som mottar de aktuelle ytelsene, både fordi noen etter reformen kan ha valgt avgang fra arbeidslivet før helseproblemene eller ledigheten inntraff (og dermed ikke ha rett til helserelevante ytelser eller dagpenger), men også fordi noen med helseutfordringer kan ha valgt å ta ut alderspensjon framfor å søke om en annen ytelse. For eksempel vil uføretrygd innebære en mulig langvarig avklarings- og søknadsprosess, og tidliguttak av alderspensjon vil av den grunn kunne framstå som det beste alternativet til tross for at tidliguttak gir et lavere alderspensjonsnivå, siden pensjonsformuen spres over flere år.

Før pensjonsreformen ville de som ikke hadde en tidligpensjonsordning normalt bli alderspensjonister fra 67 år. Majoriteten av arbeidstakerne hadde imidlertid rett til avtalefestet pensjon (AFP). Analyser har vist at AFP-ordningen i offentlig sektor, samt den gamle AFP-ordningen i privat sektor, medførte en dreining i avgangen fra arbeidslivet gjennom uføretrygd og andre helserelevante ytelser til avgang gjennom AFP-ordningen (Bratberg m.fl. 2000). Blant de som ikke hadde rett til AFP var det imidlertid mange som forlot arbeidslivet via helserelevante ytelser før overgang til alderspensjon.

Analyser viser at andelen yrkesaktive 61-åringere som mottar uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger i alderen 62–66 år, har gått vesentlig ned både i privat og offentlig sektor

etter pensjonsreformen. Utviklingen varierer imidlertid mellom ulike grupper. Blant ansatte i private AFP-bedrifter som ikke fyller vilkåret for å ta ut alderspensjon fra fylte 62 år, har det vært en betydelig økning i mottak av AAP og uføretrygd, men gruppen utgjør en liten andel av populasjonen og påvirker derfor i liten grad den samlede andelen mottakere av helse-relaterte ytelser blant de eldste (Jacobsen, 2018).

Nedgangen i andelen med uføretrygd etter fylte 62 år henger trolig sammen med bedre helse, høyere utdanningsnivå, bedre fysisk arbeidsmiljø og mer positive holdninger til seniorer i arbeidslivet. Samtidig er det etter pensjonsreformen flere som har fått muligheten til å ta ut alderspensjon fra 62 år og det kan ha bidratt til nedgangen i uføreandelen. Andre forhold som kan ha bidratt til en nedgang i uføreandelen for de eldste, kan være økt sysselsetting blant de eldre over tid. Ifølge Haga og Lien (2017) har sysselsettingen økt særlig mye for aldersgruppa 62–66 år i perioden fra 2009 til 2016 som følge av pensjonsreformen.

3 Pensjonsordninger i privat sektor

3.1 Innledning

Det samlede pensjonssystemet beskrives ofte som bestående av tre deler: folketrygden, tjenestepensjon og individuell pensjonssparing. Dette kapitlet beskriver tjenestepensjon i privat sektor, individuell pensjonssparing og privat AFP. Kapitlet presenterer utviklingen i antall medlemmer og mottakere av ulike typer tjenestepensjon og privat AFP. Avsnitt 3.2 omtaler tjenestepensjon i privat sektor, avsnitt 3.3 privat AFP, mens avsnitt 3.4 omtaler omfang og nivå av uføredekning etter tjenestepensjonsloven.

3.2 Tjenestepensjon i privat sektor

Arbeidsgivere i privat sektor må i dag ha en tjenestepensjonsordning for sine ansatte som sikrer arbeidstakerne i virksomheten opptjening av alderspensjon. Pensjonsordningen skal oppfylle minstekravene i *lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP)* som trådte i kraft 1. januar 2006.

Fra 1. januar 2022 ble det innført opptjening fra første krone og første dag i private tjenestepensjonsordninger, jf. Prop. 223 L (2020–2021) og Lovvedtak 22 (2021–2022). Etter utløpet av en overgangsperiode frem til 30. juni 2022 er minstekravet til årlig innskudd 2 prosent av lønn mellom 0 og 12 G. Nedre aldersgrense for hvem som skal omfattes er flyttet fra 20 år til 13 år, som i folketrygden. Også arbeidstakere med lavere stillingsandel enn 20 prosent skal omfattes av tjenestepensjonsordningen. Alle ansatte skal meldes inn i ordningen når lønnsinntekten overstiger grensen for rapporteringspliktig lønn til skattemyndighetene via ordningen.

Det er visse unntak fra kravet om å ha tjenestepensjonsordning som innebærer at små foretak, herunder selvstendig næringsdrivende mv. ikke omfattes.

Lov om obligatorisk tjenestepensjon gjelder ikke arbeidsgivere som har pensjonsordning i henhold til lov eller tariffavtale for statlig eller kommunalt ansatte, se omtale i kapittel 4.

Det er i dag tre rammelover som regulerer tjenestepensjonsprodukter som tilfredsstiller minimumskravene i OTP-loven og som gis skattefavorisering. Det er innenfor arbeidsgivers styringsrett å velge type tjenestepensjonsprodukt og ordningens utforming innenfor reglene i rammelovene. Arbeidsgiver skal i alle tilfeller tegne forsikring som gir rett til innskuddsfritak ved uførhet. Foretak som omfatter 15 eller flere medlemmer skal opprette en styringsgruppe for pensjonsordningen på minst tre personer. Minst én av personene skal velges av og blant medlemmene. Noen få av ordningene i privat sektor er tariffbaserte, men det er unntaksvis.

Stortinget vedtok i april 2019 lovforslaget om egen pensjonskonto i innskuddspensjonsordninger. Lovendringene, som trådte i kraft 1. januar 2021, innebærer at pensjonskapitalbevis fra tidligere medlemskap i innskuddsordninger samles og overføres til den nåværende arbeidsgivers pensjonsordning, med mindre den enkelte aktivt reserverer seg mot å samle midlene, eller velger forvaltning hos annen leverandør. Målet med egen pensjonskonto er å få en mer effektiv forvaltning av pensjonsmidlene og å redusere forvaltnings- og administrasjonskostnadene. Det er også et mål med egen pensjonskonto at den enkelte skal få mer oversikt over den pensjonen de har opptjent og få bedre mulighet til innvirkning på egen pensjon.

3.2.1 Utforming av private kollektive tjenestepensjonsordninger

Fram til 2001 hadde alle virksomheter med skattefavourisert kollektiv tjenestepensjon ytelsesordninger. Fra 2001 ble slike ordninger regulert i *lov om foretakspensjon*. Innskuddsordninger etter *lov om innskuddspensjon* ble først lovregulert, og gitt skattefavourisering, fra 2001. Innskuddspensjon ble et foretrukket produkt etter innføring av OTP-loven i 2006, både ved nytegning og ved overgang fra eksisterende ytelsesordninger. I 2014 ble det innført et tredje skattefavourisert tjenestepensjonsprodukt i privat sektor; såkalte hybridordninger etter *lov om tjenestepensjon*.

I en *ytelsesordning* er pensjonsnivået definert i pensjonsavtalen («pensjonsplanen»). Ytelsesordningene sikter inn mot et nivå på tjenestepensjonen som sammen med folketrygden skal utgjøre en gitt andel av medlemmets sluttlønn. Typisk sikter ytelsesordningene på et nivå for samlet pensjon på 66 prosent av sluttlønnen, inklusive en «beregnet folketrygd» dersom man står i jobb til «opptjeningsalder» som normalt er 67 år.¹⁰ Ytelsesordningene er nettoordninger, som innebærer at pensjonsutbetalingene fra ytelsesordningen ikke endres dersom faktisk folketrygd blir lavere (eller høyere) enn «beregnet folketrygd», og faktisk samlet pensjonsnivå kan derfor avvike fra nivået i pensjonsavtalen. Det samlede nivået i pensjonsavtalen er dermed et ambisjonsnivå, ikke et garantert nivå.

Opptjent ytelsesbasert alderspensjon utgjør en så stor del av pensjonsnivået definert i pensjonsplanen som medlemmets pensjongivende tjenestetid utgjør i forhold til den tjenestetiden som kreves for rett til full pensjon (lineær opptjening). Den pensjongivende tjenestetiden som kreves for rett til full alderspensjon, beregnes for det enkelte medlemmet og utgjør tiden fra medlemmet er opptatt i pensjonsordningen og til medlemmet når opptjeningsalderen. Tjenestetiden skal være minst 30 år, men ikke mer enn 40 år.

Pensjonsnivået i pensjonsplanen i de private ordningene gjelder ved uttak fra opptjeningsalder, som normalt er 67 år, men pensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 år. Pensjonen omregnes da i henhold til en forventet utbetalingstid. Utbetalingsperioden er angitt i pensjonsavtalen og er som regel livsvarig, men kan også være opphørende. I de tilfellene hvor alderspensjonen er opphørende, kan likevel ytelsen ved uttak omregnes til en livsvarig ytelse, etter pensjonsinnretningens dødelighetstariff, men ikke motsatt.

Den årlige premien som arbeidsgiver betaler til en ytelsesordning beregnes på bakgrunn av forventet levealder og det benyttes en beregningsrente for avkastningen de innbetalte midlene forventes å få fram til utbetaling. Sparedelen av premien akkumuleres i en «premiereserve», og pensjonsleverandøren har ansvar for, hvert år, å tilføre premiereserven en årlig avkastning i samsvar med beregningsrenten (årlig avkastningsgaranti). I ytelsesordninger vil lønnsvekst innebære økt pensjonsforpliktelse også for avlagt tjenestetid. Renteoverskudd på premiereserve for pensjoner under utbetaling, skal tilføres pensjonistenes overskuddsfond som skal benyttes til oppregulering av pensjonene.¹¹ Prosentvis tillegg til pensjonene i det enkelte år kan som hovedregel ikke overstige den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp (G) i året. Perioder med høy lønnsvekst og lavt renteoverskudd har ført til økte pensjonskostnader for virksomhetene. Økt oppmerksomhet om hvilken betydning dette har for

---

¹⁰ For «beregnet folketrygd» legges det til grunn full opptjeningstid i folketrygden med inntekt lik sluttlønnen i tjenestepensjonsordningen, etter avtale mellom livsforsikringsselskaper som tilbyr lov om foretakspensjon. Det er anledning til å sette «opptjeningsalderen» høyere enn 67 år, jf. § 4.1 (1) i lov om foretakspensjon.

¹¹ Før renteoverskudd tilføres premiereserven, har pensjonsleverandøren anledning til å foreta avsetninger for å sikre framtidig avkastningsgaranti. De kan også søke om tillatelse til eller bli pålagt å benytte avkastningsoverskudd til å finansiere underdekning som følge av endringer i forutsetninger i beregningsgrunnlaget. Den siste bestemmelsen ble sist benyttet for å dekke den underbalansen som oppsto etter at pensjonsleverandørene i 2014 gikk over til nytt dødelighetsgrunnlag i kollektiv pensjonsforsikring (K2013).

arbeidsgivers premiekostnader til ytelsesordninger har igjen ført til lukking av ytelsesordninger, eventuelt fortsatt opptjening forbeholdt de eldste ansatte, og overgang til innskuddspensjon. Ved lukking eller avvikling av ytelsesordningene, eller når arbeidstakere fratrer, utstedes fripoliser som bevis på opptjent pensjon. Siden verdijustering av opptjent pensjon fra tidligere arbeidsforhold (fripoliser) forutsetter avkastning utover rentegarantien, har lave renter over tid gitt lite meravkastning utover garantert rente. Det er bakgrunnen for at opptjent pensjon i fripoliser har vært regulert lavere enn lønnsveksten, og også til dels lavere enn prisutviklingen.

I en *innskuddsordning* er et årlig innskudd definert i pensjonsavtalen, normalt som en prosentandel av den enkeltes lønn. Innskuddet kan i pensjonsplanen ikke settes høyere enn 7 prosent av medlemmets samlede lønn inntil 12 G. Tilleggsinnskudd for medlemmets lønn mellom 7,1 G og 12 G kan i pensjonsplanen ikke settes høyere enn 18,1 prosent av slik lønn i det enkelte år. Om det i innskuddsplanen er fastsatt medlemsinnskudd, så kan dette ikke være høyere enn 4 prosent av medlemmets lønn opptil 12 G og innskuddet må ikke overstige foretakets innskudd. Den årlige avkastningen legges til innskuddene. Det er anledning til å ha avkastningsgarantier i innskuddspensjonsordninger, men det er ikke krav om null-garanti slik som i ordninger etter lov om tjenestepensjon. Innskuddsordningene utbetaler pensjon ved at samlet oppspart kapital utbetales i et fastsatt antall år fra uttakstidspunktet og ved død tilfaller gjenstående pensjonskapital de etterlatte. Pensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 år, og den må utbetales over minst 10 år og minst til fylte 77 år. Kravet om utbetaling til fylte 77 år kan fravikes dersom årlig utbetaling blir lavere enn 20 prosent av G. Tilsvarende krav til utbetalingstid gjelder for opphørende ytelsesordninger. Det enkelte medlem kan ved uttak av pensjon velge at pensjonskapitalen skal konverteres til en pensjonsforsikringsavtale etter lov om foretakspensjon, men dette er ikke vanlig.

For innskuddsordninger ble kravet til ansettelsestid på 12 måneder for rett til opptjent pensjon opphevet fra 1. januar 2021, samtidig med innføringen av egen pensjonskonto, jf. Prop. 40 L (2018–2019). Fra 1. januar 2021 fikk alle arbeidstakere, med unntak av de som reserverte seg innen 1. mai 2021, egen pensjonskonto. På egen pensjonskonto samles både nåværende og tidligere pensjonsopptjening automatisk. For arbeidstakere med ett aktivt arbeidsforhold ble egen pensjonskonto opprettet hos arbeidsgivers pensjonsleverandør. Ifølge tall fra Finans Norge var det ved utgangen av mars 2026 registrert 2 195 125 pensjonskontoer med til sammen 638,4 milliarder kroner. I tillegg er det 187 191 pensjonskontoer hvor arbeidstaker har valgt å flytte pensjonskontoen til en annen leverandør enn arbeidsgivers pensjonsleverandør og hvor samlede midler er på 79,6 mrd. kroner.

Finanstilsynet har på oppdrag fra Finansdepartementet utredet om det kan innføres en ordning med egen pensjonskonto for hybridordninger. Finansdepartementet har sendt Finanstilsynets utkast på høring med frist 19. august 2026. Finanstilsynet foreslår å ikke innføre egen pensjonskonto eller selvvalgt leverandør for hybridpensjon, men foreslår i stedet endringer i tjenestepensjonsloven som legger til rette for mer bruk av investeringsvalg i hybridordninger og for sammenslåing av pensjonsbevis ved passivt samtykke. Høringsnotatet inneholder også forslag til regelverksendringer som gjelder korte arbeidsforhold og små pensjonsbeholdninger, herunder om pensjonsopptjening fra første dag gjennom avvikling av kravet om 12 måneders tjenestetid for rett på opptjent pensjonsbeholdning, samt om muligheter for å velge konvertering av fripoliser til pensjonsbevis.

Det er flere viktige forskjeller mellom ytelses- og innskuddsordninger. Arbeidstakerne har gjerne lagt vekt på at risikoen er fordelt på ulik måte: I *ytelsesordningene* har arbeidstakerne stor grad av sikkerhet for hva pensjonen vil bli, men bedriftene står overfor usikre framtidige kostnader, blant annet knyttet til utviklingen i levealderen og oppregulering av tidligere opptjente rettigheter. I *innskuddsordningene* bærer arbeidstakerne risikoen, blant annet ved at størrelsen på den oppsparte kapitalen avhenger av en usikker avkastning, men kan selv velge

spareprofiler med høy, moderat eller lav risiko. Hvor mye den enkelte får i innskuddspensjon avhenger både av årlig innbetaling og avkastning i spareperioden. Arbeidstakernes kompensasjon for å bære risikoen er at gevinsten ved god avkastning også tilfaller arbeidstakeren.

En annen forskjell mellom ytelses- og innskuddsordninger er at innskuddsordningene i hovedsak er spareordninger hvor den oppsparte kapitalen normalt tilfaller arvingene ved dødsfall, mens avsatte midler til alderspensjon i ytelsesordningene ved dødsfall tilfaller forsikringskollektivet, altså de andre medlemmene av ordningen (dødelighetsarv). Dette trekker isolert sett i retning av at de nødvendige premiene for å nå et gitt alderspensjonsnivå er lavere i ytelsesordningene enn i innskuddsordningene.

Tjenestepensjon etter *lov om tjenestepensjon* omtales ofte som en hybridpensjon fordi den kombinerer elementer fra både ytelses- og innskuddspensjoner. Arbeidsgiver betaler hvert år et innskudd, fastsatt i prosent av lønnen til den enkelte, og innskuddene akkumuleres i en «pensjonsbeholdning» som medlemmet har rett på å få med seg etter 12 måneders tjenestetid. Arbeidsgiver velger om pensjonsordningen skal være med eller uten individuelt investeringsvalg. Av alle ansatte med hybridordning er det 30 prosent som er tilknyttet en ordning uten investeringsvalg. I disse ordningene tar arbeidsgiver en viss risiko for avkastningen på pensjonsmidlene, ved at det garanteres at pensjonsbeholdningen i opptjeningsperioden ikke kan reduseres nominelt selv om faktisk avkastning i et år skulle bli negativ. Alternativt kan arbeidsgiver velge å garantere at pensjonsbeholdningen årlig skal reguleres i takt med lønnsveksten (alminnelig lønnsvekst eller lønnsveksten i foretaket). I ordninger hvor arbeidstaker har investeringsvalg, er det ingen avkastningsgarantier.

I hybridordninger skal pensjonsbeholdningen tilføres en «faktisk dødelighetsarv» (midler som frigjøres dersom medlemmer dør før pensjonsbeholdningen er utbetalt). Utbetalingen av pensjon kan avtales livsvarig eller opphørende. Omregningen til årlig pensjon skal ta utgangspunkt i forventet gjenstående levetid i pensjonsleverandørens beregningsgrunnlag på uttakstidspunktet. Utbetalt pensjon skal enten reguleres med faktisk avkastning på pensjonsmidlene eller på samme måte som i folketrygden, det vil si med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst.

De tre ulike pensjonsordningene i privat sektor har derfor svært ulike karakterer:

- Ytelsesordningene er forsikrede pensjonsytelser hvor ytelsen utgjør en viss prosent av den ansattes sluttlønn. Ytelsene utbetales normalt livsvarig. Det er krav om balanseføring av forpliktelsene for foretaket.
- Innskuddsordningene er spareordninger, i hovedsak uten forsikringselement, der pensjonen normalt betales ut i en tidsbegrenset periode og der gjenværende midler etter personer som dør tilfaller arvingene.
- Hybridpensjon kombinerer elementer fra innskuddsordningene (i opptjeningsperioden) og ytelsesordninger (i utbetalingsperioden). Pensjonsrettighetene i hybridpensjon kan reguleres med alminnelig lønnsvekst eller med avkastning. Der det ikke er valgt individuelt investeringsvalg, er det satt et minimumskrav om nullgaranti på avkastningen. Det tilføres dødelighetsarv i inn- og utbetalingsperioden. Pensjonen utbetales livsvarig eller tidsbegrenset, og opphører tidligst fra 80 år forutsatt at ytelsen har vært utbetalt i ti år.
- For alle ordningene ligger det imidlertid et forsikringselement i obligatorisk innskuddsfritak ved uførhet.

I privat sektor er det ikke lovpålagte krav om uførepensjon, og det varierer om den ansatte i tillegg til en alderspensjonsytelse er dekket av pensjonsytelser til uføre. Uførepensjonen i privat sektor ble lagt om med virkning fra 1. januar 2016. Før omleggingen ble uføre-

pensjonen beregnet som en ytelsesbasert alderspensjon, avkortet for tjenestetid. Etter omleggingen er ytelsen tilpasset ny uføretrygd i folketrygden og kan maksimalt utgjøre summen av 25 prosent av G (begrenset til 6 prosent av medlemmets lønn) og 3 prosent av medlemmets lønn inntil 12 G. Uførepensjonen kan omfatte et tillegg på inntil 66 prosent av medlemmets lønn mellom 6 og 12 G. Maksimalrammen for uførepensjon fra privat tjenstepensjon tilsvarer uførepensjonen i offentlig tjenstepensjonen som ble etablert fra 1. januar 2015.

Bestemmelser om uførepensjonen i private tjenstepensjonsordninger er i dag regulert i tjenstepensjonsloven. Uførepensjonen beregnes, i motsetning til offentlig tjenstepensjon, uten avkortning for tjenestetid, med unntak av oppsatt rett til uførepensjon som avkortes med tjenestetid. Uførepensjon reduseres mot uførepensjon fra fripoliser og mot tidligere rettigheter til uførepensjon i offentlig tjenstepensjon.

3.2.2 Medlemmer av privat kollektiv tjenstepensjon

Ifølge tall fra Finans Norge var det ved utgangen av 2025 over to millioner arbeidsforhold med privat tjenstepensjon. Det var registrert 2 081 487 forsikrede med innskuddsordning og 13 173 forsikrede med opptjening av alderspensjon i en ytelsesordning.¹² I hybridpensjonsordninger etter lov om tjenstepensjon, som ble etablert i markedet fra 2015, var det 71 539 forsikrede ved utgangen av 2025. Andelen forsikrede med innskuddspensjon er altså betydelig: i 2025 var 95 prosent forsikret med innskuddspensjon, 2 prosent med ytelsespensjon og 3 prosent med hybridpensjon. I tillegg til tjenstepensjonsordninger i bank og livsforsikringsselskap er det også aktive medlemmer som opptjener tjenstepensjon i private pensjonskasser.¹³ Dette er ytelsesordninger som ofte er lukket for opptak av nye ansatte, men hvor nye rettigheter fortsatt opptjenes for de eldste ansatte. SSB oppgir at det ved utgangen av 2024 var 36 767 premiebetalende medlemmer/uførepensjonister og 110 350 medlemmer med fripoliser/opsatte rettigheter.

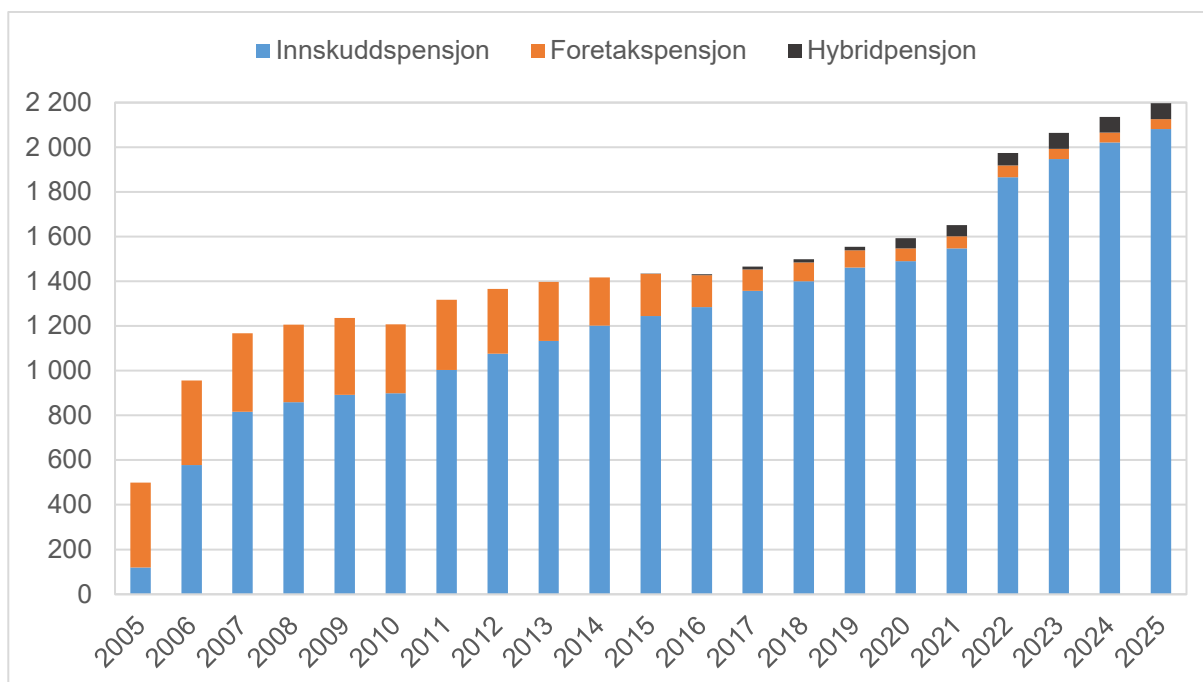
Før obligatorisk tjenstepensjon ble innført fra 2006, var ytelsesordninger dominerende, selv om lov om innskuddspensjon kom i 2001. Mens det i 2005 var 380 000 medlemmer i ytelsesordninger og 120 000 medlemmer i innskuddsordninger, se figur 3.1. I tillegg har nyetablerte virksomheter valgt innskuddsordninger. Den brede omleggingen fra ytelsesordninger til innskuddsordninger har skjedd enten ved at virksomhetens nyansatte ikke tas inn i ytelsesordningen, ved at alle går over til innskuddsordningen, eller ved at bare de med få år igjen til pensjonsalder forblir medlemmer i ytelsesordningen.

---

¹² Antall forsikrede gjelder pensjoner der pensjonsutbetalingen ikke har startet. Statistikken over antall forsikrede vil i hovedsak tilsvare antall arbeidstakere med privat tjenstepensjon, men det er også mulig å være medlem i to tjenstepensjonsordninger samtidig, for eksempel ved to deltidsstillinger.

¹³ Finans Norges datagrunnlag hentes fra de fem livselskapene DNB Livsforsikring, Gjensidige Pensjonsforsikring, Nordea Liv, Sparebank 1 Forsikring og Storebrand Livsforsikring. SSB mottar tall for private pensjonskasser som er registrert i virksomhetsregisteret til Finanstilsynet. Ved utgangen av 2023 var det til sammen 43 private pensjonskasser registrert i virksomhetsregisteret og ytterligere to pensjonskasser er av statistiske hensyn med i tallene fra SSB.

Figur 3.1 Antall medlemmer i ordninger etter lov om innskuddspensjon, lov om foretakspensjon¹ og lov om tjenestepensjon². Tusen personer

¹ Pensjon etter foretakspensjonsloven er det samme som ytelsespensjon .

² Pensjon etter tjenestepensjonsloven betegnes ofte som hybridpensjon da denne tjenestepensjonsloven kombinerer elementer fra både innskudds- og ytelsesordninger.

Kilde: Finans Norge

Den betydelige omleggingen fra ytelsesordninger til innskuddsordninger har igjen resultert i en særlig sterk vekst i antall fripoliser, det vil si rettigheter opparbeidet i ytelsesordninger man ikke lenger er medlem av. Antall pensjonskapitalbevis, det vil si rettigheter opparbeidet i innskuddsordninger man ikke lenger er medlem av, har også økt over tid, men ikke like sterkt som veksten i antall fripoliser. Avhengig av hyppighet av jobbskifte, omlegging av ordning osv. kan en og samme person ha flere fripoliser, pensjonskapitalbevis eller en kombinasjon av begge deler. Med innføring av egen pensjonskonto fra 1. januar 2021, kan arbeidstakere med innskuddspensjon samle tidligere og nåværende opptjening på en felles konto.

Det er visse unntak fra kravet om å ha tjenestepensjon som gjelder for små foretak. De som har unntak fra kravet i OTP kan likevel velge å opprette en tjenestepensjonsordning med gunstige skattefordeler. I tillegg kan det inngås avtale om individuell pensjonsordning; såkalt individuell pensjonssparing som er skattebegunstig, eller livrente. Se nærmere omtale i avsnitt 3.2.6.

3.2.3 Forsikringsforpliktelser i private kollektive tjenestepensjonsordninger

Ifølge Finans Norge var den samlede forsikringsforpliktelsen for kollektiv pensjon i privat sektor 1 208 milliarder kroner ved utgangen av 2025. Av den samlede forsikringsforpliktelsen utgjorde fripoliser 359 milliarder kroner, aktive innskuddsbaserte ordninger 449 milliarder kroner, pensjonskapitalbevis 309 milliarder kroner, aktive ytelsesbaserte ordninger 56 milliarder kroner og forpliktelser etter tjenestepensjonsloven utgjorde 22 milliarder kroner til alderspensjon og 14 milliarder kroner til uførepensjon. Innskuddsordningene omfatter 95 prosent av aktive medlemmer i kollektiv tjenestepensjonsordninger og over halvparten av opptjente pensjonsrettigheter er tilknyttet innskuddsordningene. Ved utgangen av 2025 utgjorde forsikringsforpliktelsene i aktive innskuddsbaserte ordninger, medregnet pensjonskapitalbevis 63 prosent av de samlede forsikringsforpliktelsene.

Det ble ifølge Finans Norge innbetalt 68,8 milliarder kroner til private tjenstepensjonsordninger i 2025. Innbetalingene til ytelsesordninger var 4,2 milliarder kroner. Innbetalingene til innskuddsordninger er på 57,2 milliarder kroner og har økt med 8,7 prosent fra 2024 til 2025. Innbetalt premie til pensjonsordninger etter tjenstepensjonsloven (de såkalte hybridordningene) fordeler seg mellom alderspensjon og uførepensjon. Innbetalinger til ordninger etter tjenstepensjonsloven utgjorde ved utgangen av 2025 om lag 7,4 milliarder kroner, hvorav 3,2 milliarder kroner er knyttet til sparing til alderspensjon. I tillegg innbetales det premie til private pensjonskasser som i 2024 utgjorde 6,8 mrd. kroner.¹⁴

3.2.4 Ytelsesnivået i private kollektive tjenstepensjonsordninger

Tjenstepensjonslovene er rammelover som angir maksimale grenser for skattefavorisert innskudd eller ytelse. Finans Norge utarbeider årlig statistikk over hvordan foretakene tilpasser seg med hensyn til innskuddssatser og ytelsesnivå.

Innskuddspensjon

Ved utgangen av 2025 var 95 prosent av medlemmene i private tjenstepensjonsordninger i en innskuddspensjonsordning. De maksimale innskuddsgrensene i innskuddspensjonsloven økte fra 1. januar 2014 fra 5 prosent av lønn mellom 1 G og 6 G og 8 prosent av lønn mellom 6 G og 12 G, til 7 prosent av lønn inntil 12 G og et tilleggsinnskudd på 18,1 prosent av lønn mellom 7,1 G og 12 G. Fra 1. januar 2022 ble det innført opptjening fra første krone og første dag i private tjenstepensjonsordninger. Virksomhetene i privat sektor fikk frist til 30. juni 2022 med å tilpasse pensjonsordningene til de nye reglene. Minstekravet for innskuddspensjonsordninger etter lovendringen er fortsatt 2 prosent av lønn, men fra 30. juni 2022 skal innskuddet altså være fra første krone.

Finans Norge har innhentet opplysninger om nivået på innskuddssatser fra leverandører av innskuddspensjon. Figur 3.2 illustrerer hvordan forsikrede fordeler seg etter nivået på innskuddssatsen i ordningen, for inntekt opp til 12 G. Figuren viser at 35 prosent (726 000) av de forsikrede har en ordning med 2 prosent innskudd av inntekt opp til 12 G. Videre har 23 prosent (486 000) av de forsikrede innskuddssatser mellom 2 prosent og 5 prosent, 17 prosent (359 000) har en ordning med 5 prosent innskudd, 11 prosent (226 000) har innskuddssatser mellom 5 prosent og 7 prosent, og 14 prosent (281 000) har en ordning med maksimal innskuddssats på 7 prosent for inntekt opp til 12 G.

Ved sammenligning av ulike nivåer på innskuddssatser er det relevant om det innbetales medlemsinnskudd til ordningen. For eksempel vil en ordning med innskuddssats på 4 prosent, hvor arbeidstaker innbetaler halvparten, for den ansatte ha den samme verdien som en 2 prosent ordning. Finans Norge har spurt selskapene om hvor vanlig det er med medlemsinnskudd. Ikke alle selskapene har kunnet levere tall for dette, men blant de som har svart er det i underkant av 10 prosent av medlemmene som er med i en ordning med medlemsinnskudd.

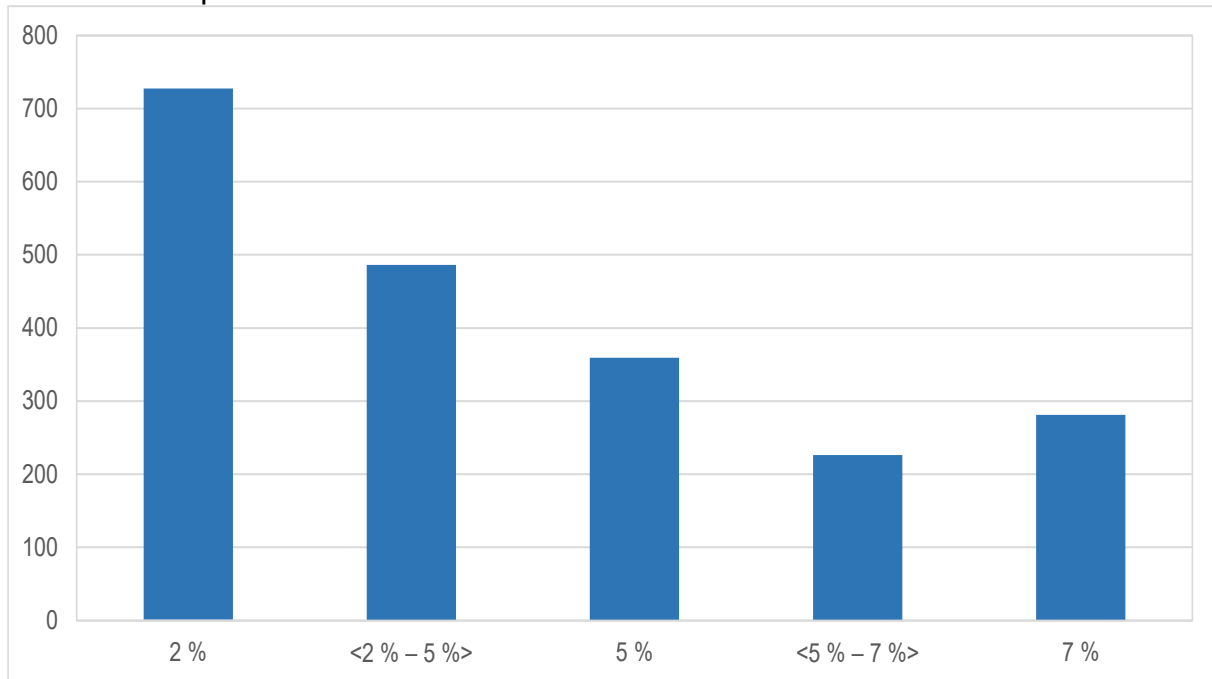
Senest 30. juni 2022 måtte alle foretak ha tilpasset innskuddsordningen til de nye kravene i OTP-loven og innskuddspensjonsloven. Det innebærer at alle ordninger ved utgangen av 2022 var lagt om med innskudd fra første krone. Fra 30. juni 2022 var det heller ikke mulig å fastsette en høyere aldersgrense enn 13 år for å være medlem av tjenstepensjonsordningen. Før lovendringen kunne arbeidstakere under 20 år unntas. Det er heller ikke mulig å holde arbeidstakere med lavere stillingsgrad enn 20 prosent utenfor ordningen. Videre er de

---

¹⁴ Kilde: SSB

strengere og særskilte medlemskapskriteriene for sesongarbeidere opphevet. At flere unge, ansatte med små deltidsbrøker og sesongarbeidere også pliktes å meldes inn i en tjenstepensjonsordning, vil gi flere medlemmer i innskuddsordningene og flere med pensjonskapitalbevis.

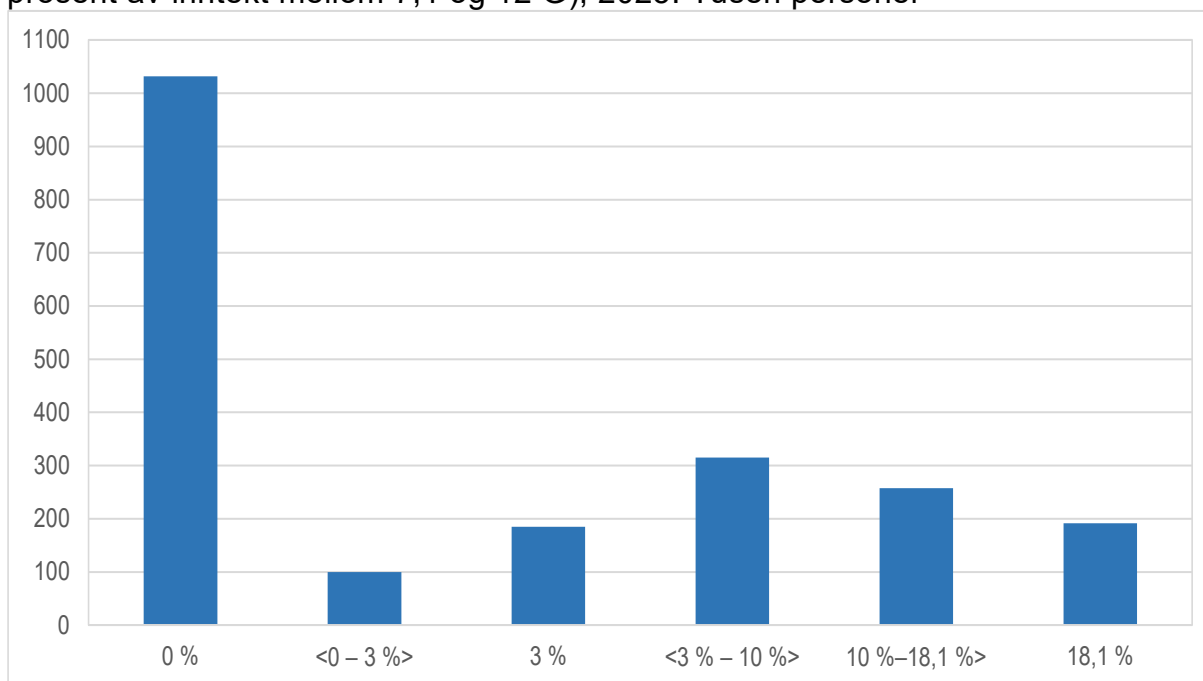
Figur 3.2 Antall forsikrede i innskuddsordninger etter sats for inntekt opp til 12 G, 2025. Tusen personer

Kilde: Finans Norge

Figur 3.3 viser at mange forsikrede ikke er tilknyttet en ordning med tilleggsinnskudd for inntekt mellom 7,1 og 12 G. Til sammen er det 1 031 000 forsikrede, det vil si cirka 50 prosent av antall forsikrede som ikke er tilknyttet en slik ordning. Merk at tallet omfatter alle som har en slik ordning, også de med inntekt under 7,1 G som ikke får tilleggsinnskudd. Finans Norge har ikke statistikk som viser andelen av de forsikrede med lønn over 7,1 G som er medlem i en innskuddsordning som gir innskudd over 7,1 G.

Figur 3.3 Antall forsikrede i innskuddsordninger etter sats for tilleggsskudd (i prosent av inntekt mellom 7,1 og 12 G), 2025. Tusen personer

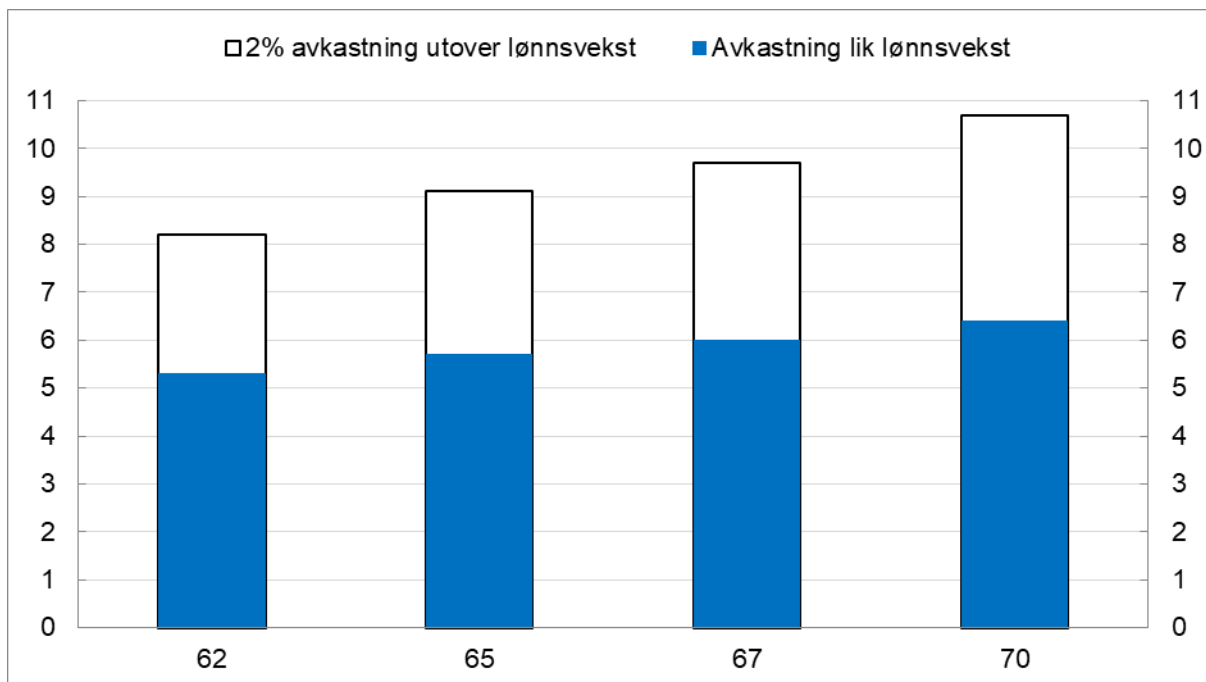

Kilde: Finans Norge

Figur 3.4 viser kompensasjon i forhold til lønn ved uttak av pensjon fra 62, 65, 67 og 70 år. Det er lagt til grunn en minimumsordning med 2 prosent. Det er antatt jevn inntekt på 5 G i opptjeningsperioden. 22 år er startalder for opptjening av tjenstepensjon, det vil si 40 års opptjening ved uttak fra 62 år og 45 år ved uttak fra 67 år. I figuren er det er for alle uttakaldre antatt at innskuddspensjonen opphører 15 år etter uttak.

Figuren viser at uttak fra fylte 67 til 82 år i en minimumsordning gir 5 prosent kompensasjonsgrad om avkastningen i opptjeningsperioden følger den alminnelige lønnsutviklingen. En årlig avkastning på 2 prosent utover lønnsvekst, øker kompensasjonsgraden i innskuddsordningen med nesten 4 prosentpoeng ved uttak fra 67 år.

Figur 3.4 Beregnet kompensasjonsgrad¹ fra innskuddspensjon med sparing tilsvarende 2 prosent innskudd. Ved ulike uttaksaldre og samtidig avgang. Inntekt 5 G. 15 års utbetaling

¹ Kompensasjonsgrad ved opptjening av tjenestepensjon fra 22 år til uttak av pensjon. Innskuddspensjonsordning med 2 prosent innskuddssats, avkastning lik alminnelig lønnsvekst (blå søyler). Transparente søyler viser to prosent meravkastning utover alminnelig lønnsvekst. Utbetaling over 15 år.

Kilde: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Ettersom innskuddsordningene i praksis utbetales over en fastsatt tidsperiode, for eksempel over 15 år, vil årlig utbetaling være høyere i denne femtenårsperioden sammenlignet med om ytelsen ved uttak ble omregnet til en forsikret, livsvarig ytelse. Om pensjonskapitalen omgjøres til en livsvarig ytelse fra uttaksalder 67 år, så vil innskuddspensjon gi en ytelse tilsvarende 5,5 prosent for kvinner og 6,3 prosent for menn. Dette er lite utbredt i dag, men en eventuell omregning av innskuddspensjon til en livsvarig årlig pensjon skal beregnes med utgangspunkt i forventet gjenstående levetid i det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget som benyttes for omregning til individuelle pensjonsforsikringer.

Ytelsespensjon

Finans Norge har innhentet tall fra sine medlemsselskaper på hva som er avtalt kompensasjonsgrad i ytelsesordninger etter foretakspensjonsloven. Ved utgangen av 2022 hadde 16 prosent av ytelsesordningene en pensjonsplan med et pensjonsnivå høyere enn 67 prosent, om lag 42 prosent hadde et pensjonsnivå på 66 prosent, og en like stor andel hadde en lavere kompensasjonsgrad enn dette. Tallene fra Finans Norge dekker kun om lag halvparten av alle forsikrede med aktiv ytelsespensjonsordning, men gir likevel en indikasjon på nivået for ytelsesordningene. De fleste ytelsesordninger med aktive medlemmer er trolig lukkede ordninger forbeholdt ansatte med mindre enn 15 år igjen til pensjonsalder.

3.2.5 Uttak av pensjon fra private kollektive tjenestepensjonsordninger

Blant dagens pensjonister er det klart flere som mottar ytelsespensjon enn innskuddspensjon. Andelen alderspensjonister med utbetalt innskuddspensjon var 25 prosent i 2025. Lov om

innskuddspensjon ble innført i 2001, og omfanget av innskuddspensjon tiltok først da lov om obligatorisk tjenstepensjon ble innført i 2006.

I 2025 ble det utbetalt 23,2 milliarder kroner til pensjonsmottakere når pensjonsutbetalinger fra private pensjonskasser holdes utenfor. 80 prosent av totalt utbetalt pensjon var knyttet til ytelsesordninger eller fripoliser. Antall mottakere, totalt utbetalt beløp og gjennomsnittlig utbetalt beløp i 2025 fra ytelsesordninger, fripoliser, innskuddspensjon og hybridpensjon er vist i tabell 3.1. Gjennomsnittlig pensjon er nesten tre ganger høyere for ytelsespensjon sammenlignet med innskuddspensjon.

Tabell 3.1 Utbetalte private tjenstepensjoner (ikke pensjonskasser), 2025¹

	Antall mottakere	Totalt utbetalt beløp i mrd. kroner	Gjennomsnittlig utbetalt beløp i kroner
Ytelsespensjon ²	17 654	1,8	101 960
Fripolise	402 985	16,0	39 704
Innskuddspensjon	138 889	5,3	38 160
Hybridpensjon ³	775	0,1	68 387
Sum	560 303	23,2	

¹ Merk at én og samme person kan ha vært medlem av ulike tjenstepensjonsordninger og dermed være mottaker av flere av pensjonsytelsene i tabellen ovenfor.

² For ytelsespensjon (etter lov om foretakspensjon) og fripolise inkluderer tallene utbetalinger av både alderspensjon og etterlattepensjon til ektefelle/samboer og barn.

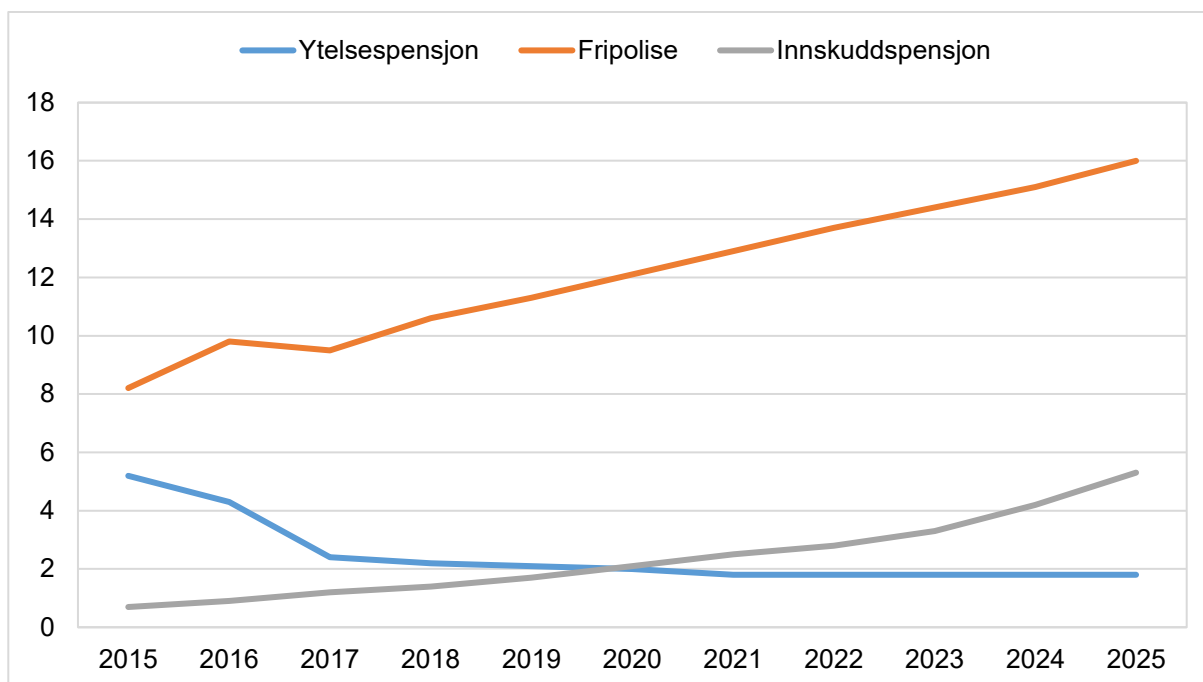
³ For hybridpensjon (etter tjenstepensjonsloven) inkluderer tallene for utbetalinger både alderspensjon og uførepensjon.

Kilde: Finans Norge

I tillegg til tall for utbetalt pensjon fra Finans Norge, har SSB statistikk for utbetalte pensjoner fra private pensjonskasser. I 2024 var det 30 459 mottakere av alderspensjon og etterlattepensjon. Utbetalte beløp var til sammen 5,1 mrd. kroner til alderspensjon og 0,7 mrd. kroner til etterlattepensjon.

Utviklingen i totalt utbetalt beløp for private tjenstepensjoner når utbetalinger fra private pensjonskasser holdes utenfor, er vist i figur 3.5. I perioden fra 2015 til 2025 har utbetalt beløp for ytelsespensjon vært uendret, mens utbetalt beløp for innskuddspensjon har økt. Også utbetalt beløp fra fripoliser har økt.

Figur 3.5 Utvikling i totalt utbetalt beløp for private tjenstepensjoner (eks. private pensjonskasser¹). Milliarder kroner

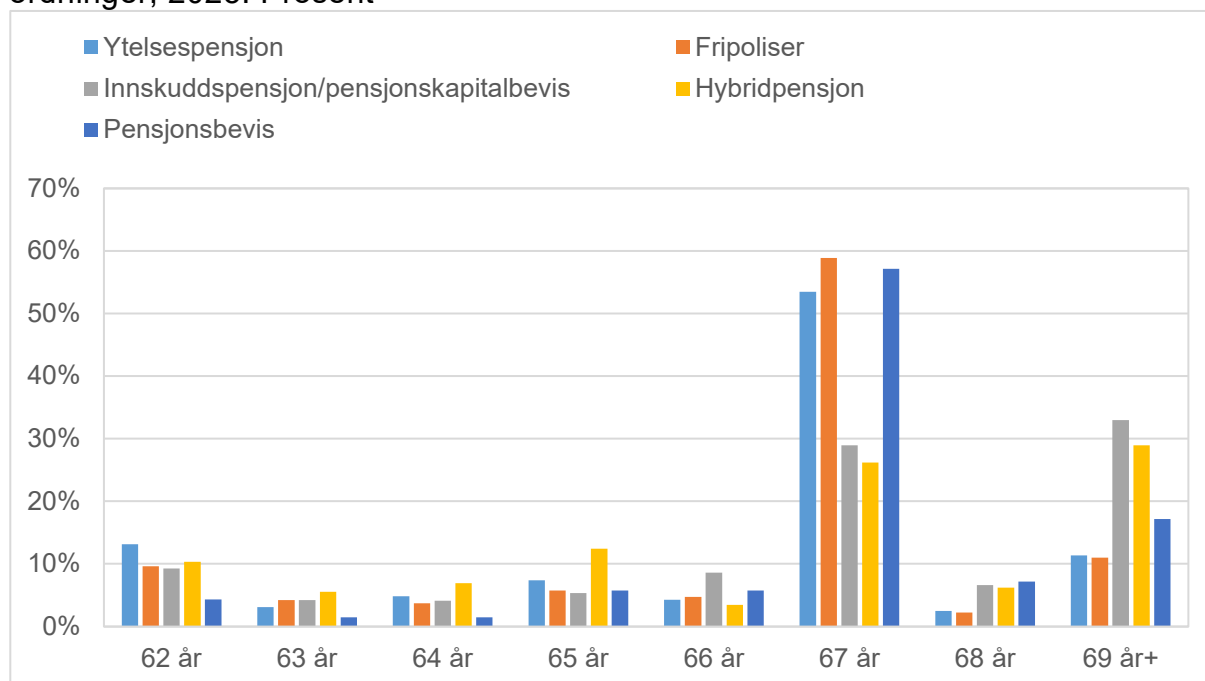

¹ Merk at utbetalte ytelser fra private pensjonskasser kommer i tillegg slik at samlet utbetalt pensjon fra ytelsesordninger og fripoliser i realiteten er høyere enn figuren viser.

Kilde: Finans Norge.

Tjenstepensjon kan tas ut fleksibelt fra 62 år. Det er ikke et vilkår at tjenstepensjon må tas ut samtidig med uttak av alderspensjon fra folketrygden, slik det er for privat AFP. Figur 3.6 viser aldersfordelingen for de som startet uttak av alderspensjon fra private tjenstepensjonsordninger i 2025.

Figur 3.6 Aldersfordeling for uttak av alderspensjon fra private tjenstepensjonsordninger, 2025. Prosent

Kilde: Finans Norge

I de private tjenstepensjonsordningene er det mest vanlig å starte uttaket av alderspensjon ved 67 år. Andelen som tar ut pensjon ved 67 år fra hybridordninger er noe lavere enn andelen som tar ut fripoliser og ytelsespensjon fra 67 år. Enkelte ytelser, som for eksempel uføretrygd fra folketrygden gis fram til 67 år. Dette betyr at noen av de som starter uttak av alderspensjon fra 67 år, tidligere kan ha mottatt uføretrygd fra folketrygden, eventuelt i kombinasjon med uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen. Av den grunn er det ikke nødvendigvis slik at alle har tatt et aktivt valg om å starte uttak av alderspensjon ved 67 år.

Blant de med rett til alderspensjon fra en kollektiv fripolise, tok 59 prosent av nye alderspensjonister ut alderspensjon ved 67 år, 10 prosent tok ut ved 62 år og 11 prosent tok ut ved 69 år.

Blant de som var medlemmer av en ytelsesordning på uttakstidspunktet, tok 54 prosent ut alderspensjonen ved 67 år, mens 13 prosent tok ut alderspensjon ved 62 år. Av alderspensjonene fra innskuddspensjon/pensjonskapitalbevis ble 29 prosent tatt ut ved 67 år, mens 9 prosent ble tatt ut ved 62 år. 33 prosent ble tatt ut når mottakeren var 69 år eller eldre.

Lov om tjenstepensjon ble først gitt virkning fra 2014, og hittil er det få personer som har tatt ut alderspensjon fra hybridordning. Som det framkommer av tabell 3.1, var det få personer som tok ut hybridpensjon i 2024.

3.2.6 Frivillige og individuelle pensjonsordninger

Individuell pensjonssparing som omfattes av skattemessig gunstig behandling følger Lov om individuell pensjonsordning og er nærmere regulert i forskrift til skatteloven, se § 6-47 A i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring av skatteloven. Disse reglene regulerer blant annet hvem som kan tilby og hvem som kan inngå avtale om skattefaviserte pensjonsordninger, og setter rammer for at ordningene og avtalene skal kvalifisere til skattemessig gunstig behandling. Avtale om individuell sparing til pensjon kan, i tillegg til alderspensjon, omfatte forsikring som gir rett til innskuddsfritak ved uførhet.

I 2017 kom det en ny ordning for skattefavoredert individuell sparing til pensjon (IPS). Ordningen erstattet den tidligere ordningen med individuell pensjonsparing (gammel IPS), som ble stengt for nytegning 1. november 2017. Utover skattlegging av uttak, ble skattlegging av den nye ordningen lik skattlegging av den gamle IPS-ordningen (og den tidligere IPA-ordningen, individuell pensjonsavtale). Innstående beløp i ordningen er unntatt fra formuesskatt, og avkastning skattlegges ikke i oppsparingstiden. Forsikringsforpliktelsene for IPA og for IPS er på henholdsvis 29,4 og 23,6 milliarder kroner (13,4 milliarder i IPS og 10,2 milliarder i IPS 2008¹⁵) ved utgangen av 2025. Totalt utgjorde innbetalt premie til IPS-ordninger ved utgangen av 2025 1,15 milliarder (1,12 milliarder i IPS og 34 millioner i IPS 2008). Dersom en i samme inntektsår innbetaler både til den gamle IPS-ordningen og til den nye IPS-ordningen, samordnes fradragene etter de to ordningene. Samlet fradrag kan ikke overstige 15 000 kroner for inntektsåret 2025.¹⁶ Med virkning fra inntektsåret 2026, er denne grensen økt til 25 000 kroner.

Andre ordninger uten særskilte skattefordeler kan også inngås. Enten med bedriften som forsikringstaker/betaler, eller med den ansatte som begunstiget. Når bedriften er forsikringstaker, betaler den ansatte ikke skatt i innbetalingstiden og utbetalt pensjon beskattes som pensjonsinntekt. Alternativt kan det være den ansatte selv som står som forsikringstaker og forsikret, mens bedriften kompenserer den ansatte for innbetalt premie. I dette tilfellet beskattes kompensasjonen for innbetalt premie som lønn, mens avkastning beskattes i utbetalingstiden som kapitalinntekt.

Enkelte private virksomheter oppretter egne pensjonsordninger for enkeltansatte med særskilte funksjoner eller stillinger. Det kan være for eksempel være ordninger for ledere eller for en gruppe. Individuelle og kollektive lederpensjoner kommer i ulike former og har ulike funksjoner, men har det til felles at de faller utenfor de rammene som tjenestepensjonslovene definerer.

3.3 AFP i privat sektor

3.3.1 Utformingen av AFP i privat sektor

LO og NHO inngikk i lønnsoppgjøret 2. april 2008 en avtale om en ny avtalefestet pensjon (AFP) tilpasset den nye alderspensjonen i folketrygden. Etter avtaleinngåelsen sluttet YS, Virke, Spekter og Finans Norge seg til avtalen.

Ny AFP trådte i kraft parallelt med ny alderspensjon i folketrygden fra 1. januar 2011. Avtalen innebar at ordningen ble lagt om fra en tidligpensjonsordning, med utbetaling over maksimalt fem år, til en ordning med et nøytralt, livsvarig påslag til folketrygden. For å ha rett på AFP, må arbeidstaker oppfylle et sett av vilkår som framgår av AFP-tilskottsloven¹⁷ og av vedtektene for ordningen. Sentrale vilkår er at arbeidstakeren på uttakstidspunktet og i de tre foregående årene må ha vært ansatt og reell arbeidstaker i en AFP-bedrift, og ved 62 år ha arbeidet i minst syv av de ni siste årene i en AFP-bedrift. Videre er det et krav om at man ikke kan motta uføretrygd etter fylte 62 år. Før 67 år kan AFP bare tas ut dersom alderspensjonen fra folketrygden og den livsvarige delen av AFP minst tilsvarer minstepensjonsnivå ved 67 år.

---

¹⁵ IPS 2008 er ordninger etablert etter IPS-regelverket fra 2008, mens IPS er ordninger etablert etter regelverket fra november 2017.

¹⁶ Se forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14, § 6-47-3.

¹⁷ Lov av 19. februar 2010 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven).

For å ta ut privat AFP er det krav om samtidig uttak av alderspensjon fra folketrygden. Etter at uttaket av AFP har startet er det likevel mulig å stanse uttaket av alderspensjon.

AFP beregnes som 0,314 prosent av årlig pensjonsgivende inntekt opp til en øvre grense på 7,1 G fram til 62 år. Etter 40 år med jevn inntekt målt i G, vil AFP-grunnlaget tilsvare 12,56 prosent av inntekten. AFP-ytelsen levealdersjusteres ved at ytelsen divideres med det samme forholdstallet som i alderspensjon i folketrygden. Uttaksreglene er nøytrale, noe som betyr at årlig pensjon er høyere desto senere den tas ut. Årlig pensjon øker imidlertid ikke dersom uttaket utsettes til etter fylte 70 år.

Personer som tar ut AFP før 67 år får en høyere utbetaling i perioden fram til 67 år (tonivå-uttak). Siden reglene er nøytralt utformet, motsvares dette av at den livsvarige delen av AFP blir tilsvarende lavere.

Personer født før 1963, som helt eller delvis har opptjening i folketrygden etter gamle regler, får også et kompensasjonstillegg. Det er blant annet begrunnet med at personer som følger gamle opptjeningsregler i folketrygden har dårligere muligheter til å kompensere for virkningen av levealdersjusteringen. Kompensasjonstillegget er størst for 1953-kullet og trappes gradvis ned for etterfølgende årskull. Reglene for uttak av kompensasjonstillegget er også nøytralt utformet.

Staten yter tilskott til AFP i privat sektor etter AFP-tilskottsloven. Staten dekker en tredel av de løpende utbetalingene av AFP-ytelsen, mens resten dekkes av medlemsbedriftene gjennom en avgift på lønnsgrunnlaget i bedriftene. Det særskilte kompensasjonstillegget dekkes i sin helhet av staten. I 2025 innebar dette ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet at staten dekket om lag 42 prosent av utbetalingene til privat AFP.

Det fulgte av avtalen mellom LO og NHO fra tariffoppgjøret i 2008 at overgangen til ny AFP skulle evalueres. Resultatene fra evalueringsarbeidet er sammenfattet i rapporten «Evaluering av AFP i privat sektor» avgitt av LO og NHO den 7. desember 2017 (NHO & LO, 2017). Evalueringen bekreftet at AFP-ordningen, etter omleggingen, i hovedsak har fungert som forutsatt, men det ble også pekt på noen utfordringer. Kvalifiseringsvilkårene bidrar til at arbeidstakere opplever ordningen som uforutsigbar. Noen arbeidsgivere opplever at de betaler mye i forhold til hva de ansatte får igjen fra ordningen.

I tariffoppgjøret i 2018 kom LO og NHO til enighet om å utrede alternativer til den gjeldende AFP-ordningen, jf. tariffpartenes protokoll 8. april 2018. Daværende Arbeids- og sosialdepartementet og Finansdepartementet bisto partene i utredningsarbeidet. Av protokollen fremgår det at et felles mål for en fremtidig AFP-ordning er at det skal være bedre samsvar mellom tid i AFP-bedrift og hva man får utbetalt i pensjon. Utredningsarbeidet er dokumentert i rapporten: «Utredning av en mulig reformert AFP-ordning i privat sektor» som ble publisert 12. mai 2021 (NHO & LO, 2021). I rapporten beskrives en skisse til en modell som et utgangspunkt for en reformert AFP-ordning. Utredningsarbeidet identifiserte et mulig handlingsrom og etablerte rammene for løsninger som balanserer ulike hensyn. Et krav om en reformert AFP-ordningen i privat sektor er så langt ikke brakt inn i tariffoppgjøret. LO og NHO inviterte i 2025 de andre hovedorganisasjonene med i en referansegruppe for informasjonsutveksling om den videre prosessen med AFP i privat sektor.

3.3.2 Mottakere av AFP og gjennomsnittlig ytelse

AFP-ordningen omfatter ansatte i bedrifter som er dekket av en tariffavtale som har AFP som en del av avtalen. Det er likevel en del private virksomheter med tariffavtale som ikke er med i AFP-ordningen.¹⁸

Om lag halvparten av arbeidstakerne i privat sektor jobber i virksomheter med tariffavtale som omfatter AFP, men andelen er lavere blant yngre og høyere blant eldre arbeidstakere.¹⁹

AFP-dekningen øker med antall ansatte i bedriften. Omtrent 6 av 10 ansatte i bedrifter med mellom 50 og 100 ansatte, og i overkant av 7 av 10 ansatte i bedrifter med mer enn 100 ansatte, har AFP.²⁰ Omtrent 60 prosent av de ansatte i privat sektor arbeider imidlertid i bedrifter med færre enn 50 ansatte, og for disse er AFP-dekningen betydelig lavere. At dekningsgraden øker med bedriftsstørrelsen må ses i sammenheng med at tariffdekningen øker med antall ansatte i virksomheten. AFP-dekningen varierer også mellom næringer, og høyest dekning er det innen næringene bergverksdrift og utvinning, finansierings- og forsikringsvirksomhet og industri.

Ny AFP gjelder for alle som er født i 1948 eller senere og som tok ut AFP etter 1. januar 2011.²¹ Gammel AFP ble gradvis faset ut i løpet av årene 2011–2015, og ved utgangen av 2015 hadde alle i privat sektor ny AFP. Nedgangen i antall personer med gammel AFP har blitt mer enn motsvart av økningen i antall personer med ny AFP, slik at antall personer som har tatt ut AFP i privat sektor samlet sett har økt fra 2011 til 2020.

Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet, var det om lag 144 000 personer som mottok AFP i privat sektor per desember 2025, noe som innebærer en økning på 8 prosent sammenlignet med samme tidspunkt i 2024. Blant disse var 66,2 prosent 67 år eller mer.

Ved utgangen av 2025 var 28 prosent av mottakerne av privat AFP kvinner, og 72 prosent var menn. Den relativt lave kvinneandelen gjenspeiler at 63 prosent av arbeidstakere i privat sektor er menn.²² Sett opp imot andelen kvinner som arbeider i privat sektor, er kvinner likevel underrepresentert blant mottakere av AFP, og kvinneandelen har gått ned fra 31 prosent i 2010. Dette skyldes blant annet at det kreves tilstrekkelig høy opptjening for å ta ut alderspensjon før 67 år. Andelen kvinner som kan ta ut 100 prosent alderspensjon før 67 år vil trolig øke framover, som følge av at kvinner i yngre årskull gjennomgående har høyere yrkesdeltakelse sammenlignet med kvinner i eldre årskull.

I årene fra 2015 har antall mottakere av privat AFP økt med 9 000–10 000 per år. Ved utgangen av 2025 var det 11 642 nye mottakerne av AFP. De fleste av de nye mottakerne velger å ta ut AFP ved 62 år. For nye mottakere av privat AFP i alderen 62–66 år var gjennomsnittlig ytelse 83 081 kroner i 2025, se tabell 3.2. Personer som tar ut AFP før 67 år mottar et tidsbegrenset tillegg på 19 200 kroner per år. Den livsvarige delen av pensjonen, det vil si AFP uten det tidsbegrensede tillegget, utgjorde i gjennomsnitt 63 953 kroner i 2025.

---

¹⁸ Dette kan gjelde private virksomheter som er med i SPK. Et annet eksempel er private barnehager som i tillegg til en privat tjenstepensjon også har en egen AFP-ordning fra 62 til 67 år som ligner ordningen i offentlig sektor.

¹⁹ Fafo-notat 2025:4

²⁰ Evaluering av AFP i privat sektor, rapport fra arbeidet 7. desember 2017, NHO og LO.

²¹ Personer født i 1944–1947 kunne ta ut ny AFP, forutsatt at de ikke hadde tatt ut gammel AFP før 1. januar 2011.

²² Indikatorer for kjønnslikestilling, Statistikkbanken kildetabell 09293, SSB

Tabell 3.2 Gjennomsnittlig AFP-ytelse for nye mottakere, 2025

År	Antall	Gjennomsnittlig pensjon	Gjennomsnittlig pensjon uten tidsbegrenset tillegg
Kvinner	3 365	78 030	58 901
Menn	7 930	85 237	66 109
Totalt	11 295	83 081	63 953

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

3.3.3 Muligheten til uttak av pensjon før 67 år med og uten AFP

For å kunne ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år, er det et krav at den opptjente pensjonen minst må tilsvare garantipensjonsnivå ved 67 år. For de med rett til privat AFP, kan den livsvarige delen av denne ytelsen medregnes.

Nødvendig pensjonsopptjening for å tilfredsstille vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år, kan illustreres ved nødvendig jevn inntekt i et gitt antall år. Tabell 3.3 viser nødvendig årsinntekt for å kvalifisere for 100 prosent uttak av alderspensjon, med og uten AFP, illustrert for aldrene 62 til 66 år for 1963- og 1967-kullet. Det er forutsatt jevn inntekt i 40 år ved 62 år.

Nødvendig årsinntekt er høyest ved uttak fra 62 år, og reduseres ved senere uttaksalder. De som ikke har AFP, må ha vesentlig høyere inntekt enn de som kan regne med AFP i prøvingen mot kravet. Dette kan illustreres ved å se på en person født i 1963 som har hatt jevn opptjening fra fylte 22 år. Om AFP ikke inkluderes i kravet, må vedkommende ha en inntekt på 684 000 2025-kroner for å kunne gå av ved 62 år. Hvis vedkommende derimot er omfattet av AFP i privat sektor, er det tilstrekkelig med en inntekt på 337 000 kroner for å kvalifisere til uttak ved fylte 62 år. For en person født i 1967 er inntektskravet med de samme forutsetningene henholdsvis 644 000 kroner uten AFP og 322 000 kroner med AFP.

Tabell 3.3 Krav til årlig inntekt for å kunne gå av med 100 prosent alderspensjon med og uten privat AFP¹, 2025-kroner

Alder	med privat AFP		uten AFP	
	1963	1967	1963	1967
62	337 000	322 000	684 000	664 000
63	261 000	249 000	533 000	513 000
64	192 000	183 000	386 000	373 000
65	125 000	119 000	250 000	240 000
66	62 000	59 000	121 000	116 000

¹ Forutsatt oppstart i arbeid ved 22 år og jevn inntekt målt i 2025-kroner (Gjennomsnittlig G = 128 116 kroner).

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Ved 20 prosent uttak, vil de som har opptjening fra det nye pensjonssystemet oppfylle opptjeningsvilkåret selv med lave inntekter ettersom garantipensjonen bare blir redusert med 80 prosent av inntektpensjonen. Selv om en slik pensjon alene ikke vil være tilstrekkelig for å sikre livsopphold, vil det kunne gi mulighet for å trappe ned i en lavere stillingsandel.

Beregningene i tabell 3.3 forutsetter at personen har hatt en jevn inntekt fra fylte 22 år. Ved senere oppstart i arbeidslivet enn 22 år, er det nødvendig med en høyere årlig inntekt for å kunne gå av med 100 prosent alderspensjon ved samme alder. Dersom alderen for oppstart i

arbeid forskyves fra 22 år til 27 år, øker kravet til årlig inntekt for å gå av ved fylte 62 år med 14 prosent for de som er født i 1963 og omfattet av AFP.

Anslag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at en høy andel av de sysselsatte kan ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år. Andelen av de ansatte i privat sektor som er født i 1963 som anslås å kunne ta ut 100 prosent alderspensjon er vist i tabell 3.4. Andelene som kvalifiserer for uttak av gradert alderspensjon vil være høyere enn i tabellen. I anslagene er det antatt at alle ansatte i bedrifter i privat sektor som er medlem av AFP-ordningen har rett på ny privat AFP. Ulike individuelle kvalifiseringsvilkår innebærer at ikke alle vil kunne ta ut privat AFP, blant annet er det krav om tilknytning til en AFP-bedrift i 7 av de 9 siste årene før fylte 62 år.

Tabell 3.4 Andel av ansatte i privat sektor som i 2025 anslås å kvalifisere for uttak av 100 prosent alderspensjon blant 1963-kullet. Prosent

Alder	Virksomhet med AFP		Virksomhet uten AFP	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
62	94	93	66	36
63	96	95	82	68
64	98	96	88	85
65	99	98	93	91
66	100	99	97	95

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Av ansatte i bedrifter med AFP, er det for 1963-kullet anslått at 94 prosent av mennene og 93 prosent av kvinnene kan ta ut alderspensjon fra 62 år. Ettersom utsatt uttak øker årlige pensjonsutbetalinger, øker også andelen som kvalifiserer for uttak med alderen. Ansatte i bedrifter uten AFP fikk med pensjonsreformen mulighet til å gå av med pensjon før 67 år. Blant kvinnene i denne gruppen er andelen som kan ta ut pensjon anslått til 36 prosent ved 62 år, og den øker til 95 prosent ved 66 år. I tabell 3.5 presenteres tilsvarende tall for andelen ansatte i privat sektor i 1967-kullet som anslås å kunne ta ut 100 prosent alderspensjon.

Tabell 3.5 Andel av ansatte i privat sektor som i 2025 anslås å kvalifisere for uttak av 100 prosent alderspensjon blant 1967-kullet. Prosent

Alder	Virksomhet med AFP		Virksomhet uten AFP	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
62	95	92	68	44
63	97	95	83	76
64	99	97	88	88
65	99	98	94	93
66	100	99	98	96

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Andelen som kan ta ut 100 prosent alderspensjon øker raskt med alderen, særlig for de som ikke har AFP. Blant både kvinner og menn er det anslått at 88 prosent av de ansatte uten AFP kan ta ut alderspensjon ved 64 år. Ved 62 og 63 år er andelene lavere enn dette, og særlig for

kvinner. For både kvinner og menn med rett til AFP er andelen som oppfyller vilkårene gjennomgående høy ved alle aldre, mellom 92 og 100 prosent.

Andelene som kan ta ut 100 prosent alderspensjon er for det meste nokså like både for 1963- og 1967-kullet for de fleste aldre, både i virksomheter med og uten AFP. Årsaken er at begge årskullene er fullt ut eller nesten fullt ut omfattet av ny opptjeningsmodell i folketrygden. Den mest markante forskjellen er at en noe høyere andel kvinner uten rett til AFP født i 1967 enn i 1963, oppfyller vilkåret ved 62–64 år. Sannsynligvis har kvinner født i 1967 også noe høyere pensjonsopptjening enn de født 1963.

3.4 Uføredeking i privat sektor

Finans Norge har bistått departementet med en selskapsundersøkelse for statistikk over antall ansatte med uføredeking og antall mottakere av uførepensjon etter tjenstepensjonsloven. Undersøkelsen ble gjennomført våren 2022 blant seks forsikringsselskap. Disse var DNB, Storebrand, Nordea, Sparebank 1, Gjensidige og Danica, her rangert etter antall aktive uføredekinger fra flest til færrest.

Selskapene rapporterte blant annet tall for antall aktive forsikrede med uføredeking og samlet var det cirka 781 500 forsikrede våren 2022. Siden det ved utgangen av 2022 var nesten to millioner arbeidsforhold med tjenstepensjon er det trolig 40–50 prosent av arbeidstakere i privat sektor som vil få utbetalt en uføreytelse i tilfeller av uførhet. I den samme undersøkelsen spurte også Finans Norge selskapene om minstekrav til uførhet og antall uførepensjonister i ordningene. Alle selskapene rapporterer at virksomhetene i regelverket for ordningen har fastsatt et lavere minstekrav til uføregrad enn minstekravet i folketrygden. I alle avtalene er minstekravet til uføregrad 20 prosent, altså det samme som i de offentlige tjenstepensjonsordningene. Videre er det svært uvanlig at avtalene har en tilleggssats som kompenserer for at det ikke ytes uførepensjon fra folketrygden, det vil si uføregrad under 50 prosent mv. Selskapet som har høyest andel medlemmer med en slik dekning oppgir at syv prosent av avtalene har en slik dekning. Antall mottakere av uførepensjon totalt sett var 13 900 personer (eksklusiv DNB) og av disse var det bare om lag fem prosent som mottok uførepensjon med lav uføregrad.

4 Pensjonsordninger i offentlig sektor

4.1 Oversikt over pensjonsordningene i offentlig sektor

4.1.1 Innledning

Ansatte, og tidligere ansatte, i offentlig sektor har rett til offentlig tjenstepensjon i tillegg til alderspensjon fra folketrygden.

Fra og med 2025 er det to parallelle regimer for offentlig tjenstepensjon, ettersom du er født i 1962 og tidligere, eller i 1963 og senere. Personer som er født i 1962 og tidligere har avtalefestet pensjon (AFP) som en tidligpensjonsordning i alderen 62–66 år og alderspensjon fra 67 år som en bruttoordning som garanterer et samlet nivå på alderspensjonen fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen. Personer som er født fra og med 1963 er omfattet av nye regler for alderspensjon og AFP fra de offentlige tjenstepensjonsordningene. Fra 2020 tjener de opp alderspensjon i påslagsordningen, mens opptjening før 2020 gir rett til en oppsatt bruttopensjon. Ny offentlig AFP er en livsvarig ytelse, utformet etter mønster av AFP i privat sektor, som kan tas ut fleksibelt fra 62 år og kombineres fritt med arbeidsinntekt uten avkorting i pensjonsytelsen. Personer som ikke kvalifiserer til ny offentlig AFP, har rett til en betinget tjenstepensjon. I 2025 fylte 1963-kullet 62 år, og for første gang ble det utbetalt påslagspensjon, oppsatt bruttopensjon, ny offentlig AFP og betinget tjenstepensjon fra de offentlige tjenstepensjonsordningene. Dette gjelder de som er omfattet av den alminnelige aldersgrensen i staten.²³

Personer med særaldersgrense kan ta ut alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen inntil tre år før særaldersgrensen, dersom summen av alder og tjenestetid er minst 85 år (85-årsregelen). Partene i offentlig sektor kom 25. august 2023 til enighet om nye pensjonsregler for personer som har særaldersgrense og som er født fra og med 1963. De nye reglene, som blant annet innebærer avvikling av tidligpensjonsordningen fra og med 1965-kullet for de med særaldersgrense på 65 år og utfasing av 85-årsregelen, ble vedtatt av Stortinget 2. juni 2025 og trådte i kraft 1. januar 2026. Det vises til nærmere omtale av særaldersgrensene i offentlig sektor i avsnitt 4.4.5.

I dette kapittelet gis det en beskrivelse av pensjonsordningene for offentlig ansatte, og det presenteres statistikk for yrkesaktive medlemmer, mottakere av pensjon, pensjonsutbetalinger og avgangsmønstre i offentlig sektor. Det presenteres også egen statistikk knyttet til personer med særaldersgrenser i offentlig sektor.

4.1.2 Ordningene for personer født 1962 og tidligere

Alderspensjonen fra offentlige tjenstepensjonsordninger for personer født 1962 og tidligere omtales som bruttoordninger fordi tjenstepensjonsordningen garanterer et gitt nivå på samlet pensjon fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen. Bruttogarantien er 66 prosent av pensjonsgrunnlaget (sluttlønnen) før levealdersjustering, begrenset oppad til 12 G, for de som har full tjenestetid. Netto alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning fra 67 år blir beregnet ved at det gjøres et fradrag for folketrygden i bruttopensjonen, såkalt samordning. Fradraget for folketrygden skjer etter samordningsloven og forskrifter til denne. For personer født før 1963 gis alderspensjon før 67 år, såkalt særalderspensjon, kun til personer som har særaldersgrense, det vil si lavere aldersgrense enn 72 år. Nivået på særalderspensjonen tilsvarer bruttopensjonsnivået, det vil si 66 prosent av sluttlønnen ved full tjenestetid.

---

²³ Med virkning fra 1. januar 2026 er den alminnelige aldersgrensen i staten endret fra 70 til 72 år

AFP fra 62 år – såkalt folketrygdberegnet AFP – blir beregnet som gammel uførepensjon fra folketrygden pluss et AFP-tillegg på 20 400 kroner. Fra 65 år kan AFP beregnes som en bruttopensjon, det vil si som 66 prosent av sluttlønnen, dersom dette gir en høyere ytelse enn folketrygdberegnet AFP, såkalt tjenestepensjonsberegnet AFP.

Fram til 2015 ble uførepensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger langt på vei beregnet på samme måte som alderspensjonen. Fra 1. januar 2015 er uførepensjonen tilpasset ny uføretrygd i folketrygden og beregnes som en nettoytelse, det vil si uavhengig av uføretrygden fra folketrygden.

4.1.3 Ordningene for personer født i 1963 og senere

Offentlig ansatte født i 1963 og senere tjener fra og med 2020 opp pensjon i påslagsordningen. Alle år i arbeid gir opptjening av påslagspensjon, og pensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 år til 75 år, uten at pensjonen blir avkortet mot arbeidsinntekt. Påslagspensjon tjenes opp med en grunnsats på 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget intervallet 0–12 G, og en tilleggssats på 18,1 prosent i inntektsintervallet 7,1–12 G. Påslagspensjonen akkumuleres i en beholdning og reguleres og levealderjusteres på samme måte som alderspensjon fra folketrygden. De som hadde opptjening i bruttordningen før 2020, har fått en oppsatt pensjonsrett fra bruttoordningen dersom samlet tjenestetid er minst tre år.

Ny offentlig AFP ble innført med virkning fra 1. oktober 2024. Ny offentlig AFP er utformet etter mønster av AFP-ordningen i privat sektor og gjelder for årskull født i 1963 og senere. AFP gir et livsvarig tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Grunnlaget for beregning av AFP-ytelsen er det samme som for folketrygdens alderspensjon, begrenset til opptjening til og med det kalenderåret et årskull fyller 61 år. AFP i offentlig sektor beregnes som 4,21 prosent av årlig pensjonsgivende inntekt i folketrygden opp til 7,1 G. AFP kan tidligst tas ut ved fylte 62 år, og årlig AFP-ytelse øker ved senere uttak, inntil fylte 70 år. Ny offentlig AFP kan fritt kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting i pensjonsytelsen.

4.1.4 Leverandørene av offentlig tjenestepensjon

De to klart største leverandørene av offentlig tjenestepensjon er Statens pensjonskasse (SPK) og Kommunal landspensjonskasse (KLP).

SPK er leverandør av tjenestepensjonsordningen for ansatte i staten og skoleverket. I tillegg er mange innen forskningssektoren, forskjellige forvaltningsvirksomheter og flere andre virksomheter, for det meste innen offentlig sektor, medlemmer. I 2025 hadde SPK nær 1,2 millioner medlemmer, hvorav 307 000 yrkesaktive medlemmer, 343 000 pensjonerte medlemmer og 520 000 «opsatte» medlemmer, det vil si medlemmer med pensjonsrettigheter i SPK fra tidligere arbeidsforhold. Tallene inkluderer alle ordningene SPK administrerer og forvalter, og både utbetalingspensjoner og refusjonspensjoner.²⁴ Medlems-tallene inkluderer i tillegg til SPK-ordningen for ansatte i staten også pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA), pensjonsordningen for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer, pensjonsordninga for sametingsrepresentanter, pensjonsordningen for kunstnerisk personale ved Operaen, pensjonsordningen for pensjoner fra statskassen og pensjonsordningen for oppdragstaker i statlige beredskaps- eller spesialiserte fosterhjem.

---

²⁴ Utbetalingspensjoner er pensjoner som utbetales av SPK når SPK er siste ordning medlemmet har vært del av. Refusjonspensjoner er pensjoner som utbetales av andre offentlige tjenestepensjonsordninger når medlemmet har hatt en annen ordning som den siste, og som SPK refunderer deler av utbetalingen til.

De fleste kommunene, fylkeskommunene, helseforetakene og bedriftene med tilknytning til offentlig sektor har inngått avtale om offentlig tjenstepensjon for sine ansatte hos Kommunal landspensjonskasse (KLP). I 2025 hadde KLP 488 000 yrkesaktive medlemmer, 398 000 pensjonister og vel 292 000 med oppsatte pensjonsrettigheter. Medlemsmassen i KLP er delt inn i fem risikofellesskap – også kalt utjevningssfellesskap – etter hvilken arbeidsgiver medlemmene er registrert ansatt hos og hvilken yrkesgruppe de tilhører. De fem risikofellesskapene er fellesordningen for fylkeskommuner, fellesordningen for kommuner og bedrifter, fellesordningen for statlige helseforetak, pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for sykehusleger. Fellesordningen for kommuner og bedrifter er det klart største risikofellesskapet. Premien er noe ulik mellom de ulike risikofellesskapene grunnet ulik bestand og avhengig av tariffavtalen som gjelder for området. Innenfor hvert risikofellesskap er pensjonspremien lik for alle arbeidsgivere.

Mange kommunalt og fylkeskommunalt ansatte har offentlig tjenstepensjon gjennom kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser. Oslo Pensjonsforsikring (OPF) er leverandør av offentlig tjenstepensjon for ansatte i Oslo kommune, Oslo universitetssykehus og en rekke andre helseforetak i Oslo-området. Ansatte i aksjeselskap som Sporveien, Ruter, Oslo Nye Teater m.m., som eies av Oslo kommune, er også medlemmer av OPF. Videre er det i alt 32 pensjonskasser hvor ansatte i kommuner/fylker/energiselskap mv. opptjener pensjonsrettigheter. Ifølge tall fra SSB hadde de kommunale pensjonskassene 175 290 premiebetalende medlemmer (inklusive uførepensjonister) og 135 741 medlemmer med oppsatte rettigheter ved utgangen av 2024. Samlede forsikringsforpliktelser utgjorde 232,1 milliarder kroner. Videre i dette kapitlet presenteres det statistikk fra SPK, KLP og OPF.

4.2 Mottakere av pensjon

4.2.1 Innledning

Dette avsnittet presenterer statistikk over antallet mottakere av pensjon fra SPK, KLP og OPF i perioden 2020–2025. Statistikken er delt opp i ulike pensjonsprodukter og viser antall mottakere av alderspensjon, uførepensjon, særalderspensjon, AFP og etterlattepensjon. Mottakere av uførepensjon og etterlattepensjon inkluderer kun de som er 62 år eller eldre og mottar disse ytelsene. De som har særaldersgrenser mottar en ikke-samordnet bruttopensjon fram til 67 år. I statistikken er dette omtalt som særalderspensjon.

I 2025 fylte 1963-kullet 62 år, og det ble for første gang mulig å ta ut påslagspensjon, oppsatt bruttopensjon, ny offentlig AFP og betinget tjenstepensjon. I og med at disse ytelsene kan tas ut fleksibelt i alderen 62–75 år, og det ikke er krav om samtidig uttak av noen av ytelsene, presenteres antall mottakere av alderspensjon etter bruttoordningen og antall mottakere av påslagspensjon, oppsatt bruttopensjon mv. hver for seg.

I 2024 var det ifølge SSB 86 483 mottakere av alderspensjon og etterlattepensjon i pensjonskassene hvor ansatte i kommuner/fylker/energiselskap mv. opptjener pensjonsrettigheter. Utbetalte beløp var til sammen 5,3 milliarder kroner til alderspensjon, 0,8 milliarder til uførepensjon og 0,6 milliarder kroner til etterlattepensjon.

Tallene som SSB mottar fra Finanstilsynet er ikke spesifisert etter type pensjonsprodukt og pensjonsutbetaling, slik det er for ordningene i Statens pensjonskasse, Kommunal landspensjonskasse og Oslo Pensjonsforsikring. Detaljert statistikk for pensjonskassene er derfor ikke omtalt i resten av kapitlet her.

4.2.2 Antall mottakere av pensjon i SPK

Tabell 4.1 viser antall mottakere av pensjon fra SPK ved utgangen av årene 2021–2025. Statistikken omfatter kun utbetalingspensjoner

Av tabellen fremgår det at antall mottakere av alderspensjon fra 67 år, det vil si mottakere som er omfattet av den gamle brutto tjenstepensjonsordningen, fortsatte å øke i 2025. Ved utgangen av året var det vel 10 prosent flere slike alderspensjonister i SPK enn det var i 2021. Det fremgår videre at antall mottakere av påslagspensjon naturlig nok foreløpig er svært beskjedent. Det er langt flere i 1963-kullet som tok ut ny offentlig AFP, enn som tok ut påslagspensjon fra SPK i 2025, og også langt flere som tok ut oppsatt bruttopensjon enn som tok ut påslagspensjon. Antall mottakere av betinget tjenstepensjon i 2025 var kun 26.

Antall mottakere av etterlattepensjon har økt marginalt i perioden, mens antall mottakere av alle de øvrige ytelsene er redusert, og da særlig mottakere av folketrygdberegnet AFP som er redusert med over 20 prosent siden 2024. Folketrygdberegnet AFP utbetales i alderen 62–65 år, og er dermed den ytelsen som først fases ut, ettersom ny offentlig AFP fases inn.

Antall særalderspensionister holdt seg ganske stabilt i perioden, med en mindre nedgang siden 2024 på 2,5 prosent. Nedgangen i antallet som mottok uførepensjon fortsatte i 2025, og det var 9,5 prosent færre enn i 2021. Antall mottakere av AFP, både tjenstepensjonsberegnet og folketrygdberegnet AFP, er lavere i 2025 enn i 2021, og nedgangen har vært størst blant mottakere av folketrygdberegnet AFP.

Tabell 4.1 Antall mottakere av pensjon fra SPK^{1,2} ved utgangen av året

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	176 029	180 749	185 432	190 316	194 404
Folketrygdberegnet AFP	4 487	4 384	4 268	3 980	3 115
Tjenstepensjonsberegnet AFP	6 863	6 596	6 296	6 071	5 957
Særalderspensjon (til 67 år)	6 699	6 654	6 793	6 694	6 524
Uførepensjon fra 62 år	9 940	9 667	9 468	9 352	9 082
Etterlattepensjon fra 62 år	41 202	41 542	41 834	42 223	42 629
Påslagspensjon	–	–	–	–	1 055
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	1 352
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	1 463
Betinget tjenstepensjon	–	–	–	–	26

¹ En person kan motta flere ulike ytelser samtidig

² Omfatter kun ordningen «3010 Statens pensjonskasse» og inkluderer kun utbetalingspensjoner

Kilde: Statens pensjonskasse

4.2.3 Antall mottakere av pensjon i KLP

Tabell 4.2 viser antall mottakere av ulike pensjonsytelser fra KLP i årene 2021–2025. I perioden har antall mottakere av alderspensjon, tjenstepensjonsberegnet AFP, uførepensjon og etterlattepensjon økt, mens antall mottakere av særalderspensjon og folketrygdberegnet AFP har gått ned. Fra 2021–2025 har antall mottakere av alderspensjon økt med 15,4 prosent, og i 2025 mottok vel 162 000 personer alderspensjon. Antall mottakere av tjenstepensjonsberegnet AFP og etterlattepensjon har økt med henholdsvis 8,3 og 22,0 prosent mellom 2021 og 2025. Veksten i antall mottakere av etterlattepensjon var særlig sterk fra 2024 til 2025. Antall mottakere av særalderspensjon og folketrygdberegnet AFP har falt med henholdsvis

9,1 og 18,9 prosent i samme periode. Antall mottakere av uførepensjon har økt med 5,5 prosent siden 2021.

Antall mottakere av påslagspensjon ved utgangen av 2025 var vel 900 personer, mens antall mottakere av ny offentlig AFP var snaut 1 500 personer. Antall mottakere av oppsatt bruttopensjon var om lag 750 personer, mens antall mottakere av betinget tjenestepensjon var 28 personer ved utgangen av 2025.

Tabell 4.2 Antall mottakere av pensjon fra KLP¹ ved utgangen av året

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	140 635	146 690	151 807	157 632	162 250
Folketrygdberegnet AFP	10 039	10 150	9 889	10 157	8 145
Tjenestepensjonsberegnet AFP	2 913	2 924	3 112	2 883	3 155
Særalderspensjon (til 67 år)	9 800	9 848	9 469	9 454	8 909
Uførepensjon fra 62 år	13 049	12 965	12 663	12 431	13 762
Etterlattepensjon fra 62 år	19 094	19 298	19 591	20 061	23 299
Påslagspensjon	–	–	–	–	904
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	757
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	1 497
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	28

¹ En person kan motta flere ulike ytelser samtidig

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

4.2.4 Antall mottakere av pensjon i OPF

Tabell 4.3 viser antall mottakere av ulike ytelser fra Oslo Pensjonsforsikring (OPF) ved utgangen av årene 2021–2025. I perioden har antall mottakere av alderspensjon fra 67 år økt med nær 28 prosent. Det har også vært en økning i antall mottakere av uførepensjon og etterlattepensjon i perioden, på henholdsvis 2,3 og 8,4 prosent.

Antall mottakere av tjenestepensjonsberegnet AFP, folketrygdberegnet AFP og særalderspensjon har blitt lavere de siste årene, og i 2025 var det over 40 prosent færre med folketrygdberegnet AFP enn i 2021. Det var også over 29 prosent færre særalderspensjonister i 2025 enn i 2021, og nedgangen var særlig stor mellom 2024 og 2025.

Tabell 4.3 Antall mottakere av pensjon fra OPF¹ ved utgangen av året

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	28 765	30 782	32 992	35 726	36 719
Folketrygdberegnet AFP	517	498	440	424	309
Tjenestepensjonsberegnet AFP	638	643	665	640	581
Særalderspensjon (til 67 år)	1 348	1 324	1 369	1 200	955
Uførepensjon fra 62 år	2 744	2 892	2 930	2 878	2 806
Etterlattepensjon fra 62 år	3 782	3 837	4 026	4 095	4 098
Påslagspensjon	–	–	–	–	87
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	99
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	148
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	6

¹ En person kan motta flere ulike ytelser samtidig

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

4.3 Utbetalinger

4.3.1 Utbetalinger SPK

Tabell 4.4 viser årlige utbetalinger av pensjon fra SPK, fordelt etter pensjonstype. Beløpene er korrigert for veksten i grunnbeløpet. Tallene for uførepensjon og etterlattepensjon inneholder kun utbetalinger til de som er 62 år og eldre.

Alderspensjon fra 67 år er den klart største utbetalingsposten i SPK og er også den posten som har økt mest i kroner og prosent i perioden 2021–2025. Utbetalingene av alderspensjon økte med om lag 8,3 prosent i perioden. Utbetalingene av alle de andre ytelsene, bortsett fra etterlattepensjon som har økt marginalt, er redusert i perioden. Det har vært en særlig stor reduksjon i utbetalingene av folketrygdberegnet og tjenestepensjonsberegnet AFP på henholdsvis 22,3 og 12,7 prosent fra 2021 til 2025. Også utbetalingene av uførepensjon er redusert med 20 prosent i denne perioden.

Tabell 4.4 Utbetaling av pensjon fra SPK fordelt etter pensjonstype. Millioner 2025-kroner (deflatert med G)

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	20 289	20 769	21 315	21 863	21 964
Folketrygdberegnet AFP	1 492	1 471	1 445	1 364	1 159
Tjenestepensjonsberegnet AFP	2 989	2 973	2 827	2 718	2 611
Særalderspensjon (til 67 år)	3 324	3 309	3 312	3 305	3 201
Uførepensjon fra 62 år	819	766	725	692	656
Etterlattepensjon fra 62 år	4 431	4 435	4 460	4 511	4 472
Påslagspensjon	–	–	–	–	6
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	34
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	39
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

Kilde: Statens pensjonskasse

Tabell 4.5 viser gjennomsnittlig utbetalt årlig pensjon og gjennomsnittlig utbetalt årlig pensjon korrigert for uttaksgrad i årene 2021–2025 i SPK. Gjennomsnittlig utbetalt pensjon viser faktisk gjennomsnittlig utbetalt pensjon fra SPK per mottaker, mens gjennomsnittlig utbetalt pensjon korrigert for uttaksgrad reflekterer hva utbetalingen ville ha vært dersom uttaksgraden var 100 prosent. Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, både med og uten korreksjon for uttaksgrad, er avhengig av opptjeningstid og lønnshistorikk.

De høyeste ytelsene utbetalt av SPK er særalderspensjon og AFP, både folketrygd- og tjenestepensjonsberegnet AFP. Dette gjelder både dersom man ser på faktisk utbetalt pensjon og pensjon korrigert for pensjonsgrad. De høyeste ytelsene, særalderspensjon og AFP, er ytelser som alene skal gi inntektssikring og som ikke gis som supplement til folketrygden. De øvrige ytelsene, alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon, er ytelser som supplerer folketrygden og er derfor gjennomgående lavere.

Fra 2025 er det også mulig å ta ut ny offentlig tjenestepensjon og AFP, alternativt betinget tjenestepensjon, samt oppsatt bruttopensjon. Størrelsen på de gjennomsnittlige utbetalingene av disse ytelsene er ikke sammenliknbare med de gjennomsnittlige utbetalingene av øvrige ytelser. For det første vil en livsvarig AFP-ytelse supplere, og gjerne mottas sammen, med andre ytelser, i motsetning til AFP som tidligpensjon. For det andre startet opptjening til påslagspensjon og betinget tjenestepensjon først i 2020, slik at uttak av «fullt opptjente» slike ytelser først vil kunne skje flere tiår frem i tid. Disse ytelsene vil fases inn parallelt som oppsatt bruttopensjon fases ut.

Med unntak av uførepensjon, har de gjennomsnittlige utbetalingene vært relativt stabile siden 2021, når det korrigeres for uttaksgrad. Nedgangen i gjennomsnittlig utbetalt uførepensjon henger trolig sammen med omleggingen av uføreordningen i 2015. Den nye uføreordningen i de offentlige tjenestepensjonsordningene, som en økende andel uførepensjonister omfattes av, gir lavere ytelse enn de gamle reglene.

Tabell 4.5 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad, i SPK for årene 2021–2025.¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	141 455	139 894	143 812	140 853	139 561
Folketrygdberegnet AFP	354 674	352 114	359 719	354 487	349 896
Tjenestepensjonsberegnet AFP	434 937	436 216	440 669	427 733	424 111
Særalderspensjon (til 67 år)	561 340	565 599	587 390	579 245	578 713
Uførepensjon fra 62 år	101 963	98 966	97 865	93 494	91 752
Etterlattepensjon fra 62 år	123 765	123 445	126 839	124 646	123 831
Påslagspensjon	–	–	–	–	13 236
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	62 784
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	58 032
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 800
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	141 824	140 283	144 127	141 178	139 890
Folketrygdberegnet AFP	415 333	411 858	417 627	408 598	406 910
Tjenestepensjonsberegnet AFP	486 259	483 626	489 879	480 525	473 924
Særalderspensjon (til 67 år)	567 045	570 662	592 868	585 582	583 965
Uførepensjon fra 62 år	170 763	163 715	159 962	150 839	144 998
Etterlattepensjon fra 62 år	123 765	123 445	126 839	124 646	123 831
Påslagspensjon	–	–	–	–	13 236
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	62 784
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	58 032
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 800

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

Kilde: Statens pensjonskasse

Små forskjeller mellom gjennomsnittlig utbetalt pensjon og gjennomsnittlig utbetalt pensjon korrigert for uttaksgrad indikerer at de fleste pensjonistene tar ut 100 prosent pensjon. Forskjellen i utbetalingene er imidlertid relativt stor for uførepensjon og delvis for folketrygdberegnet AFP. Det har sammenheng med at flere av mottakerne av uførepensjon ikke har 100 prosent uføregrad eller de tok ut gradert AFP.

Tabell 4.6 viser median utbetalt årlig pensjon og median utbetalt årlig pensjon korrigert for uttaksgrad i SPK i årene 2021–2025.

Tabell 4.6 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad, i SPK for årene 2021–2025. 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	130 724	128 681	131 640	128 325	126 648
Folketrygdberegnet AFP	404 212	400 746	408 833	399 338	397 944
Tjenestepensjonsberegnet AFP	453 461	453 177	458 543	446 432	441 636
Særalderspensjon (til 67 år)	554 933	554 536	573 253	567 448	568 812
Uførepensjon fra 62 år	92 692	88 644	85 917	78 137	72 288
Etterlattepensjon fra 62 år	105 780	104 930	107 105	104 476	102 654
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 604
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	54 504
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	58 248
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	5 016
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	130 930	128 919	131 825	128 488	126 804
Folketrygdberegnet AFP	425 265	420 562	425 961	415 854	413 784
Tjenestepensjonsberegnet AFP	485 122	480 330	486 094	473 112	467 040
Særalderspensjon (til 67 år)	556 474	555 754	575 158	568 517	569 700
Uførepensjon fra 62 år	102 991	98 286	96 366	91 269	86 736
Etterlattepensjon fra 62 år	105 780	104 930	107 105	104 476	102 654
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 604
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	54 504
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	58 248
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	5 016

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

Kilde: Statens pensjonskasse

Tabellen viser at gjennomsnittet er høyere enn medianen for alle ytelsene, bortsett fra for folketrygdberegnet AFP og tjenestepensjonsberegnet AFP, hvor *median* ytelse er høyere enn *gjennomsnittlig* utbetalt ytelse. Differansen mellom median og gjennomsnittlig utbetalt ytelse, korrigert for uttaksgrad, er størst for uførepensjon. I 2025 var gjennomsnittlig ytelse, korrigert for uttaksgrad, omtrent 58 300 kroner høyere enn median utbetalt ytelse korrigert for uttaksgrad. Når gjennomsnittet er mye høyere enn medianen betyr det at de som har høyest ytelse har en ytelse som er vesentlig høyere enn medianen. Dette er trolig personer som fikk uførepensjonen beregnet med reglene som gjaldt før 2015.

4.3.2 Utbetalinger KLP

Tabell 4.7 viser årlige utbetalinger av pensjon fra KLP korrigert for endringer i grunnbeløpet, fordelt etter pensjonstype. Tallene for uførepensjon og ektefellepensjon inneholder kun utbetalinger til de som er 62 år og eldre.

Alderspensjon er den klart største posten, og også den som sammen med etterlattepensjon har økt mest i perioden. Utbetalingene til alderspensjon og etterlattepensjon økte med henholdsvis 17,0 og 35,7 prosent fra 2021 til 2025. Økningen i utgiftene til alderspensjon er noe høyere enn økningen i antall mottakere, jf. punkt 4.2.3, som indikerer at gjennomsnittlig ytelsesnivå

har økt. Utbetalingene av tjenestepensjonsberegnet AFP har økt med henholdsvis 6,8 prosent. Utbetalingene til folketrygdberegnet AFP, uførepensjon og særalderspensjon har gått ned med henholdsvis 22,4 pst., 11,4 pst. og 4,1 prosent i perioden. Nedgangen i utbetalingene av uførepensjon sammenfaller med en økning i antall mottakere av uførepensjon, og indikerer dermed at gjennomsnittlig ytelsesnivå har gått ned.

Tabell 4.7 Utbetaling av pensjon fra KLP fordelt etter pensjonstype. Millioner 2025-kroner (deflatert med G)

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	13 426	14 317	14 825	15 313	15 705
Folketrygdberegnet AFP	3 120	3 129	3 085	3 113	2 423
Tjenestepensjonsberegnet AFP	1 306	1 321	1 406	1 295	1 395
Særalderspensjon (til 67 år)	2 932	3 064	3 037	2 964	2 812
Uførepensjon fra 62 år	892	863	827	793	792
Etterlattepensjon fra 62 år	1 321	1 329	1 394	1 401	1 792
Påslagspensjon	–	–	–	–	10
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	34
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	78
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell 4.8 og tabell 4.9 viser gjennomsnittlig utbetalt pensjon, med og uten korrigering for uttaksgrad, fra 2021 til 2025 i Fellesordningen for kommuner og bedrifter og pensjonsordningen for sykepleiere. Tilsvarende tabeller for risikofellesskapene Fellesordningen for fylkeskommuner, pensjonsordningen for sykehusleger og Fellesordningen for statlige helseforetak, er plassert i vedlegg.

I Fellesordningen for kommuner og bedrifter er de største utbetalingene, korrigert for uttaksgrad, ytelser som ikke supplerer folketrygden. Sammenlignet med utbetalingene i SPK, er gjennomsnittlige ytelser i Fellesordningen for kommuner og bedrifter noe lavere.

Alle ytelsene i Fellesordningen for kommuner og bedrifter, unntatt særalderspensjon, har lavere utbetalinger i 2025 enn i 2021, når vi korrigerer for uttaksgrad. Reduksjonen har vært størst for uførepensjon og folketrygdberegnet AFP, med henholdsvis 19,6 og 13,9 prosent nedgang. Alderspensjon er redusert med 2,6 prosent i perioden, og særalderspensjon har økt med 2,7 prosent.

Tabell 4.8 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025 i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP.¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	84 038	84 278	83 666	82 562	81 836
Folketrygdberegnet AFP	309 065	306 531	311 045	304 319	297 458
Tjenestepensjonsberegnet AFP	420 286	420 869	425 578	419 683	415 375
Særalderspensjon (til 67 år)	247 725	253 859	266 266	254 001	253 472
Uførepensjon fra 62 år ²	62 965	60 632	59 068	57 265	51 228
Etterlattepensjon fra 62 år	58 623	58 438	60 389	59 509	57 213
Påslagspensjon	–	–	–	–	10 020
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	37 832
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	51 230
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 469
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	84 285	84 680	84 815	82 879	82 128
Folketrygdberegnet AFP	399 006	396 751	406 301	390 474	343 519
Tjenestepensjonsberegnet AFP	458 948	455 512	463 688	458 594	442 767
Særalderspensjon (til 67 år)	261 265	269 783	280 113	268 519	268 190
Uførepensjon fra 62 år ²	94 773	91 360	88 845	86 159	76 181
Etterlattepensjon fra 62 år	58 724	58 811	60 683	59 780	57 213
Påslagspensjon	–	–	–	–	10 035
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	37 832
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	51 230
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 469

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

I pensjonsordningen for sykepleiere er den største gjennomsnittlige utbetalingen, korrigert for uttaksgrad, tjenestepensjonsberegnet AFP etterfulgt av særalderspensjon og folketrygdberegnet AFP, se tabell 4.9. I pensjonsordningen for sykepleiere har utbetalingene av alderspensjon og etterlattepensjon, korrigert for uttaksgrad, økt i perioden. Utbetalingene for uførepensjon, folketrygdberegnet AFP og tjenestepensjonsberegnet AFP, har gått ned i samme periode. Differansen mellom gjennomsnittlig uføreytelse og gjennomsnittlig ytelse, korrigert for pensjonsgrad, er større i pensjonsordningen for sykepleiere enn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter.

Tabell 4.9 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad, i årene 2021–2025.¹ Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	122 503	124 977	126 383	126 307	126 167
Folketrygdberegnet AFP	318 259	311 076	311 213	306 000	285 519
Tjenestepensjonsberegnet AFP	527 249	533 466	513 091	534 736	465 083
Særalderspensjon (til 67 år)	382 368	382 562	390 305	384 729	384 654
Uførepensjon fra 62 år ²	82 017	79 560	77 153	76 910	73 998
Etterlattepensjon fra 62 år	80 679	81 106	83 966	82 831	85 251
Påslagspensjon	–	–	–	–	12 260
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	58 641
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 941
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 659
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	122 899	125 532	126 887	126 598	126 519
Folketrygdberegnet AFP	467 565	465 282	490 606	424 039	371 305
Tjenestepensjonsberegnet AFP	582 792	577 874	547 039	560 466	482 582
Særalderspensjon (til 67 år)	406 313	405 868	413 314	409 623	409 538
Uførepensjon fra 62 år ²	158 036	153 095	146 539	144 696	139 078
Etterlattepensjon fra 62 år	80 695	81 140	83 999	82 862	85 251
Påslagspensjon	–	–	–	–	12 260
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	58 641
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 941
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 659

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell 4.10 viser median utbetalt årlig pensjon og median utbetalt årlig pensjon korrigert for uttaksgrad i årene 2021–2025 i Fellesordningen for kommuner og bedrifter. Når vi ser på utbetalingene, justert for uttaksgrad, har uførepensjonen hatt den største nedgangen blant alle ytelser i perioden, med 13,6 prosent. Særalderspensjon har gått opp mest av ytelsene i samme periode, med 10,2 prosent.

Tabell 4.10 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad, for årene 2021–2025 i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP.¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	78 640	77 874	77 469	75 668	74 163
Folketrygdberegnet AFP	321 216	319 353	325 627	319 313	313 970
Tjenestepensjonsberegnet AFP	417 625	420 471	422 685	416 507	409 305
Særalderspensjon (til 67 år)	235 031	262 718	289 350	275 211	276 201
Uførepensjon fra 62 år ²	49 918	48 947	47 856	45 960	40 545
Etterlattepensjon fra 62 år	33 130	33 543	34 992	34 852	33 615
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 158
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	20 033
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	50 240
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 119
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	78 844	78 076	77 838	75 862	74 362
Folketrygdberegnet AFP	357 376	356 118	365 014	354 487	343 589
Tjenestepensjonsberegnet AFP	439 094	438 090	445 603	435 363	422 046
Særalderspensjon (til 67 år)	282 465	301 987	313 756	307 530	311 387
Uførepensjon fra 62 år ²	53 468	51 341	50 198	49 476	46 217
Etterlattepensjon fra 62 år	33 181	33 577	35 032	34 856	33 615
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 158
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	20 033
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	50 240
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 119

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell 4.11 viser median utbetalt årlig pensjon og median utbetalt årlig pensjon, korrigert for uttaksgrad, i pensjonsordningen for sykepleiere i årene 2021–2025. Når vi ser på utbetalingene, justert for uttaksgrad, har uførepensjonen også her hatt den største nedgangen blant alle ytelser i perioden, med hele 37,5 prosent. Dette er en mye større nedgang enn nedgangen i *gjennomsnittlig* utbetalt uførepensjon, korrigert for uttaksgrad, se tabell 4.9. Når gjennomsnittet er høyere enn medianen betyr det at de som har høyest ytelse har en god del høyere ytelse enn medianen.

Tabell 4.11 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad, i årene 2021–2025.¹ Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	116 383	116 285	117 818	116 401	115 627
Folketrygdberegnet AFP	350 339	347 880	350 136	344 519	321 711
Tjenestepensjonsberegnet AFP	549 250	534 979	514 695	538 134	447 940
Særalderspensjon (til 67 år)	432 173	429 825	436 701	430 669	433 309
Uførepensjon fra 62 år ²	61 524	54 675	54 081	53 868	53 052
Etterlattepensjon fra 62 år	67 021	67 251	69 077	68 367	71 918
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 247
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	53 570
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 865
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 659
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	116 506	116 409	117 811	116 498	115 795
Folketrygdberegnet AFP	388 168	389 165	397 407	387 554	382 440
Tjenestepensjonsberegnet AFP	575 048	561 195	532 999	545 910	455 416
Særalderspensjon (til 67 år)	450 940	445 505	453 682	451 812	452 068
Uførepensjon fra 62 år ²	87 169	73 939	56 192	55 562	54 450
Etterlattepensjon fra 62 år	67 021	67 251	69 077	68 367	71 918
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 247
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	53 570
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 865
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	4 659

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

4.3.3 Utbetalinger OPF

Tabell 4.12 viser årlige utbetalinger av pensjon fra Oslo Pensjonsforsikring (OPF), fordelt på pensjonstype og korrigert for veksten i grunnbeløpet. Tallene for uførepensjon og ektefellepensjon inneholder kun utbetalinger som utbetales til de som er 62 år og eldre. Også i OPF er den største utgiftsposten alderspensjon, og i perioden 2021–2025 har utgiftene økt med 14 prosent.

Utbetalingene av tjenestepensjonsberegnet AFP økte i perioden 2021–2023, men er siden det redusert. I 2025 var utbetalingene om lag på samme nivå som i 2021. Utgiftene til de andre ytelsene har gått ned i perioden. Størst har nedgangen vært for folketrygdberegnet AFP, der utgiftene i 2025 var 30,8 prosent lavere enn i 2021. Utgiftene til særalderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon har også blitt betydelig redusert i perioden, med henholdsvis 17,0 pst., 13,8 pst. og 11,6 prosent.

Tabell 4.12 Utbetalinger av pensjon fra OPF i årene 2021–2025 fordelt etter pensjonstype. Millioner 2025-kroner (deflatert med G)

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	2 197	2 273	2 370	2 446	2 505
Folketrygdberegnet AFP	183	178	166	153	126
Tjenestepensjonsberegnet AFP	278	289	301	295	280
Særalderspensjon (til 67 år)	305	299	296	267	253
Uførepensjon fra 62 år	449	430	416	404	387
Etterlattepensjon fra 62 år	348	326	322	318	308
Påslagspensjon ¹	–	–	–	–	0,4
Oppsatt bruttopensjon ¹	–	–	–	–	1,9
Ny offentlig AFP ¹	–	–	–	–	3,3
Betinget tjenestepensjon ¹	–	–	–	–	0,0

¹ Utbetalingene ble ikke skilt ut som egne kategorier før midt i 2025

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

Tabell 4.13 viser gjennomsnittlig utbetalt pensjon for årene 2021–2025 i OPF.²⁵ Som i KLP og i SPK, er de største utbetalingene i OPF de ytelsene som ikke supplerer folketrygden. Alle ytelsene, unntatt alderspensjon og tjenestepensjonsberegnet AFP er lavere i 2025 enn i 2021. Endringene er betydelige for særalderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon, som er henholdsvis 7,4 pst., 12,6 pst. og 10,0 prosent lavere i 2025 enn i 2021.

Tabell 4.13 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon fra OPF for årene 2021–2025.¹ 2025-kroner (deflatert med G)

	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	125 264	124 433	125 959	126 380	125 089
Folketrygdberegnet AFP	343 479	339 439	347 966	343 436	334 436
Tjenestepensjonsberegnet AFP	432 187	432 084	449 979	448 583	441 964
Særalderspensjon (til 67 år)	386 674	388 988	393 084	376 850	357 967
Uførepensjon fra 62 år	78 080	75 566	72 829	70 790	68 243
Etterlattepensjon fra 62 år	100 277	94 859	94 734	93 164	90 203
Påslagspensjon ²	–	–	–	–	13 020
Oppsatt bruttopensjon ²	–	–	–	–	65 194
Ny offentlig AFP ²	–	–	–	–	55 577
Betinget tjenestepensjon ²	–	–	–	–	1 894

¹ OPF oppgir nå gjennomsnittlige månedstall skalert opp til årstall, mens de før har levert gjennomsnittlige årstall. Historiske tall er som en følge av dette endret.

² Utbetalingene ble ikke skilt ut som egne kategorier før midt i 2025

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

²⁵ OPF har opplyst om at de ikke har anledning til å oppgi gjennomsnittlig utbetalt pensjon korrigert for uttaksgrad eller median utbetalt pensjon.

4.4 Uttak

4.4.1 Innledning

Dette avsnittet belyser uttaksmønsteret i offentlig sektor. Avsnittet viser uttaksrater for AFP, uføreandeler og uttakssalder for alderspensjon, for medlemmer av SPK, KLP og OPF.

Formålet er å belyse om pensjoneringsadferden har endret seg de siste årene. Ettersom medlemsmassen og omfanget av særaldersgrenser er ulikt i de ulike risikofellesskapene i KLP, presenteres avgangsrater for de ulike risikofellesskapene separat.

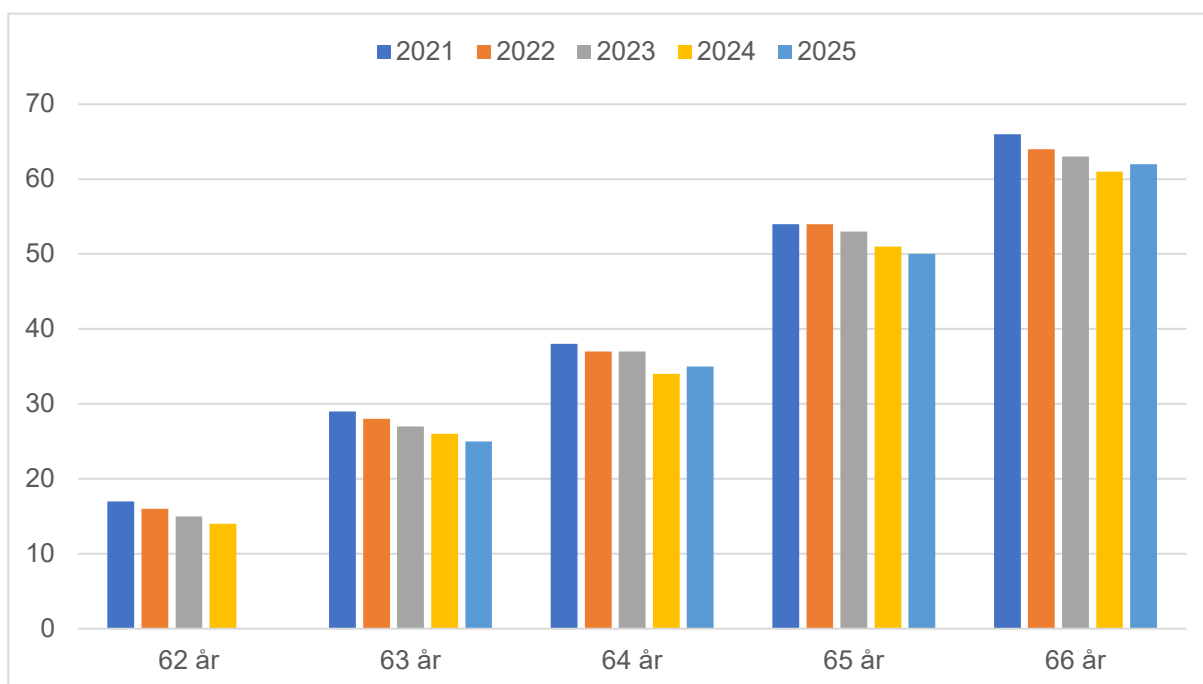
4.4.2 Uttaksmønster SPK

SPK har beregnet uttakssandeler for AFP. Med uttakssandeler menes antall som har tatt ut AFP i prosent av hvor mange som kunne tatt ut. De som kunne tatt ut AFP er definert som summen av aktive på avtaler med AFP og de som har tatt ut AFP.

Figur 4.1 og figur 4.2 viser andelen som har tatt ut AFP (etter gammel ordning) ved ulike aldre for kvinner og menn, målt ved utgangen av året. Det innebærer at personer som for eksempel har tatt ut AFP mens de er 62 år, men har fylt 63 år innen utgangen av året, vil inngå i tallene for uttak ved 63 år. Denne periodiseringen innebærer at AFP-ratene for 62-åringer er lavere enn den faktiske andelen som tar ut AFP før de fyller 63 år. Periodiseringen er imidlertid lik for alle år, så AFP-ratene gir likevel informasjon om utviklingen over tid.

Figur 4.1 viser uttakssandelene for AFP for kvinner i SPK. Uttakssandelen er økende med alder. Andelen som tar ut AFP ved de ulike uttakssaldene har vært relativt stabile i perioden mellom 2021 og 2025, men det har vært en svak tendens til lavere uttakssandeler de siste årene. Denne tendensen avtok noe 2025. Som det fremgår tok ingen ut gammel AFP ved 62 år i 2025, av den enkle grunnen at ny offentlig AFP gjelder for årskull fra og med 1963-kullet og 1963-kullet fylte 62 år i 2025.

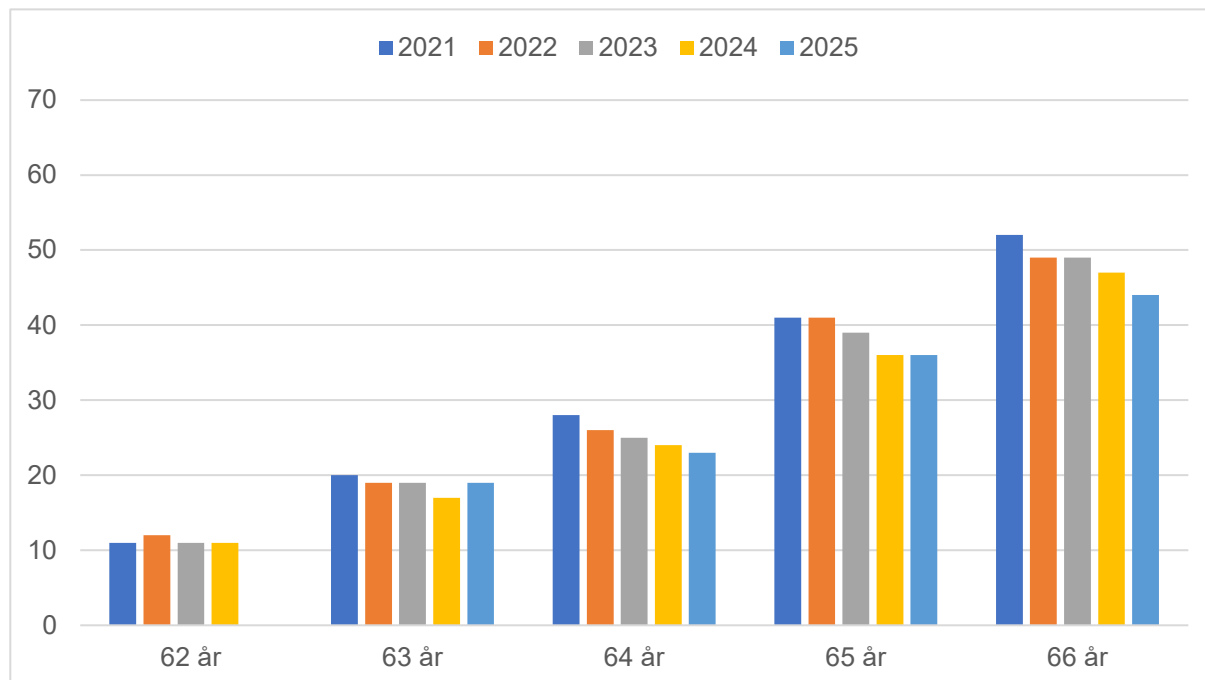
Figur 4.1 Uttakssandeler for gammel AFP i SPK etter alder for kvinner. Prosent

Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.2 viser uttaksandeler for AFP for menn i SPK. Figuren viser at uttaksandelen også blant menn er økende med alder, men nivåene er lavere enn for kvinner. Også blant menn har uttaksandelene gått noe ned de siste årene og denne tendensen fortsatte i hovedsak i 2025.

Figur 4.2 Uttaksandeler for gammel AFP i SPK etter alder for menn. Prosent

Kilde: Statens pensjonskasse

I 2025 kunne 1963-kullet ta ut ny offentlig AFP. Av totalt 6 201 medlemmer i SPK født i 1963 tok 1 456 personer, det vil si vel 23 prosent, ut ny AFP. Ser vi bort fra de 360 personene i 1963-kullet som mottok hel eller delvis uførepensjon, tok 1 423 av 5 841, det vil si vel 24 prosent, ut ny offentlig AFP. Av disse valgte 22 prosent å kombinere uttak av AFP med en fullstendig fratreden, 3 prosent kombinerte uttak av AFP med delvis fratreden (minst 50 prosent stillingsreduksjon), mens hele 75 prosent fortsatte som før, det vil si at de ikke endret stillingsprosent (som følge av eller samtidig med uttak av AFP).

Sammenlikner vi avgangsmønsteret til 1963-kullet med avgangsmønsteret til 1961- og 1962-kullene – uavhengig av mottak av AFP – finner vi at en langt høyere andel av medlemmene i 1963-kullet enn i de to foregående årskullene ikke hadde fratrudd, og en tilsvarende lavere andel som hadde fratrudd helt, ved utgangen av det kalenderåret årskullet fylte 62 år, se tabell 4.14.

Tabell 4.14 Hel, delvis eller ingen fratreden ved 62 år. Årskull 1961–1963. Prosent

Årskull	Antall aktive ved inngangen til det året årskullet er 62 år	Fullstendig fratreden	Delvis fratreden (minst 50 pst. reduksjon)	Ingen fratreden
1961	6 410	17,6	0,7	81,7
1962	6 248	16,0	0,6	83,4
1963	6 418	9,9	1,1	89,0

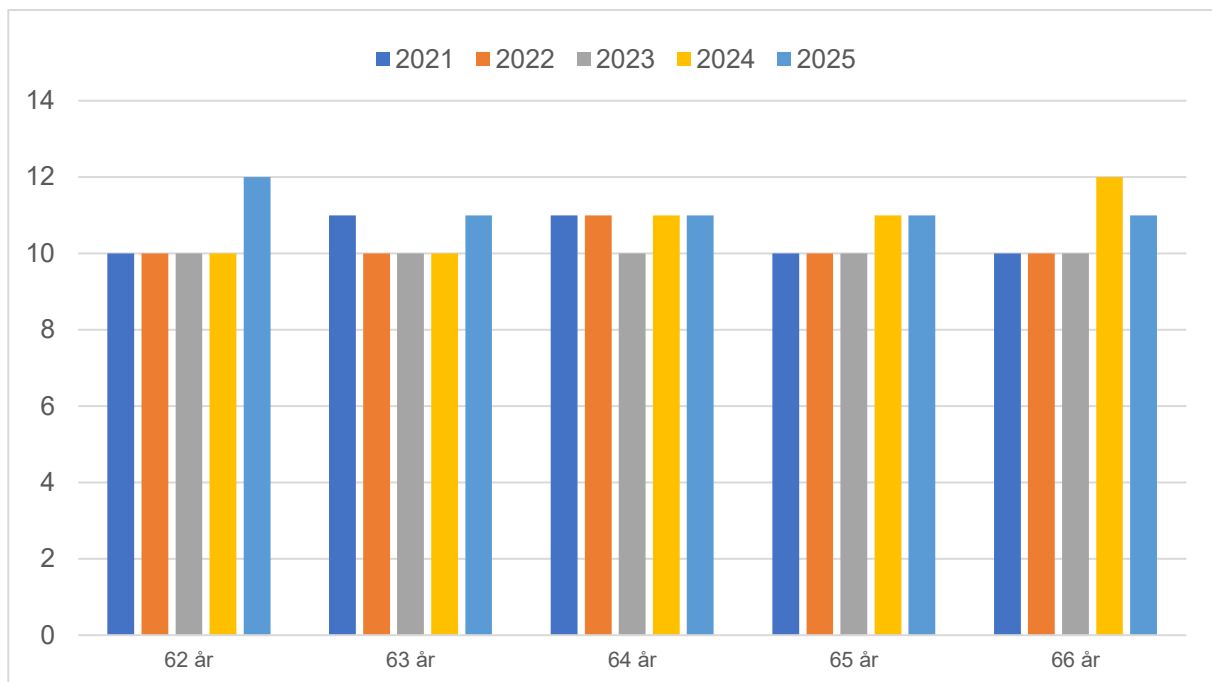
Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.3 og figur 4.4 viser hvor stor andel av medlemsbestanden som mottok uførepensjon etter alder for årene fra 2021 til 2025. Uføreandelene er beregnet ut fra andelen av medlemsbestanden som i aldersintervallet 62–66 år var uføre ved hver alder 62, 63, 64, 65 og 66 år. Medlemsbestanden er definert som summen av aktive, oppsatte, AFP og uførepensjonister.

Andelene som mottar uførepensjon har vært relativt stabile de siste årene både for kvinner og menn i alderen 62–66 år. Uføreandelen er klart høyere blant kvinner enn menn.

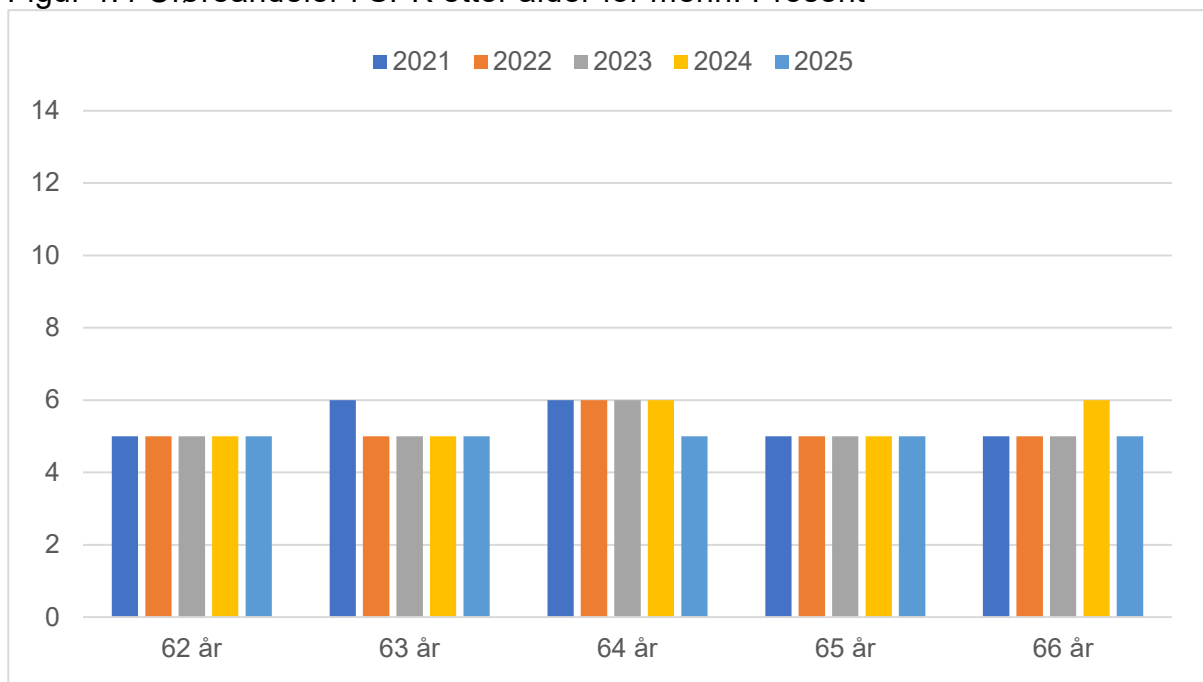
Figur 4.3 viser at blant kvinner i alderen 62–66 år, var uføreandelen i 2025 på 11 prosent på alle alderstrinn, unntatt ved 62 år, der den var på 12 prosent. Figur 4.4 viser at uføreandelen blant menn i 2025 lå på 5 prosent på alle alderstrinn.

Figur 4.3 Uføreandeler i SPK etter alder for kvinner. Prosent

Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.4 Uføreandeler i SPK etter alder for menn. Prosent

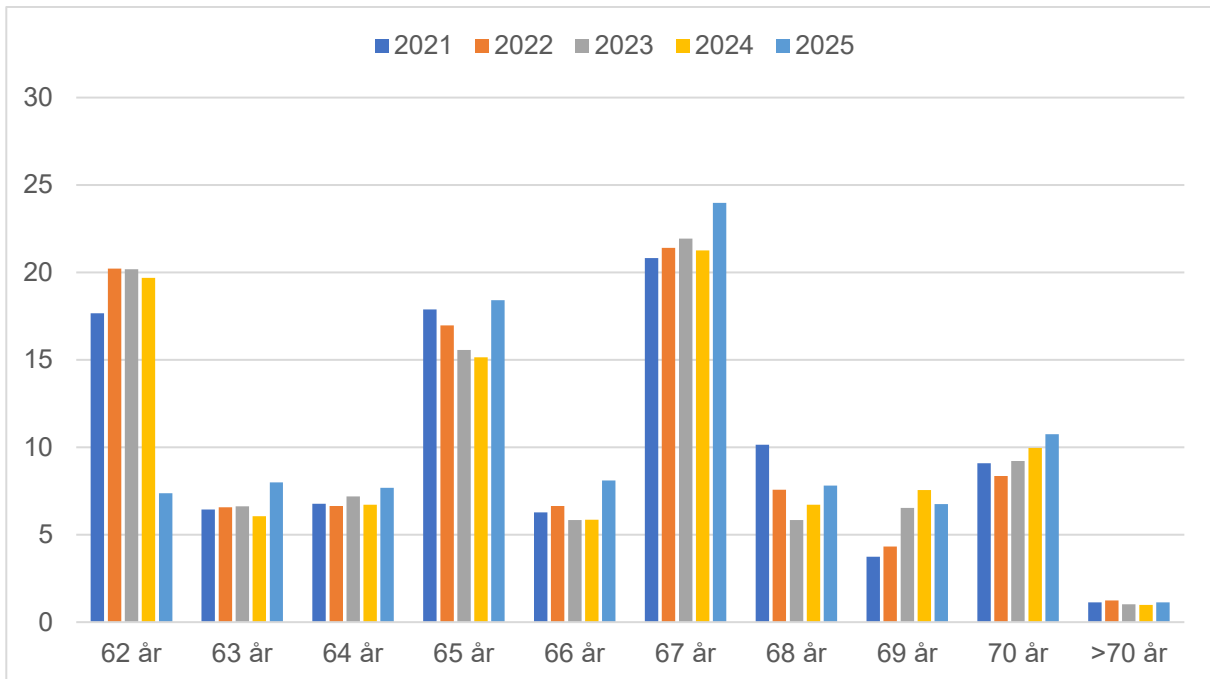
Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.5 viser avgangsalderen til personer født før 1963 med aldersgrense 70 år som har tatt ut gammel AFP eller alderspensjon som første pensjonsprodukt. Uttak i alderen 62–66 år er AFP, mens uttak ved høyere aldre er alderspensjon. Uttaksalder er faktisk alder ved uttak og ikke alderen ved utgangen av det året pensjonen ble tatt ut.

Det går fram av figuren at det historisk har vært topper ved 62 år (laveste mulige uttaksalder), i tillegg til ved 65 år (mulighet for tjenstepensjonsberegnet AFP), 67 år (laveste alder for uttak av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning) og 70 år (aldersgrensen i staten inntil utgangen av 2025).

Figur 4.5 viser at andelen som tar ved 62 år er mer enn halvert fra 2024 til 2025, noe som henger sammen med at gammel AFP-ordning fases ut med 1962-kullet. Uttak ved 65 år gikk ned i perioden 2021–2024, men har økt det siste året og er om lag tilbake på 2021-nivået. Andelen som tar ut ved 67 år har også økt. Blant de som tar ut etter 67 år, er det en forskyvning mot høyere uttaksaldre.

Figur 4.5 Alder ved førstegangsuttak av AFP eller alderspensjon i SPK for personer med aldersgrense 70 år.¹ Prosent

¹ Oppsatte alderspensjoner og personer som har mottatt uførepensjon er ikke inkludert

Kilde: Statens pensjonskasse

4.4.3 Uttaksmønster KLP²⁶

KLP har beregnet uttaksandeler for AFP i alle risikofelleskapene. Med uttaksandeler menes antall som har tatt ut AFP i prosent av hvor mange som kunne tatt ut. KLP har ikke statistikk over hvem som ikke kvalifiserer for AFP. De som kunne tatt ut AFP er derfor definert som summen av aktive og de som har tatt ut AFP.

Særalderspensjonering påvirker uttaksratene for AFP ettersom de som kunne ha tatt ut AFP er definert som summen av aktive og de som har tatt ut AFP. De som går av med særalderspensjon inngår derfor ikke blant de som kan ta ut AFP. I Fellesordningen for kommuner og bedrifter har en del særaldersgrense på 65 år, og noen av disse tar ut pensjon inntil tre år før særaldersgrensen etter 85-årsregelen. Uttaksandelene for AFP gir derfor ikke et fullstendig bilde av omfang og endring i tidligpensjonering for de risikofelleskapene som har et visst omfang av særaldersgrenser.

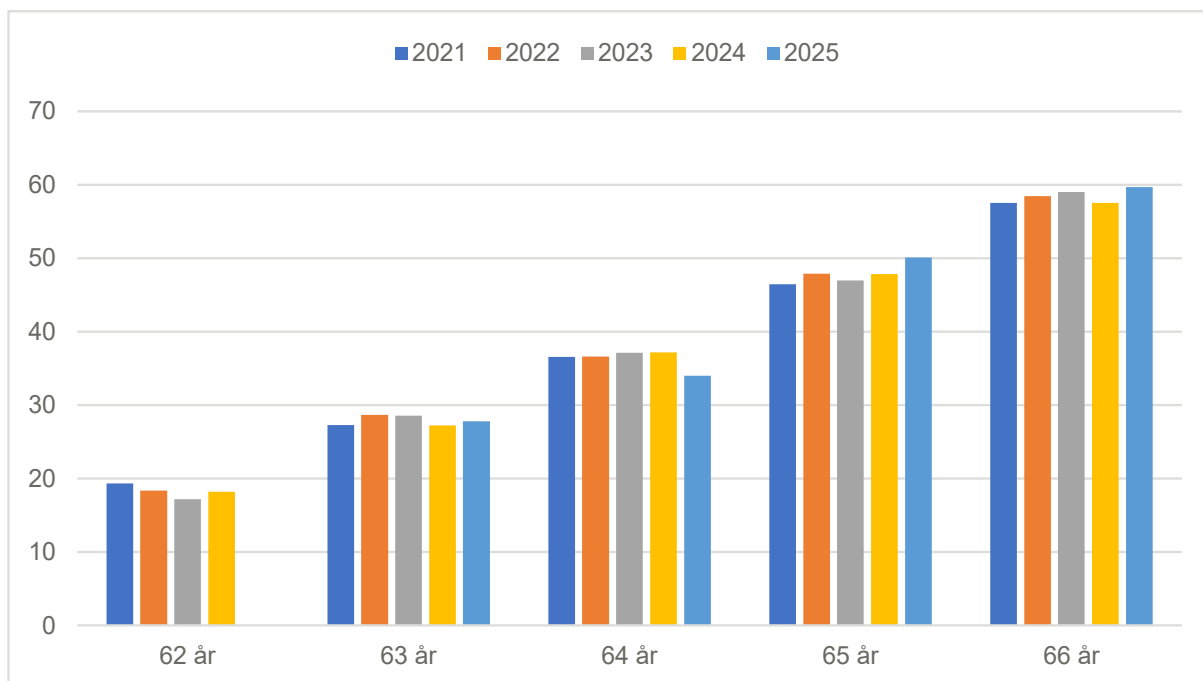
Figur 4.6 og figur 4.7 illustrerer uttaksandelene for kvinner og menn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter. Uttaksandelene er stigende med alder for begge kjønn. Andelene er beregnet på samme måte som i figur 4.1 og figur 4.2 og innebærer eksempelvis at AFP-ratene for 63-åringene er lavere enn den faktiske andelen som tar ut AFP før de fyller 64 år. Periodiseringen er lik for alle år, så AFP-ratene gir likevel informasjon om utviklingen over tid.

Figur 4.6 viser at det uttaksandelene for kvinner i 2025 økte noe ved 65 og 66 år, mens andelen gikk ned noe ved 64 år.

²⁶ KLP har ikke kunnet levere informasjon om alder for førstegangsuttak av AFP eller alderspensjon for 2025. En figur som viser alder for førstegangsuttak av alderspensjon i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP for personer med aldersgrense 70 år er derfor utelatt i årets rapport.

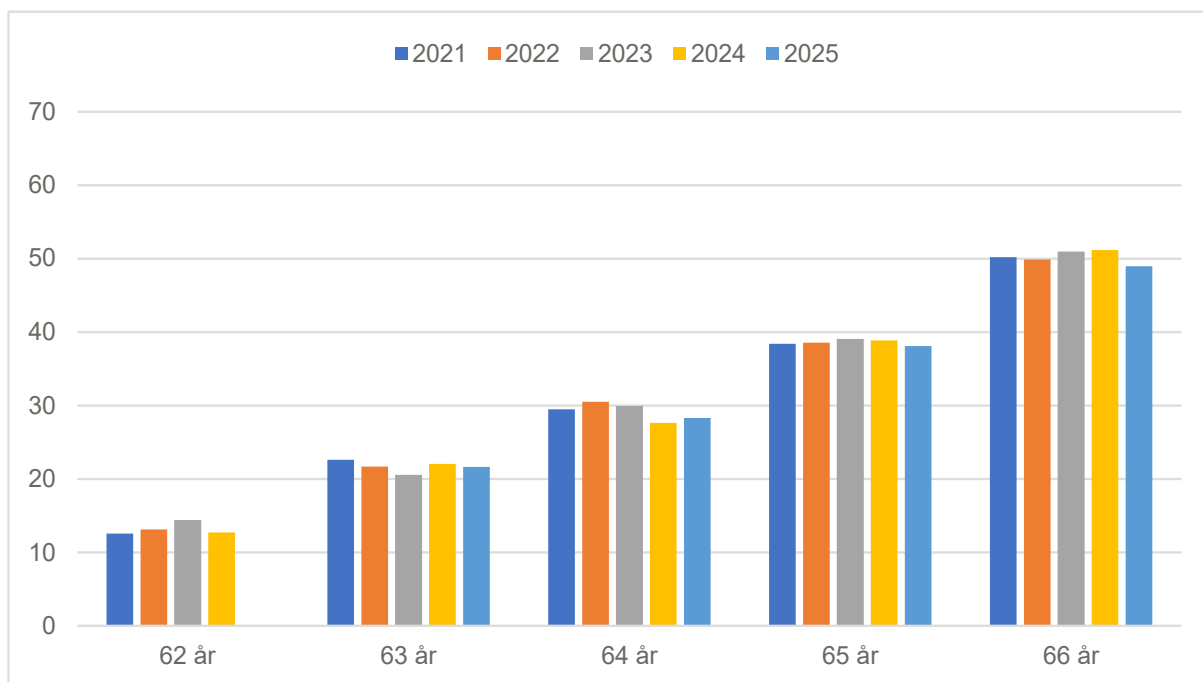
Uttaksandelene for AFP for menn er generelt lavere enn for kvinner i Fellesordningen for kommuner og bedrifter. I 2025 var uttaksandelen for menn ved 63 år om lag uendret, mens det var en økning på 0,7 prosentpoeng ved 64 år og en reduksjon på 0,8 prosentpoeng ved 65 år. Størst endring fra 2024 til 2025 var det ved 66 år der uttaksandelen gikk ned med om lag 2,2 prosentpoeng og landet dermed på 49,0 prosent, jf. figur 4.7.

Figur 4.6 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP for kvinner. Prosent

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur 4.7 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP for menn. Prosent

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

I vedlegg 3 presenteres statistikk for de øvrige risikofellesskapene i KLP. Uttaksandelene for AFP varierer en god del mellom de ulike risikofellesskapene, og utviklingen over tid er også noe varierende. Både nivåforskjellene og utviklingen over tid forklares delvis av at uttak av pensjon fra særaldersgrense påvirker AFP-ratene. Særlig i pensjonsordningen for sykepleiere, hvor flertallet går av med særalderspensjon, gir uttaksandelene for AFP lite informasjon om omfang og endring i tidligpensjonering.

I 2025 kunne 1963-kullet ta ut ny offentlig AFP. Av totalt om lag 9 300 medlemmer i KLP født i 1963, tok snaut 1 500 personer, det vil si vel 16 prosent, ut ny AFP. Av disse valgte vel 25 prosent å kombinere uttak av AFP med redusert stilling, mens snaut 68 prosent fortsatte som før, det vil si at de ikke endret stillingsprosent (som følge av eller samtidig med uttak av AFP) og i underkant av 7 prosent økte sin stillingsandel.

Sammenlikner vi avgangsmønsteret til 1963-kullet med avgangsmønsteret til 1961- og 1962-kullene – uavhengig av mottak av AFP – finner vi at en langt høyere andel av medlemmene i 1963-kullet enn i de to foregående årskullene ikke hadde fratrudd, og en tilsvarende lavere andel som hadde fratrudd helt, ved utgangen av det kalenderåret årskullet fylte 62 år, se tabell 4.15.

Tabell 4.15 Hel, delvis eller ingen fratreden ved 62 år. Årskull 1961–1963. Prosent

Årskull	Antall aktive ved inngangen av det året årskullet er 62 år	Fullstendig fratreden	Delvis fratreden (minst 50 pst. reduksjon)	Ingen fratreden
1961	8 745	13,9	1,6	84,5
1962	8 943	13,9	1,6	84,4
1963	9 014	3,3	1,4	95,3

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

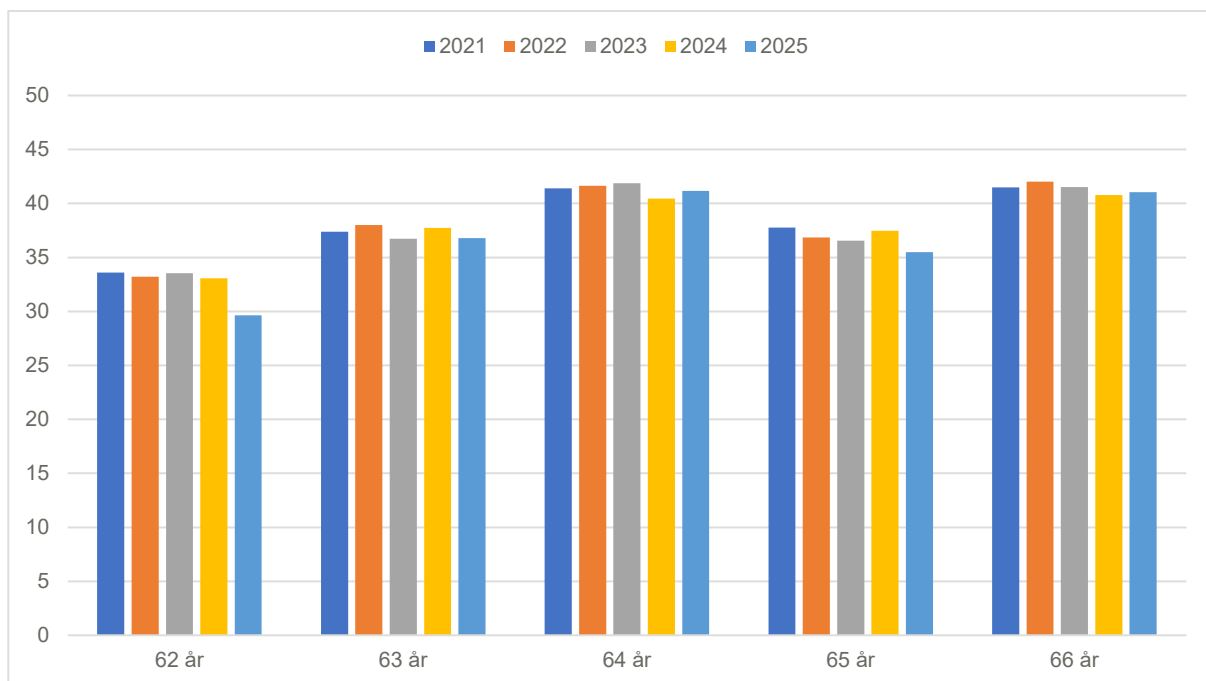
Figur 4.8 og figur 4.9 viser andelen kvinnelige og mannlige uføre av medlemsbestanden i Fellesordningen for kommuner og bedrifter mellom 2021 og 2025. Uføreandelen er generelt vesentlig høyere blant kvinner enn blant menn. Den høyeste uføreandelen blant kvinner er ved aldrene 64 og 66 år, hvor uføreandelen i 2025 var om lag 41 prosent. At uføreandelene er høyest ved aldrene 64 og 66 år skyldes at en del av de som er uføre ved 64 år går over på særalderspensjon fra 65 år.

Av figur 4.8 går det fram at uføreandelene blant kvinner i aldersgruppen 63–66 år i Fellesordningen for kommuner og bedrifter har vært relativt stabile i perioden, men fra 2024 til 2025 var det en kraftig nedgang i uføreandelen for ved 62 år på nær 3,5 prosentpoeng og ved 65 år på nesten 2 prosentpoeng.

Figur 4.9 viser at det er større variasjon i uføreandelene blant menn, og at uføreandelen er stigende med alder. Fra 2024 til 2025 gikk uføreandelene ned med nær 3 prosentpoeng for menn i alderen 63 år og med nær 3,5 prosentpoeng for menn i alderen 66 år, mens uføreandelene for menn i øvrige aldre endret seg lite i 2025.

Uføreandelene for kvinner og menn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter er betydelig høyere enn uføreandelene i SPK. Den høye andelen uføre kan ha sammenheng med ulik yrkessammensetning, særaldersgrenser, AFP og kjønnsammensetningen i Fellesordningen for kommuner og bedrifter og i SPK.

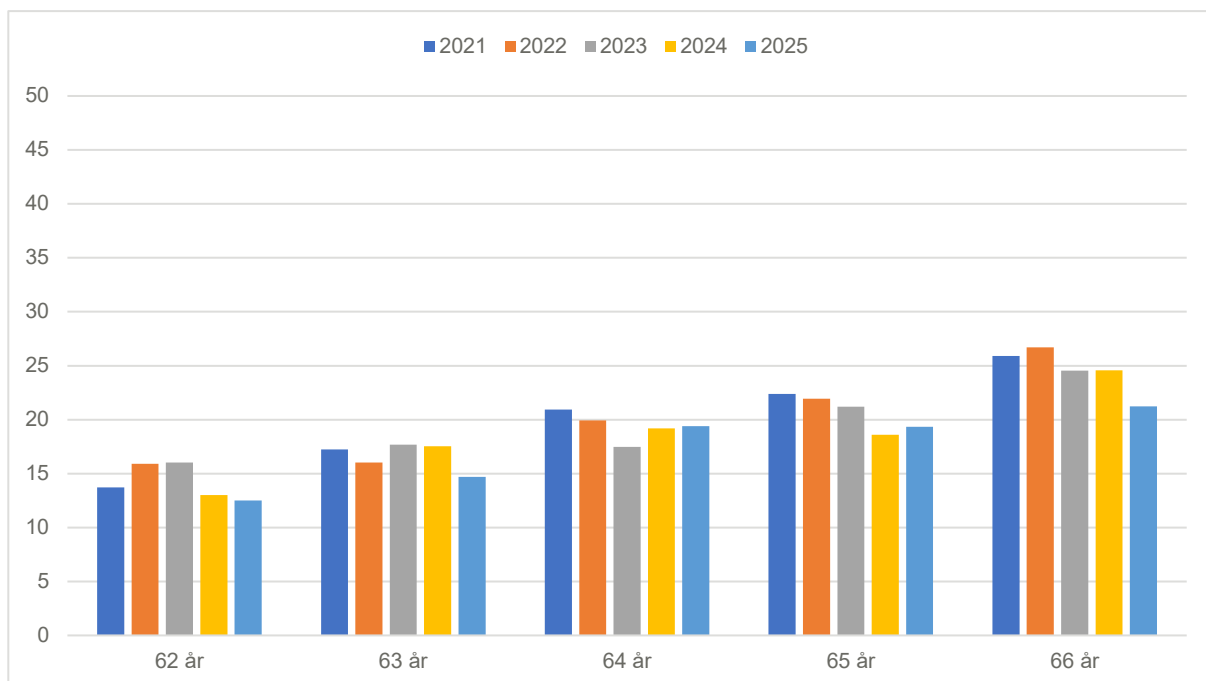
Figur 4.8 Uføreandeler for kvinner i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP.¹ Prosent

¹ Figuren omfatter aktive og uføre fra aktiv stilling. Oppsatte og personer med 100 prosent AFP er ikke med.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur 4.9 Uføreandeler for menn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter i KLP.¹ Prosent

¹ Figuren omfatter aktive og uføre fra aktiv stilling. Oppsatte og personer med 100 prosent AFP er ikke med

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

I vedlegg 3 vises uføreandelene etter alder i de øvrige risikofellesskapene i KLP. Når risikofellesskapene fordeles på kjønn, er populasjonene relativt små for enkelte av risikofellesskapene, og det kan derfor være vanskelig å si noe om trendene. Vi ser likevel tydelig effekten av særaldersgrenser i pensjonsordningen for sykepleiere ved at uføreandelene faller kraftig fra 65 år. Dette fallet skyldes at personer blir overført fra uførepensjon til særalderspensjon når de når særaldersgrensen.

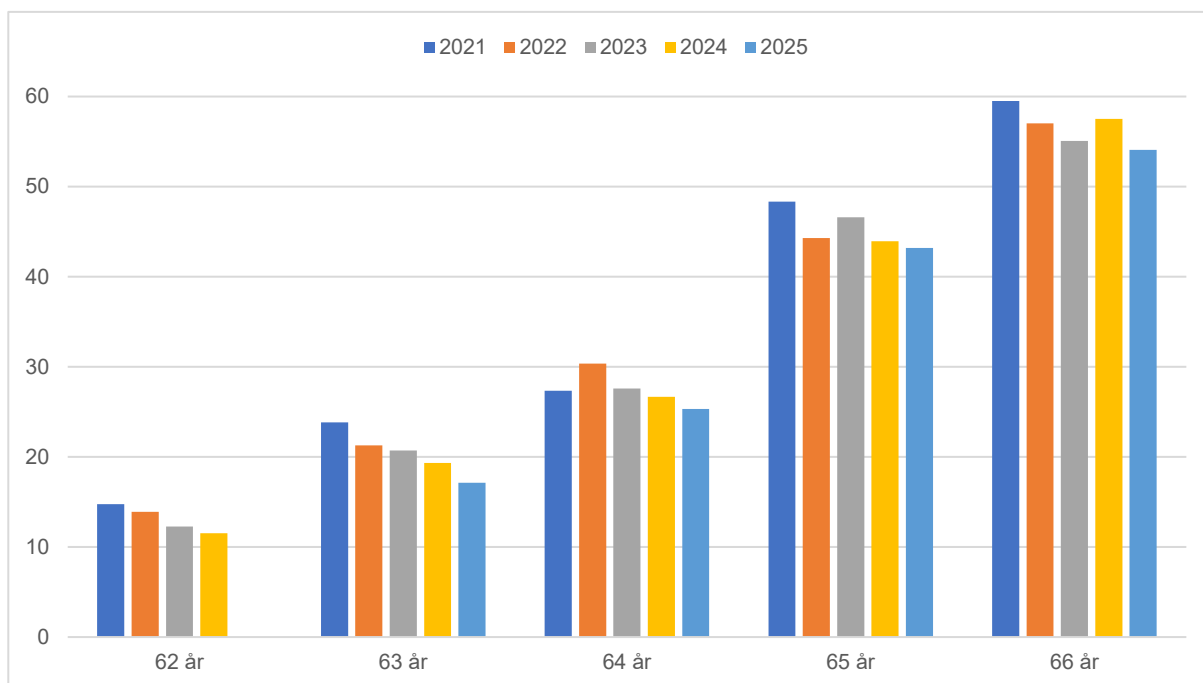
4.4.4 Uttaksmønster i OPF

OPF har beregnet uttaksandeler for AFP. Med uttaksandeler menes antall som har tatt ut AFP i prosent av hvor mange som kunne tatt ut. OPF har ikke statistikk over hvem som ikke kvalifiserer for AFP, og de som kunne tatt ut AFP er derfor definert som summen av aktive og de som har tatt ut AFP.

Figur 4.10 og figur 4.11 viser uttaksandelene for kvinner og menn i OPF. Andelene er beregnet på samme måte som vist under avsnittene om uttaksmønster i SPK og KLP, og innebærer at AFP-ratene for 62-åringene er lavere enn den faktiske andelen som tar ut AFP før de fyller 63 år. I 2025 er andelen ved 62 år som en følge av denne beregningsmåten lik null, i og med at gammel AFP er i ferd med å fases ut.

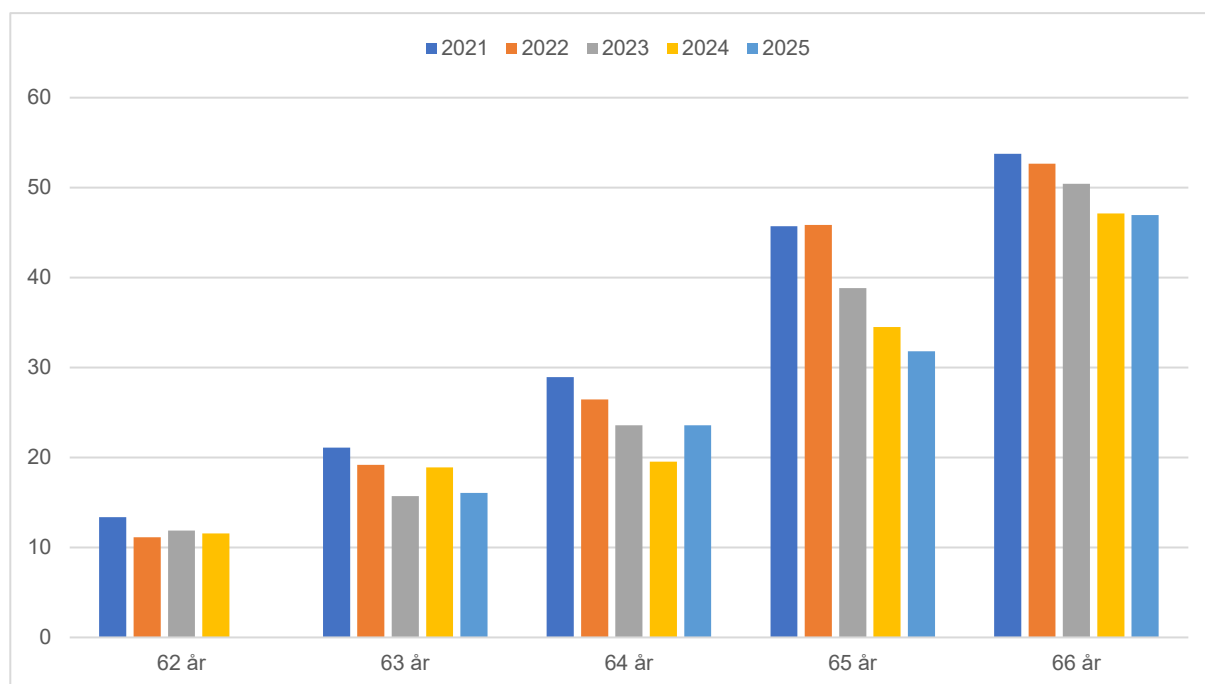
Figur 4.10 viser at uttaksandelene for AFP blant kvinner i perioden har vist en fallende tendens de siste årene ved alle aldre. Figur 4.11 viser at tendensen til tidlig uttak gjennomgående er noe lavere for menn enn for kvinner. Forskjellene mellom uttaksandelene for AFP for kvinner og menn i OPF er imidlertid mindre enn forskjellene i KLP og særlig SPK.

Figur 4.10 Uttaksandeler for AFP i OPF for kvinner. Prosent

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

Figur 4.11 Uttaksandeler for AFP i OPF for menn. Prosent

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

I 2025 kunne 1963-kullet ta ut ny offentlig AFP. Av 829 medlemmer i OPF født i 1963 tok 148 personer, det vi si om lag 18 prosent, ut ny AFP. Av disse 148 personene kombinerte 28 prosent uttak av AFP med å fratre, mens 72 prosent ikke fratradte.

Sammenlikner vi avgangsmønsteret til 1963-kullet med avgangsmønsteret til 1961- og 1962-kullene – uavhengig av mottak av AFP – finner vi at en langt høyere andel, i størrelsesorden 5–6 prosentpoeng, av medlemmene i 1963-kullet enn i de to foregående årskullene ikke hadde fratrudd det kalenderåret årskullet fylte 62 år, og en tilsvarende lavere andel som hadde fratrudd helt, se tabell 4.16.

Tabell 4.16 Hel, delvis eller ingen fratreden ved 62 år. Årskull 1961–1963. Prosent

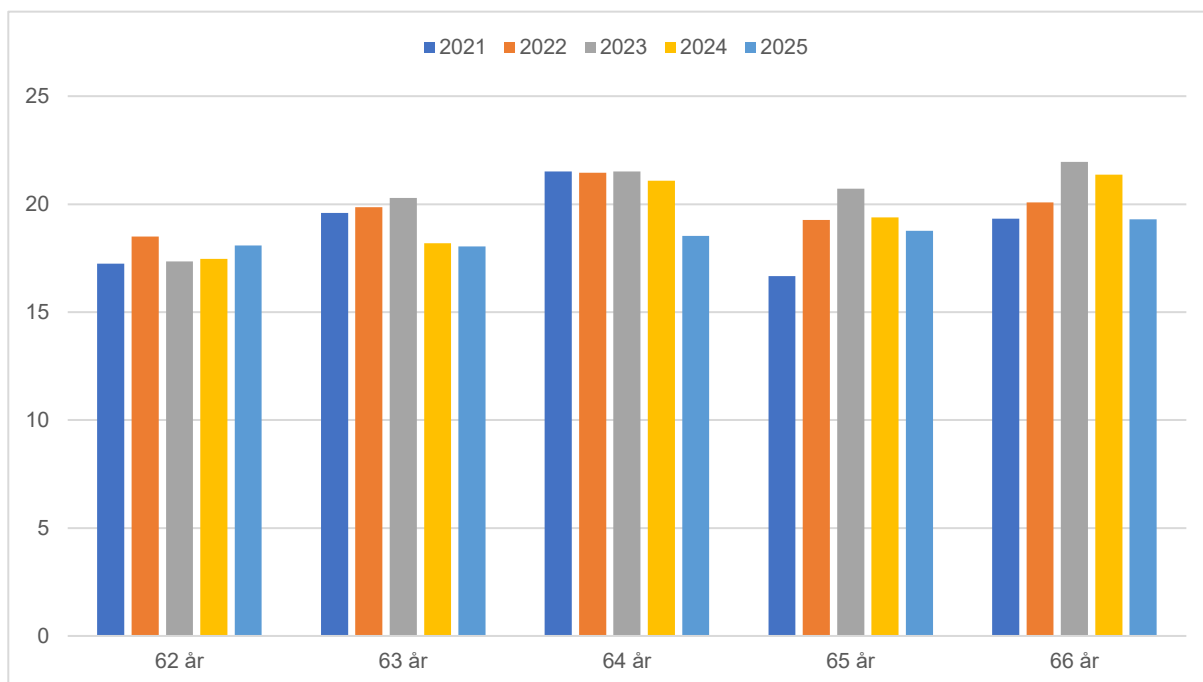
Årskull	Antall aktive ved inngangen av det året årskullet er 62 år	Fullstendig fratreden	Delvis fratreden (minst 50 pst. reduksjon)	Ingen fratreden
1961	827	20,4	0,6	79,0
1962	846	18,6	0,8	80,6
1963	829	13,3	1,3	85,4

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

Figur 4.12 og figur 4.13 viser andelen kvinnelige og mannlige uføre i OPF mellom 2021 og 2025.²⁷ Uføreandelen er gjennomgående noe høyere for kvinner enn for menn. Figur 4.12 viser at andelen uføre kvinner i OPF har gått ned noe i 2025 for alle aldersgrupper, unntatt for 62-åringene, der det vært en marginal økning. I figur 4.13 ser vi at andelen uføre menn har gått ned i alle aldersgrupper unntatt 66 år.

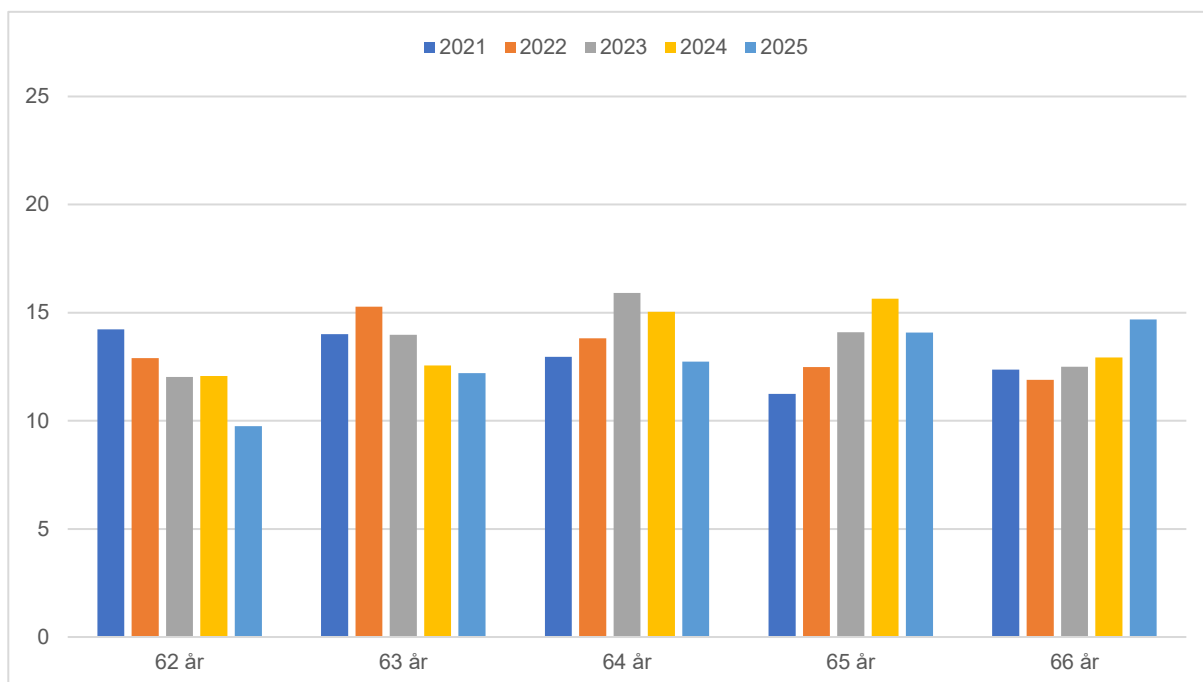
²⁷ Uføreandelen er andelen av medlemsbestanden som i alderen 62–66 år var uføre ved hver av aldrene f.o.m. 62 år t.o.m. 66 år. Medlemsbestanden er definert som summen av aktive, oppsatte, AFP- og uførepensjonister.

Figur 4.12 Uføreandeler i OPF for kvinner. Prosent

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

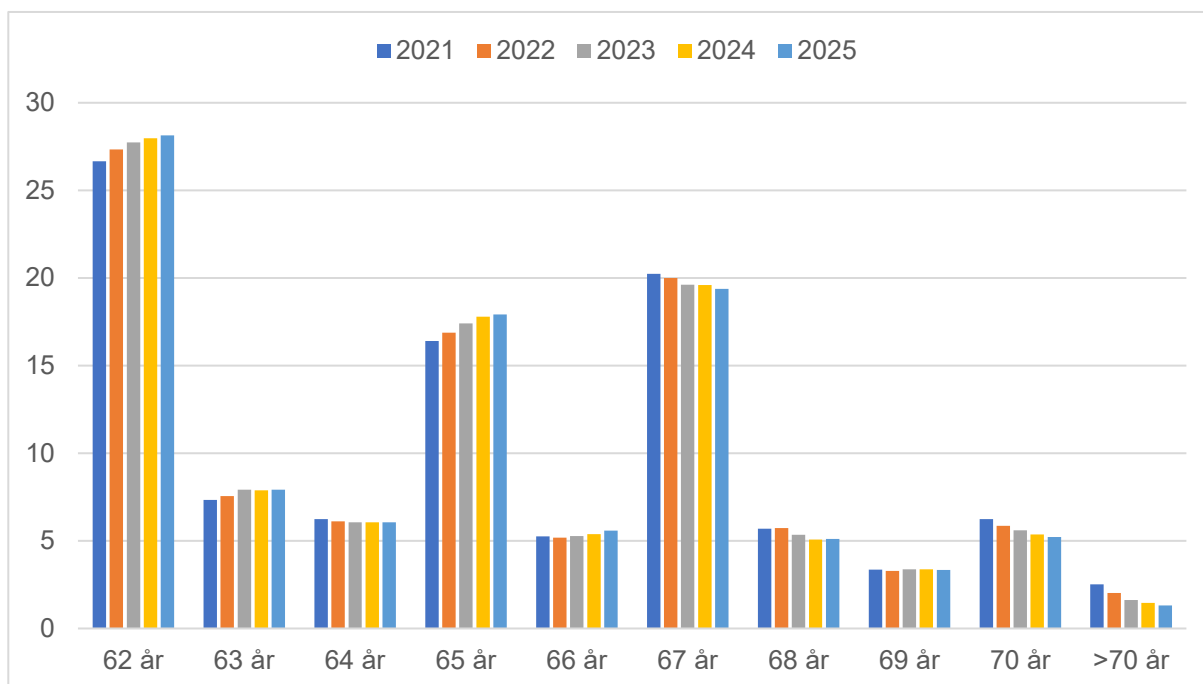
Figur 4.13 Uføreandeler i OPF for menn. Prosent

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

Figur 4.14 viser alderen ved førstegangsuttak av gammel AFP eller alderspensjon for personer med aldersgrense 70 år mellom 2021 og 2025. Den største andelen tar ut pensjon ved 62 år, etterfulgt av 67 og 65 år. Andelen som tar ut pensjon ved 62 og 65 år har økt jevnt, mens andelen som tar ut ved 67 år har gått ned noe i perioden. Det er en tendens til at flere tar ut pensjon mellom 62 og 66 år, og færre tar ut pensjon fra 67 år og senere.

Figur 4.14 Alder ved førstegangsuttak av AFP eller alderspensjon i OPF for personer med aldersgrense 70 år.¹ Prosent

¹ Oppsatte og personer med uførepensjon er ikke inkludert.

Kilde: Oslo Pensjonsforsikring

4.4.5 Betydningen av ny offentlig AFP for muligheten for tidliguttak av alderspensjon fra folketrygden

For å kunne ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år, er det et vilkår at opptjent pensjon minst må tilsvare garantipensjonsnivået ved 67 år. For de som er omfattet av ny offentlig livsvarig AFP, kan AFP-ytelsen medregnes i vurderingen av om vilkåret for tidliguttak er oppfylt.

Nødvendig pensjonsopptjening for å tilfredsstille vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år, kan illustreres ved nødvendig årlig inntekt i et gitt antall år. Tabell 4.17 viser nødvendig årsinntekt for å kvalifisere for 100 prosent uttak av alderspensjon, ettersom offentlig AFP inngår eller ikke i grunnlaget for vilkårsprøvingen, ved ulike uttaksaldre fra 62 til 66 år for 1963-kullet og 1967-kullet. Det er forutsatt jevn inntekt i 40 år ved 62 år.

Nødvendig årsinntekt er høyest ved uttak fra 62 år, og reduseres ved senere uttaksaldre. Personer som ikke kan regne med AFP i vilkårsprøvingen, må ha vesentlig høyere inntekt enn de som kan regne med AFP i prøvingen. I eksempelet må en person født i 1963 ha hatt en inntekt på 322 000 (2025-kroner) for å kunne gå av ved 62 år når offentlig AFP inkluderes. Hvis personen ikke kvalifiserer for ny AFP i offentlig sektor, må årlig inntekt være på 684 000, det vil si over dobbelt så høy, for å kvalifisere til uttak ved fylte 62 år. For en person født i 1967 er tilsvarende nødvendige inntekter med og uten offentlig AFP i vilkårsprøvingen henholdsvis 311 000 og 664 000 kroner.

Tabell 4.17 Nødvendig årlig inntekt for å kunne gå av med 100 prosent alderspensjon med og uten offentlig AFP¹, 2025-kroner

Alder	med offentlig AFP		uten AFP	
	1963	1967	1963	1967
62	322 000	311 000	684 000	664 000
63	250 000	241 000	533 000	513 000
64	184 000	177 000	386 000	373 000
65	120 000	116 000	250 000	240 000
66	59 000	57 000	121 000	116 000

¹ Forutsatt oppstart i arbeid ved 22 år og jevn inntekt målt i 2025-kroner (Gjennomsnittlig G = 128 116 kroner).

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Det fremgår av tabell 3.3 i punkt 3.3 at medregning av den livsvarige delen av privat AFP i prøvingen av om vilkår for tidliguttak er oppfylt, har tilsvarende effekter som medregning av ny offentlig AFP. Privat AFP skiller seg imidlertid fra ny offentlig AFP ved at en høyere ytelse før enn etter 67 år, og en tilsvarende lavere livsvarig ytelse (tonivåuttak), trekker i retning av et høyere inntektskrav for de som er omfattet av privat AFP enn for de som er omfattet av ny offentlig AFP. Privat AFP skiller seg fra offentlig AFP også ved at ytelsene tjenes opp og levealdersjusteres på noe ulik måte, som trekker i motsatt retning. Effekten av tonivåuttak er imidlertid sterkest, slik at nødvendig inntekt for tidliguttak gjennomgående er noe høyere for personer omfattet av privat AFP sammenliknet med personer omfattet av ny offentlig AFP. For 1963-kullet er forskjellen i nødvendig årlig inntekt 4–5 prosent. For 1967-kullet er forskjellen noe lavere, i størrelsesorden 3,5 prosent.

Anslag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at en høy andel av de sysselsatte kan ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år når AFP inngår i grunnlaget for vilkårsprøvingen. Andelen av ansatte i offentlig som er født i henholdsvis 1963 og 1967, som er omfattet av ny, livsvarig offentlig AFP, som anslås å kunne ta ut 100 prosent alderspensjon ved ulike uttaksaldre er vist i tabell 4.18.

Tabell 4.18 Andel ansatte i offentlig sektor som i 2025 anslås å kvalifisere for uttak av 100 prosent alderspensjon fra folketrygden. Kvinner og menn i 1963- og 1967-kullet. Prosent

Alder	1963-kullet		1967-kullet	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
62	96	95	97	95
63	98	97	98	97
64	99	98	99	98
65	99	99	100	99
66	100	100	100	100

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

For 1963-kullet er det anslått at 96 prosent av mennene og 95 prosent av kvinnene kan ta ut alderspensjon fra 62 år. Dette er om lag 2 prosentpoeng høyere enn tilsvarende anslag for andeler i privat sektor, jf. tabell 3.4. Ettersom utsatt uttak øker årlige pensjonsutbetalinger,

øker også andelen som kvalifiserer for uttak med alderen. For 1967-kullet er andelene gjennomgående høyere for menn enn for menn i 1963-kullet, mens de for kvinner er som for 1963-kullet. Tilsvarende andeler i privat sektor er gjennomgående 2–3 prosentpoeng lavere, jf. tabell 3.5. Andelene som kvalifiserer for uttak av gradert alderspensjon vil være høyere enn i tabellen.

4.5 Særaldersgrenser i offentlig sektor

4.5.1 Innledning

Enkelte arbeidstakere har lavere aldersgrense enn den alminnelige, såkalt særaldersgrense, og kan ta ut alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen inntil tre år før aldersgrensen. Særalderspensjonen utbetales fram til 67 år og utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget for de som har 30 års tjenestetid. Hvis summen av alder og tjenestetid er minst 85 år, kan den enkelte velge å fratruke inntil tre år før aldersgrensen (85-årsregelen). En person med aldersgrense 65 år, kan dermed fratruke ved fylte 62 år etter 85-årsregelen, dersom tjenestetiden er minst 23 år.

Partene i offentlig sektor kom 25. august 2023 fram til enighet om nye pensjonsregler for personer som har særaldersgrenser som er født fra og med 1963. De avtalte reglene innebærer at personer med særaldersgrenser får et særalderspåslag som kommer i tillegg til ordinær pensjon. Særalderspåslaget er 5,8 prosent for de som har aldersgrense 65 år, 6,5 prosent for de som har aldersgrense 63 år og 7,7 prosent for de som har aldersgrense 60 år. Avtalen innebærer videre at tidligpensjonsordningen avvikles fra og med 1965-kullet for de som har aldersgrense 65 år, samt at muligheten til å gå av inntil tre år før særaldersgrensen etter 85-årsregelen fases ut for de som har aldersgrense 60 og 63 år. De avtalte reglene innebærer også at særaldersgrensene og utbetalingsperioden for tidligpensjon skal flyttes oppover i takt med økningen av aldersgrensene i folketrygden. Økte aldersgrenser i folketrygden var forutsatt å skulle få virkning for årskull født i 1964 og senere, men implementeringen er forsinket.

Med virkning fra 1. juli 2021 ble plikten til å fratruke ved aldersgrensen opphevet for stillinger med 60, 63 og 65 års aldersgrense i Statens pensjonskasse og pensjonsordningen for sykepleiere. Lovendringen gjaldt ikke militært tilsatte i Forsvaret. Tilsvarende endring ble gjort gjeldende i Spekter-området fra 1. juli 2021 og i kommunal sektor fra 1. januar 2022. Som en del av pensjonsavtalen på Stortinget 29. februar 2024, ble det enighet om at plikten til å fratruke ved særaldersgrensen ikke skal gjeninnføres.

Den 13. januar 2025 ble det enighet mellom regjeringen og partene i offentlig sektor om at plikten til å fratruke skal oppheves i Forsvaret, samt at fribeløpet for avkorting av ny tidligpensjon økes fra 1 G til 2,7 G. Med virkning fra 1. juli 2025 ble plikten til å fratruke ved særaldersgrensen fjernet også for ansatte i Forsvaret. Økt fribeløp gjelder alle som skal ha ny tidligpensjon, det vil si årskull født fra og med 1970 med aldersgrense 60 år og årskull født fra og med 1967 med aldersgrense 63 år.

De aller fleste med særaldersgrense er ansatt i offentlig sektor, og de vanligste særaldersgrensene er 65 og 60 år. Hovedbildet er at det i SPK i hovedsak er menn med aldersgrense 60 år som mottar særalderspensjon, mens det i kommunal sektor i hovedsak er kvinner med aldersgrense 65 år som mottar særalderspensjon.

4.5.2 Særaldersgrenser i SPK

Tabell 4.19 viser antall mottakere av særalderspensjon i SPK 2021–2025 og fordelingen av særalderspensjonistene etter hvilken alder de hadde ved utgangen av året. Tabellen viser at de fleste er mellom 60 og 66 år. Av de totalt 6 352 særalderspensjonistene i SPK i 2025, hadde et

klart flertall, 67 prosent, en særaldersgrense på 60 år, rundt 26 prosent en aldersgrense på 65 år, og om lag 7 prosent en aldersgrense på 63 år.

Tabell 4.19 Særalderspensjonister i SPK fordelt etter alder på mottakerne. Antall

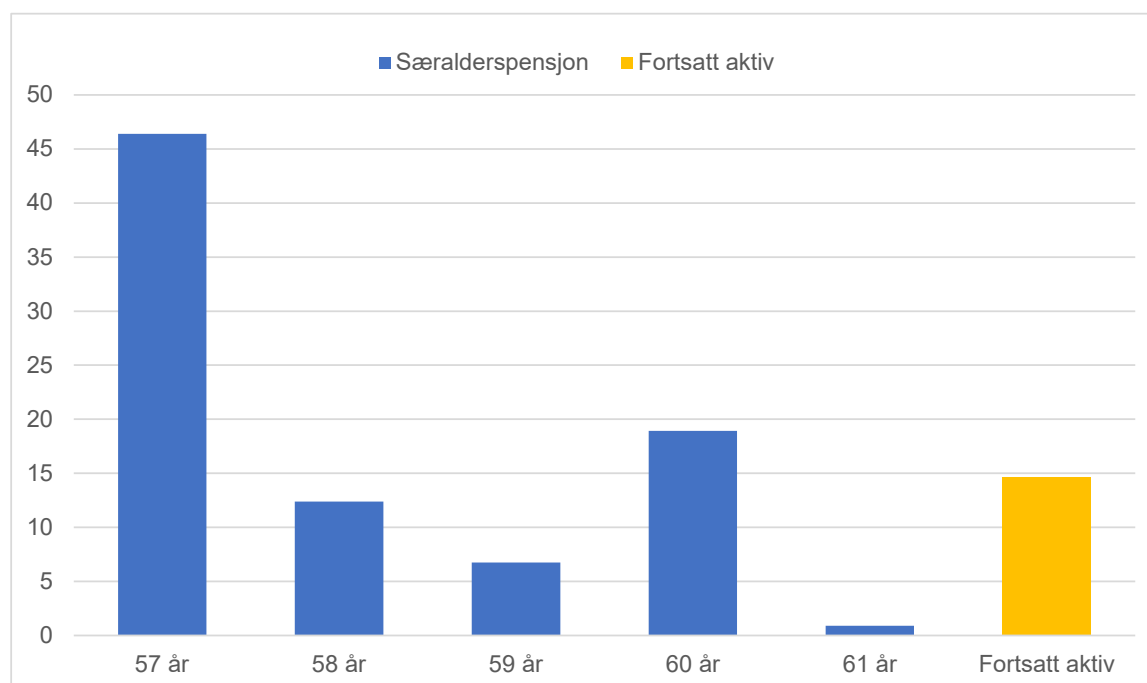
Alder	2021	2022	2023	2024	2025
57–59 år	661	683	776	839	879
60–64 år	3 217	3 104	2 960	2 844	2 742
65–66 år	2 722	2 761	2 919	2 864	2 731
Sum	6 600	6 548	6 655	6 547	6 352

Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.15 og figur 4.16 viser uttaksandeler for personer med aldersgrense 60 og 65 år i SPK i 2025. Personer som har blitt uføre fra en stilling med særaldersgrense og oppsatte pensjoner inngår ikke. Det er kun pensjon der SPK er siste ordning som er inkludert, og pensjonen kan være tatt ut helt eller delvis.

Figur 4.15 viser uttaksandeler i SPK for personer født i 1964 som har aldersgrense 60 år. Figuren viser ved hvilken alder særalderspensjonen ble tatt ut og hvor mange som fortsatt var aktive ved utgangen av 2025, da årskullet var 61 år. Det går fram at over 46 prosent gikk av når de var 57 år, altså etter 85-årsregelen. Andelen aktive 61-åringene ved utgangen av 2025 var 14,6 prosent, en økning på vel ett prosentpoeng sammenliknet med 1963-kullet i 2024.

Figur 4.15 Uttaksandeler for 1964-kullet med aldersgrense 60 år SPK.¹ Prosent

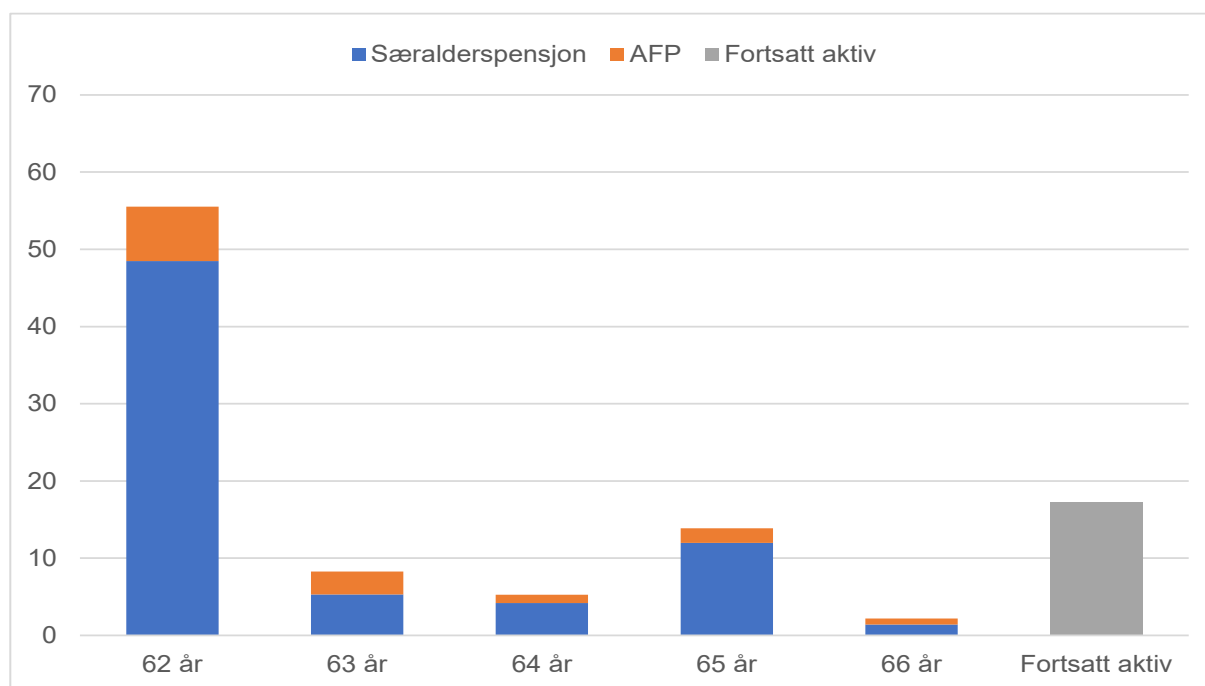
¹ Oppsatte og personer som har vært uføre er ikke inkludert

Kilde: Statens pensjonskasse

Figur 4.16 viser uttaksandeler for medlemmer i SPK født i 1959 som har aldersgrense 65 år. Personer med særaldersgrense kan ta ut folketrygdberegnet AFP i stedet for særalderspensjon dersom dette gir en høyere pensjon, og figuren viser også hvordan uttaket fordeler seg på de som har tatt ut særalderspensjon og de som har tatt ut AFP. Samlet er det om lag 14 prosent av 66-åringene som har tatt ut AFP, mens vel 71 prosent har tatt ut særalderspensjon. Figuren

viser at vel 55 prosent hadde tatt ut enten særalderspensjon eller AFP ved 62 år. Dette er om lag 10 prosentpoeng lavere enn for 1958-kullet. Andelen som fortsatt var aktive ved utgangen av det året de fylte 66 år var 17,3 prosent i 2025, en økning på 3 prosentpoeng sammenliknet med 1958-kullet og nær en dobling siden 2020 (1954-kullet).

Figur 4.16 Uttaksandeler for 1959-kullet med aldersgrense 65 år i SPK.¹ Prosent

¹ Oppsatte og personer som har vært uføre er ikke inkludert

Kilde: Statens pensjonskasse

4.5.3 Særaldersgrenser KLP²⁸

Tabell 4.20 viser antall personer med særalderspensjon i ulike ordninger i KLP i perioden 2021–2025. Det går fram at antallet har gått ned hvert år siden 2021. Samlet var det 8 048 særalderspensjonister i de fire største risikofellesskapene i KLP ved utgangen av 2025.

Tabell 4.20 Særalderspensjonister i KLP i ulike risikofellesskap. Per 31. desember 2021–2025. Antall

	2021	2022	2023	2024	2025
Fellesordningen for kommuner og bedrifter	4 463	4 188	4 002	3 944	3 285
Fellesordningen for fylkeskommuner	129	122	116	107	105
Pensjonsordningen for sykepleiere	4 178	4 054	3 970	4 029	3 932
Fellesordningen for statlige helseforetak	965	901	863	801	726
Sum	9 735	9 265	8 951	8 881	8 048

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

²⁸ KLP har ikke kunnet levere informasjon om uttaksandeler av AFP og særalderspensjon for 2025. En figur som viser uttaksandeler for medlemmer med aldersgrense 65 år i pensjonsordningen for sykepleiere, fellesordningen for statlige helseforetak og «øvrige» er derfor utelatt i årets rapport.

Tabell 4.21 viser fordelingen av særalderspensionister etter aldersgrense i de ulike ordningene i KLP ved utgangen av 2025. Et stort flertall har en aldersgrense på 65 år og de fleste er i Fellesordningen for kommuner og bedrifter eller pensjonsordningen for sykepleiere.

Tabell 4.21 Særalderspensionister i KLP i ulike risikofelleskap etter aldersgrense. Per 31. desember 2025. Antall

	60 år	65 år	Sum
Fellesordningen for kommuner og bedrifter	339	3 345	3 684
Fellesordningen for fylkeskommuner	0	105	105
Pensjonsordningen for sykepleiere	0	3 932	3 932
Fellesordningen for statlige helseforetak	199	527	726
Sum	538	7 909	8 447

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

5 Yrkesaktivitet blant eldre

Et av hovedmålene i pensjonsreformen er at pensjonssystemet skal legge til rette for at flere står lenger i arbeid gjennom gode arbeidsinsentiver og fleksible regler for kombinasjon av arbeid og pensjon.

I privat sektor kan tjenestepensjon, på samme måte som alderspensjon fra folketrygden, tas ut fleksibelt og fritt kombineres med arbeidsinntekt fra 62 år. Store deler av privat sektor er i tillegg tilsluttet AFP-ordningen. Anslag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at omtrent halvparten av de sysselsatte 61-åringene i privat sektor er ansatt i en AFP-virksomhet.

AFP i privat sektor ble fra 2011 lagt om til å være en livsvarig ytelse som gir høyere ytelse jo senere den tas ut og ytelsen kan fritt kombineres med arbeid. Det samlede pensjonsnivået i privat sektor består dermed av to eller tre ulike pensjonskomponenter med nøytrale og fleksible uttaksregler. Insentivene til å stå lenger i arbeid ble styrket for ansatte i AFP-virksomheter i privat sektor etter omleggingen av AFP-ordningen i 2011. For de øvrige i privat sektor har pensjonsreformen ført til at alderspensjon fra folketrygden kan tas ut fem år tidligere, det vil si fra 62 år, gitt at opptjent alderspensjon overstiger et minstenivå.

Etter gamle regler kan offentlig tjenestepensjon tas ut først fra 67 år og bare dersom slutter helt eller delvis i offentlig stilling. De som mottar alderspensjon fra offentlig tjenestepensjon og samtidig fortsetter å jobbe i en stilling med rett til medlemskap i en offentlig pensjonsordning, vil etter gamle regler få redusert pensjon. De økonomiske insentivene til å stå i arbeid utover 62 år er derfor svake etter disse reglene. Fra og med 2020 vil alle offentlig ansatte som er født i 1963 eller senere tjene opp sin pensjon etter nye regler, jf. Prop. 87 L (2018–2019). Ny offentlig tjenestepensjon ligner mer på pensjonen i folketrygden, og blir kalt påslagspensjon. Alle som har vært offentlig ansatt før 2020, og i tillegg fortsetter i stilling som offentlig ansatt, vil få pensjonsopptjening etter både gamle og nye regler. Videre blir uttaksreglene mer fleksible for personer født i 1963 eller senere, ved at pensjonen kan tas ut fra 62 år og fritt kombineres med arbeid uten at pensjonen avkortes.

AFP i offentlig sektor ble i 2025 lagt om fra å være en tidligpensjonsordning med strenge regler for avkorting mot arbeidsinntekt til å bli en mer fleksibel ordning etter mønster av AFP i privat sektor. Omleggingen av AFP i offentlig sektor gjelder for årskullene fra og med 1963, og Stortinget vedtok i 2024 ny AFP i offentlig sektor for personer født i 1963 eller senere. Endringene innebærer at offentlig AFP er lagt om etter mønster av ordningen i privat sektor, slik at også offentlig AFP kan tas ut fleksibelt og kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen avkortes. Det er nå mulig å observere de første effektene av omleggingen av offentlig AFP på arbeidstilbud og uttak av pensjon, ettersom 1963-kullet fylte 62 år i 2025.

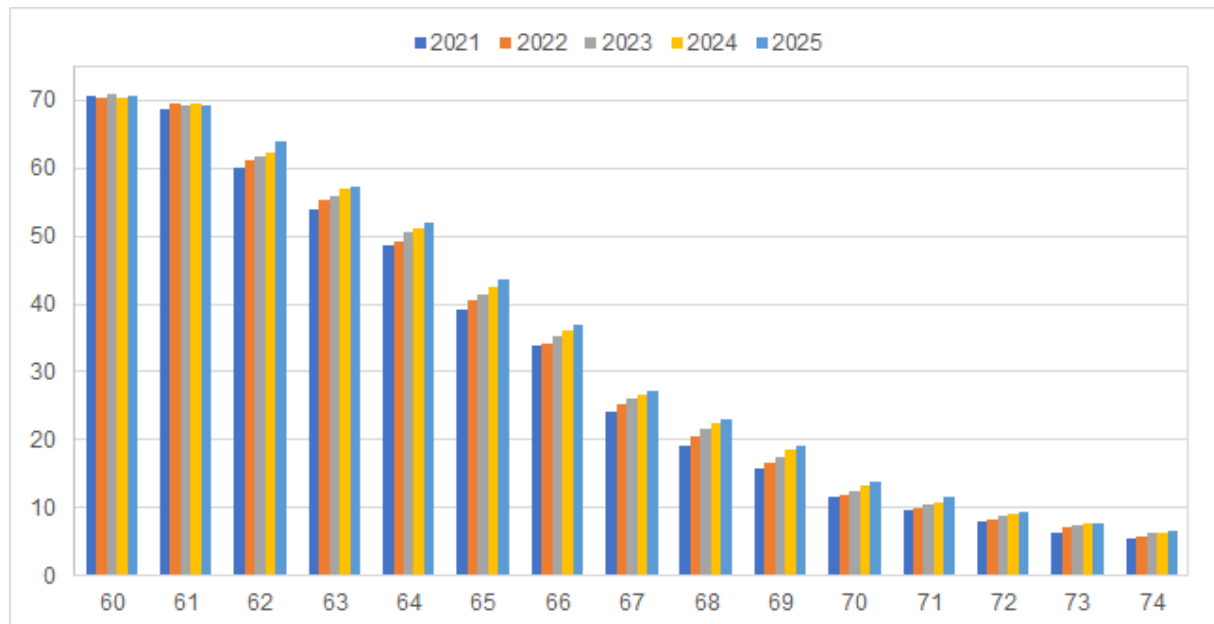
Pensjonsreformen har så langt hatt ulik effekt både på muligheten til å gå av, og på insentivene til å fortsette i arbeid, avhengig av om man ser på privat eller offentlig sektor, og avhengig av om man ser på delen av privat sektor som er tilsluttet AFP-ordningen eller ikke. I dette kapitlet ser vi derfor på utviklingen i yrkesaktivitet i offentlig sektor, i privat sektor med AFP og privat sektor uten AFP hver for seg. Etter pensjonsreformen tar mange ut alderspensjon før 67 år mens de fortsatt er i fullt arbeid. Dette kapitlet ser derfor også på utviklingen i antallet lønnstakere som kombinerer jobb og pensjon.

5.1 Utvikling i yrkesaktivitet

Etterspørselen etter arbeidskraft, og dermed sysselsettingen, varierer med konjunktur-utviklingen. Det kan derfor være vanskelig å isolere effekten av omleggingen av pensjonsordningene på yrkesaktiviteten i aldersgruppen 62 år og eldre. Ved å se på utviklingen i yrkesaktivitet for ulike aldersgrupper, kan man likevel få en indikasjon på om pensjonsreformen har hatt betydning for utviklingen i yrkesaktivitet blant eldre. Figur 5.1 viser hvor

stor andel av et årskull som er lønnstakere i alderen 60 til 74 år. Lønnstakere omfatter alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn og lignende. I SSBs statistikk er betegnelsen lønnstaker synonym med betegnelsen ansatt. En lønnstaker kan være fast ansatt eller utføre tilfeldig arbeid. Videre kan en lønnstaker ha en lavere stillingsandel enn 100 prosent.

Figur 5.1 Lønnstakere 60–74 år som andel av befolkningen på samme alder. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

For alle aldersgrupper mellom 60 og 74 år har det vært en økning i andelen lønnstakere fra 2021 til 2025. Med unntak av de yngste aldersgruppene, der utviklingen har vært tilnærmet flat, har trenden vært gjennomgående positiv fra 2021 til 2025.

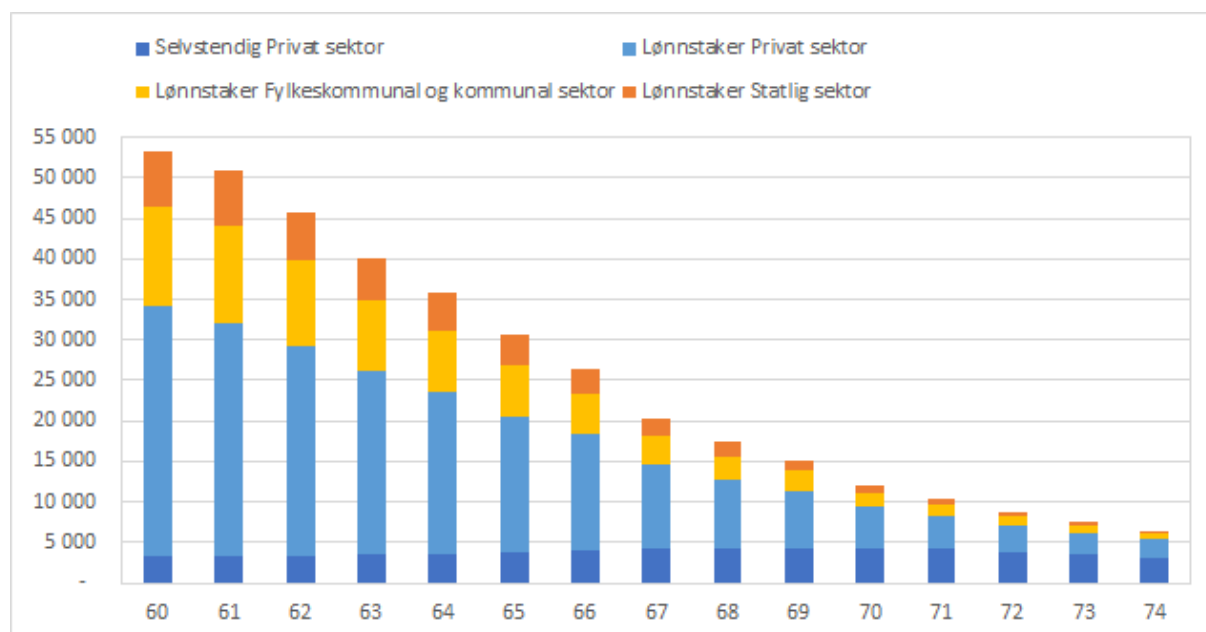
Lønnstakerandelen er fallende med alderen. Blant 60-åringene i 2025 var andelen lønnstakere 70,8 prosent og tilsvarende andel for 61-åringene var 69,4 prosent. Lønnstakerandelene faller så gradvis ettersom alderen øker. For 74-åringene var lønnstakerandelen på 6,7 prosent i 2025. Til sammenligning var gjennomsnittlig lønnstakerandel for befolkningen i aldersgruppen 15 til 74 år 64,9 prosent i 2024. Andelen lønnstakere blant befolkningen på 60 år og over er høyere i 2025 enn i 2021 for alle aldersgruppene fra 60 til 74 år. Også sammenlignet med lønnstakerandelen før pensjonsreformen, er andelen høyere for alle aldersgruppene over 60 år. Over de siste ti årene, fra 2015 til 2025, har lønnstakerandelen i befolkningen i aldersgruppen 60 til 74 år økt med 4,5 prosentpoeng. Dette tilsvarer om lag 16 400 flere lønnstakere i aldersgruppen i 2025 sammenlignet med 2015.

Det siste året har det vært en nedgang på 0,2 prosentpoeng i andelen lønnstakere i aldersgruppen 61 år. For de resterende aldersgruppene har det vært en økning i andelen lønnstakere; fra 0,1 – 1,9 prosentpoeng. Det var 71-åringene som hadde den største relative økningen i andelen lønnstakere, med en økning på 6,5 prosent fra 2024 til 2025. Aldersgruppen 62 år hadde høyest absolutt vekst, på hele 1,9 prosentpoeng fra 2024 til 2025. Veksten for 62-åringene henger trolig sammen med omleggingen av offentlig tjenestepensjon som gjelder fra og med 1963-kullet, som fylte 62 år i 2025 (jf. også avsnitt 4.4 hvor det går fram at en lavere andel blant 1963-kullet gikk av ved 62 år enn det som var tilfelle med 1962 og 1961-kullene).

Videre underbygges koblingen mellom omleggingen av offentlig tjenstepensjon og økningen i antall lønnstakere blant 62-åringere i 2025 av foreløpige resultater fra et forskningsprosjekt om tematikken, som er utført av Frischsenteret på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Fra resultatene framgår det at arbeidstilbudet i offentlig sektor, målt i form av antall arbeidstimer i uken, økte med 1,75 timer etter omleggingen. Dette tilsvarer en økning på 5,6 prosent. Samtidig økte gjennomsnittlig utbetalt månedslønn med om lag 6 prosent for 1963-kohorten sammenlignet med kontrollgruppen, som bestod av 1962-kohorten. Funnene antyder videre at effektene var noe større for menn enn for kvinner, og at effektene for menn var mer markante innenfor kommunal sammenlignet med statlig sektor.

Figur 5.2 viser hvordan de sysselsatte (lønnstakere og selvstendig næringsdrivende) fordeler seg mellom sektorer etter alder. Ved 61 år er 57 prosent av de sysselsatte i privat sektor, 24 prosent i fylkeskommunal/kommunal sektor, 13 prosent i statlig sektor og 7 prosent er selvstendig næringsdrivende. Andelen selvstendig næringsdrivende øker med alderen. Økningen i andelen selvstendig næringsdrivende motsvares av en jevn reduksjon i andelen lønnstakere i privat, fylkeskommunal/kommunal og statlig sektor for hvert alderstrinn. Ved 70 år er 36 prosent av de sysselsatte selvstendig næringsdrivende, 44 prosent lønnstakere i privat sektor, 14 prosent i fylkeskommunal/kommunal sektor og 6 prosent i statlig sektor. Vridningen fra lønnstaker til selvstendig næringsdrivende fortsetter, og ved 74 år er 50 prosent selvstendige, 35 prosent lønnstakere i privat sektor, 11 prosent i fylkeskommunal/kommunal sektor og 4 prosent i statlig sektor.

Figur 5.2 Antall sysselsatte etter alder og sektor, 2025¹

¹ Tallene for selvstendig næringsdrivende er for 2024.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

Tabell 5.1 viser sysselsatte i 4. kvartal 2025 fordelt på kjønn og næring for aldersgruppene 62–66 år, 67–69 år og 70 år og over. Blant sysselsatte menn over 70 år jobber i underkant av 20 prosent innen jordbruk, skogbruk og fiske, noe som er langt høyere enn hva som er tilfellet for menn i aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år, der andelen er hhv. 5,1 og 9,8 prosent. Andelen sysselsatt innen jordbruk, skogbruk og fiske er generelt høy for alle aldersgruppene over 62 år sammenlignet med hele den mannlige befolkningen, der andelen er 3,6 prosent. Videre jobber 15 prosent av sysselsatte menn over 70 år innen teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift, 9 prosent innen bygge- og anleggsvirksomhet, 9 prosent innen transport og

lagring, 8 prosent innen personlig tjenesteyting, 7 prosent innen varehandel og 7 prosent innen helse- og sosialtjenester. Andelene som er sysselsatt innen teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift og personlig tjenesteyting øker med alderen, mens andelene innen bygge- og anleggsvirksomhet og varehandel er høyere for de yngre aldersgruppene.

Tabell 5.1 Sysselsatte etter kjønn, alder og næring, 2025. Totalt antall sysselsatte og prosent per næring¹

	Menn			Kvinner		
	62-66 år	67-69 år	70 år +	62-66 år	67-69 år	70 år +
Totalt antall	99 958	33 147	52 621	79 027	19 738	23 085
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	5,1	9,8	18,0	1,7	3,3	8,2
05-09 Bergverksdrift og utvinning	3,8	2,1	0,4	1,2	0,4	0,1
10-33 Industri	12,0	8,7	4,8	4,0	3,1	2,8
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	2,4	1,5	0,6	0,7	0,3	0,1
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	12,2	10,9	9,0	1,6	1,4	1,4
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	10,6	8,7	7,0	8,5	8,5	7,3
49-53 Transport og lagring	9,8	11,3	8,6	2,3	2,0	1,4
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	1,4	1,3	1,3	1,8	2,1	2,1
58-63 Informasjon og kommunikasjon	3,8	2,8	1,8	1,7	1,0	0,9
64-66 Finansiering og forsikring	2,1	1,1	0,2	2,4	0,8	0,1
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	8,9	11,9	15,5	6,0	6,8	8,7
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	4,3	4,1	3,5	3,7	3,1	2,5
84 Off. adm., forsvar, sosialforsikring	6,0	4,1	1,6	9,0	5,5	2,8
85 Undervisning	5,1	5,1	3,6	12,1	9,5	7,1
86-88 Helse- og sosialtjenester	7,4	8,0	6,7	36,8	40,7	33,0
90-99 Personlig tjenesteyting	3,8	5,3	7,5	5,2	6,9	9,2
00 Ikke oppgitt	1,3	3,4	9,9	1,3	4,3	12,2

¹ Andelene summerer seg til 100 prosent.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

Vel 30 prosent av sysselsatte kvinner som er 70 år og eldre jobber innen helse- og sosialtjenester. Andelen er noe lavere enn blant aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år der rundt 40 prosent jobber innen denne sektoren. Også blant kvinner over 70 år jobber en betydelig andel innen jordbruk, skogbruk og fiske. Andelen er 8,3 prosent, noe som er langt høyere enn for kvinner i aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år, der andelene er hhv. 1,6 og 3,5 prosent, og også sammenlignet med kvinner i hele befolkningen, der andelen er 1,2 prosent. Videre jobber nær 9 prosent av kvinnene på 70 år og eldre innen næringene personlig tjenesteyting

og innen teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift, mens rundt 7 prosent jobber innen varehandel og innen undervisning. Andelen som er sysselsatt innen varehandel og undervisning faller med alderen, mens andelen som er sysselsatt innen teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift og personlig tjenesteyting øker med alderen.

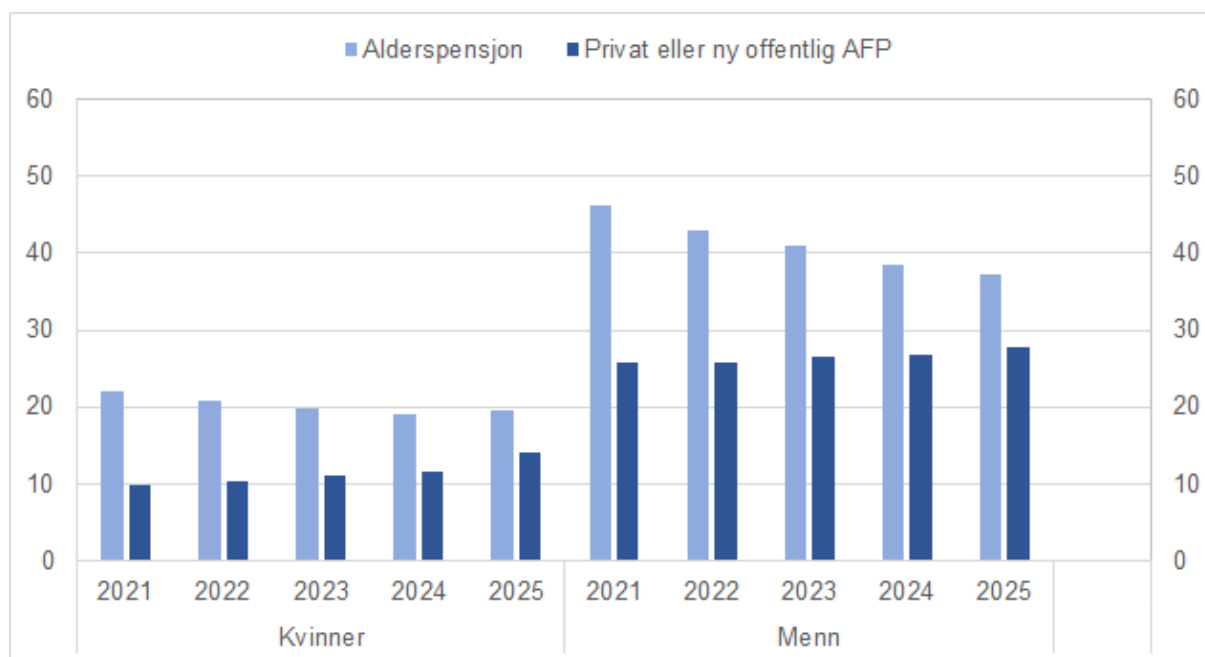
Andelen sysselsatte med uoppgitt næring øker kraftig med alderen for begge kjønn. Dette skyldes at omtrent 90 prosent i denne gruppen er selvstendig næringsdrivende, og at andelen sysselsatte som er selvstendig næringsdrivende øker med alderen.

5.2 Kombinasjon av arbeid og pensjon

I dette avsnittet ser vi nærmere på lønnstakere som også mottar pensjon. Vi skiller mellom mottak av alderspensjon fra folketrygden og mottak av privat eller ny offentlig AFP. Tidligere kunne alderspensjon først mottas fra fylte 67 år, og AFP var en tidligpensjonsordning som, i likhet med uføretrygd, bare kunne mottas dersom man hadde sluttet helt eller delvis i jobb. Fra 2011 ble både alderspensjon fra folketrygden og AFP i privat sektor lagt om. Gammel AFP i privat sektor har vært utfaset fra og med 2016. Ny offentlig AFP ble innført i 2025, og i likhet med AFP i privat sektor vil da offentlig AFP gå fra å være en tidligpensjonsordning som forutsatte at man hadde sluttet helt eller delvis i jobb, til å bli en påslagsordning som kan kombineres med arbeid. Gammel offentlig AFP fases ut i de kommende årene, og i 2030 vil det ikke lenger være mottakere av den gamle tidligpensjonsordningen.

Fra 2011 har alderspensjon fra folketrygden og ny AFP i privat sektor fritt kunne kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen avkortes. Personer som kombinerer arbeid med disse to pensjonstypene kan dermed være fullt i arbeid. Det er et vilkår for å kunne ta ut privat AFP at den enkelte tar ut minimum 20 prosent alderspensjon fra folketrygden i minst en måned, enten før eller samtidig med uttak av AFP. Etter én måned kan utbetalingen fra folketrygden endres eller stoppes, samtidig som utbetalingen av AFP fortsetter. De fleste mottar privat AFP og alderspensjon fra folketrygden samtidig. Fra 2025 vil ny offentlig AFP gradvis fases inn til å bli en mer fleksibel pensjonsordning som, i likhet med AFP i privat sektor, fritt kan kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting av pensjonen. Regelverket for ny offentlig AFP er tilnærmet likt som i privat AFP, men det stilles ikke krav til samtidig uttak av alderspensjon fra folketrygden ved første uttak av ny offentlig AFP. Endringene i AFP i offentlig sektor ble gjort slik at AFP-ordningene i privat og offentlig sektor blir sammenlignbare, og vi ser derfor på kombinasjon av jobb og begge typene AFP-ordning (der ny offentlig AFP først gjør seg gjeldende i 2025) i figur 5.3.

Figur 5.3 Utvikling i andelen lønnstakere 62–66 år som kombinerer arbeid og pensjon etter pensjonstype og kjønn. Prosent

Merk: Det at ny AFP i privat sektor kan mottas sammen med alderspensjon fra folketrygden innebærer at summen av andelen lønnstakere som mottar hver enkelt av de ulike pensjonstypene overstiger andelen lønnstakere som mottar en eller flere pensjonsytelser.

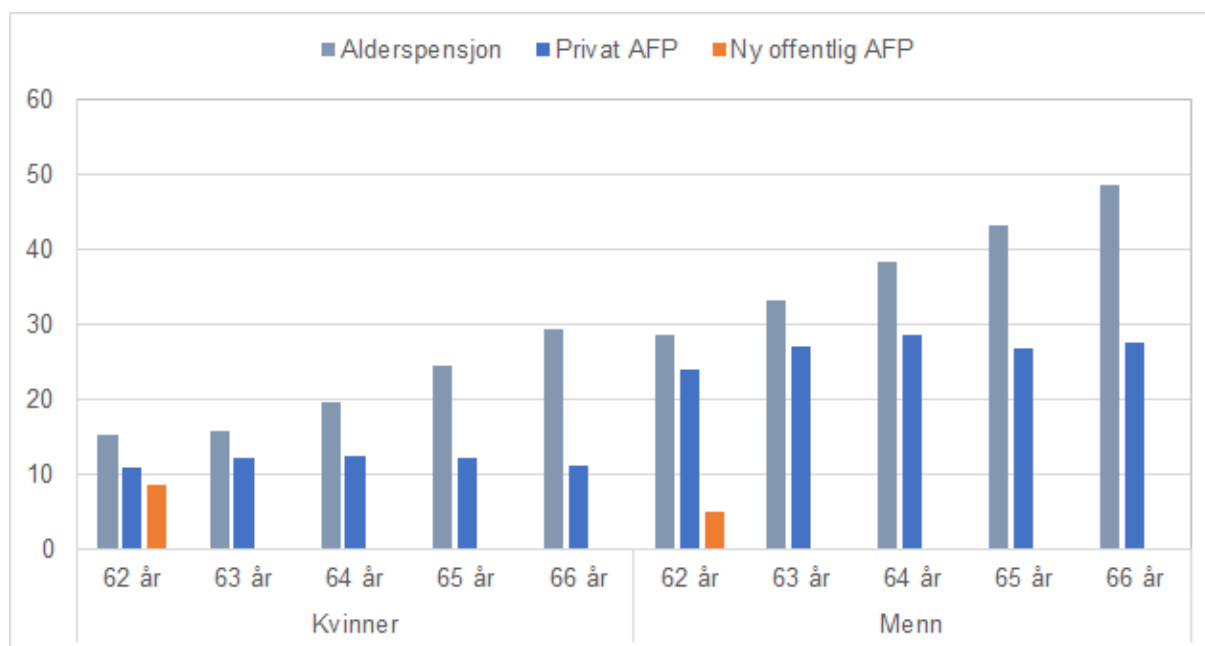
Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

Blant mannlige lønnstakere i alderen 62–66 år kombinerer 37 prosent arbeid med mottak av alderspensjon fra folketrygden. Tilsvarende andel for kvinnelige lønnstakere i den aktuelle aldersgruppen er 20 prosent. Både for menn og kvinner har andelen som kombinerer arbeid og alderspensjon fra folketrygden falt gradvis i perioden fra 2021 til 2025, men andelen har falt noe raskere for menn.

Andelen som kombinerer arbeid og privat eller ny offentlig AFP er også høyere for menn enn for kvinner. Mens andelen er 28 prosent for menn, er den tilsvarende andelen for kvinner 14 prosent. Andelen som kombinerer arbeid med privat eller ny offentlig AFP har hatt en svak økning i perioden både for kvinner og menn, og for 2025 er dette delvis drevet av at ny offentlig AFP trådte i kraft for 1963-kullet dette året.

Figur 5.4 viser andelen lønnstakere for hver alder i aldersgruppen 62–66 år som kombinerer arbeid og pensjon i 2025. Både for kvinner og menn øker andelen lønnstakere som kombinerer alderspensjon og arbeid gradvis fra 62 til 66 år. For kvinner øker andelen fra 15 prosent ved 62 år til 29 prosent ved 66 år, mens andelen for menn øker fra 29 prosent ved 62 år til 49 prosent ved 66 år. Andelen som kombinerer arbeid med uttak av privat AFP holder seg derimot på et relativt stabilt nivå fra 62 til 66 år. For kvinner ligger andelen rundt 12 prosent for alle aldre, mens den for menn ligger rundt 27 prosent. 62-åringene kunne ta ut ny offentlig AFP fra og med 2025, og henholdsvis 9 prosent av kvinnelige og 5 prosent av mannlige lønnstakere tar ut denne ytelsen i kombinasjon med fortsatt arbeid.

Figur 5.4 Andel lønnstakere som kombinerer arbeid og pensjon etter pensjonstype, kjønn og alder i 2025. Prosent

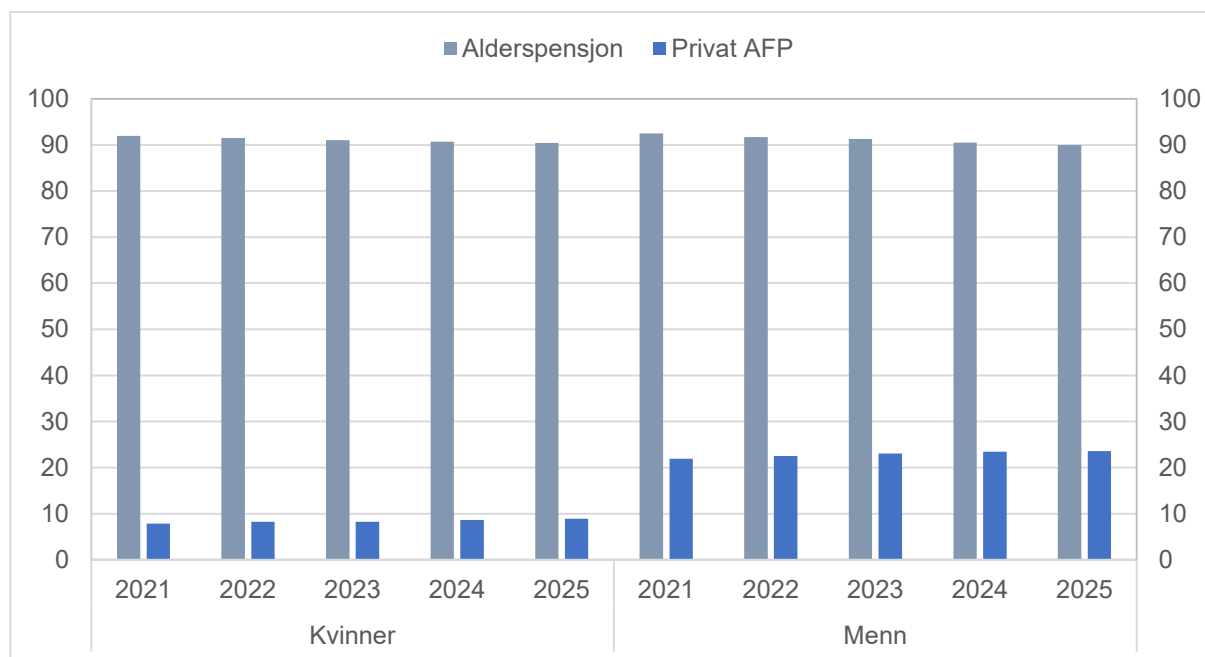

Merk: Det at AFP i privat og ny AFP i offentlig sektor kan mottas sammen med alderspensjon fra folketrygden innebærer at summen av andelen lønnstakere som mottar hver enkelt av de ulike pensjonstypene overstiger andelen lønnstakere som mottar en eller flere pensjonsytelser.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

Utviklingen i andelen lønnstakere i aldersgruppen 67 år og over som kombinerer arbeid og pensjon etter pensjonstype og kjønn i perioden 2021 til 2025 er vist i figur 5.5. Nesten alle lønnstakerne i denne aldersgruppen kombinerer arbeid med uttak av alderspensjon fra folketrygden. Andelen lønnstakere som kombinerer arbeid med privat AFP er noe lavere enn for aldersgruppen 62–66 år, noe som kan forklares ved at ikke alle i aldersgruppen 67 år og eldre har hatt tilgang til ny privat AFP som en livsvarig ytelse. For aldersgruppen 67 år og eldre har det imidlertid vært en økning i andelen som kombinerer arbeid med privat AFP siden innfasingen av ny AFP i privat sektor. De siste årene har økningen imidlertid vært svakere, og særlig for kvinner. Andelen lønnstakere som kombinerer arbeid med privat AFP økte fra 7,8 prosent i 2021 til 8,9 prosent i 2025 for kvinner og fra 21,9 prosent i 2021 til 23,6 prosent i 2025 for menn.

Figur 5.5 Utvikling i andelen lønnstakere 67 år og over som kombinerer arbeid og pensjon etter pensjonstype og kjønn. Prosent

Merk: Det at AFP i privat sektor kan mottas sammen med alderspensjon fra folketrygden innebærer at summen av andelen lønnstakere som mottar hver enkelt av de ulike pensjonstypene overstiger andelen lønnstakere som mottar en eller flere pensjonsytelser.

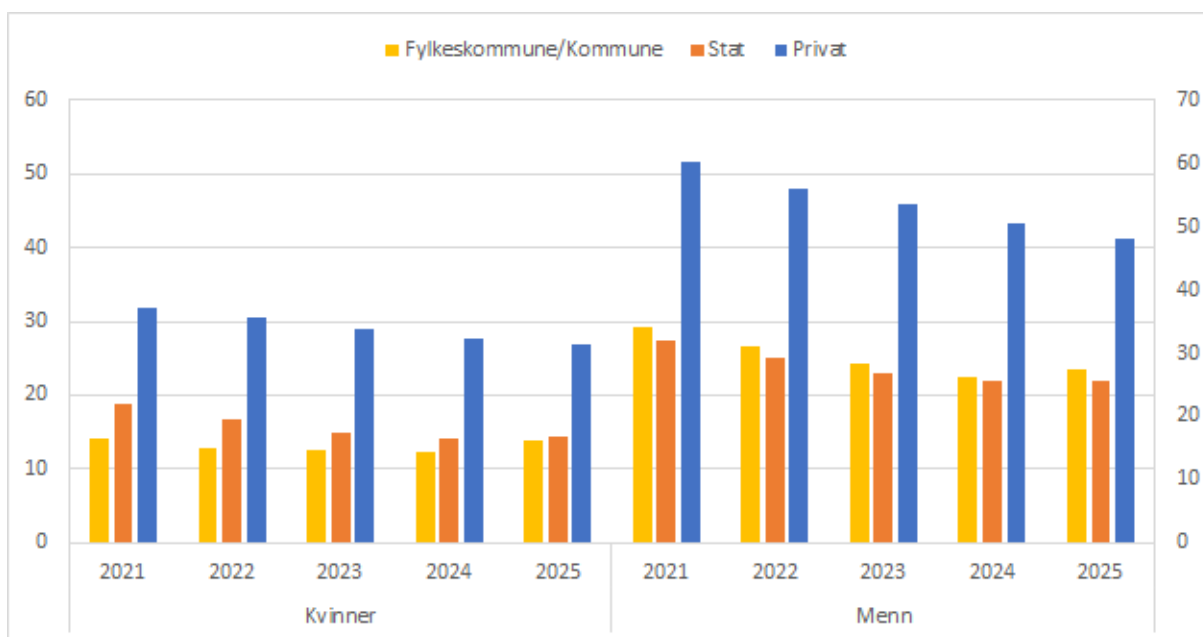
Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

Fra figur 5.6 framgår utviklingen i andelen lønnstakere 62–66 år som mottar alderspensjon fra folketrygden, fordelt etter sektor og kjønn. Det har i alle sektorer vært en reduksjon i andelen lønnstakere som mottar alderspensjon fra folketrygden i perioden 2021–2025, både for menn og kvinner.

Det fremgår fra figuren at det er langt mer vanlig å kombinere arbeid og alderspensjon i privat sektor enn i offentlig sektor, både for menn og kvinner. Dette resultatet er ikke overraskende. Selv om det i privat og offentlig sektor er lik anledning til å kombinere alderspensjon fra folketrygden med arbeidsinntekt, har tjenstepensjonsordningen og AFP-ordningen gjort at dette har vært mindre attraktivt. Mens alderspensjon fra folketrygden i privat sektor kan benyttes for de som har trappet ned fra arbeidslivet, har offentlig ansatte hatt incentiver til å ta i bruk offentlig AFP istedenfor å starte uttaket av folketrygden. Ved innføring av ny offentlig AFP, som ble tilgjengelig for 62-åringene i 2025, vil en forvente at forskjellene i pensjoneringsadferd i offentlig og privat sektor blir mindre. Da figur 5.6 gjelder hele aldersgruppen 62–66 år, vil kun en liten del av denne potensielle utjevningen kunne observeres i figuren fordi det kun er 62-åringene i 2025 som har tilgang til den nye AFP-ordningen.

Andelen kvinner som kombinerer arbeid og alderspensjon er lavere i kommunal sektor enn i statlig sektor. Dette kan ha sammenheng med at kvinner i kommunal sektor i gjennomsnitt har kortere yrkeskarrierer og dermed i mindre grad oppfyller vilkåret for å ta ut alderspensjon fra folketrygden før 67 år. For menn er det imidlertid liten forskjell mellom statlig og kommunal sektor.

Figur 5.6 Utviklingen i andelen lønnstakere 62–66 år som kombinerer arbeid og alderspensjon fra folketrygden etter sektor og kjønn. Prosent

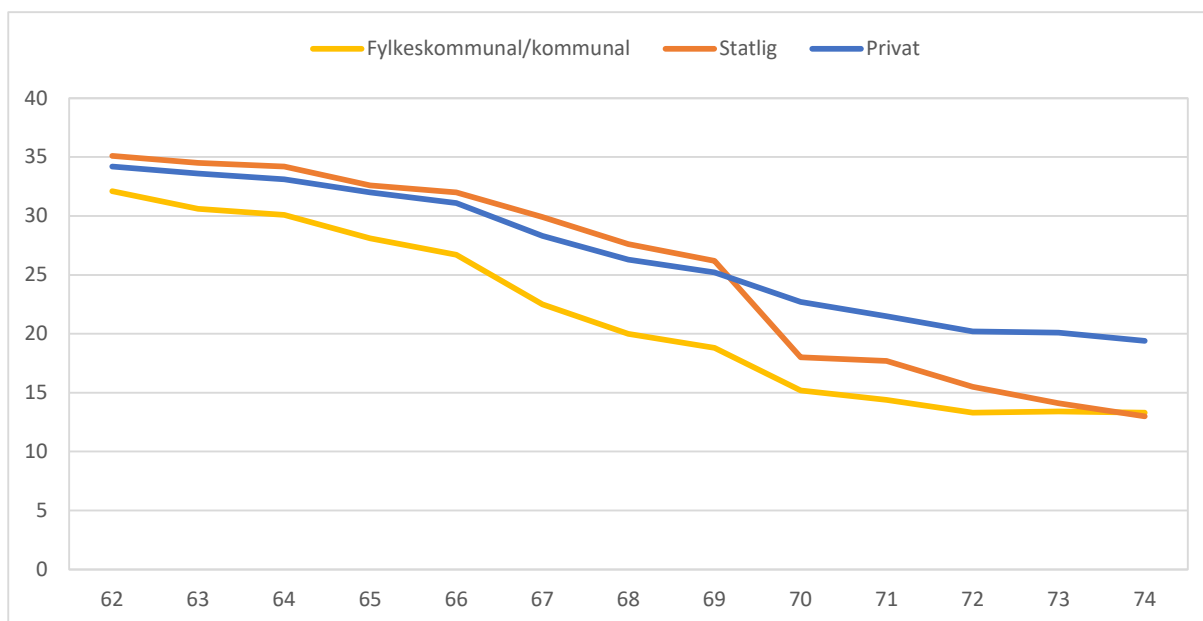
Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

5.3 Arbeidstid per uke

5.3.1 Arbeidstid for ansatte i ulike sektorer

Figur 5.7 viser gjennomsnittlig avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere 62–74 år etter sektor.

Figur 5.7 Gjennomsnittlig avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere etter alder 62–74 år og sektor, 2025. Timer

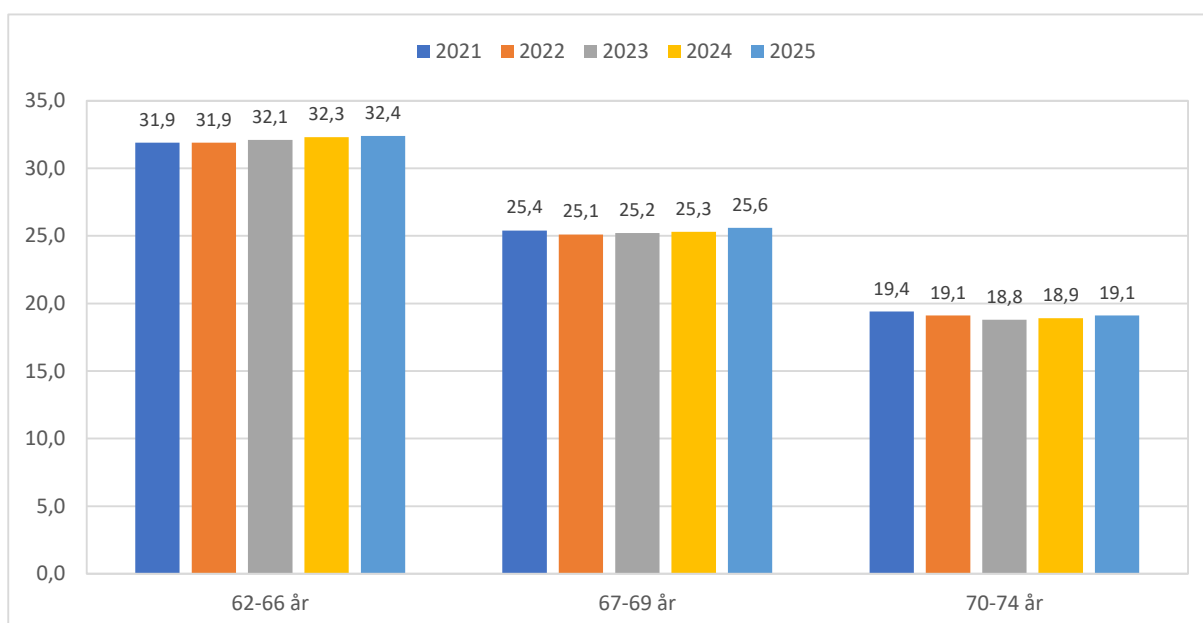
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig avtalt arbeidstid avtar med alderen i alle sektorer. Avtalt arbeidstid er lavere i fylkeskommunal/kommunal sektor enn i privat og statlig sektor for alle aldre utenom for 74-

åringer, der avtalt arbeidstid er marginalt høyere enn i statlig sektor. Avtalt arbeidstid er noe høyere i statlig enn i privat sektor fra 62 til 69 år. Fra 69 år faller avtalt arbeidstid for ansatte i statlig sektor betydelig, noe som må ses i sammenheng med aldersgrensen i staten, som var 70 år i 2025. Fra 73 år er avtalt arbeidstid i staten omtrent på samme nivå som for fylkeskommunal/kommunal sektor. Avtalt arbeidstid for aldersgruppene 70–74 år i privat sektor faller ikke like kraftig, og avtalt arbeidstid for denne aldersgruppen er betydelig høyere enn for samme aldersgruppe i offentlig sektor.

Figur 5.8 viser utviklingen i gjennomsnittlig avtalt arbeidstid for aldersgruppene 62–66 år, 67–69 år og 70–74 år i årene 2021 til 2025. I 2025 var gjennomsnittlig avtalt arbeidstid 32,4 timer per uke for aldersgruppen 62–66 år, 25,6 timer per uke for aldersgruppen 67–69 år og 19,1 timer per uke for aldersgruppen 70–74 år. Gjennomsnittlig avtalt arbeidstid er høyere i 2025 enn i 2021 for aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år, mens gjennomsnittlig avtalt arbeidstid i 2025 er noe lavere enn i 2021 for aldersgruppen 70–74 år.

Figur 5.8 Utvikling i gjennomsnittlig avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere i ulike aldersgrupper. Timer

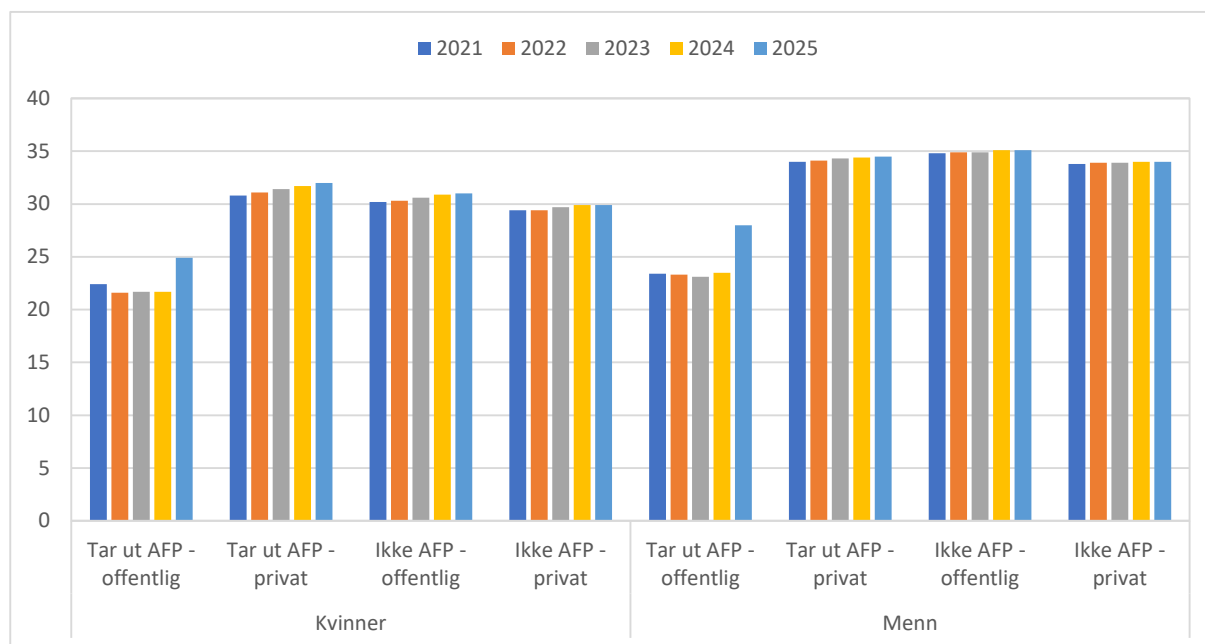
Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

5.3.2 Arbeidstid for ansatte i virksomheter med AFP

Historisk sett var AFP begrunnet med behovet for å gi slitne arbeidstakere en mulighet til å slutte før 67 år. Ordningen var derfor mest aktuell for arbeidstakere med fysisk tungt arbeid, og ble i privat sektor iverksatt i 1989 for arbeidsplasser med en tariffavtale. Det argumenteres fortsatt for at personer som tar ut ny AFP i privat sektor, og særlig personer med fysisk krevende arbeid, gjør dette for å kunne trappe ned arbeidsinnsatsen. I dette avsnittet ser vi derfor på arbeidstakere i alderen 62–66 år som jobber i en virksomhet med AFP, og har sammenlignet hvor mye arbeidstakere som tar ut AFP jobber sammenlignet med de som ikke tar ut AFP.

Figur 5.9 viser gjennomsnittlig arbeidstid per uke for lønnstakere i alderen 62–66 år, fordelt på menn og kvinner og gruppert etter om de tar ut offentlig AFP (både ny og gammel ordning), tar ut privat AFP eller ikke tar ut AFP.

Figur 5.9 Gjennomsnittlig arbeidstid per uke for lønnstakere 62–66 år etter uttak av AFP og kjønn. Timer

Kilde: Statistisk sentralbyrå (4. kvartal).

For gammel offentlig AFP er det strenge avkortingsregler når AFP kombineres med arbeid. Figuren viser at de som tar ut offentlig AFP i gjennomsnitt jobber færre arbeidstimer per uke enn de som tar ut privat AFP og de som ikke tar ut AFP, noe som gjelder både for kvinner og menn. En ser derimot en tydelig effekt av ny offentlig AFP i 2025, der 62-åringer kan kombinere offentlig AFP med arbeid uten at ytelsen avkortes. Gjennomsnittlig arbeidstid for både kvinner og menn i aldersgruppen 62 til 66 år som tok ut offentlig AFP økte i 2025 sammenlignet med tidligere år. Da 62-åringer kun utgjør en liten del av den samlede aldersgruppen, er det forventet å se en ytterligere økning i gjennomsnittlig arbeidstid for de som tar ut offentlig AFP i løpet av de kommende årene.

Privat AFP kan, på samme måte som ny offentlig AFP, fritt kombineres med arbeid uten at AFP avkortes. Menn i privat sektor som tar ut AFP, jobber i gjennomsnitt like mye som de som ikke tar ut AFP i privat og offentlig sektor. Basert på sammenligningen av gjennomsnittlig arbeidstid per uke, ser det altså ikke ut til at menn i privat sektor benytter seg av AFP for å kunne trappe ned arbeidsinnsatsen. For kvinner ser vi at de som tar ut privat AFP jobber i gjennomsnitt en time mer enn de som ikke tar ut AFP i offentlig sektor og 2,1 timer mer enn de som ikke tar ut AFP i privat sektor. Heller ikke for kvinner gir sammenligningen av gjennomsnittlig arbeidstid indikasjon på at kvinner som tar ut AFP i privat sektor er personer som har behov for å redusere antallet arbeidstimer per uke – tvert imot, disse kvinnene jobber noe mer enn andre kvinner.

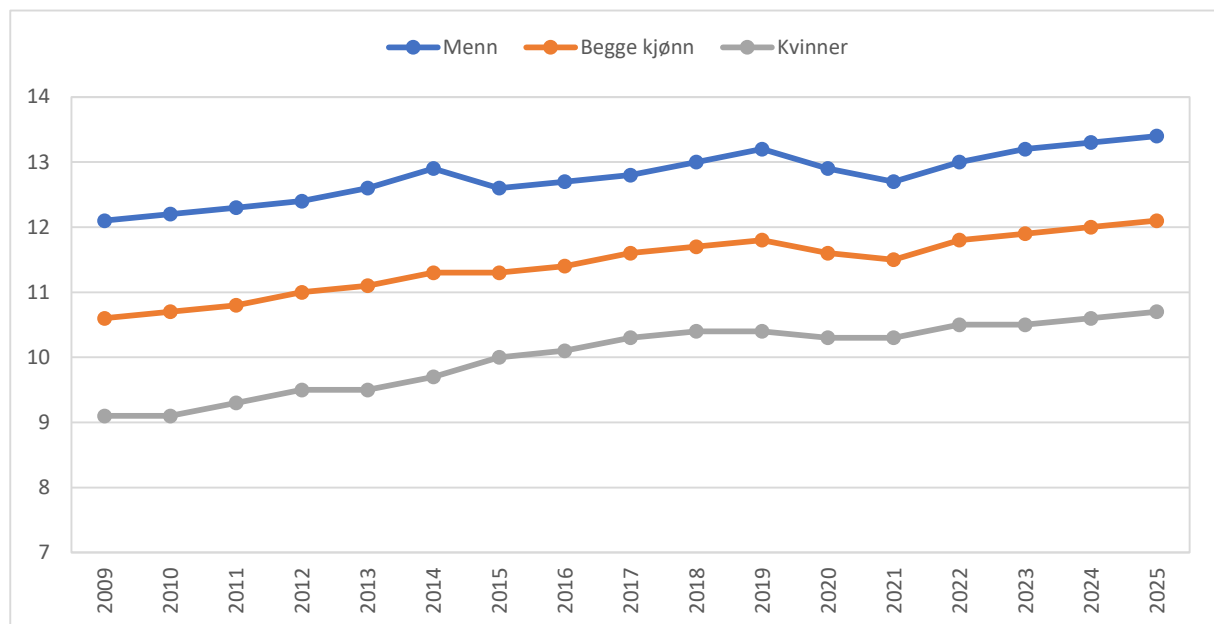
Ved å sammenligne utviklingen i gjennomsnittlig arbeidstid for kvinner og menn, ser vi at det er små endringer i perioden 2021–2025 utenom økningen i 2025 for lønnstakere som tar ut offentlig AFP. Gjennomsnittlig arbeidstid for lønnstakere som tar ut offentlig AFP er 3,1 timer høyere for menn enn for kvinner i 2025. Blant de som tar ut AFP i privat sektor, er gjennomsnittlig arbeidstid 2,5 timer høyere for menn enn for kvinner. Også for sysselsatte som ikke tar ut AFP, både i privat og offentlig sektor, er gjennomsnittlig arbeidstid høyere for menn. Blant sysselsatte som ikke tar ut AFP, jobber menn vel 4 timer mer per uke enn kvinner i samme sektor.

5.4 Forventet yrkesaktivitet

I tidligere intensjonsavtaler om et mer inkluderende arbeidsliv (IA), var økt yrkesdeltakelse blant eldre et eksplisitt delmål som ble operasjonalisert ved at forventet yrkesaktivitet etter 50 år skulle økes med ett år i perioden 2009–2018. IA-avtalen for 2025–2028 har mål om å legge til rette for at så mange som mulig kan arbeide så mye som mulig, så lenge som mulig.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidet en indikator for *forventet yrkesaktivitet etter 50 år*. Ved beregning av indikatoren tas det hensyn til stillingsandel. Indikatoren viser forventet antall årsverk etter fylte 50 år. Merk at indikatoren er basert på sysselsetting for hele befolkningen over 50 år, inkludert de som har sluttet i arbeid før 50 år på grunn av arbeidsledighet eller dårlig helse. Hadde indikatoren tatt utgangspunkt i kun de som fremdeles er yrkesaktive ved 50 år, ville tallene vært høyere. De siste årene har det vært en klar vekst i yrkesaktiviteten blant eldre. I perioden før pensjonsreformen, fra 2001 til 2010, økte forventet yrkesaktivitet med 1,3 år. De siste femten årene, det vil si fra 2010 til 2025, økte antall forventede yrkesaktive år etter 50 år med 1,4 år, jf. figur 5.10. Til sammenligning økte forventet gjenstående levetid for en 50-åring med 1,9 år fra 2010 til 2025. Fra 2015 til 2025 økte antall gjenstående yrkesaktive år for en 50-åring med 0,8 år, mens forventet gjenstående levetid økte med 0,9 år.²⁹ I 2025 var forventet gjenstående yrkesaktivitet etter fylte 50 år på 12,1 år.

Figur 5.10 Forventet yrkesaktivitet etter fylte 50 år. Årsverk

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

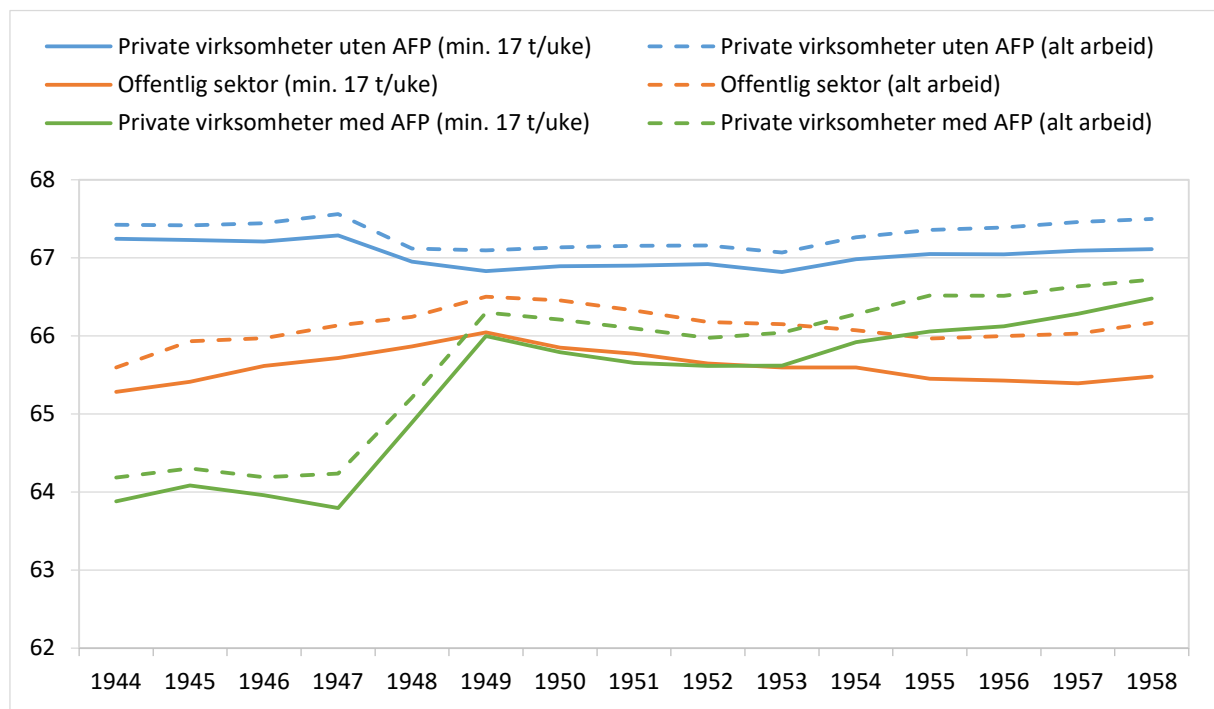
Figur 5.10 viser at forventet yrkesaktivitet etter 50 år er høyere for menn enn for kvinner. Økningen i forventet gjenstående yrkesaktivitet har siden 2009 vært noe sterkere for kvinner enn menn, og kjønnsforskjellene har dermed avtatt over tid. Forventet gjenstående yrkesaktivitet falt noe for både kvinner og menn i 2020. For menn fortsatte nedgangen også i 2021. Deretter har det vært en økning i forventet gjenstående yrkesaktivitet for begge kjønn. Forventet gjenstående yrkesaktivitet i 2025 er noe høyere enn i 2019 for både menn og kvinner, med en økning på henholdsvis 0,2 år for menn og 0,3 år for kvinner.

²⁹ Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 05375 Forventet gjenstående levetid, etter kjønn og alder.

5.5 Median avgangsalder

Figur 5.11 viser median avgangsalder blant ikke-uføre i årskullene 1944–1958 fordelt på sektor og AFP-tilhørighet. Med arbeidsføre menes personer som var yrkesaktive ved 61 år, som ikke mottok uføretrygd i alderen 61–67 år, som var i live til minst fylte 67 år og som var bosatt i Norge minst til og med året etter siste år i arbeidslivet. Avgang er i denne sammenheng definert på to ulike måter; som null arbeidstimer i uka, det vil si alt arbeid medregnes, og når arbeidstiden faller under 17 timer i uka. Mottak av arbeidsavklaringspenger og dagpenger blir likestilt med å være i arbeid, både i kriteriet om å være yrkesaktiv ved 61 år og ved beregning av avgangsalder. I praksis gjelder dette også ved mottak av sykepenger, ettersom de fleste mottakere av sykepenger er registrert i arbeid.

Figur 5.11 Median avgangsalder blant ikke-uføre etter sektor og fødselsår. Alt arbeid medregnes og arbeid på minst 17 timer per uke. År

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

I tiden etter innføring av ny privat AFP har median avgangsalder i private virksomheter med AFP nærmet seg avgangsalderen i offentlig sektor. Median avgangsalder falt for private virksomheter med AFP fra 1949- til 1953-kullet. Dette kan skyldes overgangen til a-ordningen i 2015 da en god del personer som var registrert som arbeidstakere i Aa-registeret, antakelig feilaktig registrert, forsvant fra registeret. For 1950-kullet vil dette komme til uttrykk som avgang ved 65 år, for 1951-kullet ved 64 år, for 1952-kullet ved 63 år og for 1953-kullet ved 62 år, noe som kan ha bidratt til fallet i median avgangsalder for disse årskullene sammenlignet med 1949-kullet. Median avgangsalder i privat virksomhet med AFP økte igjen fra og med 1954-kullet. For 1953-kullet var median avgangsalder i privat sektor med AFP tilsvarende som for offentlig sektor, mens median avgangsalder for de etterfølgende årskullene i privat sektor med AFP var noe høyere enn i offentlig sektor. I offentlig sektor har det vært en liten nedgang i median avgangsalder fra 1949- til 1958-kullet. Det har vært en liten økning for de samme kullene i privat virksomhet uten AFP, og da særlig fra 1953-kullet, og økningen er sterkest når avgang defineres som null arbeidstimer i uka. Overgangen til a-ordningen gjelder alle sektorer, og det er derfor usikkert i hvor stor grad dataomleggingen påvirker resultatene.

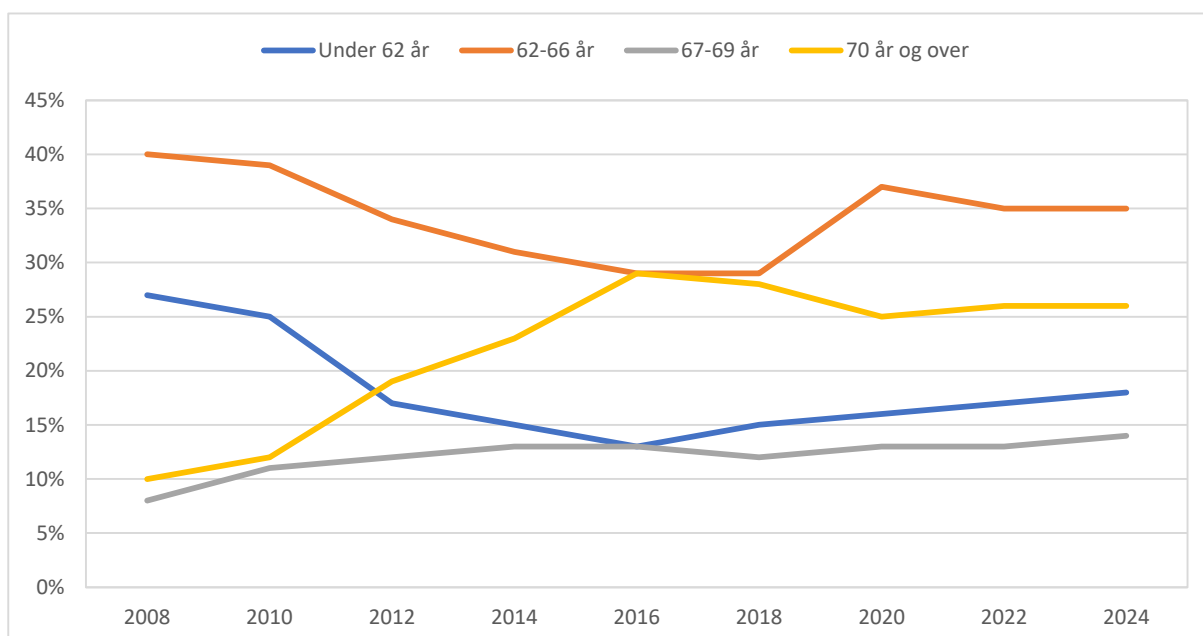
Dersom avgang defineres som når arbeidstiden faller under 17 timer i uka, er median avgangsalder noe lavere for alle sektorer. Med denne definisjonen er median avgangsalder som gjennomsnitt for alle årskullene 0,2 år lavere for privat sektor uten AFP, 0,5 år lavere for offentlig sektor, og 0,3 år lavere for privat sektor med AFP. Forskjellen er noe høyere for de yngste enn for de eldste årskullene.

5.6 Tilbud og etterspørsel etter eldre i arbeidslivet

Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv publiserer i Norsk seniorpolitisk barometer resultatene fra spørreundersøkelser rettet mot ledere og yrkesaktive som gjennomføres annethvert år. For å vurdere utviklingen i tilbud og etterspørsel etter eldre arbeidstakere over tid, gjengir vi resultatet for to av spørsmålene nedenfor. Vi ser først på ønsket avgangsalder blant de yrkesaktive, og deretter på ledernes vurdering av betydning av jobbsøkerens alder.

Figur 5.12 viser ønsket avgangsalder blant yrkesaktive, når svarene grupperes i ulike aldersintervaller.³⁰

Figur 5.12 Ønsket avgangsalder blant yrkesaktive. Prosent

Kilde: Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv, Norsk seniorpolitisk barometer, yrkesaktive 2024.

Andelen som svarer at de ønsker å jobbe til 67 år eller eldre har økt fra 20 prosent til 40 prosent i løpet av de seksten siste årene. Tilsvarende har andelen som ønsker å gå av før 62 år sunket fra 27 prosent til 18 prosent i samme periode. Andelen som ønsker å gå av før 62 år har imidlertid økt svakt siden 2016. Andelen som ønsker å jobbe til 70 år eller mer falt fra 2018 til 2020, men økte fra 2020 til 2024.

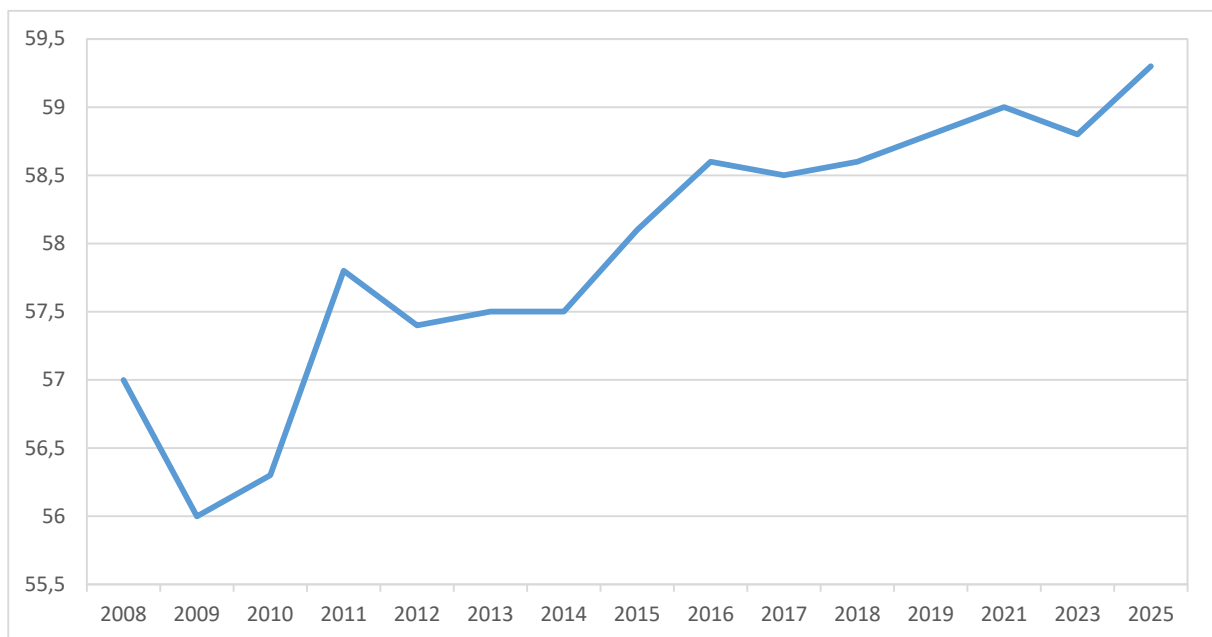
Resultatene viser at selv om ønsket avgangsalder i gjennomsnitt øker, er det ikke alle som ønsker å jobbe lenge, og 18 prosent av de yrkesaktive ønsker å gå av før fylte 62 år. Samtidig er det en betydelig andel av de yrkesaktive som ønsker å jobbe utover 67 år (40 prosent). Når vi jobber lenger, vil sannsynligvis flere være arbeidssøkende i høyere alder enn tidligere. Andelen som bytter arbeid, faller med alderen. Dette kan skyldes at den enkelte ikke ønsker å bytte jobb, men også at mobilitetshindrene øker med alderen. I den sammenheng er det

³⁰ Om lag 15 prosent har ikke besvart spørsmålet (andel ikke vist i figuren).

interessant å se på resultatet fra spørsmålet i Norsk seniorpolitisk barometer der lederne blir spurt om hvor gammel en kvalifisert søker til en stilling skal være før lederen vil nøle med å innkalle vedkommende til intervju på grunn av alder. Resultatet er vist i figur 5.13.

Ledernes svar på spørsmålet indikerer at alder har betydning i forbindelse med jobbintervju. Alderen der gjennomsnittet av lederne vil nøle med å kalle inn en kvalifisert søker til intervju har økt over tid og lå på 59 år i 2021. I 2023 falt denne alderen til 58,8 år, før den så økte til 59,3 år i 2025. Holdninger til eldre arbeidstakere blant ledere i arbeidslivet kan ha en viss påvirkning på etterspørselen etter eldre arbeidskraft. Resultatene fra Norsk seniorpolitisk barometer indikerer at en betydelig andel yrkesaktive ønsker å fortsette å jobbe etter at de har mulighet til å ta ut alderspensjon, men at det samtidig ikke er like enkelt å bli innkalt til intervju i denne alderen.

Figur 5.13 Lederes vurdering av ved hvilken alder de vil nøle med å innkalle en kvalifisert søker til intervju grunnet alder. År

Kilde: Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv, Norsk Seniorpolitisk barometer, ledere 2025.

6 Inntekt blant den eldre befolkningen

Pensjonssystemets hovedformål er å sikre den enkelte et rimelig inntektsnivå i forhold til tidligere inntekt og tilvendt levestandard. I tillegg skal pensjonssystemet gi en akseptabel grunnsikring for personer som tidligere har hatt liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet.

Pensjonsreformen har gjort det mulig for folk å velge selv når de vil starte uttaket av alderspensjon fra folketrygden i intervallet 62–75 år. Samtidig er uttak av pensjon blitt frikoblet fra selve uttrede fra arbeidslivet. Denne fleksibiliteten åpner opp for å skille mellom selve pensjoneringsbeslutningen (det vil si når man skal slutte å arbeide) og uttaksbeslutningen (det vil si når man skal begynne å ta ut pensjon). Uttaksbeslutningen kan i langt større grad enn tidligere nå ses på som en finansiell beslutning. Dette har gitt den enkelte langt større mulighet til å bestemme fordelingen av pensjonsutbetalingene over livsløpet etter 62 år.

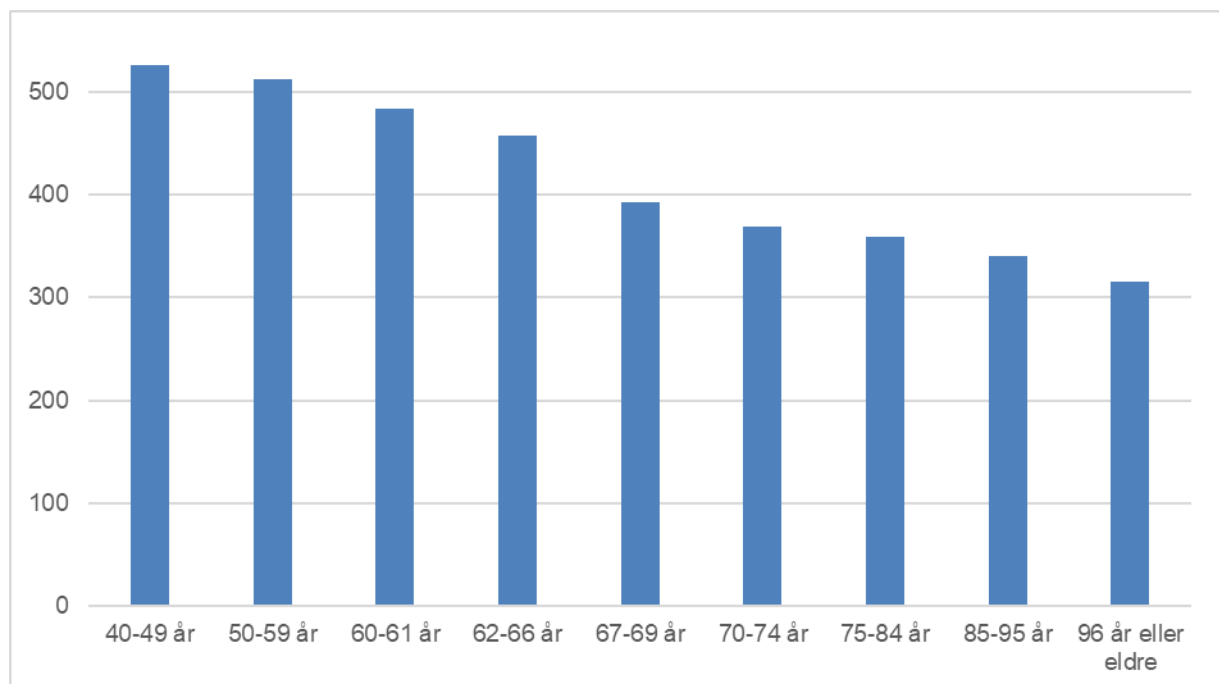
Dette kapitlet presenterer statistikk over samlet inntekt for den eldre befolkningen. Kapitlet gir både informasjon om samlet inntektsnivå, endringer i samlet inntekt over tid, lavinntekt for ulike aldersgrupper og sammensetningen av samlet inntekt for den eldre befolkningen.

6.1 Samlet inntekt og endringer i samlet inntekt

Dette avsnittet presenterer statistikk over samlet inntekt for ulike aldersgrupper og endringer i samlet inntekt over tid.

Figur 6.1 viser median inntekt etter skatt for ulike aldersgrupper i 2024. Vi ser at median inntekt er jevnt avtagende med alder, og at det er størst endring fra 62–66 år til 67–69 år, da mange trer ut av arbeidslivet i alderen 62–66 år. Mens arbeidsinntekt er hovedinntekten for aldersgruppene under 62 år, er pensjon hovedinntekten for aldersgruppene 67 år og eldre.

Figur 6.1 Median inntekt etter skatt, 2024. Tusen kroner

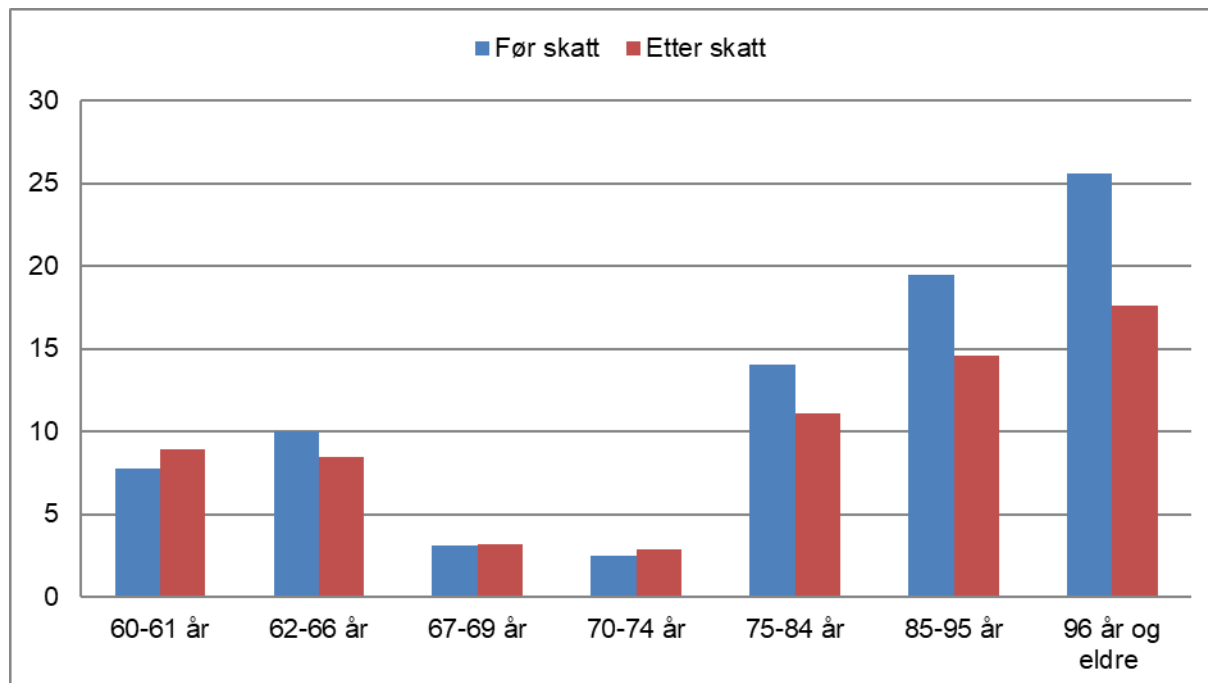

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Endringer i median samlet inntekt sier noe om hvordan kjøpekraften har endret seg for medianen i hver aldersgruppe, det vil si den personen som ligger midt i inntektsfordelingen

for den aktuelle aldersgruppen. Den eldre befolkningen (her 60 år og eldre) har hatt vekst i realinntekten de siste årene, men endringen i median samlet inntekt etter skatt har vært svakere for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år de siste ti årene, jf. figur 6.2 som viser realvekst i median samlet inntekt i perioden 2014–2024.

Figur 6.2 Realvekst i median samlet inntekt før og etter skatt, 2014–2024. Prosent

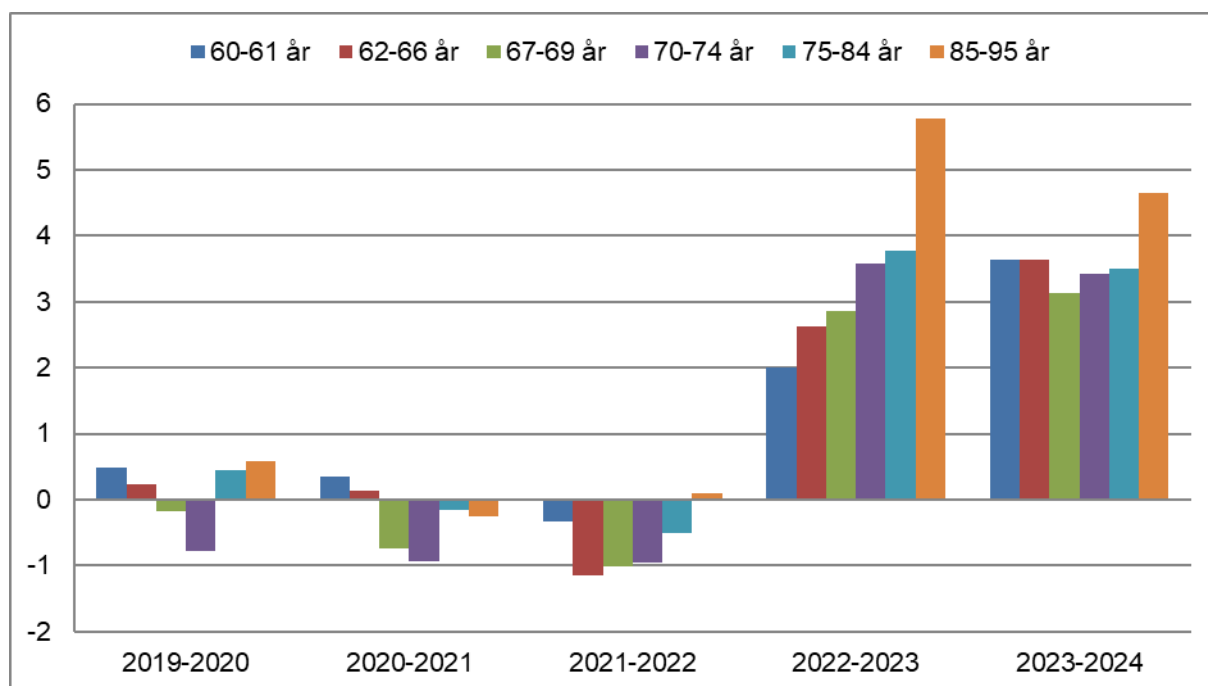
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For aldersgruppen 60 år og eldre sett samlet, har realveksten i samlet inntekt etter skatt vært på om lag 6 prosent (framgår ikke av figuren). Veksten for aldersgruppen 62–66 år skyldes i stor grad økt yrkesaktivitet og at mange under 67 år tar ut pensjon mens de fortsatt er i jobb. For de eldre aldersgruppene er særlig høyere pensjoner som følge av økt pensjonsopptjening en viktig årsak, samtidig som tidlig uttak av alderspensjon og levealdersjustering trekker i motsatt retning for årskullene 1944 og yngre. Tidlig uttak av alderspensjon fra folketrygden kan bidra til å forklare den svakere utviklingen for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år, siden en her sammenligner årskull som hadde begrenset mulighet for tidlig uttak (årskullene 1940–1947 var i alderen 67–74 år i 2014) med årskull som har hatt full fleksibilitet fra 62 år. Økte minstenivåer har bidratt til realvekst i perioden, noe som slår ut spesielt i de eldste aldersgruppene hvor andelen minstepensjonister er høyere.

Skattereglene behandler pensjon gunstigere enn yrkesinntekt. Trygdeavgiften er lavere, og det er et fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift for pensjonister opp til et visst beløp på pensjonsinntekten, som er dimensjonert slik at minstepensjonister uten andre inntekter ikke betaler skatt. Skattefradraget trappes ned med størrelsen på pensjonen. Dette kombinert med et progressivt skattesystem, der progressiviteten i skattereglene for pensjon er ekstra sterk, gjør at veksten i inntekt før og etter skatt varierer noe mellom de ulike aldersgruppene.

Selv om det samlet sett har vært realvekst i median inntekt etter skatt over tiårsperioden 2014–2024 for den eldre befolkningen, har den årlige veksten vært varierende. Figur 6.3 viser årlig realvekst i median inntekt etter skatt for personer 60–95 år, fra 2019 til 2024.

Figur 6.3 Årlig realvekst i median samlet inntekt etter skatt for personer 60–95 år, 2019–2024. Prosent

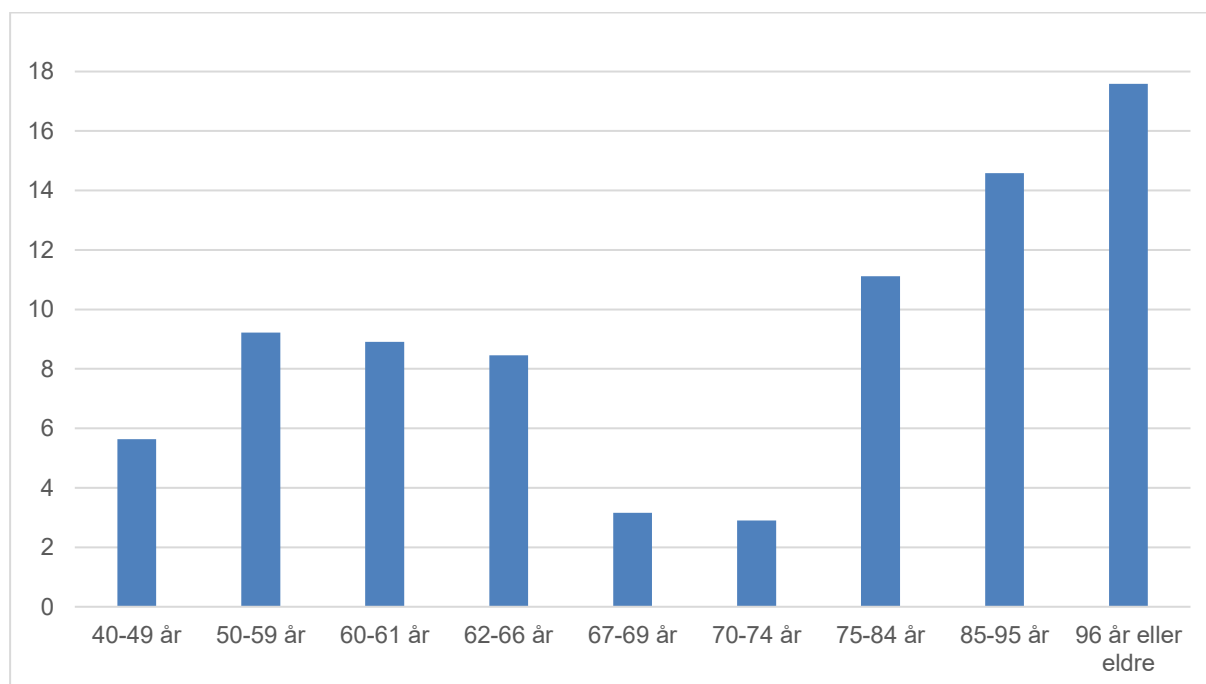
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som det går fram av figuren var det realvekst i inntekt etter skatt for alle aldersgrupper 60 år og eldre fra 2022 til 2023 og fra 2023 til 2024, mens utviklingen i årene 2019–2022 var svakere og til dels negativ. Dette har blant annet sammenheng med sterk prisvekst i perioden. Innfasingen av muligheten til uttak av pensjon før 67 år har også bidratt til lavere årlig vekst i alderspensjon fra folketrygden. Siden 2011 har utviklingen i gjennomsnittlig alderspensjon vært svak for aldersgruppen 62–66 år. Et flertall i denne aldersgruppen har imidlertid hatt yrkesinntekt ved siden av alderspensjonen, slik at utviklingen i samlet inntekt for denne gruppen har vært god. De som tar ut alderspensjon før 67 år får samtidig lavere årlig alderspensjon resten av livet enn om de hadde ventet med uttak til 67 år. Innføring av de som har mulighet til uttak fra 62 år gir derfor isolert sett utslag i lavere årlig vekst i gjennomsnittlig alderspensjon for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år de seneste årene.

Figurene over gir informasjon om utviklingen i samlet inntekt for den eldre befolkningen, men sier ikke noe om hvordan utviklingen for den eldre befolkningen har vært sammenlignet med befolkningen ellers. Ved å sammenligne utviklingen i kjøpekraft for den eldre befolkningen med utviklingen for den øvrige befolkningen, får vi et bilde av hvordan utviklingen for den eldre befolkningen har vært relativt til andre aldersgrupper.

Figur 6.4 viser realveksten i median samlet inntekt etter skatt for utvalgte aldersgrupper i perioden 2014–2024. Realveksten i median inntekt etter skatt i aldersgruppen 62–66 år er om lag på samme nivå som aldersgruppen 50–59 år, mens veksten er svakere for aldersgruppene 67–69 år og 70–74 år. Dette må ses i sammenheng med at årskullene 1944–1949, som fikk mulighet til tidlig uttak av alderspensjon fra 2011, nå i stor grad har hatt avgang fra arbeid. Uttaksmønsteret for disse årskullene medfører isolert sett lavere inntekt når en sammenligner med inntektsnivået for de som er født 10 år tidligere og som ikke hadde mulighet til uttak av alderspensjon før 67 år. Aldersgruppene 75 år og eldre har hatt sterkest økning i kjøpekraften de siste ti årene, noe som både har sammenheng med høyere opptjening i yngre årskull og relativt sterk vekst i minstenivåene sammenlignet med veksten i gjennomsnittlig pensjon.

Figur 6.4 Realvekst i median samlet inntekt etter skatt, 2014–2024. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.2 Inntekt etter husholdningstype

Så langt har inntekt og endringer i inntekt for den eldre befolkningen blitt presentert ved å se på hele befolkningen innenfor gitte aldersintervall. Ved å se på inntekt innenfor ulike husholdninger, får vi i tillegg et bilde av hvordan inntekt fordeler seg mellom ulike husholdningstyper. For å kunne sammenligne levestandard på tvers av husholdningstyper, er det nødvendig å justere for husholdningsstørrelse. En mye brukt metode for kunne sammenligne den økonomiske levestandarden til husholdninger av ulik sammensetning og størrelse, er å omregne husholdningsinntektene til inntekt per forbruksenhet.

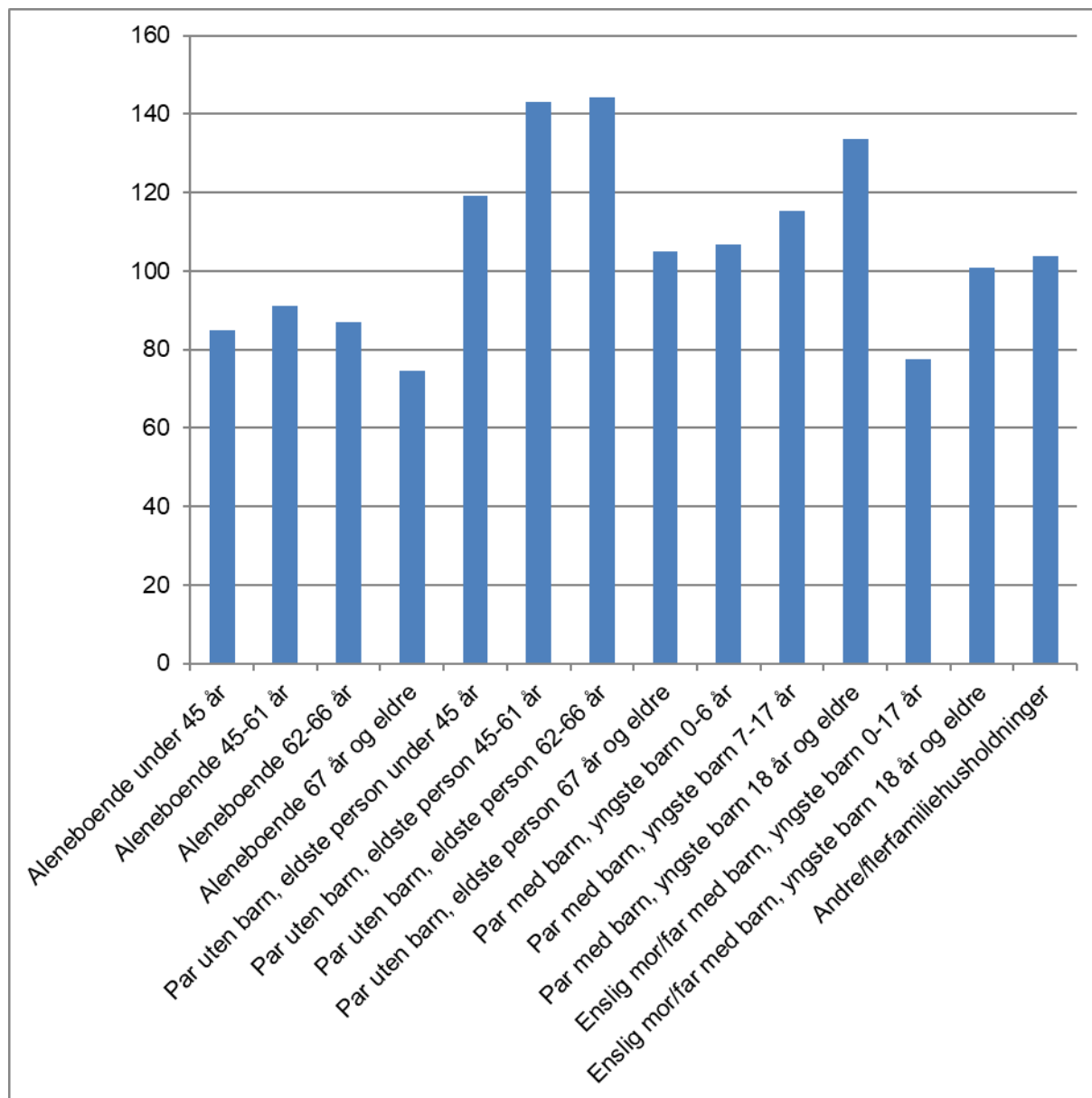
En slik omregning skal ta hensyn til både at store husholdninger trenger større inntekter enn små husholdninger for å ha tilsvarende økonomisk velferd, men også at store husholdninger oppnår stordriftsfordeler ved å kunne dele på fellesutgifter. I tallene som presenteres her er den såkalte EU-skalaen benyttet ved omregning til inntekt per forbruksenhet.³¹

Figur 6.5 illustrerer median inntekt per forbruksenhet for ulike husholdningstyper i prosent av median inntekt for alle husholdningstyper.³²

³¹ Ifølge denne skalaen vil første voksne husholdningsmedlem få vekt lik 1, neste voksne få vekt lik 0,5 mens barn får vekt lik 0,3. En husholdning på to voksne og to barn vil dermed få en samlet forbruksvekt på 2,1. ($1+0,5+0,3+0,3$). Dette betyr at for at denne husholdningen skal ha samme økonomisk velferd som en som bor alene, må den ha en husholdningsinntekt som er 2,1 ganger større enn den som bor alene.

³² Studenthusholdninger er utelatt.

Figur 6.5 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet for ulike husholdningstyper som andel av inntekt etter skatt per forbruksenhet for hele befolkningen, 2024. Prosent

Merknad: Studenthusholdninger er utelatt i beregningen.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Har en husholdningskategori en prosentandel over 100, betyr det at medianen i denne kategorien har høyere levestandard enn medianen i befolkningen som helhet. Tilsvarende betyr en prosentandel under 100 at medianen innenfor den aktuelle kategorien har lavere levestandard enn medianen i hele befolkningen.

Aleneboende og enslige med barn har lavere median inntekt per forbruksenhet enn par, og lavest inntekt har aleneboende over 67 år. Videre har par uten barn hvor eldste i husholdningen er over 67 år, lavere inntekt enn yngre par uten barn, men disse husholdningstypene har likevel høyere levestandard enn alle aleneboende. Par med barn har bedre levestandard jo eldre barna er, og disse husholdningene har bedre levestandard enn en husholdning med enslig forsørger og barn i samme alder.

Husholdningstypene som har lavest levestandard er aleneboende over 67 år og enslige med barn under 18 år, mens de med høyest kjøpekraft er par uten barn hvor den eldste i husholdningen er mellom 45 og 67 år.

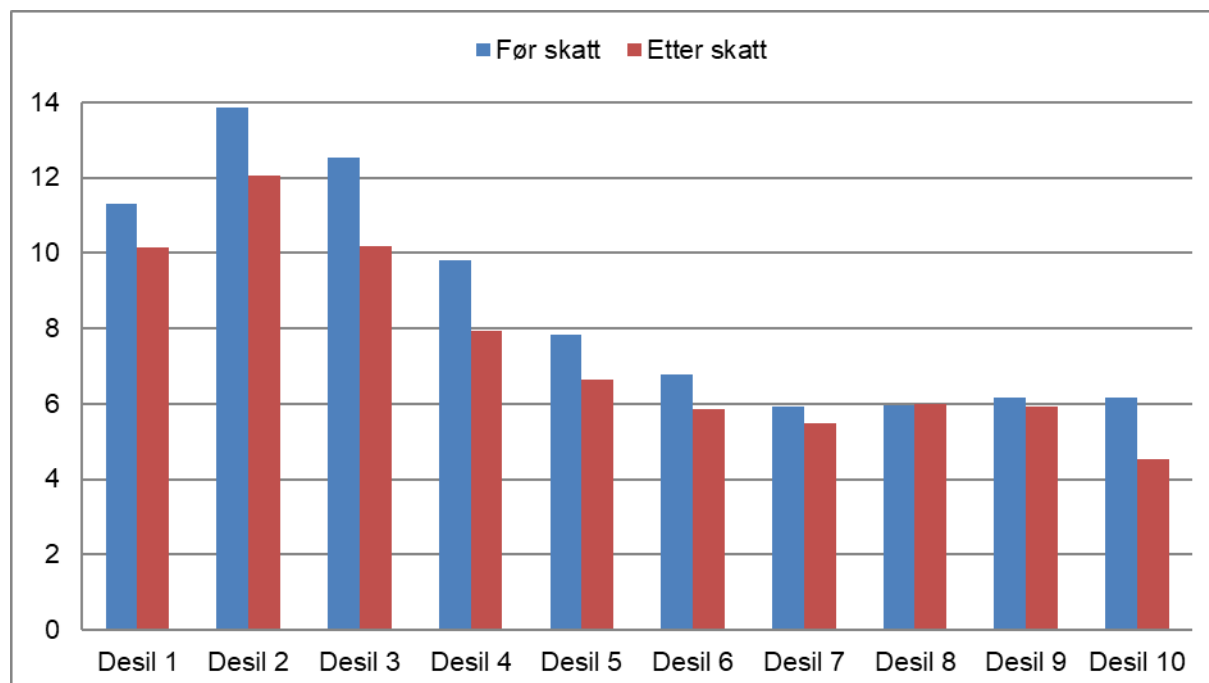
6.3 Inntektsfordeling og lavinntekt

Figurene i delkapittel 6.1 og 6.2 som viser endringer i median samlet inntekt sier noe om hvordan kjøpekraften har endret seg for medianen i hver aldersgruppe eller husholdningstype. Det er også interessant å se hvordan endringen i samlet inntekt har vært for grupper med ulikt inntektsnivå, ettersom dette sier noe om hva som har skjedd med fordelingen av samlet inntekt.

En måte å måle inntektsfordeling på er å dele befolkningen inn i ulike grupper basert på størrelsen på inntekten, og måle hvordan inntekten i de forskjellige gruppene har utviklet seg. En ofte brukt grupperingsenhet er en desilfordeling. En desilfordeling for samlet inntekt betyr at populasjonen er delt i 10 grupper, slik at hver gruppe inneholder like mange personer. Desil 1 referer da til den gruppen med de 10 prosentene med lavest inntekt, desil 2 referer til de 10 prosentene med nest lavest inntekt, osv.

Figur 6.6 viser hvordan økningen i kjøpekraft for den eldre befolkningen er fordelt på ulike desiler. Den eldre befolkningen er desilfordelt etter inntekt etter skatt i 2014 og 2024, og det er derfor ulike personer i hvert desil i 2014 og 2024. Det har vært realvekst i inntekt etter skatt for alle desiler i perioden. Økningen i kjøpekraft har vært relativt sterk i de nederste desilene, altså blant de med lavest samlet inntekt. De tre laveste desilene har alle hatt en realvekst i median samlet inntekt etter skatt på 10–12 prosent i perioden, mot 4–8 prosent for desil 4–10.

Figur 6.6 Realvekst i median samlet inntekt før og etter skatt for personer 62 år og eldre fordelt på desil, 2014–2024. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Høy realvekst blant de med lavest samlet inntekt reflekterer trolig økningen i minstepensjonen i perioden. Minste pensjonsnivå, både for ektepar/samboende og for enslige, har økt mer enn pensjoner over minstenivå i perioden, jf. kapittel 7.

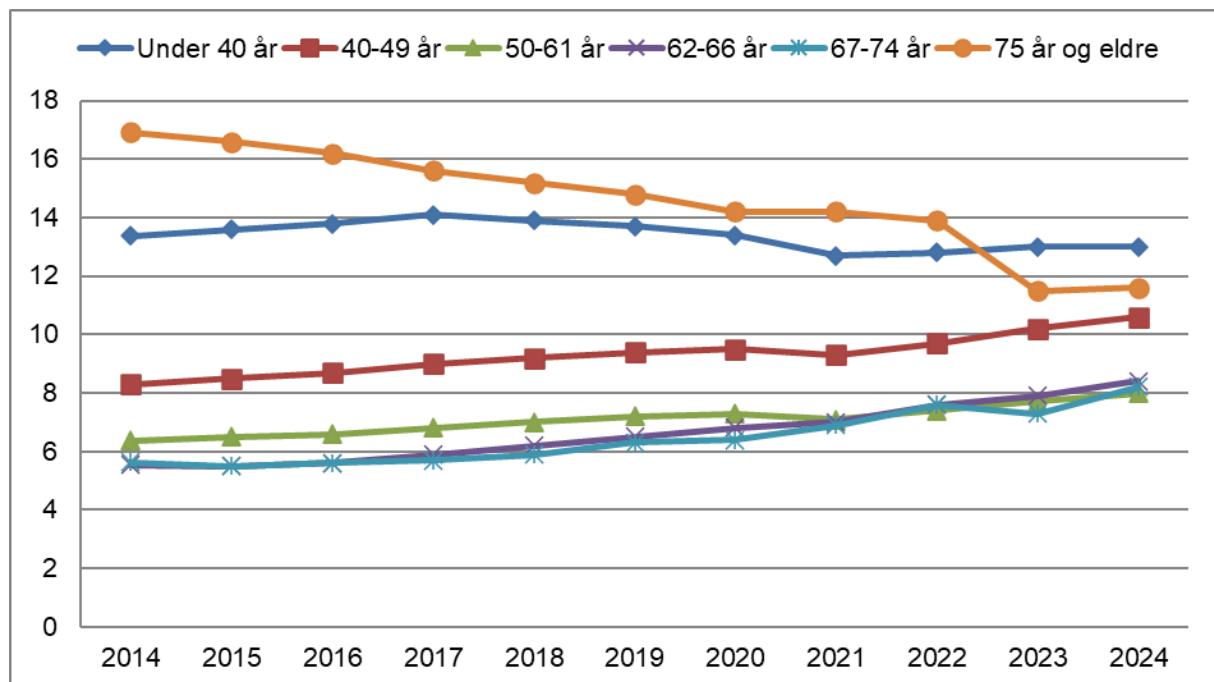
Selv om det har vært høyere realvekst i inntekt etter skatt i de lavere desilene, er det fortsatt en del eldre, og særlig blant de aller eldste, som lever med lavinntekt. Hvor mange som har lavinntekt og hvordan lavinntekt fordeler seg på aldersgrupper varierer avhengig av hvordan en måler lavinntekt.

En mye brukt metode for å belyse forekomsten av lavinntekt er å se på hvor mange personer som tilhører en husholdning som har en inntekt betydelig lavere enn det som er den typiske inntekten i samfunnet. Selv om det er vanskelig å ha en bestemt oppfatning om hva som menes med «betydelig lavere», og/eller hva som er «den typiske inntekten» i samfunnet, er det vanlig å definere en slik lavinntektsgrense ut fra en relativ avstand til medianinntekten i befolkningen, og ofte settes denne til 60 prosent av medianinntekten. Husholdningsinntekter beregnes ved å vekte for stordriftsfordeler (ekvivalensvekt), og så defineres lavinntekt som de som faller under en bestemt andel av medianinntekten for alle landets husholdninger.

Figur 6.7 illustrerer andelen i ulike aldersgrupper som har lavinntekt fra 2014 til 2024. Lavinntekt er her målt ved den såkalte EU-skalaen, hvor lavinntekt er definert som et beløp som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten i hele befolkningen.

Blant de som er 75 år og eldre har andelen har falt fra 17 prosent i 2014 til 11,5 prosent i 2024, og andelen er nå lavere blant de som er 75 år og eldre sammenlignet med andelen i gruppen under 40 år. Blant alle aldersgruppene som er yngre enn 75 år har andelen med lavinntekt økt i perioden. I aldersgruppen 62–66 år har andelen med lavinntekt økt fra 5,5 prosent i 2014 til 8,4 prosent i 2024, mens andelen har økt fra 5,6 prosent til 8,2 prosent i aldersgruppen 67–74 år. Samlet sett har andelen i befolkningen med lavinntekt økt fra 10,8 prosent til 11,1 prosent fra 2014 til 2024.

Figur 6.7 Andel personer i husholdninger med lavinntekt 2014–2024, etter alder. Prosent

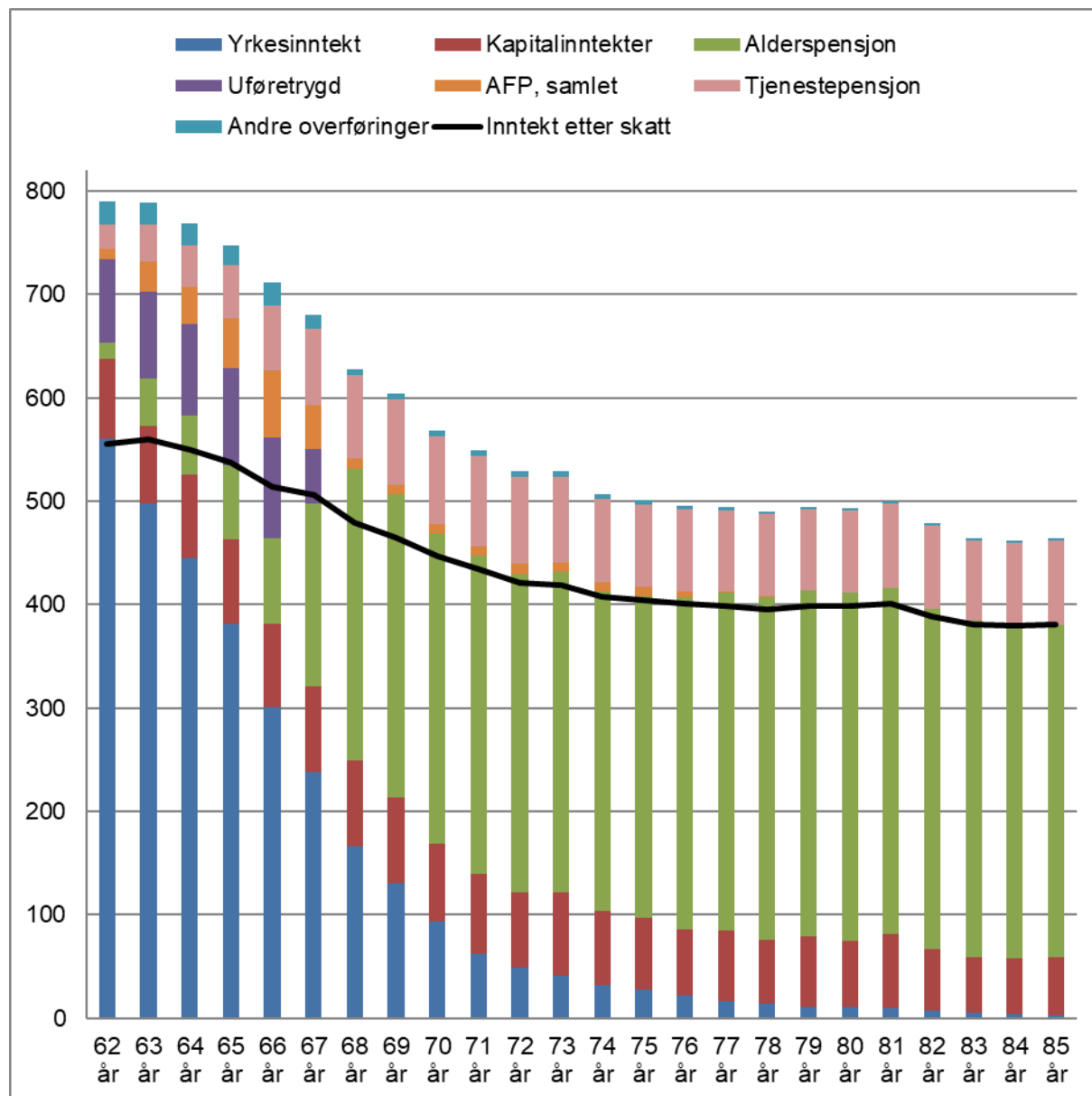
Merknad: Studenthusholdninger er utelatt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

6.4 Sammensetningen av inntekt

Figur 6.8 illustrerer sammensetningen av samlet inntekt for alle som var 62 år eller eldre i 2024, fordelt etter alder.

Figur 6.8 Sammensetning av gjennomsnittlig inntekt før skatt for personer 62–85 år, 2024. Tusen kroner

Merknad: Alderspensjon inkluderer kun alderspensjon fra folketrygden. Alderspensjon fra supplerende ordninger inngår i kategoriene *Privat og offentlig AFP* og *Tjenestepensjon*. *Andre overføringer* inkluderer blant annet økonomisk sosialhjelp, supplerende stønad og barnetrygd.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Samlet inntekt er stort sett fallende med økt alder. 62-åringene hadde en gjennomsnittlig inntekt på rundt 790 000 kroner før skatt, mens tilsvarende nivå for 75-åringene var rundt 501 000 kroner. Skattereglene behandler pensjonsinntekt lempeligere enn yrkesinntekt og dette kombinert med et progressivt skattesystem gjør at inntektsforskjellene mellom aldersgruppene er mindre etter skatt sammenlignet med før skatt. Yrkesinntekt er summen av lønnsinntekter og netto næringsinntekter i løpet av kalenderåret. 62-åringenes inntekt etter

skatt utgjorde 70 prosent av samlet inntekt før skatt i 2024, mens tilsvarende andel for 75-åringene var 81 prosent.

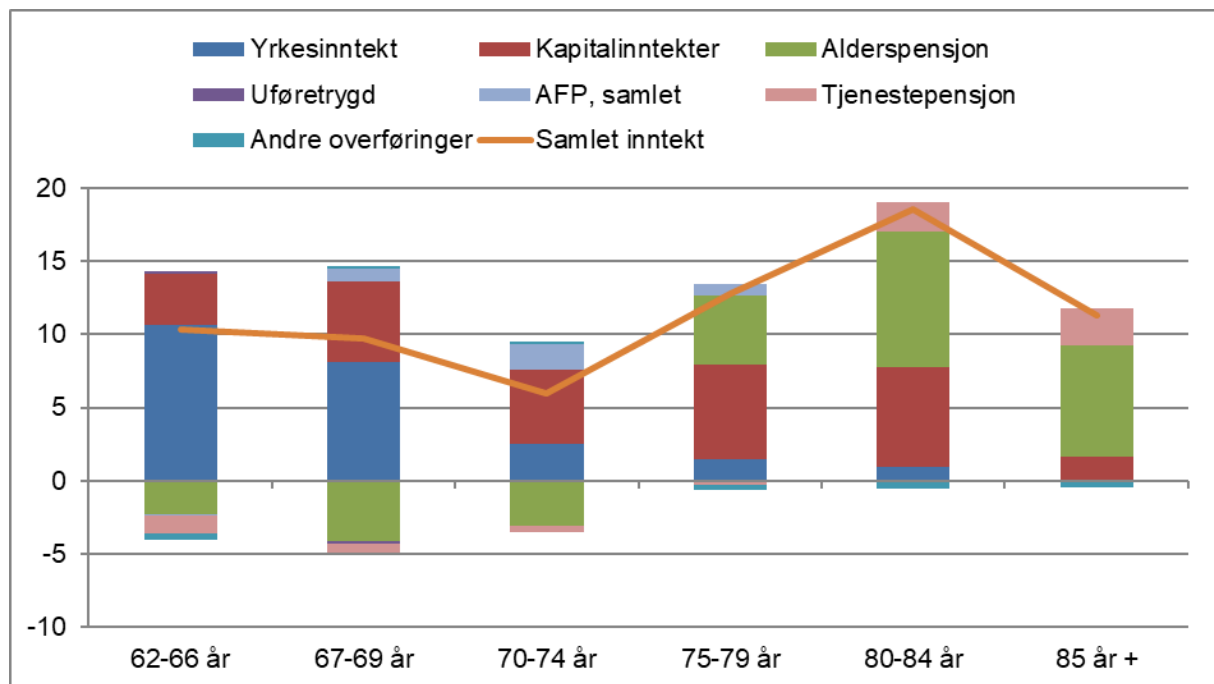
Yrkesinntekten utgjør den viktigste inntektskomponenten fram til fylte 67 år. Fra 65-års alder utgjør imidlertid yrkesinntekten under halvparten av samlet inntekt. For 67-åringene utgjør yrkesinntekt og alderspensjon fra folketrygden hhv. 35 prosent og 26 prosent av samlet inntekt.

Figur 6.9 viser prosentvis endring i gjennomsnittlig samlet inntekt og inntektskomponentenes del av endringen i perioden 2014–2024. Vi ser at gjennomsnittlig inntekt har økt i perioden, med 10 prosent for aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år, 6 prosent for aldersgruppen 70–74 år og 10–20 prosent for aldersgruppene 75 år og eldre. Inntektsveksten varierer for de ulike inntektskomponentene. For aldersgruppene under 75 år har veksten i alderspensjon vært negativ. Dette må ses i sammenheng med at årskullene som var yngre enn 75 år i 2024 (det vil si årskullene 1949 og yngre) har hatt mulighet til tidlig uttak av alderspensjon med tilhørende lavere pensjonsnivåer, og at vi her sammenligner med eldre årskull uten denne muligheten.

For aldersgruppene 62–66 år og 67–69 år har økt yrkesinntekt bidratt sterkest til økningen i samlet inntekt. For de over 80 år er det økning i alderspensjon som har bidratt mest til veksten i samlet inntekt. Kapitalinntekter har også i betydelig grad bidratt til inntektsvekst i perioden.

Andre overføringer har også bidratt til inntektsvekst for aldersgruppene 62–79 år.

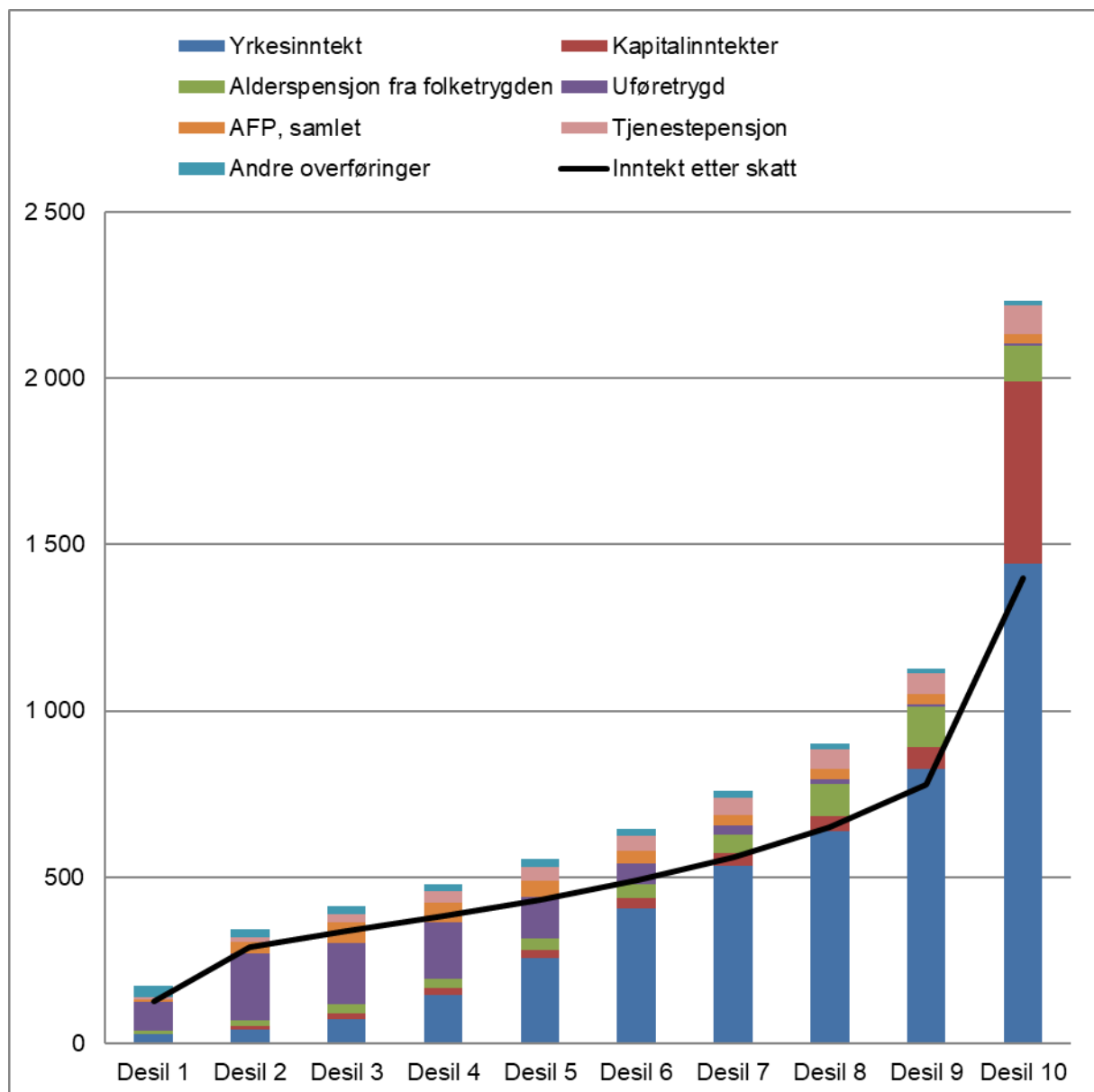
Figur 6.9 Prosentvis realvekst i samlet inntekt før skatt og inntektskomponentenes del av endringen, 2014–2024

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.10 illustrerer sammensetningen av samlet inntekt etter skatt for aldersgruppen 62–66 år i 2024, desilfordelt etter inntekt etter skatt.

Figur 6.10 Inntektssammensetning for personer 62–66 år, desilfordelt etter inntekt etter skatt. Gjennomsnitt, 2024. Tusen kroner

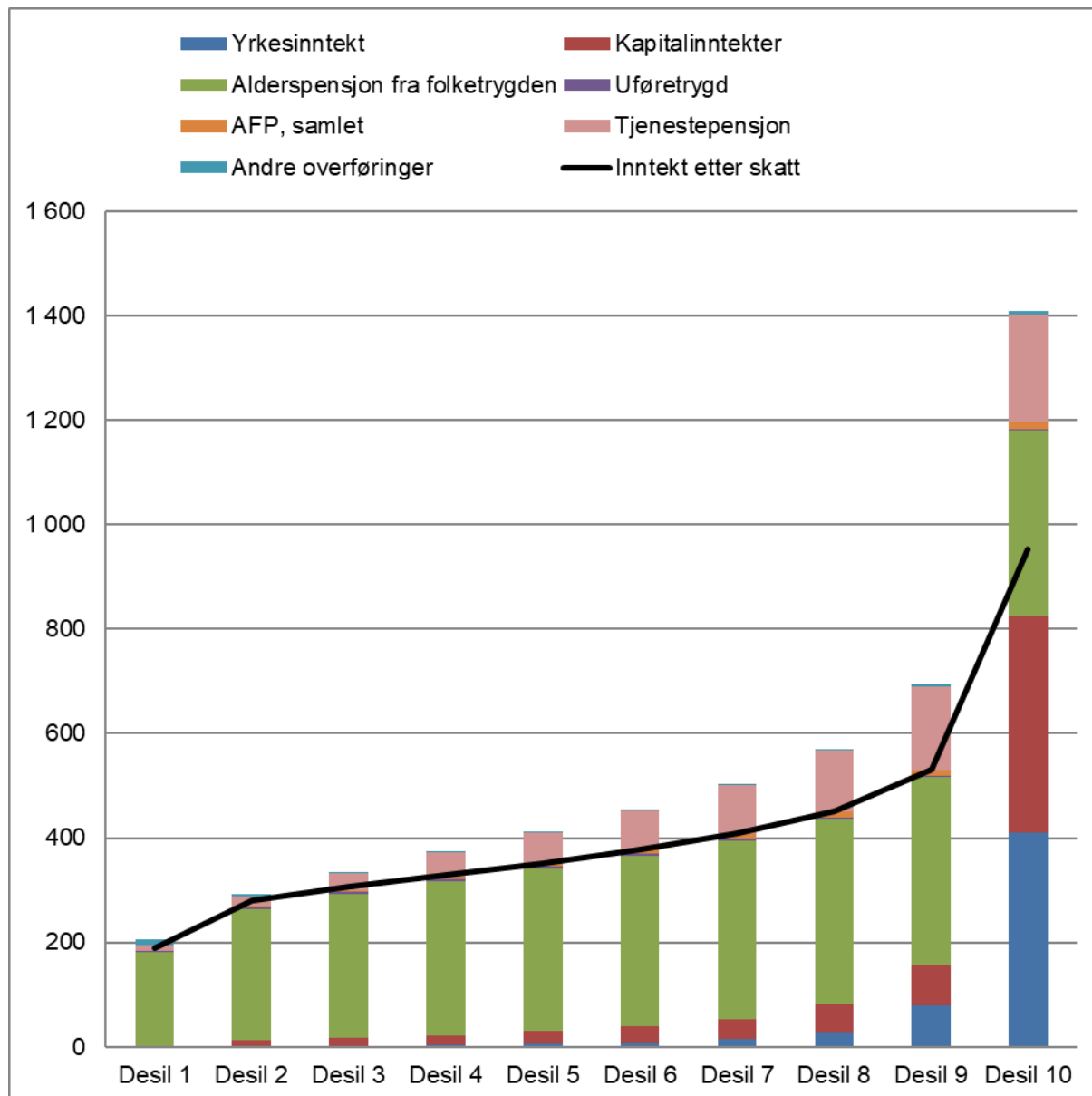

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For de laveste desilene i aldersgruppen 62–66 år utgjør uføretrygd en betydelig del av samlet inntekt. De som mottar full uføretrygd kan ikke samtidig ta ut alderspensjon eller ha yrkesinntekt utover inntektsgrensen på 0,4 G (fribeløpet). Fra og med desil 5 er det yrkesinntekt som utgjør den klart største andelen av samlet inntekt. For den desilen som har høyest inntekt etter skatt, utgjør også kapitalinntekter en vesentlig del av samlet inntekt, om lag 24 prosent. For desil 1 er kapitalinntekten imidlertid marginalt negativ, altså er kapitalkostnadene (som gjeldsrenter) dominerende i denne desilen. Selv om nivået på alderspensjonen øker for hver desil, er alderspensjonens bidrag til samlet inntekt relativt lik blant de seks laveste desilene, med en andel på rundt 5–7 prosent. Alderspensjonens bidrag til samlet inntekt er størst for desil 8 og 9 med en andel på om lag 11 prosent. Bidraget til samlet inntekt som kommer fra tjenestepensjon og AFP utgjør om lag 8 prosent for desil 1, om lag en femdel for desil 2–4, og er for desil 5–10 avtagende med inntekt, målt som andel av samlet inntekt.

Figur 6.11 illustrerer sammensetningen av samlet inntekt etter skatt for personer 67 år og eldre i 2024, desilfordelt etter inntekt etter skatt.

Figur 6.11 Inntektssammensetning for personer 67 år og eldre, desilfordelt etter inntekt etter skatt. Gjennomsnitt, 2024. Tusen kroner

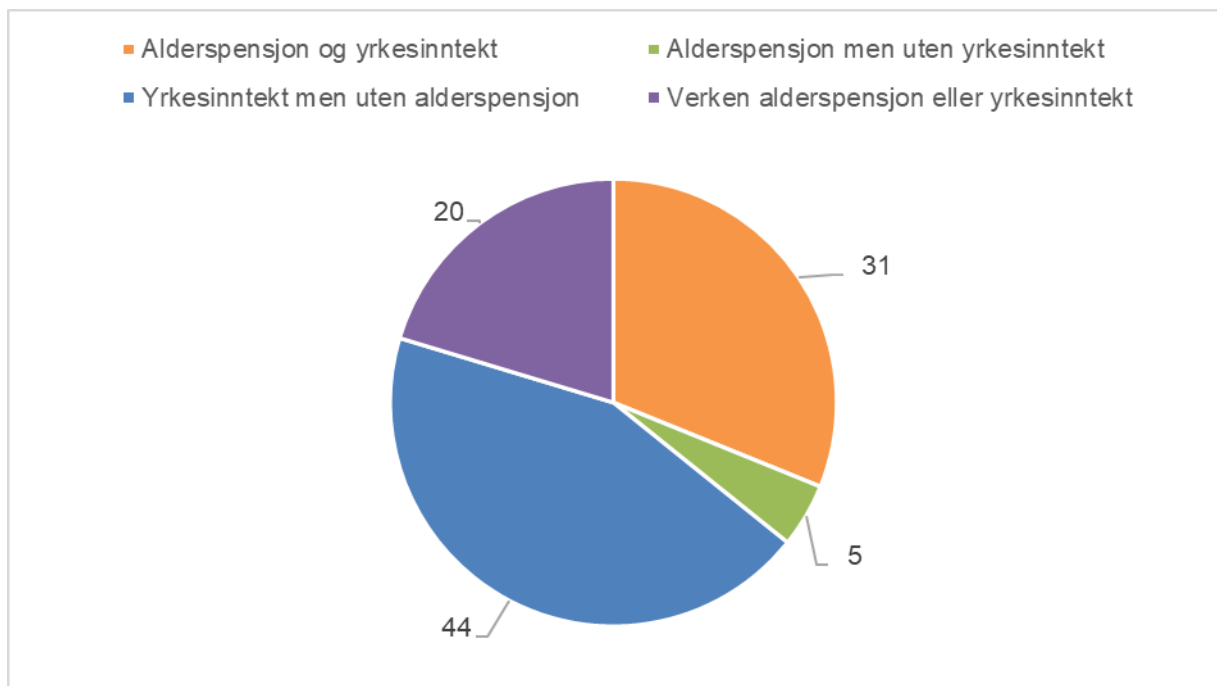
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For personer som er 67 år eller eldre er det alderspensjon som er den dominerende inntektskomponenten for alle inntektsgrupper med unntak av desil 10, men andelen den utgjør av samlet inntekt avtar med inntekt. For de fire laveste desilene utgjør alderspensjon over 80 prosent av samlet inntekt. For den høyeste desilen er alderspensjonens andel av samlet inntekt om lag 25 prosent. I motsetning til aldersgruppen 62–66 år, øker AFP og tjenestepensjonenes bidrag til samlet inntekt med inntekt. Dette kommer av at tjenestepensjon utgjør typisk en stor andel av samlet pensjon for høytlønnede. Det som virkelig skiller den desilen med høyest inntekt etter skatt, fra de andre gruppene, er at de har betydelig høyere yrkes- og kapitalinntekt. Kapitalinntekt er marginalt negativ for desil 1.

Pensjonsreformen åpnet som kjent for muligheten til å kombinere alderspensjon fra folke-trygden uavkortet med arbeidsinntekt fra 62 år. Også tjenstepensjon og AFP i privat sektor kan fritt kombineres med arbeid, og etter reformen av offentlig tjenstepensjon er dette også tilfelle for offentlig ansatte født 1963 og senere. At ytelsene ikke avkortes mot arbeidsinntekt gjør at uttrede fra arbeidslivet og uttak av pensjon nå kan betraktes som to uavhengige beslutninger.

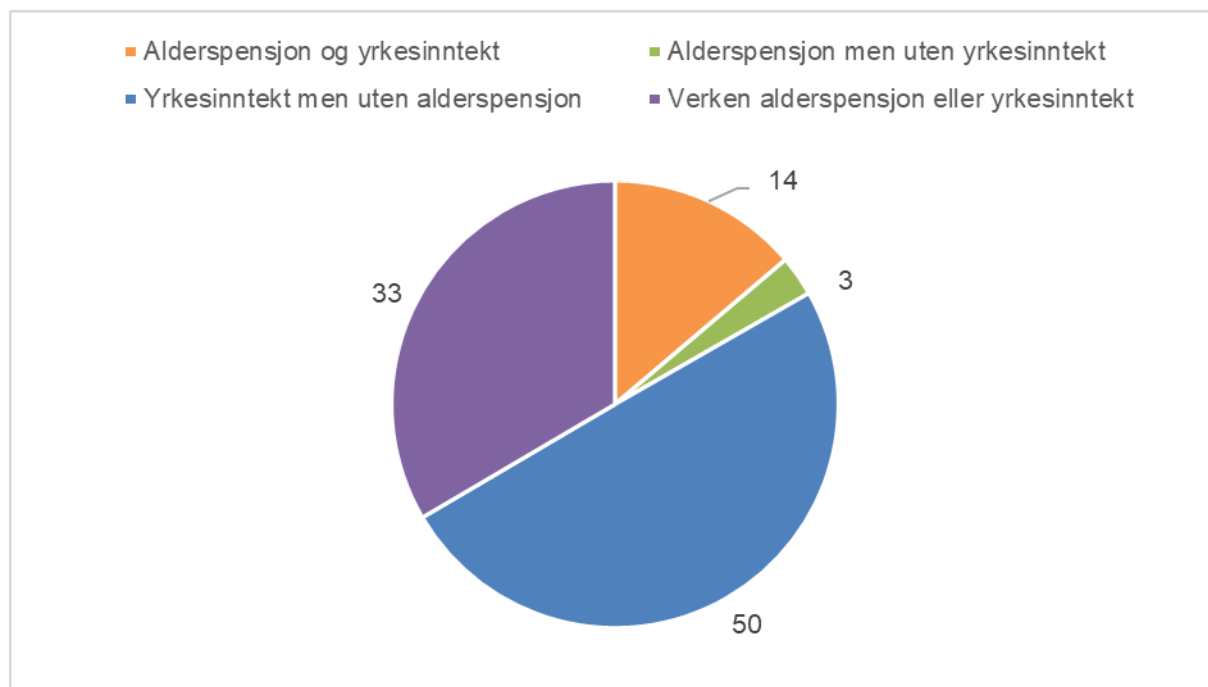
Figur 6.12 og figur 6.13 viser hvordan hhv. menn og kvinner i aldersgruppen 62–66 år fordeler seg når det gjelder yrkesinntekt og mottak av alderspensjon i 2024.

Figur 6.12 Andel menn 62–66 år med alderspensjon og/eller yrkesinntekt, 2024. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.13 Andel kvinner 62–66 år med alderspensjon og/eller yrkesinntekt, 2024. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

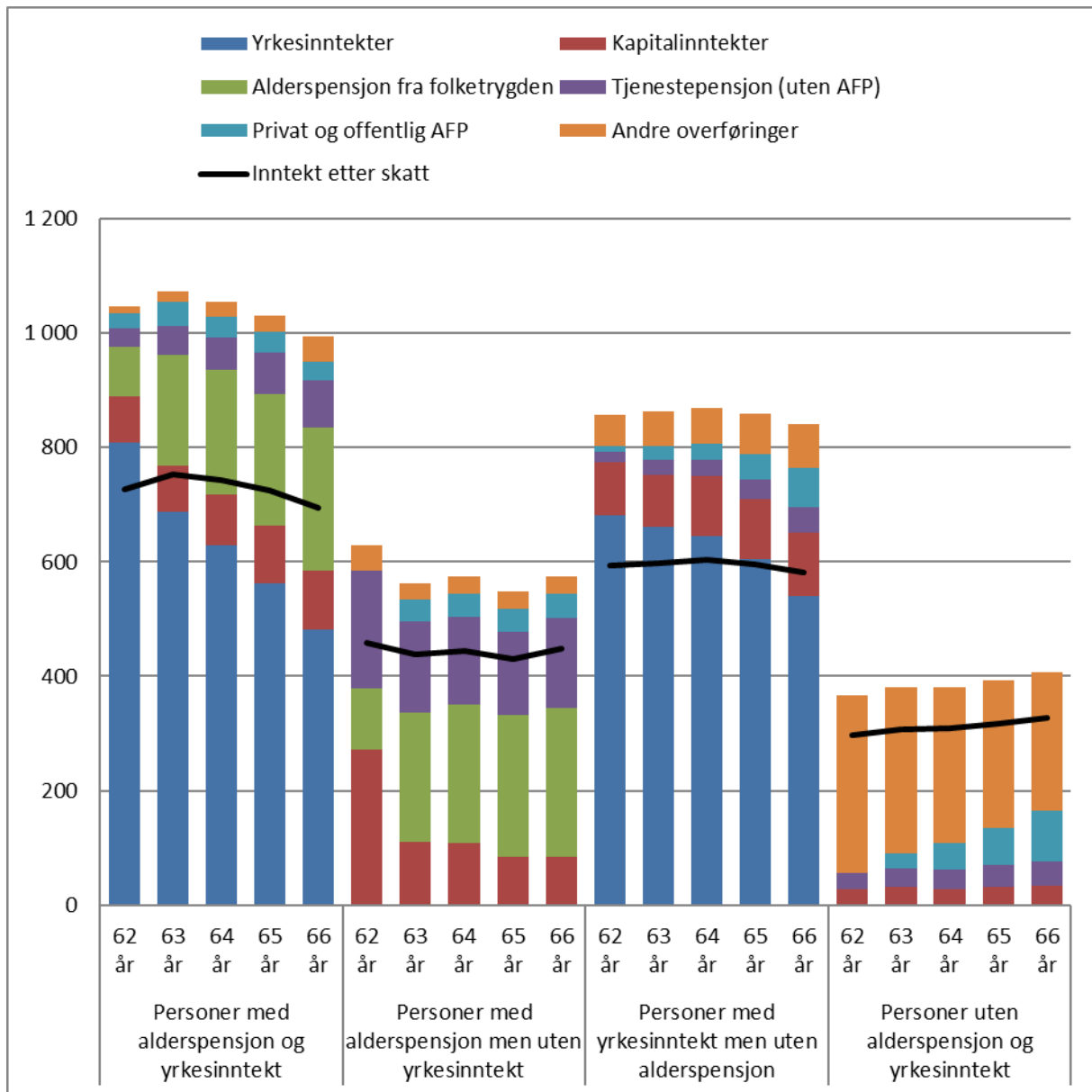
I figur 6.12 og figur 6.13 er populasjonen 62–66 år delt inn i fire grupper på bakgrunn av ulike kombinasjoner av yrkestilknytning og alderspensjon. Alderspensjon referer her til uttak av alderspensjon fra folketrygden og ikke tidligpensjon som (gammel) offentlig AFP og alderspensjon for personer med særaldersgrense. Alderspensjon og yrkesinntekt måles i løpet av året, og dermed er det også slik at de som er yrkesaktive deler av året for så ta ut alderspensjon og samtidig slutter helt i arbeid vil registreres med kombinasjon av pensjon og yrkesinntekt dette kalenderåret. Det gjelder i størst grad for 62-åringene siden det er flest med tidlig uttak som starter allerede som 62-åringer, men det gjelder også for 63–66 åringer som velger å starte uttaket av alderspensjon og samtidig slutte helt i arbeid.

Det var flere kvinner enn menn i aldersgruppen 62–66 år som hadde yrkesinntekt uten å ta ut alderspensjon i 2024, samtidig som vi ser at det var langt flere menn enn kvinner som hadde en kombinasjon av alderspensjon og yrkesinntekt. Det var om lag 65 prosent flere kvinner enn menn som verken hadde alderspensjon eller yrkesinntekt. I den lille gruppen som tok ut alderspensjon, men ikke hadde yrkesinntekt gjennom året, var det klart flest menn.

I figur 6.14 ser vi hvordan inntektsnivået og sammensetningen av inntekt er for grupper som har ulik status når det gjelder uttak av alderspensjon og fortsatt yrkesinntekt.

Gjennomsnittlig samlet inntekt blant de som mottok både alderspensjon og yrkesinntekt var langt høyere enn for øvrige i aldersgruppen 62–66 år. Blant de med både alderspensjon og yrkesinntekt var gjennomsnittlig inntekt om lag 990 000–1 070 000 kroner i 2024. Siden de som ikke mottok alderspensjon har utsatt pensjonsuttaket, vil de få høyere årlige pensjonsutbetalinger når de senere tar ut alderspensjon enn dersom de hadde mottatt alderspensjon i 2024. Noen i denne gruppen har imidlertid ikke høy nok pensjonsopptjening til å kvalifisere for tidliguttak. Motsatt vil de som mottar alderspensjon få lavere årlige pensjonsutbetalinger enn de ville ha fått dersom de hadde utsatt pensjonsuttaket.

Figur 6.14 Sammensetningen av gjennomsnittlig samlet inntekt før skatt for alderspensjonister og øvrige personer i alderen 62–66 år, 2024. Tusen kroner

Merknad: Andre overføringer inkluderer uføretrygd i tillegg til blant annet økonomisk sosialhjelp, supplerende stønad og barnetillegg.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Gruppen som kun mottok alderspensjon, og ikke yrkesinntekt, har høyest gjennomsnittlig tjenestepensjon og høyest gjennomsnittlig alderspensjon fra folketrygden. Gruppen som verken har yrkesinntekt eller mottar alderspensjon består i hovedsak av uføre og personer som mottar (gammel) offentlig AFP. Denne gruppen har klart lavere samlet inntekt enn de øvrige gruppene.

Den gjennomsnittlige *yrkesinntekten* for de som både mottar alderspensjon og yrkesinntekt er høy, og om lag på samme nivå som i gruppen som har yrkesinntekt, men som ikke mottar alderspensjon. Ettersom dette er samlet inntekt gjennom hele året, skiller ikke tallene på personer som har skiftet status i løpet av året. Gjennomsnittlig yrkesinntekt for de som både mottar alderspensjon og yrkesinntekt er klart høyest blant 62-åringene med en gjennomsnittlig

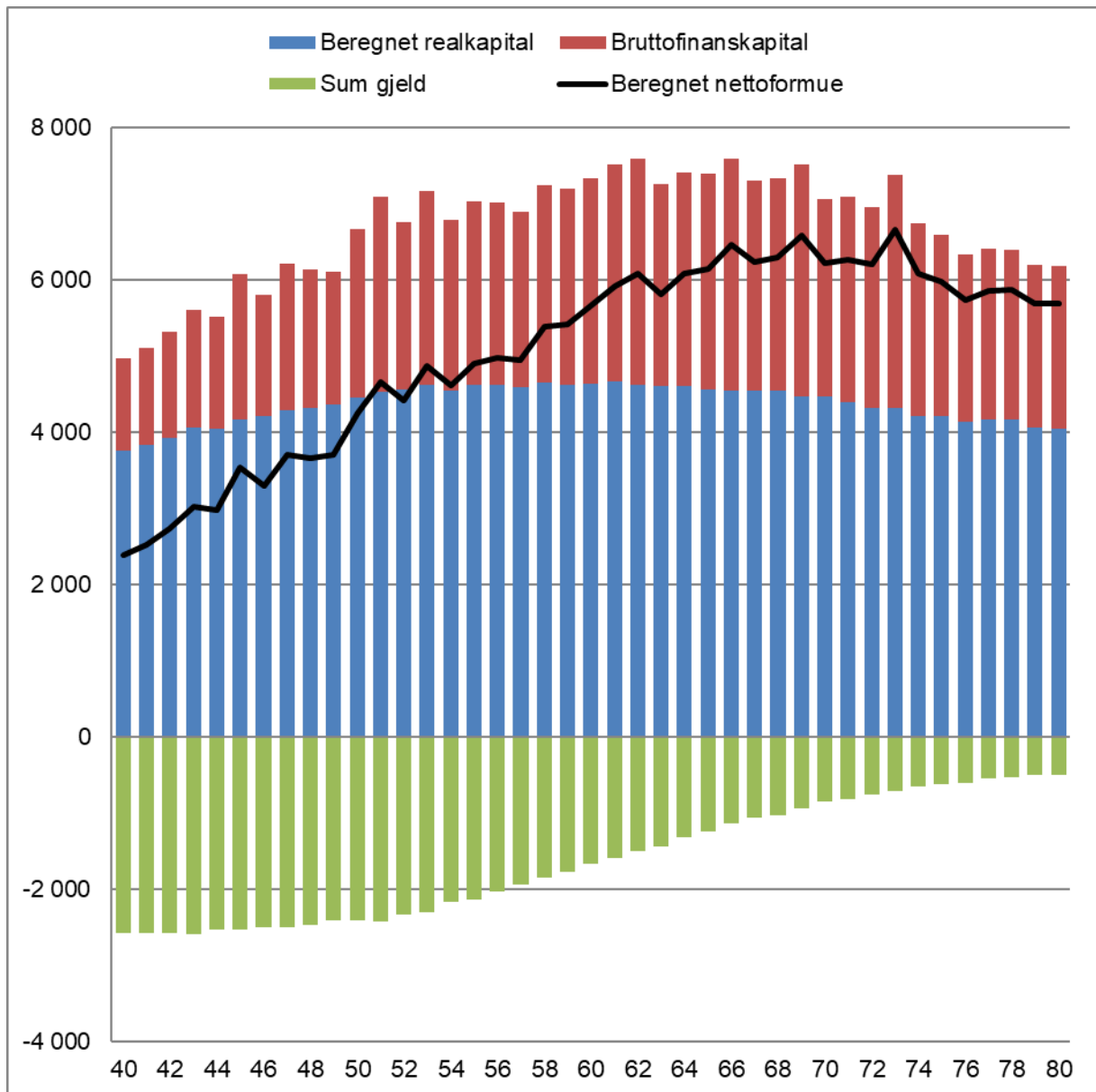
yrkesinntekt på 809 000 kroner. For 66-åringene som har yrkesinntekt og mottar alderspensjon er gjennomsnittlig yrkesinntekt 481 000 kroner. Samlet bekrefter dette at mange kombinerer uttak av alderspensjon med en høy stillingsandel.

6.5 Formue og gjeld

Så langt har dette kapitlet omhandlet inntekt i den eldre befolkningen. Dette avsnittet omhandler formue og gjeld. Figur 6.15 illustrerer husholdningenes gjennomsnittlige formue og gjeld etter alder på hovedinntektstaker. Studenthusholdninger er utelatt. Figuren omfatter både finanskapital og beregnet realkapital. Denne realkapitalen består først og fremst av boliger. I beregnet realkapital er boligformuen målt ved å bruke Statistisk sentralbyrås modell for beregning av boligformue, der ligningstakstene er oppjustert til antatt markedsverdi både for primær- og sekundærboliger. Annen realkapital er verdsatt med ligningsverdi. Vi ser at gjeld, ikke overraskende, er avtagende med alder.

Beregnet realkapital er jevnt stigende med alder opp til om lag 60 år og deretter avtar beregnet realkapital med alder. Finanskapital er stort sett økende med alder opp til rundt 60 år og deretter noe varierende.

Figur 6.15 Husholdningenes gjennomsnittlige formue og gjeld etter alder på hovedinntektstaker, 2024. Tusen kroner

Merknad: Studenthusholdninger er utelatt. Gjeld omfatter både gjeld med og uten pant.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

7 Minsteytelsene for alderspensjonister

7.1 Innledning

I dette kapitlet beskrives utformingen av minstenivåene i ny og gammel alderspensjon. Det redegjøres også for utviklingen i minstenivåene, antallet minstepensjonister, omfanget av lavinntekt og inntektssammensetningen blant minstepensjonistene. Endringer i minstenivåene som følge av innfasingen av ny alderspensjon får konsekvenser for hvem som defineres som minstepensjonist, og det redegjøres for denne problemstillingen. I kapitlet beskrives også ordningen med supplerende stønad for personer med kort botid og som er over 67 år, og det vises statistikk for mottakere av stønaden.

7.2 Minstenivåene i ny og gammel alderspensjon og utviklingen i minste pensjonsnivå

7.2.1 Minstenivåene i ny og gammel alderspensjon

Før 2011 ble minstenivåene i alderspensjonen bestemt av summen av grunnpensjon og særtillegg, som er satser knyttet til grunnbeløpet i folketrygden. Fra 2011 ble systemet for minsteytelsene lagt om. For pensjon opptjent etter gamle regler ble det fastsatt minstenivåer, kalt minste pensjonsnivå, som kronebeløp. Overgangen innebar ingen nivåendring av minsteytelsene, men var en teknisk omlegging ved at det ikke ble gitt særtillegg til nye pensjonister født i 1943 eller senere. Hvis summen av grunnpensjon og tilleggspensjon var mindre enn minste pensjonsnivå, fikk nye pensjonister i stedet et pensjonstillegg som dekket differansen.

Fra 2016 kunne det første årskullet med opptjening i ny opptjeningsmodell for alderspensjon ta ut pensjon. Dette gjaldt personer født i 1954 som tok ut alderspensjon fra 62 år. Det ble dermed også fastsatt minstesatser i ny alderspensjon, kalt garantipensjon. Enslige og gifte/samboende med ektefelle som ikke mottar alderspensjon eller enkelte andre ytelser, eller har inntekt under 2 G, har rett til høy sats for garantipensjon. Andre får ordinær sats. Opprinnelig ble satsene for garantipensjon ble satt lik nivået på de tilsvarende satsene for minste pensjonsnivå i gammel opptjeningsmodell.

Personer født i 1954–1962 får alderspensjonen beregnet etter både gammel og ny modell. Andelen beregnet etter ny modell øker med 1/10 for hvert årskull, slik at 1962-kullet får 9/10 beregnet etter ny modell og 1/10 etter gammel modell. Tabell 7.1 viser satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjon ved utgangen av 2025, samt minstesatsene for overgangskullene som da hadde fylt 67 år. Dette er personer født i årene 1954–1958.

Ved sammenligning av minstenivåene i gammel og ny ordning, må det tas i betraktning at ny opptjeningsmodell gir de aller fleste et høyere pensjonsnivå enn satsene for garantipensjon. Dette er en vesentlig forskjell fra gammel ordning, der selv en god del arbeidsinntekt gjennom yrkeskarrieren kunne resultere i minste pensjonsnivå.

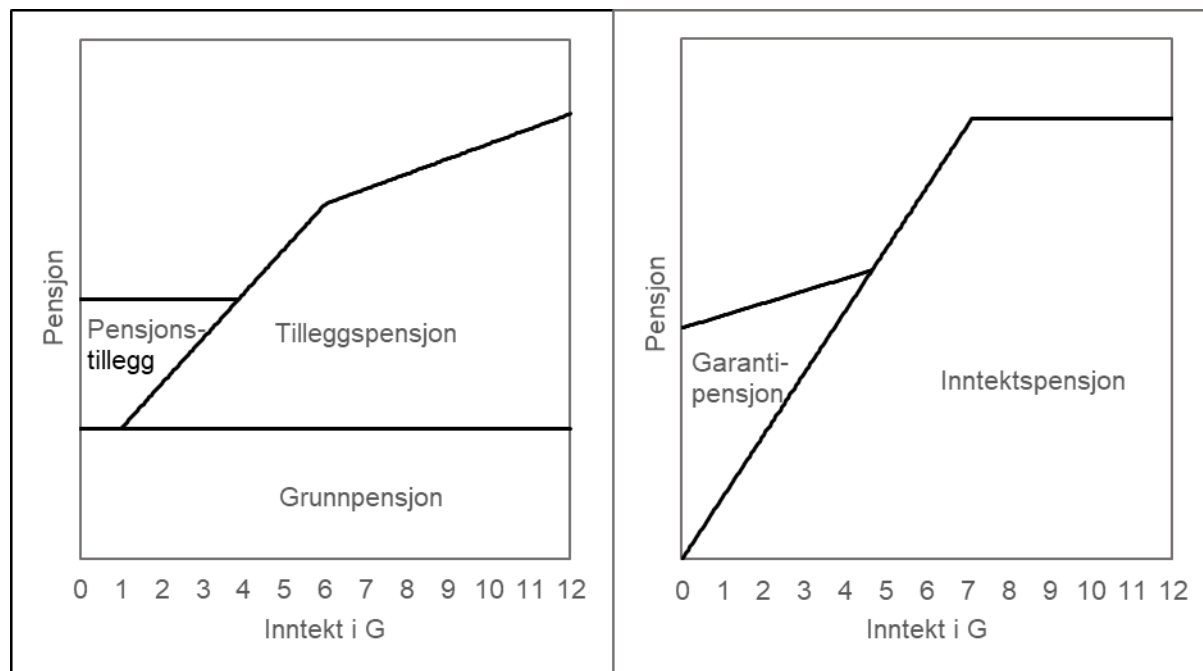
Tabell 7.1 Satser for minsteytelsene ved utgangen av 2025 målt i G

	Enslig	Gifte (Ordinær sats)
Minste pensjonsnivå	2,15	1,78
Minstenivå, 1954-kullet	2,12	1,77
Minstenivå, 1955-kullet	2,09	1,77
Minstenivå, 1956-kullet	2,06	1,76
Minstenivå, 1957-kullet	2,04	1,76
Minstenivå, 1958-kullet	2,01	1,75
Garantipensjon	1,86	1,72

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Figur 7.1 illustrerer de to modellene for alderspensjon fra folketrygden. Venstre panel viser gammel folketrygd, der hovedelementene er grunnpensjon og tilleggspensjon. Minsteytelsene, minste pensjonsnivå, fastsettes som nominelle størrelser, og de som ikke har tilstrekkelig opptjent tilleggspensjon til å oppnå minste pensjonsnivå, får et pensjonstillegg som sikrer at samlet pensjon blir lik minste pensjonsnivå. Utformingen fører til at mange som har vært i arbeid i mange år og opptjent tilleggspensjon, men med relativt lav lønn, likevel ender opp med minste pensjonsnivå. Dette har blitt kalt «minstepensjonsfella».

Figur 7.1 Illustrasjon av gammel og ny opptjeningsmodell i folketrygden

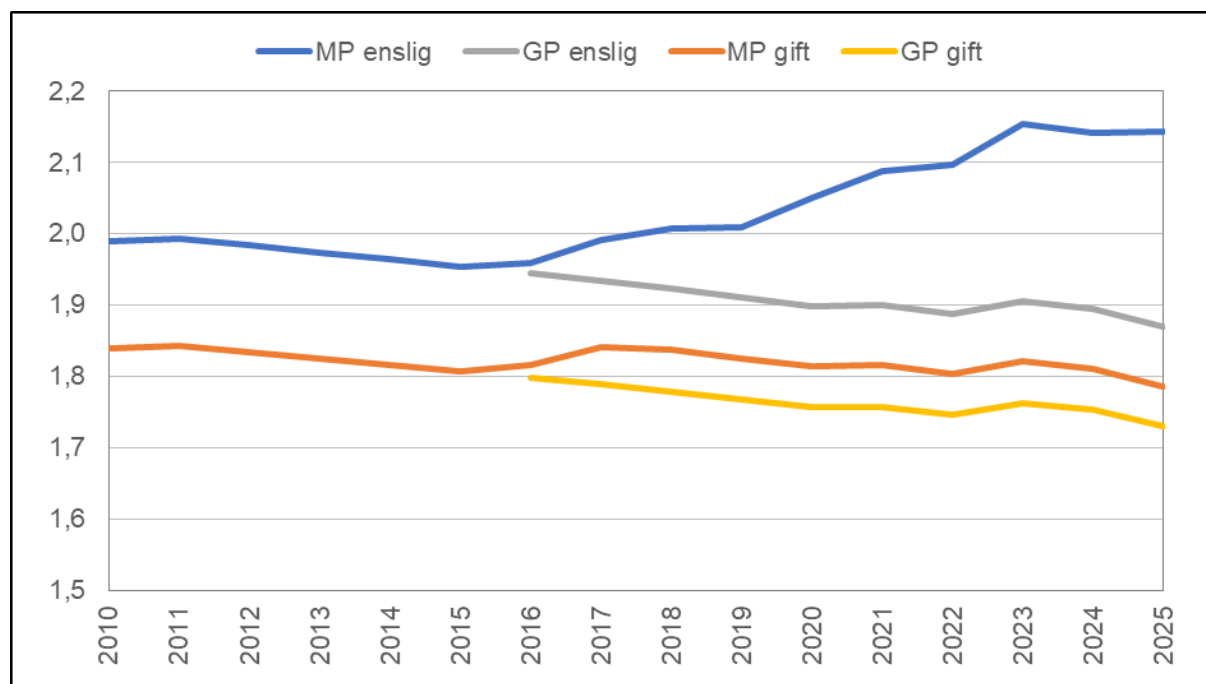
I ny folketrygd ble det lagt vekt på at alle skulle få uttelling ved å jobbe i form av høyere pensjon, samtidig som det skulle være en positiv sammenheng mellom livslønn og utbetalt pensjon. Høyre panel i figur 7.1 illustrerer pensjonselementene i ny folketrygd. Inntektpensjonen tjenes opp fra første krone, ikke bare på inntekt over 1 G, som er tilfellet med tilleggspensjonen i gammel folketrygd. Garantipensjonen avkortes med 80 prosent mot

opptjent inntekstpensjon. All arbeidsinntekt, mottak av uføretrygd, mottak av arbeidsavklaringspenger, mottak av dagpenger, mottak av sykepenger, førstegangstjeneste og omsorgsarbeid gir opptjening av inntekstpensjon og vil bidra til at samlet pensjon blir høyere enn nivået på garantipensjonen. For personer som i hovedsak har botid i Norge vil det altså knapt være tilfeller hvor en kun mottar garantipensjon. Utformingen av garantipensjonen innebærer samtidig at mange vil motta en avkortet minstebetaling.

7.2.2 Utviklingen i minste pensjonsnivå

Figur 7.2 viser utviklingen i minste pensjonsnivå og garantipensjon fra 2010 til 2025 målt i G. I perioden 2011–2020 ble minstebetalingene regulert med lønnsveksten justert for effekten av levealdersjusteringen målt ved endringen i forholdstallene ved 67 år. Det gjaldt i denne perioden en garantibestemmelse om at minstebetalingene ikke skulle reguleres dårligere enn løpende pensjon, det vil si med lønnsvekst fratrukket 0,75 prosent. Effekten av levealdersjusteringen var aldri høyere enn 0,75 prosent i disse årene, slik at minstenivåene hadde en gunstigere regulering enn pensjon over minstenivået.³³

Figur 7.2 Minste pensjonsnivå (MP) og garantipensjon (GP) for enslige og gifte målt som andel av grunnbeløpet 2010–2025.¹ Årlig gjennomsnitt

¹ Satsen for enslige var fram til 2016 lik satsen for gifte som forsørget ektefelle da det ble fastsatt en egen særskilt sats for enslige. For minste pensjonsnivå for gifte er det brukt ordinær sats.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

³³ Effekten av levealdersjusteringen aldri var høyere enn 0,75 prosent i disse årene fordi levealdersjusteringen ble faset inn gradvis, slik at forholdstallet ved 67 år for årskullene 1943–1949 ikke økte mer enn 0,5 prosent fra et årskull til det neste. Skjermingen ble faset ut med årskullene 1950–1958, men hadde som konsekvens at alle årskull omfattet av gammel opptjeningsmodell fikk lavere forholdstall. Uten en gradvis innfasing av levealdersjusteringen, ville garantibestemmelsen ha kommet til anvendelse i mange av årene i perioden 2011–2020.

For 2021 vedtok Stortinget en høyere regulering enn normalt, i tråd med G-veksten. Fra 2022 reguleres både minsteytelsene og løpende alderspensjon med gjennomsnittet av pris- og lønnsvekst. I det enkelte år kan dette gi både høyere og lavere regulering enn tidligere regler, men reglene vil forventningsmessig gi samme resultat på lang sikt, forutsatt at reallønnsveksten over tid blir lik forventningen på 1,5 prosent. Denne forutsetningen ligger også til grunn ved beregningen av delingstallene. Pensjonsforliket innebærer at minsteytelsene før uttak framover skal reguleres med lønnsveksten, men forliket innebærer ingen endring i reglene for regulering av løpende pensjoner.

Stortinget har flere ganger etter 2011 gjort vedtak som har økt satsene for minste pensjonsnivå, utover den lovfestede reguleringen, som vist i figur 7.2. Fra 2016 ble det vedtatt at minste pensjonsnivå for enslige skulle økes med 4 000 kroner, samt at grunnpensjonen for gifte og samboende skulle heves. I 2017 ble den særskilte satsen for enslige økt med 4 000 kroner, mens de øvrige satsene for minste pensjonsnivå økte med 1 000 kroner, og fra 2019 ble det vedtatt en ytterligere økning av den særskilte satsen for enslige med 4 000 kroner. I 2021 ble satsen for minste pensjonsnivå for enslige hevet to ganger, første gang i mai med 4 000 kroner, og med virkning fra 1. mai 2020, og i juli da satsen ble hevet med ytterligere 5 000 kroner. I tillegg ble satsene for minsteytelsene (i likhet med pensjon over minstenivå) regulert i tråd med G-veksten i 2021. Fra 2023 økte satsen for minste pensjonsnivå for enslige med 4 000 kroner. Fra 1. mai 2025 økte samme sats med 6 000 kroner.

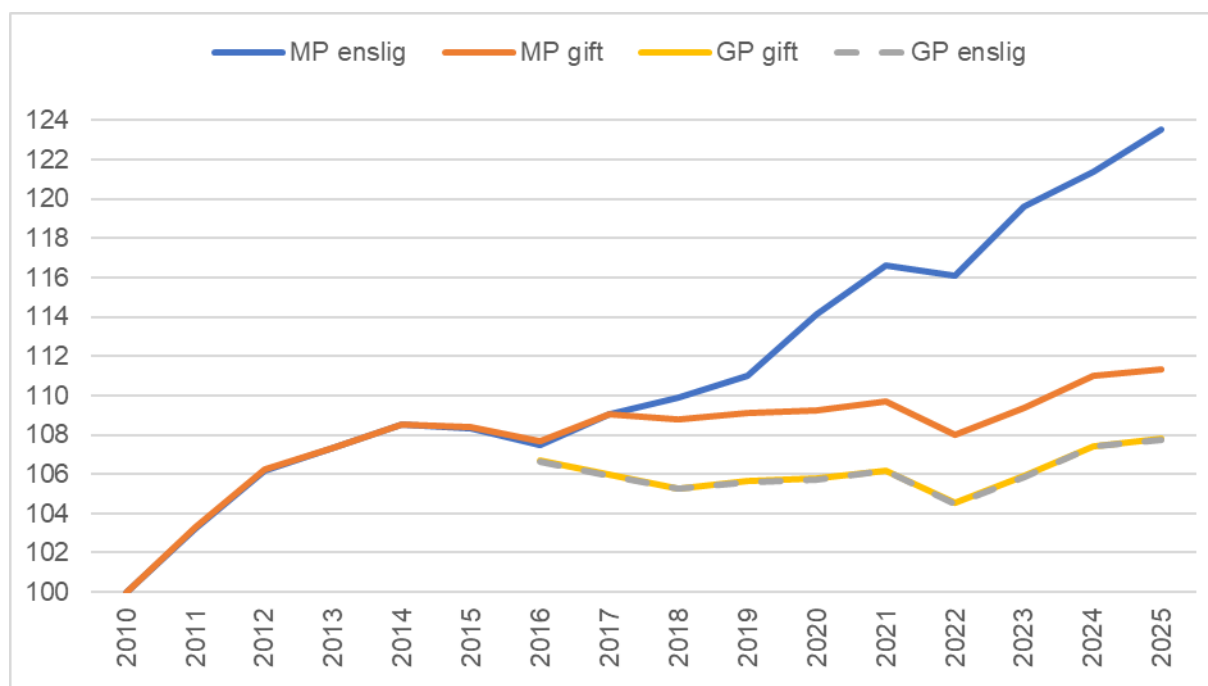
Satsene for garantipensjonen og minste pensjonsnivå for gifte var lavere i 2025 enn nivået i 2010 målt i antall grunnbeløp, mens nivået på minste pensjonsnivå for enslige var en god del høyere enn i 2010. Utviklingen skyldes hovedsakelig at de særskilte økningene i minste pensjonsnivå i perioden mer enn oppveier effekten av den ordinære reguleringen. Garantipensjonen, som ikke har vært økt særskilt slik som minste pensjonsnivå, har fulgt reguleringsbestemmelsene, som normalt innebærer at ytelsens verdi reduseres noe målt i antall grunnbeløp. Sterk prisvekst medførte imidlertid i 2023 at alle pensjoner økte mer enn grunnbeløpet, som det også framgår av figur 7.2.

Minste pensjonsnivå for enslige har siden 2023 om lag opprettholdt sin verdi målt i G, hovedsakelig som følge av den særskilte økningen i 2025. Tilsvarende verdi for de tre andre minsteytelsene er redusert i samme periode. Imidlertid har realverdien av også disse minstenivåene økt, se figur 7.3 som viser utviklingen i realverdien av minsteytelsene etter 2010.

Det går fram at kjøpekraften økte relativt mye fram til 2014. Med unntak av i 2022 har realverdien av minste pensjonsnivå for enslige fortsatt å øke. For de andre minstenivåene var kjøpekraften om lag uendret fra 2017 til 2023, men har siden økt noe. Nedgangen i kjøpekraft i 2022 henger sammen med den uvanlig høye prisveksten og at faktisk prisvekst i 2022 ble høyere enn anslaget for prisvekst som lå til grunn ved reguleringen 1. mai 2022. Avvik fra faktisk prisvekst i reguleringen ble korrigert for ved reguleringen 1. mai 2023. For enslige minstepensjonister kom økningen på 4 000 kroner fra 2023 i tillegg til den gunstige reguleringen.

Fra 2023 til 2024 økte realverdien av minstenivåene med om lag 1,5 prosent. For enslige minstepensjonister steg realverdien med 1,8 prosent fra 2024 til 2025, hovedsakelig som følge av økningen på 6 000 kroner fra 1. mai 2025. For de øvrige minstenivåene var økningen på 0,3 prosent i samme periode.

Figur 7.3 Realverdien¹ av minste pensjonsnivå (MP) og garantipensjon (GP) for enslige og gifte. 2010–2025. Indeksert 2010=100

¹ Pensjon korrigert for prisstigning målt ved konsumprisindeksen.

Kilder: Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå

7.3 Nærmere om minstepensjonistene

7.3.1 Innledning

Antall og andel minstepensjonister har falt over tid. Hovedårsaken til dette er at yngre årskull har høyere pensjonsopptjening enn eldre årskull. I motsatt retning trekker at de ekstraordinære økningene i minste pensjonsnivå har bidratt til at flere blir omfattet av det høyere minstenivået. Begge forholdene er eksempler på endringer som innebærer at sammensetningen av gruppen «minstepensjonister» endres. Med innføring av ny alderspensjon er minstesatsene avhengig av fødselsår. Minsteytelsene i gammel og ny alderspensjon har også ulik utforming, jf. punkt 7.2. Samlet innebærer dette at den økonomiske situasjonen til minstepensjonistene vil variere mer mellom årskullene enn tidligere, og det er utfordrende å sammenlikne over tid.

7.3.2 Hvem er «minstepensjonister»?

Hvilket nivå som avgjør terskelen for å være minstepensjonist bestemmes av minste pensjonsnivå og/eller garantipensjonsnivå. For å defineres som minstepensjonist må samlet pensjon ikke overstige minstenivået. I tillegg til alderspensjon fra folketrygden inngår livsvarig del av AFP i privat sektor i samlet pensjon. Tjenestepensjon og andre inntekter inngår ikke. En må i tillegg være 67 år eller eldre for å bli regnet som minstepensjonist, og i tillegg er det et krav at en har hel alderspensjon. Nivåene som avgjør terskelen for å være minstepensjonist justeres for trygdetid, som innebærer at det vil være personer som har en samlet pensjon under minstenivået som likevel ikke blir definert som minstepensjonister fordi de ikke har full

trygdetid. Alderspensjonister som utelukkende mottar tillegg for pensjonistpar regnes heller ikke som minstepensjonister.³⁴

Fra 2021, da 1954-kullet fylte 67 år, har det vært årskullspesifikke minstenivåer og årskullspesifikke terskler for hva som definerer en minstepensjonist, jf. avsnitt 7.2. Når 1963-kullet fyller 67 år vil hvert av de elleve årskullene født i perioden 1953–1963 ha ulike satser for minstenivåene. Terskelen som definerer en minstepensjonist vil videre synke med yngre årskull, som følge av differansen mellom satsene i gammel og ny opptjeningsmodell. Dette vil isolert sett både gi færre minstepensjonister og en høyere andel med lavinntekt, uten at den økonomiske situasjonen for gruppen minstepensjonister etter den tidligere definisjonen nødvendigvis har endret seg. Endringene vil dermed gjøre det utfordrende å sammenligne minstepensjonistenes økonomiske situasjon over tid.

For 1963-kullet og senere årskull vil minstenivået kun bestå av garantipensjon. Utformingen av garantipensjonen innebærer samtidig at det blant personer som i hovedsak har botid i Norge antas å ville være få tilfeller hvor en kun mottar garantipensjon, jf. avsnitt 7.1. Det vil dermed trolig gi begrenset informasjonsverdi å sammenligne denne gruppen med dagens minstepensjonister. Avkortingsreglene for garantipensjonen innebærer videre at langt flere vil motta (en avkortet) minsteystelse, jf. figur 7.1. Det gjør mottakere av garantipensjon til en svært sammensatt gruppe, som også er lite egnet for sammenligning med dagens minstepensjonister.

Trolig bør det på sikt benyttes andre inndelinger enn «minstepensjonister», når formålet er å beskrive utviklingen i den økonomiske situasjonen for dem med lavest alderspensjon. En fordel med betegnelsen «minstepensjonist» har vært at antall mottakere publiseres av Nav, som har gitt mulighet til å følge utviklingen til en gruppe alderspensjonister med begrensede økonomiske ressurser løpende. En alternativ definisjon basert på pensjonisters inntekt relativt til resten av befolkningen, forutsetter derimot inntektsstatistikk for hele befolkningen og ville måtte komme med et etterslep på to år.

SSB har i en rapport sett nærmere på problemstillingen (Halvorsen m.fl. (2025)). De peker på at en definisjon basert på regelverket for alderspensjon som omfatter de som mottar garantipensjon i «nedre halvdel av garantipensjonsintervallet», vil ligge tett opptil den gamle definisjonen.

7.3.3 Antall og andel minstepensjonister

Tabell 7.2 viser utviklingen i antall og andel minstepensjonister de siste fem årene. Antall minstepensjonister var ved utgangen av 2025 om lag 120 000. Dette var om lag 1 500 færre enn i 2024, og tilsvarer en nedgang på om lag 1 prosent.

Hovedbildet er at andelen minstepensjonister er fallende, og at det er store forskjeller mellom kjønn. Kvinner utgjør majoriteten av minstepensjonistene. I 2021 var andelen kvinnelige minstepensjonister 24,2 prosent, mens i 2025 var andelen redusert til 17,9 prosent. Andelen mannlige minstepensjonister har også falt siden 2021, men reduksjonen har ikke vært like stor, kun 0,7 prosentpoeng, og andelen mannlige minstepensjonister var i 2025 på 3,9 prosent.

Antallet minstepensjonister samlet har aldri vært lavere enn i 2025. Antallet økte i 2021, fordi satsene for minste pensjonsnivå ble økt. Minstenivået ble også økt i 2023 og 2025, men samlet antall gikk likevel noe ned. Når minstesatsene heves, blir isolert sett flere alderspensjonister omfattet av det nye minstenivået. Typisk er dette alderspensjonister med

---

³⁴ Dette vil være gifte alderspensjonister som uten tillegget har høyere alderspensjon enn lav sats, og samtidig lavere alderspensjon enn ordinær sats, jf. forskrift om alderspensjon, § 5-4.

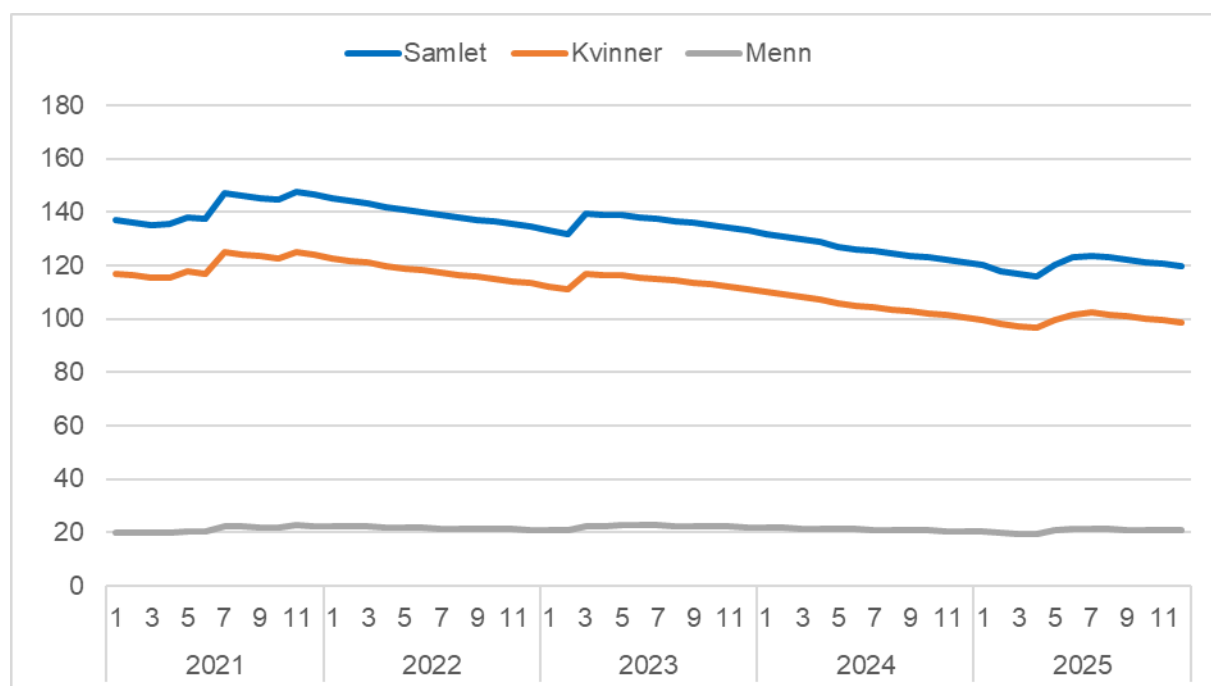
alderspensjon som tidligere har vært litt høyere enn minste pensjonsnivå. Når man ser utviklingen i antall minstepensjonister måned for måned de siste fem årene, ser man tydelig at antallet har gjort «hopp» på flere tidspunkt, jf. figur 7.4.

Tabell 7.2 Antall og prosentandel minstepensjonister ved utgangen av året. 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antall					
Kvinner	123 994	113 459	111 230	100 651	98 839
Menn	22 529	21 064	22 026	20 519	20 810
Totalt	146 523	134 523	133 256	121 170	119 649
Andel					
Kvinner	24,2	21,8	21,0	18,6	17,9
Menn	4,6	4,2	4,3	3,9	3,9
Totalt	14,6	13,2	12,8	11,4	11,0

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Figur 7.4 Minstepensjonister etter kjønn. Tusen personer. Månedlig utvikling 2021–2025.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 7.3 viser antall og andel av minstepensjonistene som er enslige, definert ved at de mottar minstenivå etter særskilt sats for enslige. Det framgår av tabellen at andelen som mottar særskilt sats for enslige har økt gjennom hele perioden 2021–2025. Dette må blant annet ses i sammenheng med økningene i satsen i 2023 og 2025, som medfører at flere enslige alderspensjonister kommer inn under minstenivået.

Tabell 7.3 Antall og andel alderspensjonister med minstenivå etter særskilt sats for enslige (andel av minstepensjonister), ved utgangen av året. 2021–2025¹

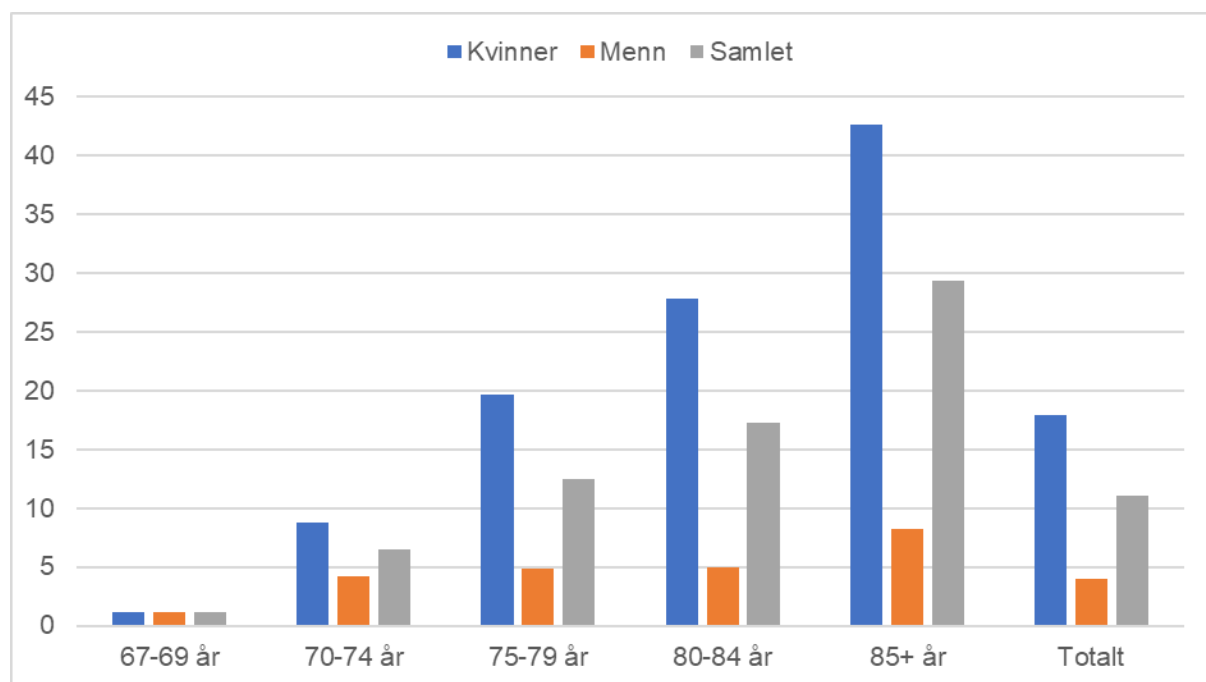
	2021	2022	2023	2024	2025
Antall					
Kvinner	74 000	69 000	71 000	65 000	67 000
Menn	14 000	13 000	15 000	14 000	15 000
Totalt	88 000	83 000	86 000	79 000	82 000
Andel					
Kvinner	60	61	64	65	68
Menn	62	64	67	68	71
Totalt	60	62	65	65	68

¹ Antall (og andel) er estimert før 2022.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Hovedbildet med en fallende andel mottakere av minste pensjonsnivå, skyldes primært at kvinnelige alderspensjonister fra yngre årskull har hatt mer opptjening til pensjon enn de eldre årskullene. Blant kvinnelige alderspensjonister som var 85 år og eldre er 42,6 prosent minstepensjonister. For menn i tilsvarende aldersgruppe var andelen 8,3 prosent. Forskjellen mellom kjønn er mindre blant yngre alderspensjonister. Andelen minstepensjonister blant kvinner og menn i aldersgruppen 67–69 år var henholdsvis 1,2 prosent og 1,1 prosent, se figur 7.5.

Figur 7.5 Andel minstepensjonister av alle alderspensjonister. Kjønn og alder. Desember. 2025

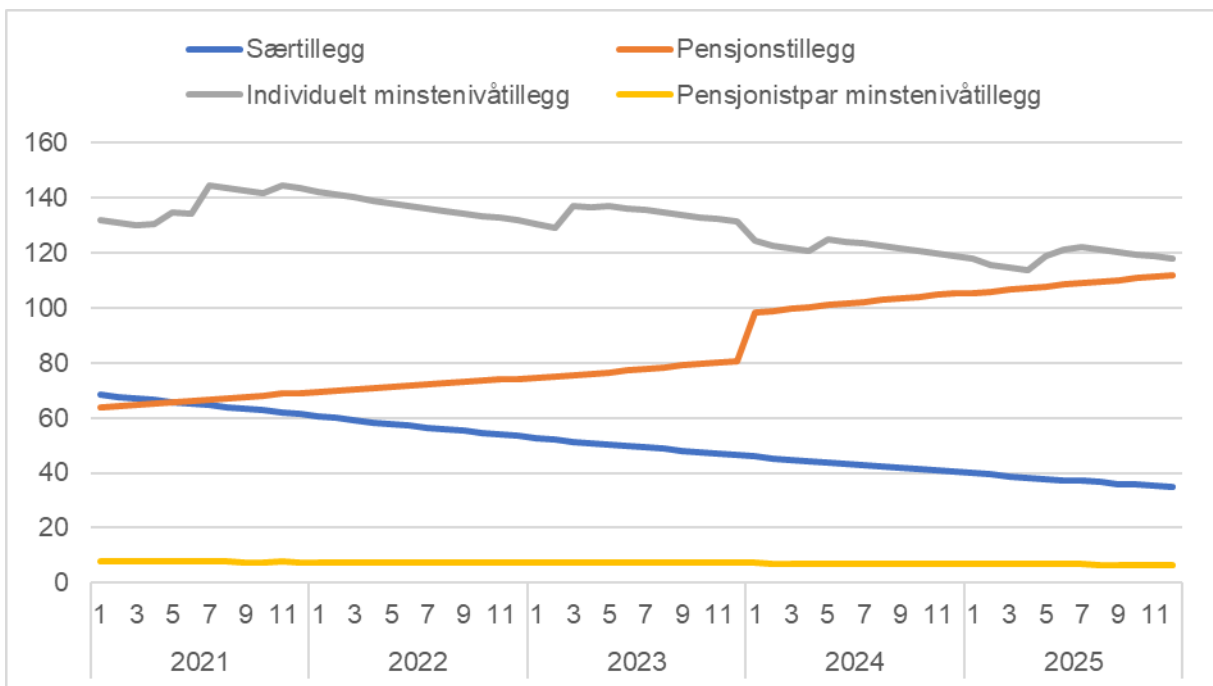
Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

7.4 Antall utbetalte tillegg og mottakere av ulike tillegg

Hvis beregnet alderspensjon er lavere enn aktuell sats for minste pensjonsnivå, gis det ulike tillegg i alderspensjonen. Hensikten er at mottakeren skal ha en alderspensjon i tråd med minstenivået. Hver alderspensjonist kan motta flere av disse tilleggene. Her omtales fire tillegg: pensjonstillegg, sært tillegg, individuelt minstenivåtillegg og tillegg for pensjonistpar.

Pensjonstillegg gis ved førstegangsbehandling av alderspensjonen. Såkalt individuelt minstenivåtillegg ytes hvis nivået på alderspensjonen senere enn førstegangsbehandlingen faller under minstenivået, for eksempel ved regulering av pensjoner eller ved endringer av sats. Sært tillegg er tillegg som er gitt etter pensjonsregler for de som er født i 1942 eller tidligere. Videre utbetales det tillegg for å oppfylle garantien om at pensjonistpar ikke skal ha en samlet pensjonsutbetaling under dobbel såkalt «ordinær sats». Antall mottakere av de ulike tilleggene er vist i figur 7.6.

Figur 7.6 Tillegg med utgangspunkt i minste pensjonsnivå. Tusen personer. 2021–2025

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

I forbindelse med innføringen av etterlattetillegg fra januar 2024, fikk personer som hadde fått økt pensjon (tilleggspensjon) som følge av etterlatterettigheter, reberegnet sin pensjon basert på egen opptjening. Dette innebar at flere ble innvilget pensjonstillegg som følge av at de fikk redusert tilleggspensjon når avdødes opptjening ikke lenger ble inkludert i beregningen. Disse ble samtidig gitt et etterlattetillegg slik at pensjonsnivået ble opprettholdt på samme nivå som før reberegningen. Reberegningen er årsaken til den betydelige økningen i pensjonstillegg fra januar 2024.

De aller fleste av mottakerne av de omtalte tilleggene inngår som minstepensjonister i statistikken, men det er enkelte unntak. Alderspensjonister som utelukkende mottar tillegg for pensjonistpar, vil ikke være omfattet. Noen mottakere av pensjonstillegg kan få en alderspensjon som overstiger minstenivået på grunn av uttakstidspunkt og regulering, og de vil da ikke regnes som minstepensjonister. En annen årsak kan være mottak av privat AFP, ettersom det er summen av alderspensjon og livsvarig del av AFP som avgjør om den enkelte regnes

som minstepensjonist. En vil heller ikke regnes som minstepensjonist om man er under 67 år og mottar et slikt tillegg.

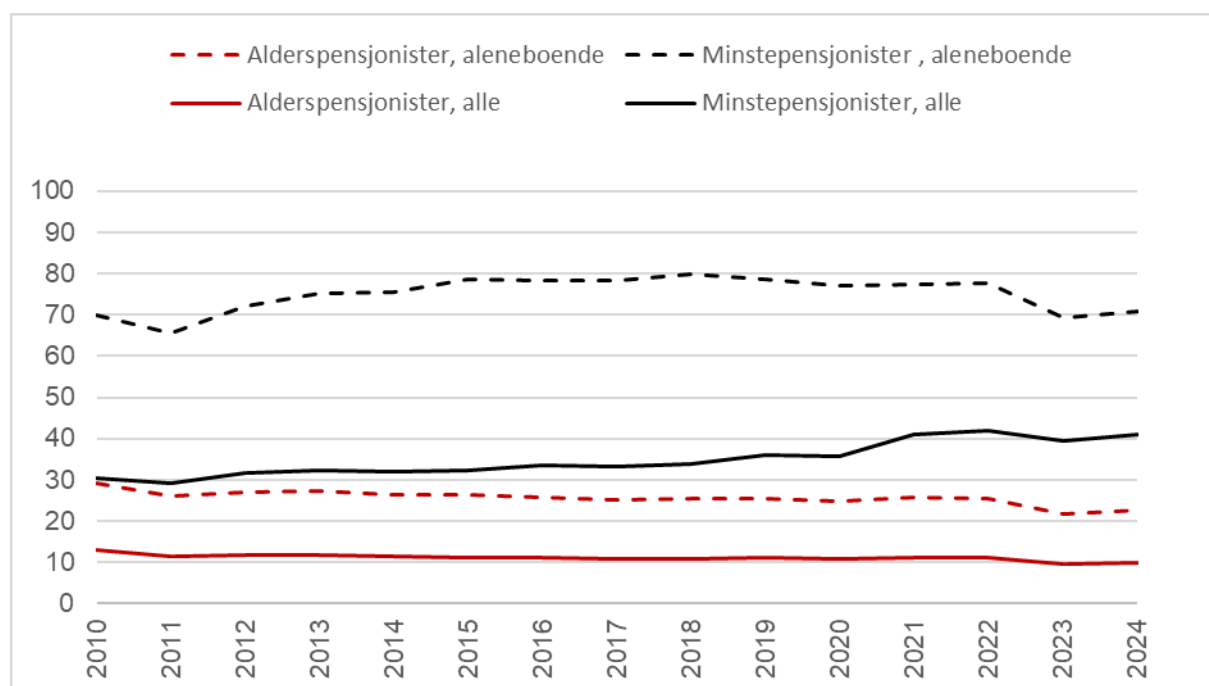
Mottakere i overgangskullene født 1954–1962 skal ha alderspensjon beregnet etter både kapittel 19 og kapittel 20 i folketrygdloven. I denne gruppen vil det være tilfeller der man får innvilget pensjonstillegg etter kapittel 19, men har opptjening av inntekstpensjon i kap. 20. Samlet ytelse vil da være over sammenvektet minstenivå, se tabell 7.1, og man vil derfor ikke regnes som minstepensjonist, selv om man mottar pensjonstillegg.

7.5 Lavinntekt blant minstepensjonistene

I kapittel 6 er inntekt blant den eldre befolkningen beskrevet, og i avsnitt 6.3 er andelen med lavinntekt i ulike aldersgrupper vist. Dette avsnittet ser særskilt på lavinntekt blant minstepensjonistene.

Figur 7.7 illustrerer andelen med lavinntekt fra 2010 til 2024 for minstepensjonister og alderspensjonister. Lavinntekt er her målt ved den såkalte EU-skalaen hvor lavinntektsgrensen er definert som et beløp som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten i hele befolkningen, se punkt 6.2 for en nærmere beskrivelse. Siden EU60 er et relativt lavinntektsmål, vil endringer i inntektsutviklingen i befolkningen ellers, også kunne ha betydning for hvor stor del av minstepensjonistene som har inntekt under lavinntektsgrensen.

Figur 7.7 Lavinntekt blant alderspensjonister og minstepensjonister¹ med alderspensjon. EU 60. Andel i prosent 2010–2024

¹ Fra 2021 endret SSB definisjonen av minstepensjonist. Fram til 2020 var minstepensjonister definert som personer som mottok pensjon på minste pensjonsnivå, særtillegg eller pensjonstillegg. Fra 2021 er definisjonen i utgangspunktet den samme som NAV bruker, men SSB ekskluderer mottakere bosatt i utlandet og mottakere på institusjon. Man må minst være 67 år for å kunne defineres som minstepensjonist. Kun alderspensjonister 67 år og eldre inkludert i figuren.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

I hele perioden har nivået på minstepensjonen for enslige ligget under lavinntektsgrensen, og nivået lå i 2024 om lag 14 prosent under grensen. Nivået for gifte lå på samme tidspunkt om

lag 3 prosent under lavinntektsgrensen for par. Når andelen med lavinntekt blant minstepensjonistene er lavere enn 100 prosent skyldes det at en del har andre inntekter. Fordi Statistisk sentralbyrå fra 2021 har endret definisjonen av kategorien minstepensjonist, vil sammenligning av nivåene før og etter 2021 ha begrenset informasjonsverdi. Den nye definisjonen er nærmere definisjonen som brukes av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Andelen med lavinntekt er klart høyere blant aleneboende pensjonister enn blant de som bor sammen med andre. Andelen med lavinntekt er som ventet også høyere blant minstepensjonistene enn blant øvrige alderspensjonister i samme aldersgruppe. Særlig gjelder det aleneboende. Andelen med lavinntekt blant aleneboende minstepensjonister ble redusert fra 2010 til 2011, men økte så fram til 2015. Deretter var det en mer stabil utvikling fram til 2022. Fra 2022 til 2023 falt så andelen med om lag 8 prosentpoeng, til 69 prosent. Hovedårsaken antas være økningen i minste pensjonsnivå for enslige i 2023, samt den gunstige reguleringen samme år, jf. omtale av figur 7.2 og figur 7.3. Fra 2023 til 2024 økte andelen til 71 prosent. Som det framgår av figuren er andelen fortsatt lavere enn i størstedelen av perioden. Den tilsvarende andelen med lavinntekt for enslige pensjonister var på samme tidspunkt 23 prosent.

Andelen med lavinntekt blant minstepensjonistene samlet ble også redusert fra 2010 til 2011, men har siden økt fram til 2022. Økningen gjaldt særlig fra 2020 til 2021, hvor andelen med lavinntekt blant alle minstepensjonister økte med om lag 4 prosentpoeng. Denne økningen skyldes hovedsakelig endret sammensetning i gruppen minstepensjonister etter 2020. Andelen enslige økte med 7 prosentpoeng fra 2020 til 2021. Denne andelen har fortsatt å øke og i 2024 utgjorde enslige 54 prosent av alle minstepensjonistene, jf. figur 7.9. Som omtalt over må endringer fra 2020 til 2021 tolkes med forsiktighet på bakgrunn av endringen i definisjonen av minstepensjonist fra 2021. Innføring av ny alderspensjon vil også ha betydning ved at minstenivåene for årskull født 1954 og senere reduseres noe, jf. punkt 7.3.2.

Fra 2023 til 2024 økte andelen med lavinntekt blant minstepensjonistene samlet med 2,5 prosentpoeng.

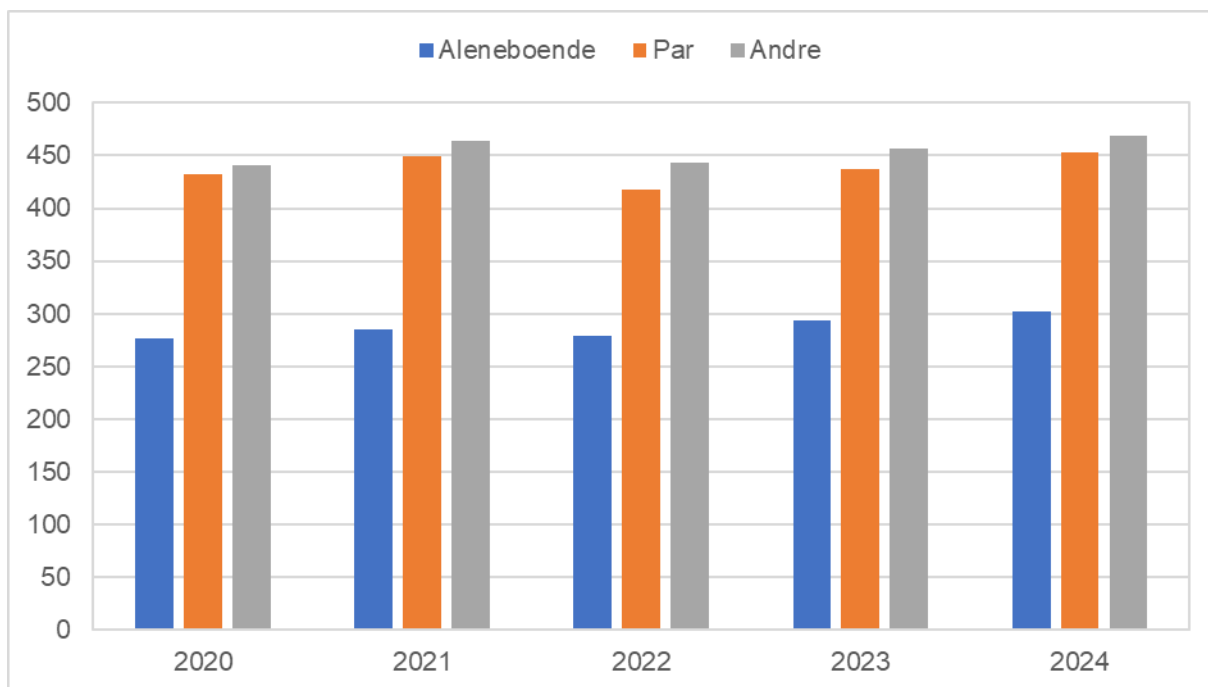
7.6 Inntektssammensetningen til minstepensjonistene

Også de som defineres som minstepensjonister vil normalt ha andre inntekter i tillegg til alderspensjon fra folketrygden, og mange av dem tilhører dessuten en husholdning hvor andre husholdningsmedlemmer har inntekter. Å være minstepensjonist er altså ikke ensbetydende med å ha lav samlet inntekt.

Figur 7.8 viser inntekt etter skatt per forbruksenhet for ulike husholdningstyper bestående av minst en minstepensjonist, og figur 7.9 viser hvor mange husholdninger det er i hver kategori. *Aleneboende* er minstepensjonister som bor alene, *Par* er definert som husholdninger hvor en minstepensjonist bor sammen med ektefelle, registrert partner eller samboer med felles barn og *Andre* er husholdninger hvor en minstepensjonist bor sammen med andre enn ektefelle/-registrert partner/samboer med felles barn.

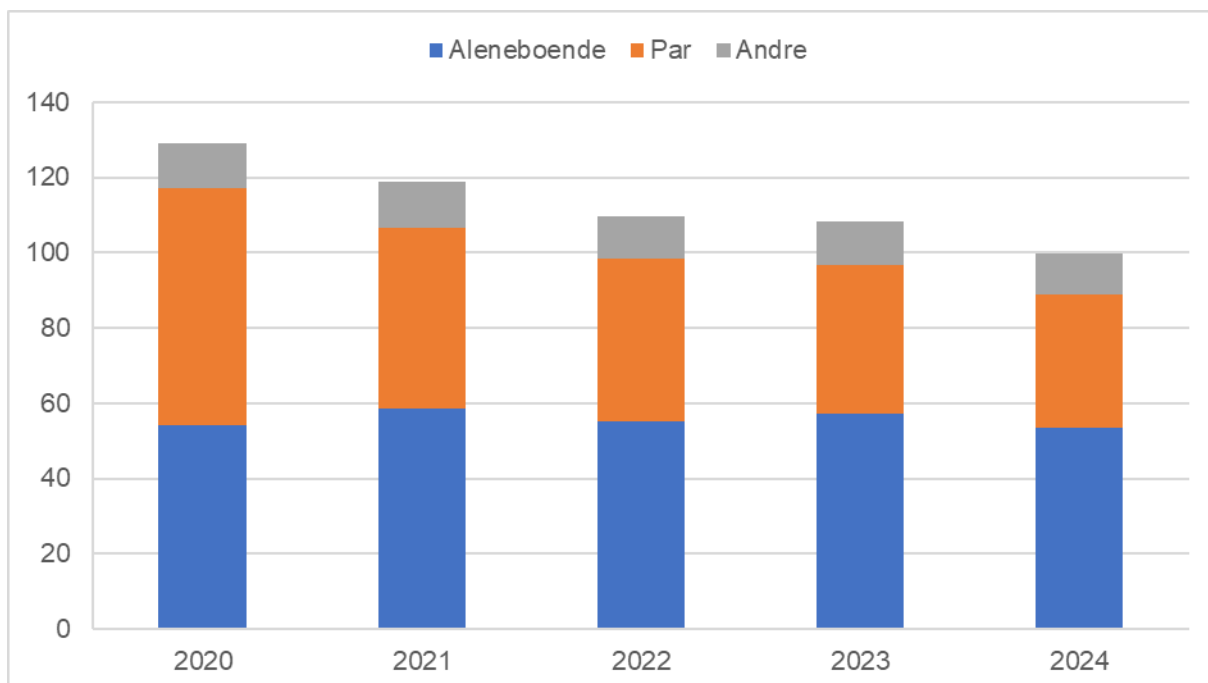
For alle de tre husholdningskategoriene har inntekt per forbruksenhet økt i perioden 2020–2024. Fra 2021 til 2022 var det en nedgang for alle tre kategorier. Nedgangen må blant annet ses i sammenheng med den høye prisveksten i 2022. I tillegg var kapitalinntektene for *Par* og *Andre* uvanlig høye i 2021. De påfølgende årene har inntekt per forbruksenhet igjen økt for alle tre kategorier. Nivået på inntekt etter skatt per forbruksenhet for aleneboende har i hele perioden vært klart lavere enn for de andre kategoriene. Selv om denne har økt i perioden relativt til de to andre kategoriene, utgjør den under 70 prosent av inntekt per forbruksenhet i de øvrige husholdningstypene. Her kan forklaringen til dels være at minstepensjonister i kategoriene *Par* og *Andre* lever sammen med personer med høyere inntekter.

Figur 7.8 Inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) for husholdninger med minstepensjonister. Gjennomsnitt. 2020–2024. Faste 2024-kroner i tusen

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 7.9 Antall husholdninger med minstepensjonister. Tusen personer. 2020–2024

Kilde: Statistisk sentralbyrå

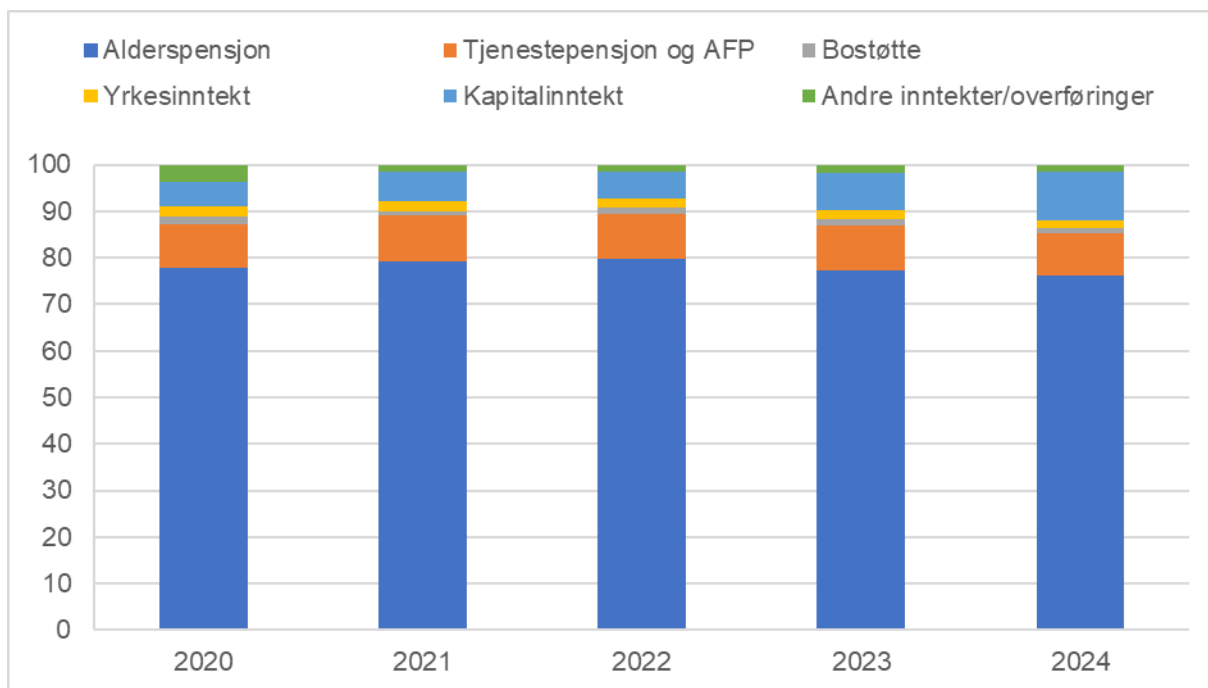
Figur 7.9 viser at det har vært en stor nedgang i antall minstepensjonister i par-husholdninger. Særlig gjaldt dette i 2021, da nedgangen i kategorien *Par* var på om lag 25 prosent sammenlignet med 2020. Dette må ses i lys av at SSB endret definisjonen av

minstepensjonister i 2021. Nedgangen førte til at samlet antall husholdninger med minstepensjonister ble redusert, på tross av en markant økning i antallet i kategorien aleneboende. Nedgangen har fortsatt de senere år, og antallet minstepensjonister i parhusholdninger i 2024 var nær halvert sammenlignet med i 2020. Utover endringen i SSBs definisjon vil innføring av ny alderspensjon ha betydning for antallet i de ulike kategoriene, jf. avsnitt 7.2. Økningen i minstenivået for enslige i 2021 og 2023 bidro også til flere enslige minstepensjonister.

Figur 7.10, figur 7.11 og figur 7.12 viser inntektssammensetningen til husholdningene med minstepensjonister for hhv. *Aleneboende*, *Par* og *Andre*.

For aleneboende utgjør alderspensjon fra folketrygden i underkant av 80 prosent av samlet inntekt og andelen har vært relativt stabil i perioden 2020–2024. Tjenestepensjoner og AFP utgjør i underkant av 10 prosent, mens bostøtte har utgjort om lag 1 til 2 prosent i perioden. Yrkesinntekt har hvert år utgjort om lag 2 prosent, mens kapitalinntekter har ligget rundt 5–8 prosent fram til 2024, hvor den utgjorde om lag 10 prosent. Den høyere andelen i 2024 må ses i sammenheng med at SSB fra samme år flyttet inntekter fra privat pensjonssparing fra «tjenestepensjoner» til kapitalinntekter, jf. merknad til figuren. Andre inntekter/overføringer utgjorde i perioden 2021–2024 nær 2 prosent, som er noe lavere enn nivået i 2020.

Figur 7.10 Husholdningenes inntektssammensetning for personer som var alderspensjonister med minste pensjonsnivå. Gjennomsnitt. 2020–2024.¹
Aleneboende

¹ Fra og med inntektsåret 2024 er inntekter fra privat pensjonssparing (IPA/IPS) flyttet fra tjenestepensjoner til kapitalinntekter.

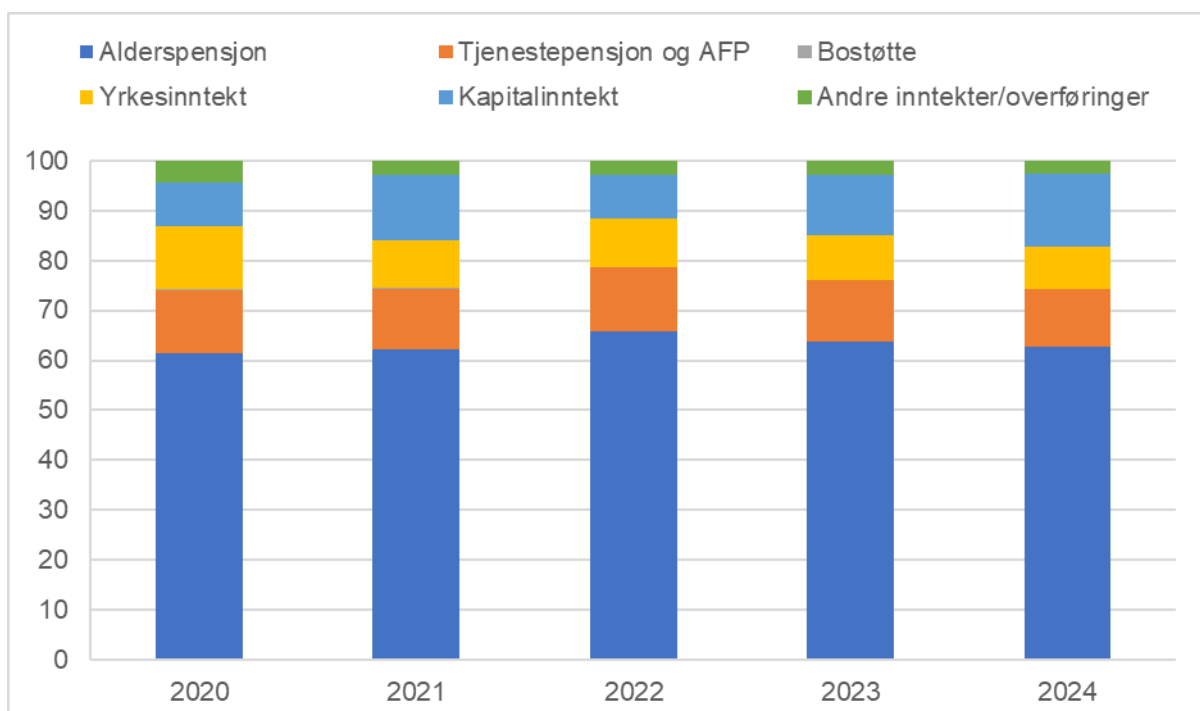
Kilde: Statistisk sentralbyrå

For par utgjør alderspensjon fra folketrygden en klart lavere andel av husholdningens inntekt enn for aleneboende. Andelen har ligget mellom 62 og 66 prosent i perioden 2020–2024. Tjenestepensjoner og AFP utgjorde mellom 11 og 13 prosent. Bostøtte utgjorde under 1 promille i perioden. Yrkesinntekt utgjorde om lag 13 prosent i 2020, men kun mellom 9 og 10 prosent de påfølgende årene. Kapitalinntekter utgjorde mellom 9 og 15 prosent i perioden. En

høyere andel kapitalinntekt i 2024, samt noe lavere andel inntekt fra tjenstepensjoner og AFP, må ses i lys av endret kategorisering av privat pensjonssparing, som omtalt over.

For kategorien *Andre* utgjorde alderspensjon fra folketrygden kun om lag 32–35 prosent av husholdningens samlede inntekt, mens yrkesinntekt lå rundt 40 prosent. Tjenstepensjoner og AFP utgjorde om lag 5 prosent, mens bostøtte utgjorde under tre promille. Også her ser endret kategorisering av privat pensjonssparing fra 2024 ut til å ha gitt en noe lavere andel inntekt fra tjenstepensjoner, og noe høyere andel kapitalinntekt. Ellers indikerer inntekts-sammensetningen for denne husholdningstypen at disse minstepensjonistene i stor grad bor i husholdninger med personer som fortsatt er yrkesaktive.

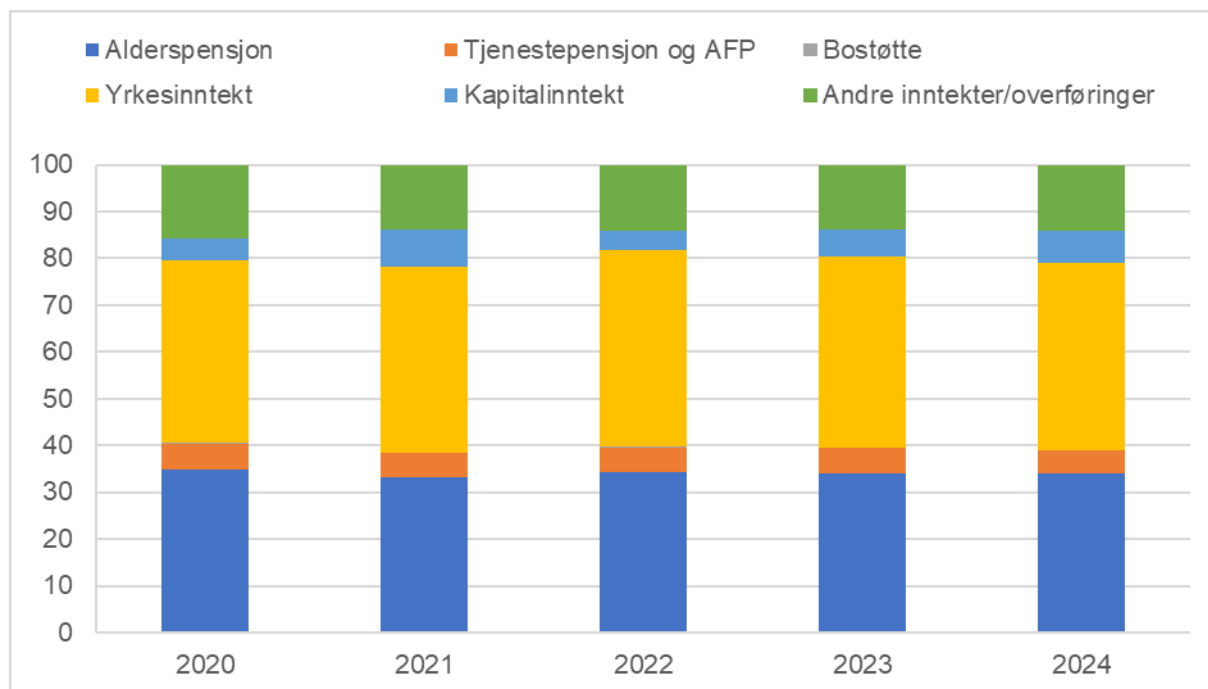
Figur 7.11 Husholdningenes inntektssammensetning for personer som var alderspensjonister med minste pensjonsnivå. Gjennomsnitt. 2020–2024.¹ Par

¹ Fra og med inntektsåret 2024 er inntekter fra privat pensjonssparing (IPA/IPS) flyttet fra tjenstepensjoner til kapitalinntekter.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 7.12 Husholdningenes inntektssammensetning for personer som var alderspensjonister med minste pensjonsnivå. Gjennomsnitt. 2020–2024.¹ Andre

¹ Fra og med inntektsåret 2024 er inntekter fra privat pensjonssparing (IPA/IPS) flyttet fra tjenestepensjoner til kapitalinntekter.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

7.7 Supplerende stønad til personer over 67 år

Personer som har fylt 67 år og har en samlet inntekt som er lavere enn garantipensjonen, kan innvilges supplerende stønad. Supplerende stønad er regulert i Lov om supplerende stønad til personar med kort botid i Noreg. Ordningen har som formål å garantere en minsteinntekt for personer som har fylt 67 år og som bor i Norge, men som har kort botid, slik at de ikke har kunnet tjene opp tilstrekkelige alderspensjonsrettigheter i folketrygden. Målgruppen for stønadsordningen er eldre innvandrere og eldre norske statsborgere som har hatt langvarige opphold i utlandet uten å ha tjent opp tilstrekkelige, eksporterbare pensjonsrettigheter der. Stønadene innvilges for en periode på ett år, og mottaker kan søke om forlengelse av stønaden for ett år av gangen.

Ordningen kan supplere eller erstatte alderspensjon fra folketrygden. Stønaden er behovsprøvd mot all inntekt fra Norge og utlandet, samt inntekten til eventuell ektefelle, samboer eller registrert partner. Stønaden blir også behovsprøvd mot formue. Full supplerende stønad tilsvarer garantipensjonsnivåene, men rundt 90 prosent mottar en redusert ytelse fordi de har andre inntekter eller formue, se tabell 7.4.

Ved utgangen av 2025 mottok 3 218 personer stønaden. Antallet stønadsmottakere har økt med 25 prosent siden 2021, som må ses i sammenheng med at stadig flere innvandrere blir eldre og pensjonister.

Tabell 7.4 Antall mottakere av supplerende stønad og andel med redusert ytelse. Ved utgangen av året. 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinner	1586	1659	1739	1819	1936
Menn	993	1044	1116	1166	1282
Totalt	2579	2703	2855	2985	3218
Andel med redusert ytelse	90,5	91,0	90,6	91,5	*

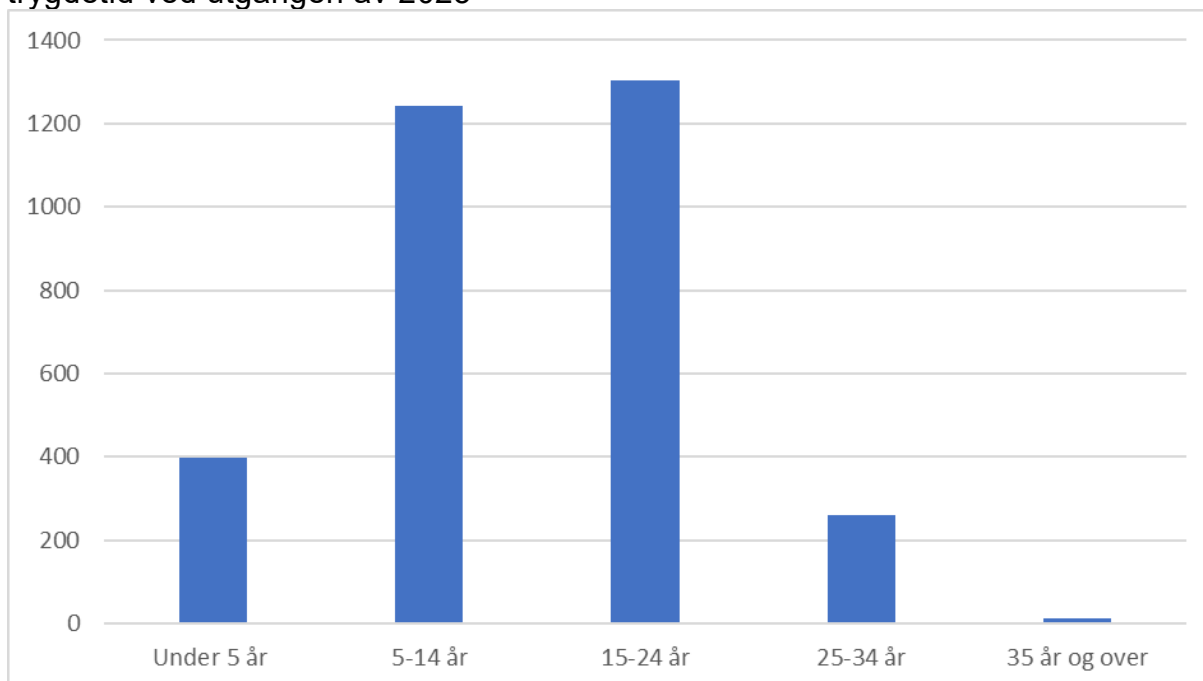
* På grunn av overgang til nytt saksbehandlingssystem er ikke tall for andel med reduserte ytelser publisert for 2025.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

For rett til alderspensjon etter gamle opptjeningsregler i kapittel 19 i folketrygdloven må man ha hatt minst fem års trygdetid. Er trygdetiden kortere enn 40 år vil grunnpensjon, tilleggspensjon og det minste pensjonsnivået man har rett på reduseres forholdsmessig. I ny alderspensjon etter kapittel 20 gjelder minstekravet på fem år kun garantipensjon, og garantipensjonsnivået vil i likhet med minste pensjonsnivå etter kapittel 19, reduseres dersom trygdetiden er kortere enn 40 år.

Mottakere av supplerende stønad til personer over 67 år som også mottok alderspensjon i 2025, vil ha alderspensjonen helt eller delvis beregnet etter reglene i kapittel 19. I figur 7.13 vises mottakere av supplerende stønad etter intervaller for opptjent trygdetid etter kapittel 19. Det framgår av figuren at de aller fleste mottakere av supplerende stønad også mottar alderspensjon fra folketrygden. Om lag 90 prosent har kortere trygdetid enn 25 år.

Figur 7.13 Mottakere av supplerende stønad til personer 67 år og eldre. Etter trygdetid ved utgangen av 2025

Merknad: Figuren viser trygdetid ved beregning av alderspensjon etter reglene i kapittel 19 i folketrygdloven.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 7.5 viser gjennomsnittlig trygdetid de siste fem årene for mottakere av supplerende stønad til personer over 67 år. Tabellen viser relativt små forskjeller i gjennomsnittlig trygdetid mellom kjønn, men kvinner har opptjent noe lenger trygdetid enn menn. I 2025 var gjennomsnittlig trygdetid 15,7 år totalt, mens den var 16,1 år for kvinner og 15,2 år for menn. Figur 7.13 illustrerer imidlertid at det bak gjennomsnittet ligger betydelig variasjon i opptjent trygdetid.

Tabell 7.5 Gjennomsnittlig trygdetid for mottakere av supplerende stønad 67 år og eldre etter kjønn. Ved utgangen av året. 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinner	15,4	15,5	15,8	16,0	16,1
Menn	14,6	15,0	15,2	15,1	15,2
Totalt	15,1	15,3	15,6	15,6	15,7

Merknad: Figuren viser trygdetid ved beregning av alderspensjon etter reglene i kapittel 19 i folketrygdloven.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Kilder

- Andersen, A. G. & Hernæs, Ø. M. (2025). Sykepengemottak blant eldre arbeidstakere i Norge 1993–2019. *Søkelys på arbeidslivet*, 42(3). 1–26.
- Bratberg, E., Holmås, T. H. & Thøgersen, Ø. (2000). *Assessing the effects of early retirement programs* (Discussion Paper 4/2000). Norges Handelshøyskole.
- Bratsberg, B., Fevang, E. og Røed, K. (2013). Job loss and disability insurance. *Labour Economics*, 24.
- Haga, O. & Lien, O. C. (2017). Utviklinga i pensjonering og sysselsetjing blant seniorar. *Arbeid og velferd*, 2017(2). 139-152.
- Halvorsen, E., Kruse, H. og Myhre, A. (2025). *Hvordan definere «minstepensjonist» i ny folketrygd?* SSB-rapport 2025:27. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Jacobsen, O. (2018). AFP i privat sektor – endringer i mottak av arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. *Arbeid og velferd*, 2018(1), 35-44.
- Kalstø, Å. M. & Delalic, L. (2026). *Flere mottar helserelaterte ytelser etter pandemien*. Nav-notat 2026-1.
- Kann, I. C., Yin, J. & Kristoffersen, P. (2016). Arbeidsavklaringspenger – utviklingen i hvem som kommer inn. *Arbeid og velferd*, 2016(2). 2/2016. 63–76.
- Lande, S. (2019). Færre får innvilget arbeidsavklaringspenger med nytt regelverk. *Arbeid og velferd*, 2019(2). 83–106.
- Lima, I. A. Å. (2016). Hvordan har økt ledighet påvirket bruken av helseytelser og økonomisk sosialhjelp? *Arbeid og velferd*, 2016(3). 131–150.
- Meld. St. 6 (2023–2024). *Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil*
- Nergaard, K., Midtsundstad T. (2025). AFP i privat sektor. *Fafo-notat 2025:4*.
- NHO og LO. (2017). *Evaluering av AFP i privat sektor* (Rapport fra arbeidet, 7.desember 2017).
- NHO og LO. (2021). *Utredning av en mulig reformert AFP-ordning i privat sektor* (Hovedrapport, Mai 2021).
- Prop. 87 L (2018–2019). *Endringer i lov om Statens pensjonskasse, samordningsloven og enkelte andre lover (ny tjenstepensjon for ansatt i offentlig sektor)*. Arbeids- og sosialdepartementet.
- Prop. 40 L (2018–2019). *Endringer i innskuddspensjonsloven mv. (egen pensjonskonto)*. Finansdepartementet.
- Prop. 223 L (2020–2021). *Endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter)*. Finansdepartementet.

Protokoll Tariffoppgjøret 2018 mellom Landsorganisasjonen i Norge og Næringslivets Hovedorganisasjon 8.4.2018 (<https://www.riksmekleren.no/dv-cms/resources/2018-003-motebokogforslag-1.pdf>).

Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv. (2024). Norsk seniorpolitisk barometer.

Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv. (2025). Norsk seniorpolitisk barometer.

Vedlegg 1 Arbeidsgruppens sammensetning og arbeid

Arbeidsgruppen hadde i 2025/2026 følgende sammensetning:

Dag Holen, Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Silje Aslaksen, Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Arne Magnus Christensen, Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Remy Edseth, Finansdepartementet
Ragnar Ihle Bøhn, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet
Ragnar Bøe Elgsaas, Landsorganisasjonen i Norge
Kristin Juliussen (fram til 31.12.2025), Arbeidsgiverforeningen Spekter
Astrid Driva Rødsand (fra og med 2026), Arbeidsgiverforeningen Spekter
Lars E. Haartveit, Hovedorganisasjonen Virke
Alexander Henriksen, KS
Tom Erik Aabø, Akademikerne
Atle Fremming Bjørnstad, Arbeids- og velferdsdirektoratet
Kristin Diserud Mildal, Næringslivets Hovedorganisasjon
Erik Orskaug, Unio
Ørnulf Kastet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
Njål Stensland, Statsministerens kontor

Det er avholdt to møte i arbeidsgruppen etter at forårets rapport ble ferdigstilt

2. april 2025, med følgende agenda:

1. Informasjon om pågående pensjonsprosesser i departementet
2. Om rapport fra Pensjonspolitisk arbeidsgruppe 2025
3. Behov for revidert mandat for Pensjonspolitisk arbeidsgruppe
- 4.

10. desember 2025, med følgende agenda

1. Aktuelle pensjonssaker i AID
2. Hvordan følge «minstepensjonister» framover?
3. Neste års rapport
4. Eventuelt

Vedlegg 2 Pensjonspolitisk arbeidsgruppe – bakgrunn og mandat

I tariffoppgjøret 2008 ble det i alle protokollene fra Riksmeglingsmannen tatt inn et punkt om «Evaluering og pensjonsråd». I protokollen i offentlig sektor heter det at:

«Evaluering og pensjonsråd

Det er et hovedsiktemål at pensjonsreformen skal medvirke til lengre yrkesløp i takt med at levealderen øker. Dette krever et bærekraftig arbeidsliv. Det er viktig at levealdersjusteringen ikke forsterker sosiale skjevheter som er knyttet til systematiske forskjeller i levealder mellom ulike grupper i befolkningen.

Det vil ta tid å få alle elementer på plass og se virkningen av nytt, samlet pensjonssystem. Blant annet vil nytt opptjeningsystem først være fullt innfasert i 2025. Det vil også være usikkerhet knyttet til blant annet befolkningsutvikling og den alminnelige økonomiske situasjonen.

I brev fra statsministeren til Riksmeglingsmannen av 2. april heter det at Regjeringen vil sørge for en fortløpende evaluering av pensjonsreformen for å kunne vurdere om reformen virker etter hensikten. Regjeringen vil opprette et arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd, hvor opplegget for og resultatene av evalueringen kan gjennomgås.

Senest i 2017 skal partene, med assistanse fra pensjonsrådet, evaluere overgangen til ny AFP og vurdere behovet for endring av ytelsenes størrelse.»

Pensjonspolitisk arbeidsgruppe ble etablert som en undergruppe til Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd i 2009. Gruppen ble gitt følgende mandat:

«I statsministerens brev av 2. april 2008 til Riksmeglingsmannen i forbindelse med lønnsoppgjøret i privat sektor 2008 framgår det at Regjeringen vil sørge for en fortløpende evaluering av pensjonsreformen for å kunne vurdere om reformen virker etter hensikten, og at det i dette arbeidet er ønskelig med løpende kontakt med partene i arbeidslivet. Regjeringen har derfor etablert et Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd. Underlagt rådet opprettes en egen arbeidsgruppe for pensjonspolitiske spørsmål.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet tar sikte på å starte opp en forskningsbasert evaluering av pensjonsreformen fra 2011. Arbeidsgruppen inviteres til å gjennomgå opplegget for evalueringen og til å komme med innspill til dette. Arbeidsgruppen skal også gjennomgå resultatene fra dette arbeidet etter hvert som det foreligger.

Innføring av fleksibel alderspensjon og muligheten for å kombinere arbeidsinntekt og pensjon uten avkorting fra 2011 legger til rette for individuell tilpasning mellom arbeid og pensjon. Arbeidsgruppen skal kartlegge hvor mange som har rett til pensjonsuttak før 67 år, og hvordan dette utvikler seg over tid. Videre skal arbeidsgruppen analysere tilpasninger til fleksibel alderspensjon, det vil si endringer i yrkesaktivitet og uttak av pensjon. Det bør videre kartlegges hvordan uttak av pensjon påvirkes av konjunkturedringer i arbeidsmarkedet.

Levealdersjustering er et bærende element i pensjonsreformen og innebærer at en må arbeide noe lenger for samme pensjon når levealderen i befolkningen øker. Arbeidsgruppen skal analysere hvordan utviklingen i levealderen i befolkningen påvirker overgangen mellom arbeid og pensjon. Arbeidsgruppen skal videre kartlegge utviklingen i forventet levealder for ulike grupper i befolkningen, og i hvilken grad dette påvirker yrkesaktivitet og uttak av pensjon.

Forhold i arbeidsmarkedet vil ha betydning for den enkeltes mulige og faktiske tilpasning. Dette gjelder blant annet arbeidsgiveres vilje til å ansette og beholde eldre arbeidstakere, og

til å tilrettelegge arbeidssituasjonen for eldre arbeidstakere, herunder fleksible arbeidstidsordninger. Arbeidsmiljøet vil også spille inn. Arbeidsgruppen skal analysere forhold på etterspørselssiden i arbeidsmarkedet som kan fremme eller være til hinder for at de som ønsker det får fortsette i arbeidslivet. Dette må sees i sammenheng med intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen), hvor et av delmålene er å øke den gjennomsnittlige avgangsalderen fra arbeidslivet og hindre «utstøting» og diskriminering av eldre arbeidstakere.

For den enkelte vil samlet pensjon fra ulike pensjonsordninger som folketrygdens alderspensjon og supplerende ordninger som AFP og tjenstepensjon være avgjørende for inntekten som pensjonist og når den enkelte velger å ta ut pensjon. De supplerende pensjonsordningene er ulikt utformet og kan påvirke yrkesaktivitet og uttak av pensjon ulikt. Dette har også betydning for mobiliteten i arbeidsmarkedet, særlig mellom offentlig og privat sektor. Arbeidsgruppen skal derfor i sitt arbeid ta utgangspunkt i det samlede pensjonssystemet.

Arbeidsgruppen skal kartlegge endringer i pensjonsuttak i relasjon til folketrygdens øvrige stønadsordninger og analysere inntektsutviklingen blant pensjonister og yrkesaktive.

Arbeidsgruppen skal gi årlige rapporter med beskrivelse og analyse av utviklingstrekk innen pensjon og arbeidsliv til Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd.»

Vedlegg 3 Statistikk

Statistikk til kapittel 1

Tabell A.1 Antall mottakere av alderspensjon (gjennomsnitt per måned) og utgifter til alderspensjon i milliarder kroner. 2014–2025

	Antall mottakere av alderspensjon i alt	Antall mottakere av alderspensjon 62–66 år	Løpende utgifter
2014	821 536	76 882	179,2
2015	855 099	86 211	190,6
2016	882 814	90 411	201,7
2017	906 747	92 048	211,2
2018	928 239	92 456	221,1
2019	948 838	91 745	232,1
2020	971 707	90 819	241,3
2021	993 081	88 867	256,9
2022	1 010 592	85 813	272,4
2023	1 029 990	83 520	296,9
2024	1 051 404	81 450	316,2
2025	1 074 177	81 294	334,2

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.2 Andel kvinner som tar ut alderspensjon av de som oppfyller vilkårene, 2021–2025. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	19	17	17	16	20
63	26	25	23	22	22
64	34	31	30	29	29
65	43	41	38	39	37
66	49	48	47	45	45
Totalt	33	31	30	29	29

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.3 Andel menn som tar ut alderspensjon av de som oppfyller vilkårene, 2021–2025. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	40	35	34	32	32
63	49	45	42	40	38
64	57	53	50	47	45
65	65	61	58	56	53
66	71	68	65	63	61
Totalt	56	52	49	47	45

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.4 Andel kvinner og menn som tar ut alderspensjon av de som oppfyller vilkårene, 2020–2024. Prosent

Alder	2021	2022	2023	2024	2025
62	31	27	27	25	26
63	39	36	34	32	31
64	47	44	42	39	38
65	57	53	50	49	47
66	62	60	58	56	54
Totalt	47	43	41	39	38

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.5 Anslag for antall og andel som i desember 2025 ikke oppfylte vilkår for uttak av 100 prosent alderspensjon, etter sektor

Sektor	Antall	Andel, prosent
Privat sektor uten AFP	8 097	30,7
Privat sektor med AFP	1 517	5,7
Offentlig sektor, født 1963 eller senere	648	2,5
Selvstendig næringsdrivende	2 324	8,8
Uten registrert arbeid	13 807	52,3
Sum	26 393	100,0

Tabellen omfatter aldersgruppen fra 62 år og 1 måned til 67 år og 0 måneder. Personer i offentlig sektor født i 1962 og tidligere er ikke medregnet her fordi de antas å ha rett til offentlig AFP i stedet.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.6 Anslag for antall og andel som i desember 2025 ikke oppfylte vilkår for uttak av 100 prosent alderspensjon, etter næring*

Næring	Antall	Andel i prosent
Varehandel; reparasjon av motorvogner	1 889	18
Eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting	1 513	15
Helse- og sosialtjenester	1 458	14
Industri	1 364	13
Bygge- og anleggsvirksomhet	906	9
Transport og lagring	817	8
Overnattings- og serveringsvirksomhet	807	8
Personlig tjenesteyting	551	5
Jordbruk, skogbruk og fiske	308	3
Undervisning	265	3
Informasjon og kommunikasjon	166	2
Bergverksdrift og utvinning	64	1
Elektrisitet, vann og renovasjon	53	1
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	33	0
Andre næringer / ukjent næring	68	1
Sum	10 262	100

* Personer som er registrert med arbeid i privat sektor, samt personer født 1963 eller senere med arbeid i offentlig sektor, er med i tabellen.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell A.7 Anslag for antall som i desember 2025 ikke oppfylte vilkår for uttak av 100 prosent alderspensjon, etter yrke*

Yrke	Antall	Andel i prosent
Salgs- og serviceyrker	2 365	23,0
Håndverkere	1 567	15,3
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.	1 519	14,8
Renholdere, hjelpearbeidere mv.	1 121	10,9
Kontoryrker	892	8,7
Høyskoleyrker	791	7,7
Ledere	783	7,6
Akademiske yrker	730	7,1
Andre yrker eller ukjent yrke	494	4,8
Sum	10 262	100

* Personer som var registrert med arbeid i privat sektor, samt personer født 1963 og senere med arbeid i offentlig sektor er med i tabellen.

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Statistikk til kapittel 4

Tabell B.1 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP.¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	100 078	101 357	101 953	101 332	100 422
Folketrygdberegnet AFP	312 826	309 299	311 497	309 874	305 890
Tjenestepensjonsberegnet AFP	469 795	477 838	473 662	468 506	437 114
Særalderspensjon (til 67 år)	207 397	207 834	216 159	161 105	134 493
Uførepensjon fra 62 år ²	65 653	62 756	61 188	60 493	56 085
Etterlattepensjon fra 62 år	76 029	75 481	79 070	77 551	71 546
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 333
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	52 336
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 758
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	100 322	101 895	102 569	101 612	100 644
Folketrygdberegnet AFP	396 426	398 409	443 087	421 513	358 901
Tjenestepensjonsberegnet AFP	523 490	507 628	505 169	505 239	491 549
Særalderspensjon (til 67 år)	232 642	226 979	228 433	182 857	151 625
Uførepensjon fra 62 år ²	96 999	90 180	86 256	85 364	81 492
Etterlattepensjon fra 62 år	76 045	75 497	79 070	77 551	71 546
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 333
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	52 336
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 758
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell B.2 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP. ¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	81 468	80 886	81 260	79 685	78 542
Folketrygdberegnet AFP	331 487	327 977	333 270	328 925	325 528
Tjenestepensjonsberegnet AFP	460 614	460 773	455 414	474 466	417 311
Særalderspensjon (til 67 år)	91 037	86 873	95 067	68 480	68 041
Uførepensjon fra 62 år ²	53 457	51 046	49 321	47 924	43 735
Etterlattepensjon fra 62 år	39 176	40 853	42 661	42 465	41 004
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 117
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	34 318
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 878
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	81 565	80 969	81 415	79 991	78 669
Folketrygdberegnet AFP	373 750	372 447	383 358	372 518	359 922
Tjenestepensjonsberegnet AFP	500 371	499 896	494 889	493 411	481 408
Særalderspensjon (til 67 år)	106 839	91 746	105 200	71 891	72 395
Uførepensjon fra 62 år ²	60 597	55 334	51 036	50 142	48 777
Etterlattepensjon fra 62 år	39 176	40 853	42 661	42 465	41 004
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 117
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	34 318
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	53 878
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell B.3 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	404 312	406 536	410 082	414 266	414 433
Folketrygdberegnet AFP	403 765	382 980	363 574	319 649	302 174
Tjenestepensjonsberegnet AFP	849 437	879 233	885 446	882 278	874 105
Uførepensjon fra 62 år ²	364 225	363 788	346 269	353 223	335 215
Etterlattepensjon fra 62 år	253 410	249 997	254 531	251 096	214 641
Påslagspensjon	–	–	–	–	46 074
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	238 653
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	61 377
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	406 268	408 841	413 235	415 982	416 921
Folketrygdberegnet AFP	610 022	612 608	697 710	539 162	437 358
Tjenestepensjonsberegnet AFP	939 954	937 737	952 113	932 140	944 061
Uførepensjon fra 62 år ²	505 300	529 644	540 717	496 551	480 850
Etterlattepensjon fra 62 år	253 410	249 997	254 531	251 096	214 641
Påslagspensjon	–	–	–	–	46 074
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	238 653
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	61 377
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell B.4 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP. ¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	435 117	434 308	445 249	439 182	437 679
Folketrygdberegnet AFP	476 735	411 236	386 906	288 772	293 415
Tjenestepensjonsberegnet AFP	1 001 212	1 016 340	1 016 652	1 009 248	999 348
Uførepensjon fra 62 år ²	350 840	355 172	323 412	335 367	334 084
Etterlattepensjon fra 62 år	243 134	240 649	246 695	244 578	196 955
Påslagspensjon	–	–	–	–	51 218
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	254 244
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	63 204
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	435 571	435 240	446 688	440 114	438 674
Folketrygdberegnet AFP	538 137	531 781	537 371	509 550	509 112
Tjenestepensjonsberegnet AFP	1 029 198	1 019 978	1 034 603	1 011 930	1 015 093
Uførepensjon fra 62 år ²	492 563	494 616	521 734	500 878	495 872
Etterlattepensjon fra 62 år	243 134	240 649	246 695	244 578	196 955
Påslagspensjon	–	–	–	–	51 218
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	254 244
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	63 204
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	0

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell B.5 Gjennomsnittlig utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Fellesordningen for statlige helseforetak i KLP. ¹ 2025-kroner (deflatert med G)

Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	91 955	92 542	91 503	92 043	91 323
Folketrygdberegnet AFP	304 048	304 251	306 716	299 831	292 536
Tjenestepensjonsberegnet AFP	419 083	424 790	427 221	420 529	428 753
Særalderspensjon (til 67 år)	261 360	265 148	275 580	262 066	269 643
Uførepensjon fra 62 år ²	70 259	69 023	69 490	67 568	60 408
Etterlattepensjon fra 62 år	69 250	67 993	69 590	67 353	66 826
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 190
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	43 159
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	52 357
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 638
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	92 231	93 113	92 306	92 397	91 686
Folketrygdberegnet AFP	434 949	442 162	447 602	416 977	360 671
Tjenestepensjonsberegnet AFP	469 584	468 905	475 317	470 347	466 411
Særalderspensjon (til 67 år)	277 147	282 016	289 831	277 293	283 321
Uførepensjon fra 62 år ²	114 606	111 672	112 255	107 440	92 885
Etterlattepensjon fra 62 år	69 298	68 017	69 631	67 393	66 826
Påslagspensjon	–	–	–	–	11 190
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	43 159
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	52 357
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 638

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Tabell B.6 Median utbetalt pensjon, ukorrigert og korrigert for uttaksgrad for årene 2021–2025. Fellesordningen for statlige helseforetak i KLP. ¹ 2025-kroner (deflatert med G)

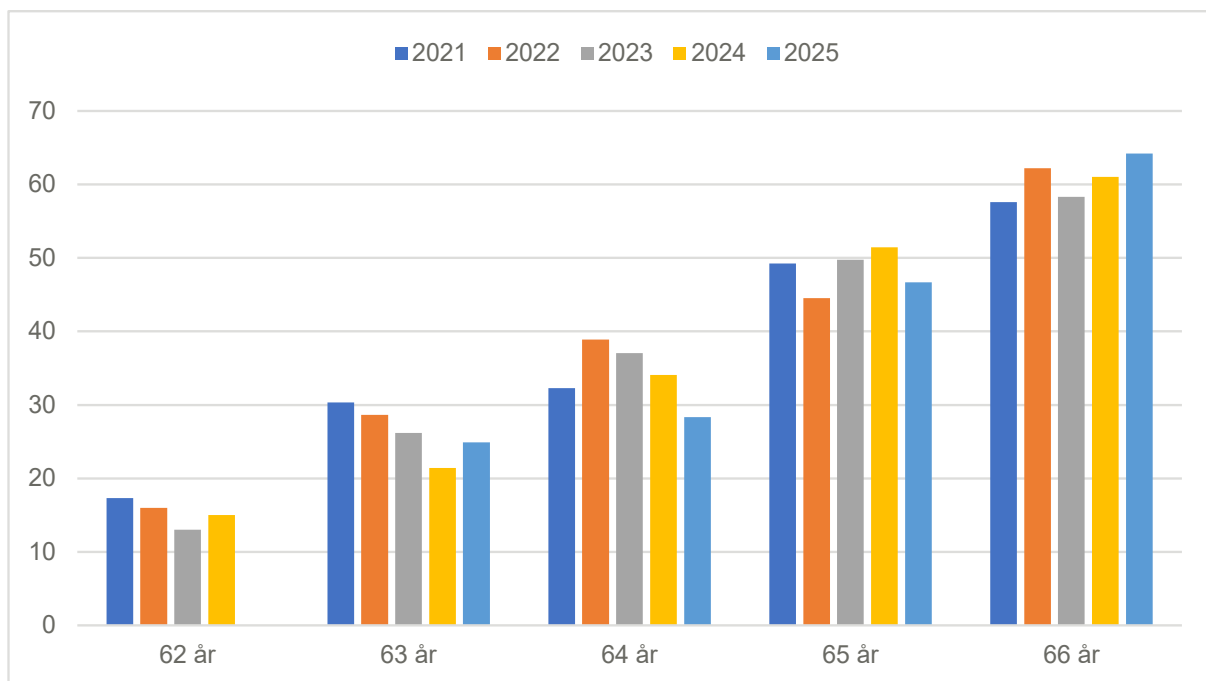
Ukorrigert	2021	2022	2023	2024	2025
Alderspensjon fra 67 år	86 225	85 534	85 372	84 348	83 003
Folketrygdberegnet AFP	327 732	326 232	330 960	321 913	316 142
Tjenestepensjonsberegnet AFP	413 662	422 816	425 060	405 598	410 629
Særalderspensjon (til 67 år)	296 182	309 766	333 156	308 976	320 284
Uførepensjon fra 62 år ²	54 320	52 878	52 167	50 525	47 274
Etterlattepensjon fra 62 år	42 372	41 730	43 246	42 879	44 807
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 193
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	28 632
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	51 317
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 232
Korrigert for uttaksgrad					
Alderspensjon fra 67 år	86 353	85 748	85 568	84 429	83 126
Folketrygdberegnet AFP	377 625	374 821	381 106	374 621	363 015
Tjenestepensjonsberegnet AFP	459 433	449 704	455 677	443 540	445 728
Særalderspensjon (til 67 år)	327 396	331 648	351 079	342 040	343 112
Uførepensjon fra 62 år ²	73 134	66 515	55 228	53 688	49 621
Etterlattepensjon fra 62 år	42 409	41 732	43 246	42 879	44 807
Påslagspensjon	–	–	–	–	9 193
Oppsatt bruttopensjon	–	–	–	–	28 632
Ny offentlig AFP	–	–	–	–	51 317
Betinget tjenestepensjon	–	–	–	–	3 232

¹ Oppsatte pensjoner og refusjonspensjoner inngår ikke

² Oppsatte beløp for uføre korrigeres løpende basert på inntektsopplysninger. Dette gir noe upresise beløp.

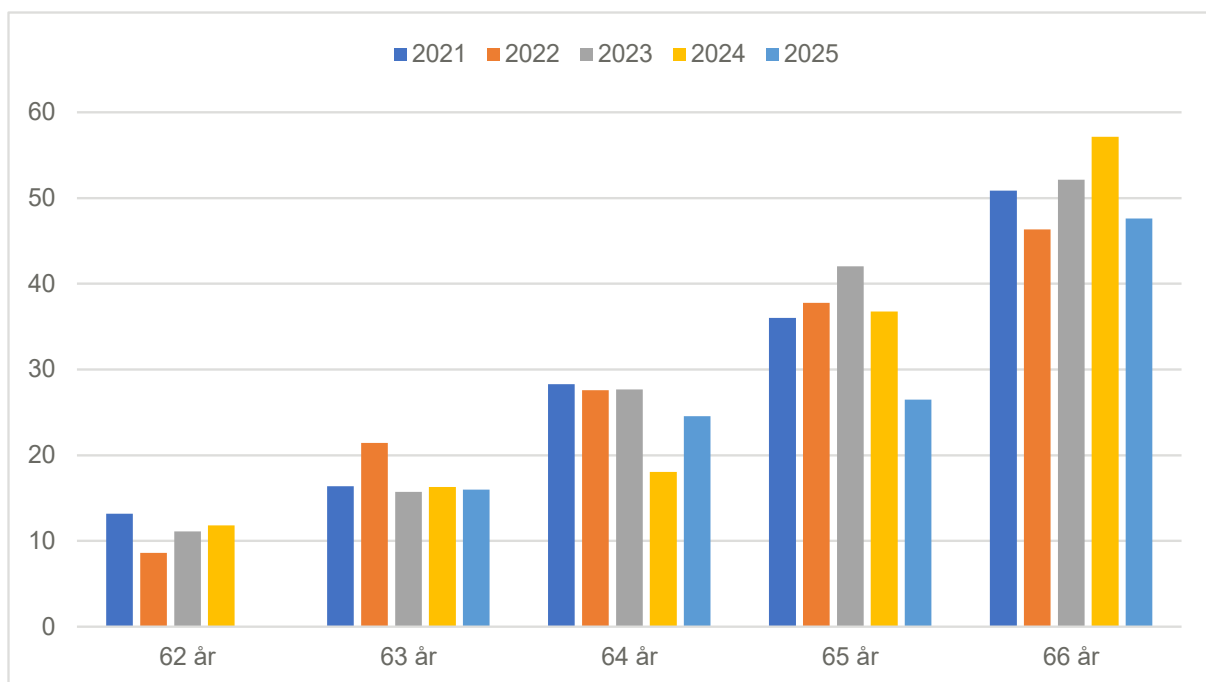
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.1 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP. Kvinner. Prosent

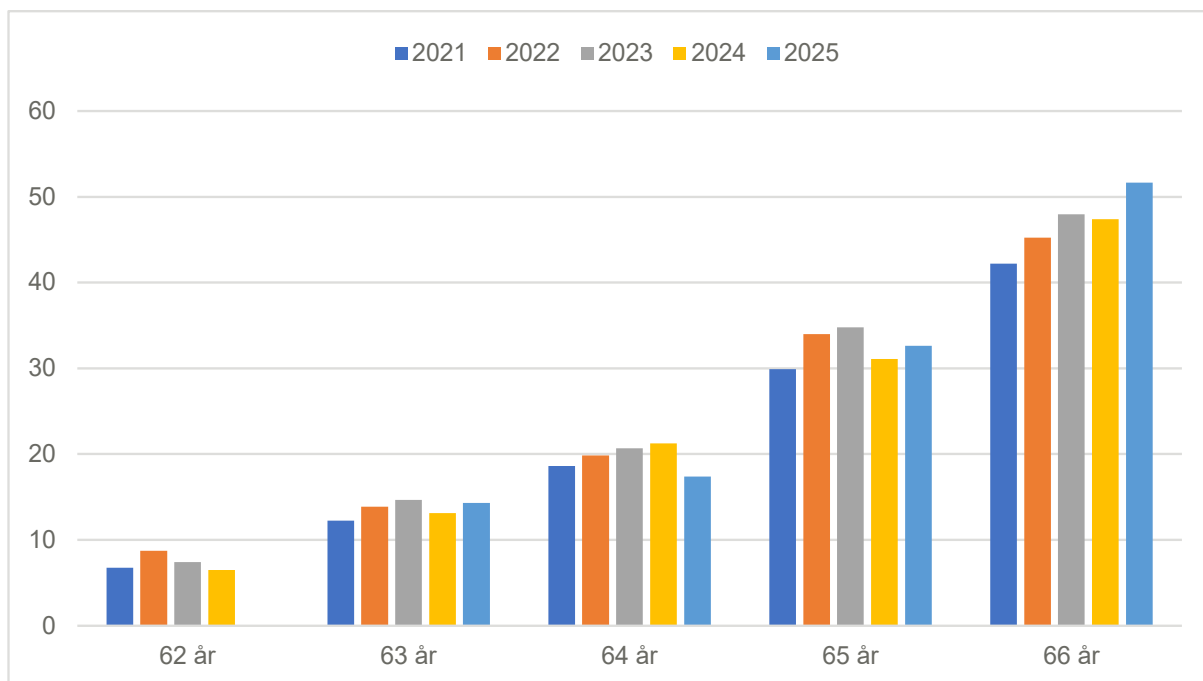
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.2 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP. Menn. Prosent

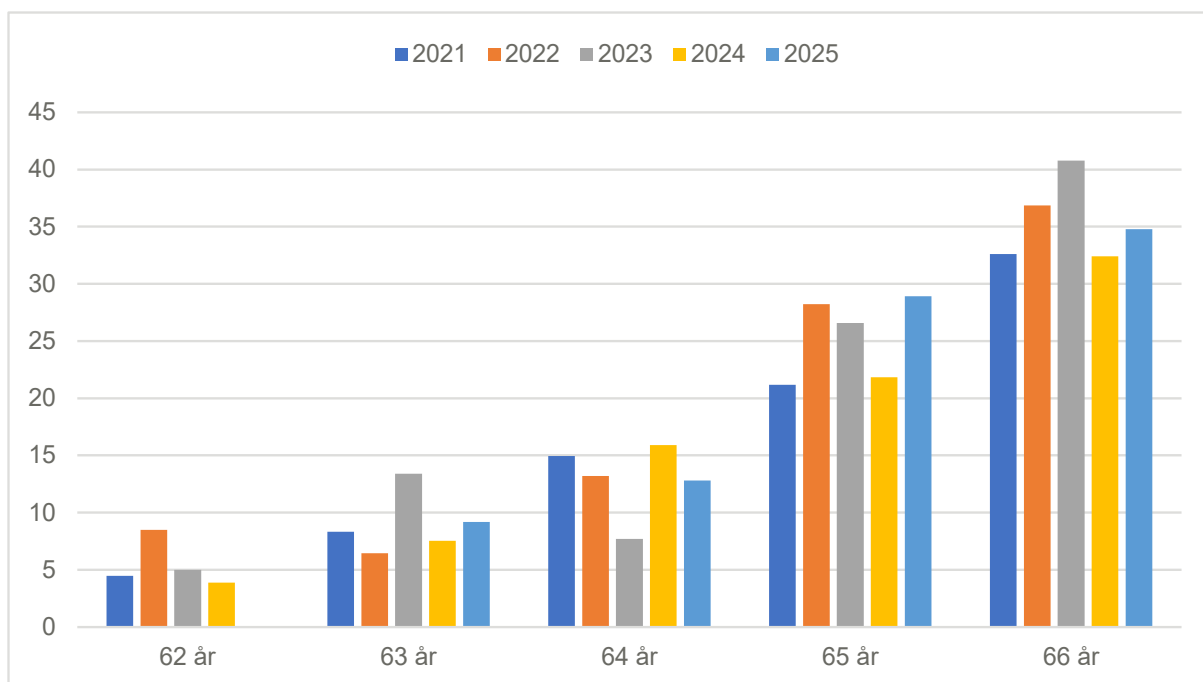
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.3 Uttaksandeler for AFP i Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. Kvinner. Prosent

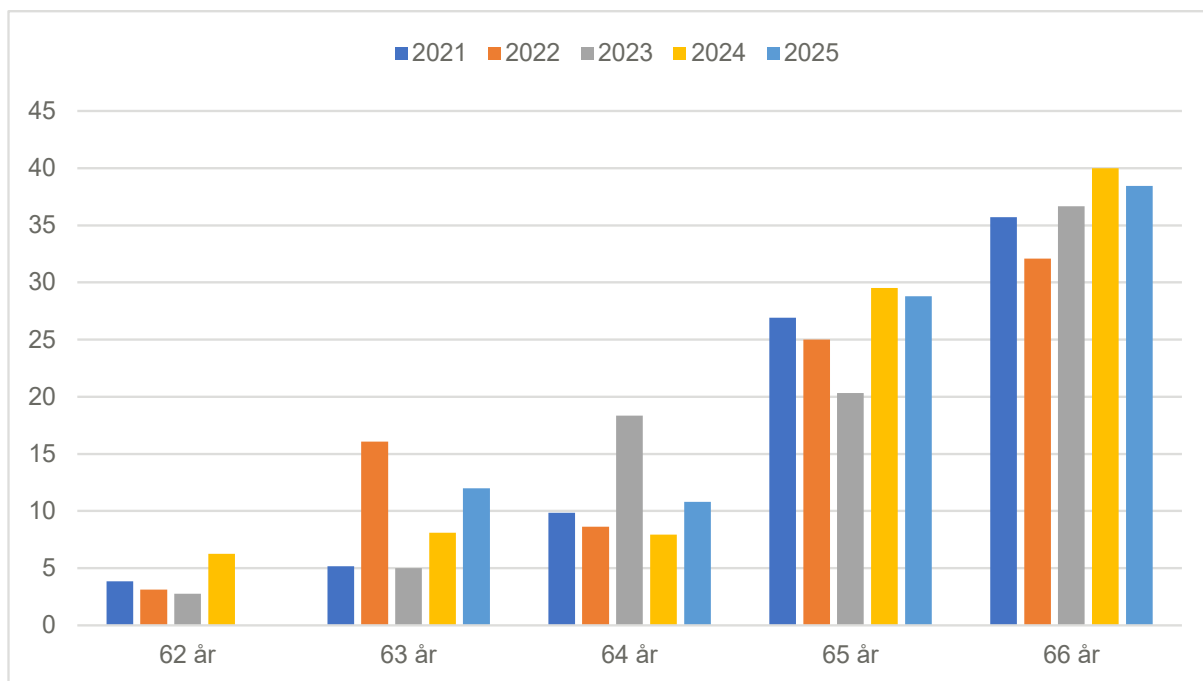
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.4 Uttaksandeler for AFP i Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. Menn. Prosent

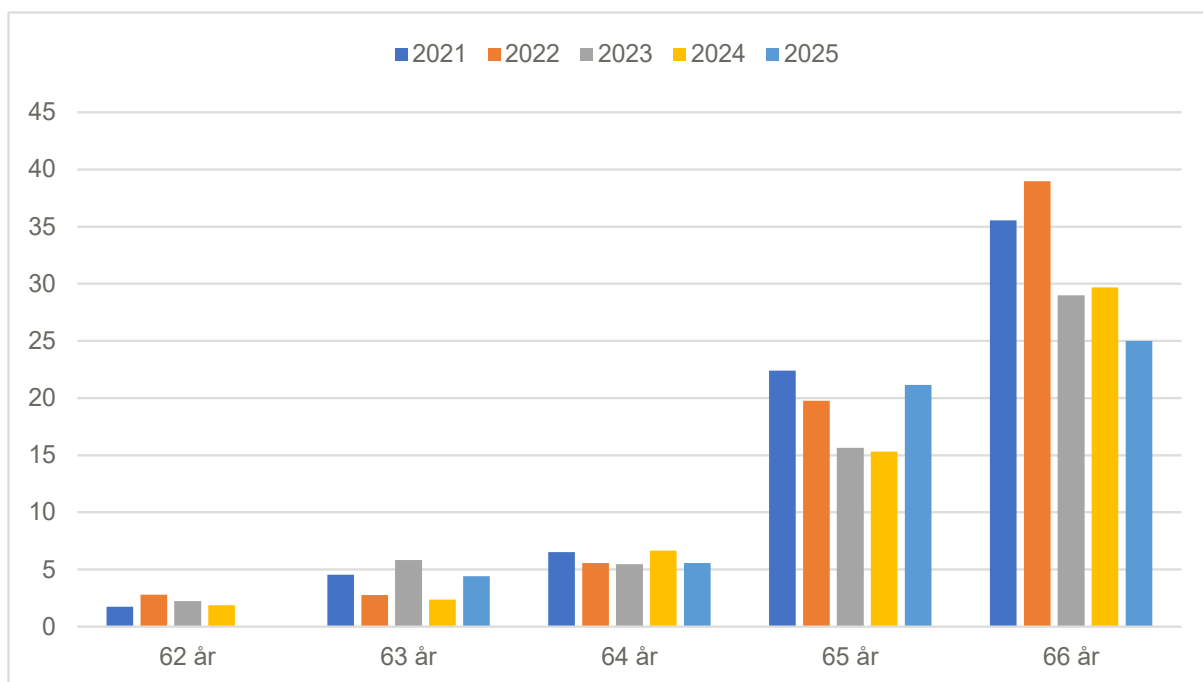
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.5 Uttaksandeler for AFP i Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP. Kvinner. Prosent

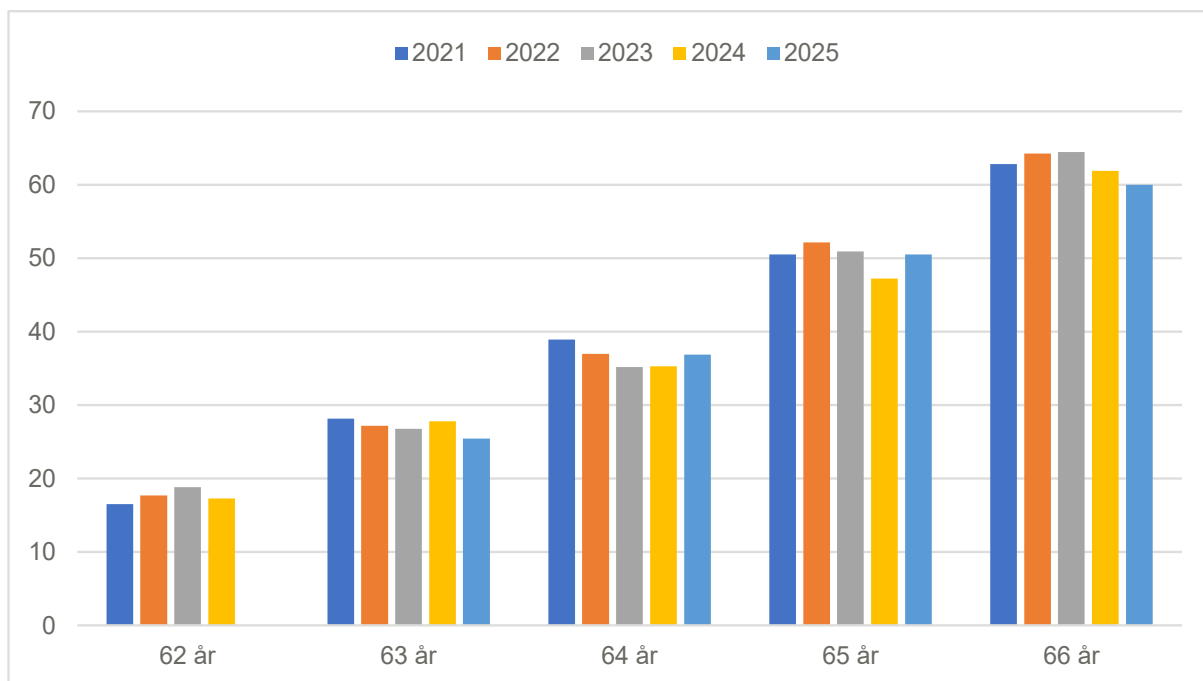
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.6 Uttaksandeler for AFP i Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP. Menn. Prosent

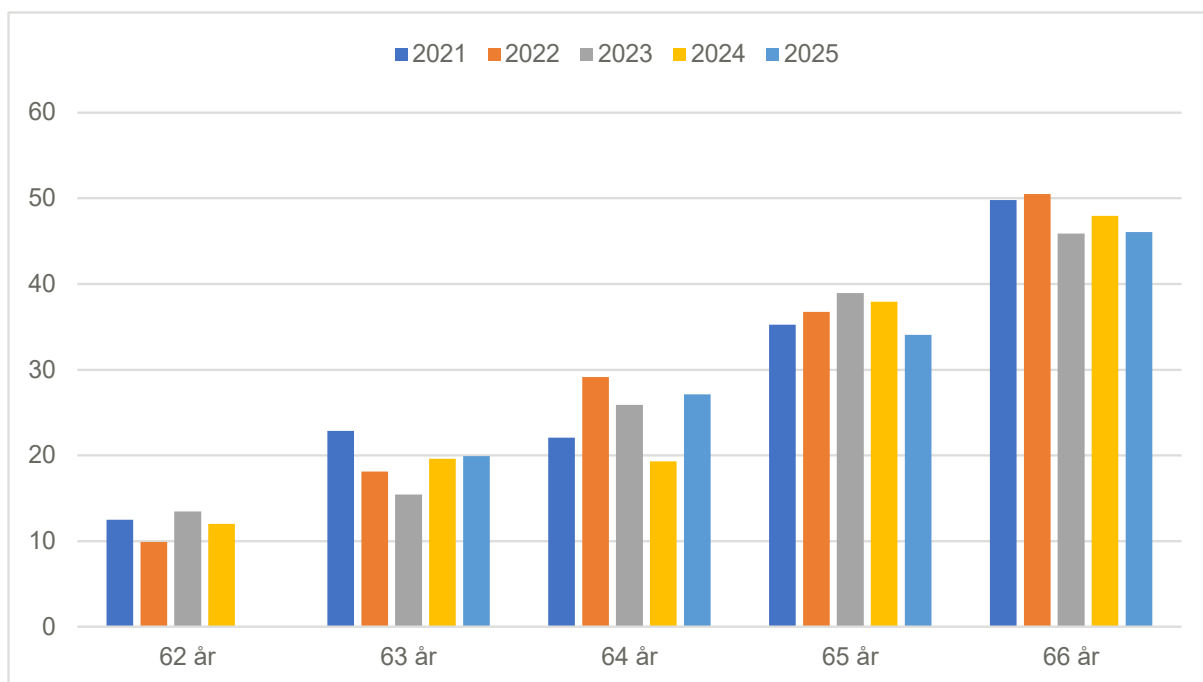
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.7 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for statlige helseforetak i KLP. Kvinner. Prosent

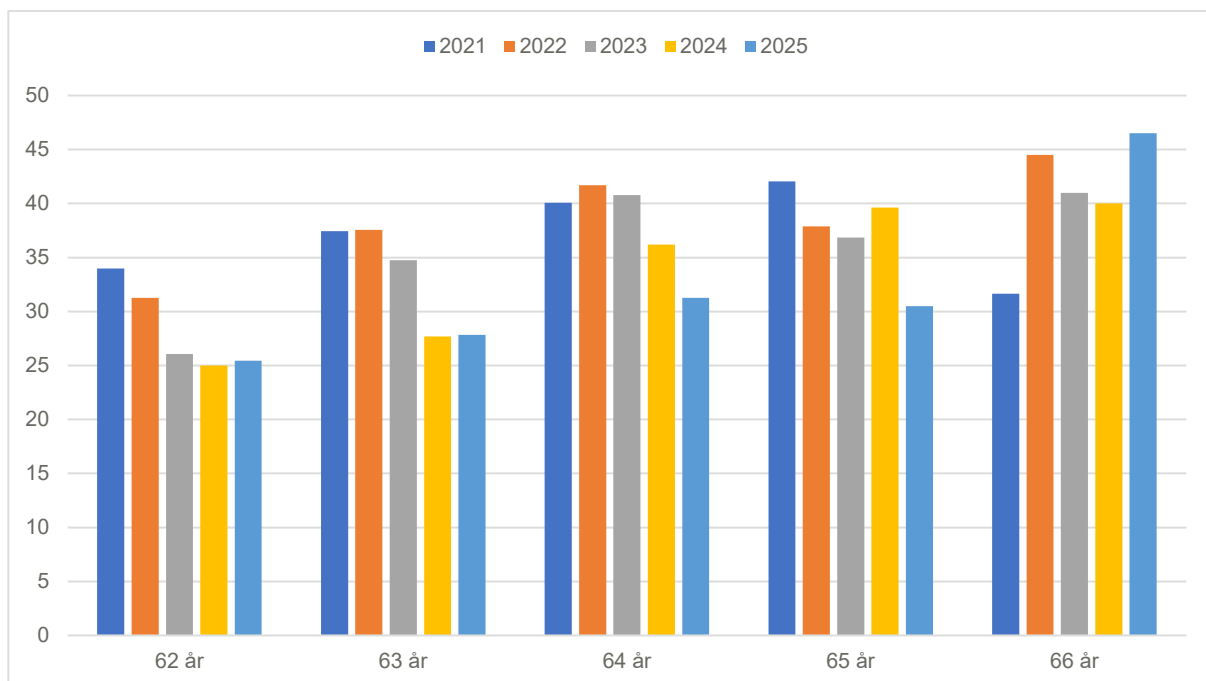
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.8 Uttaksandeler for AFP i Fellesordningen for statlige helseforetak i KLP. Menn. Prosent

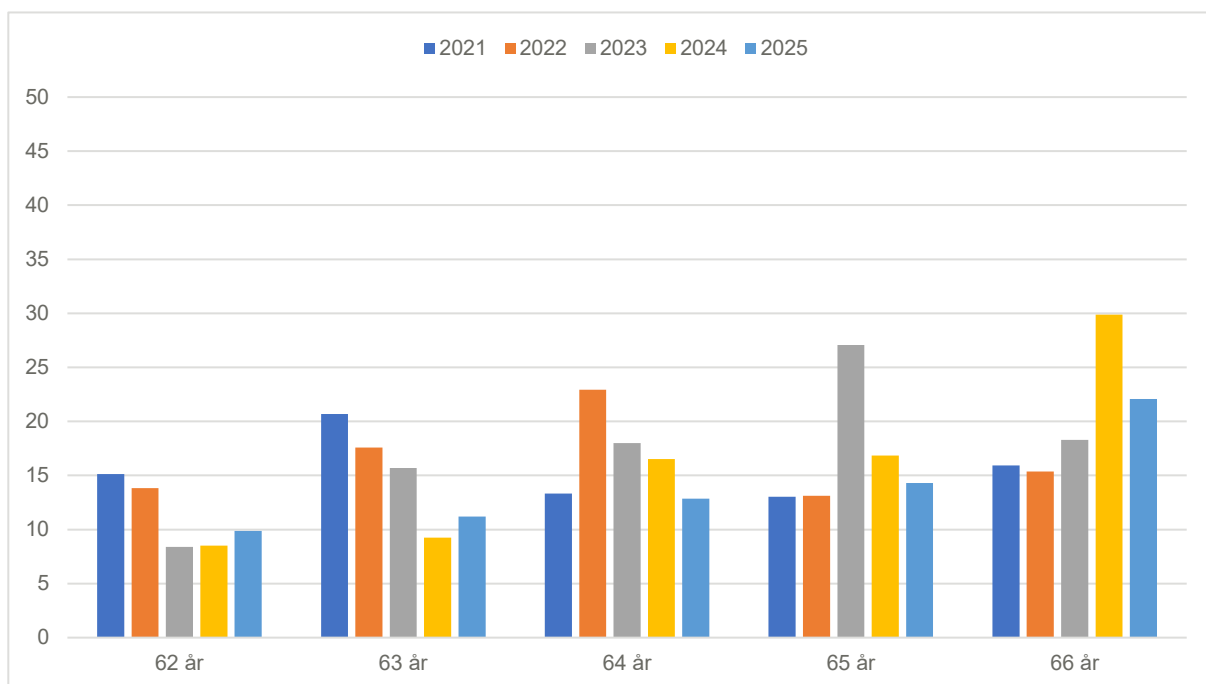
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.9 Uføreandeler i Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP. Kvinner. Prosent

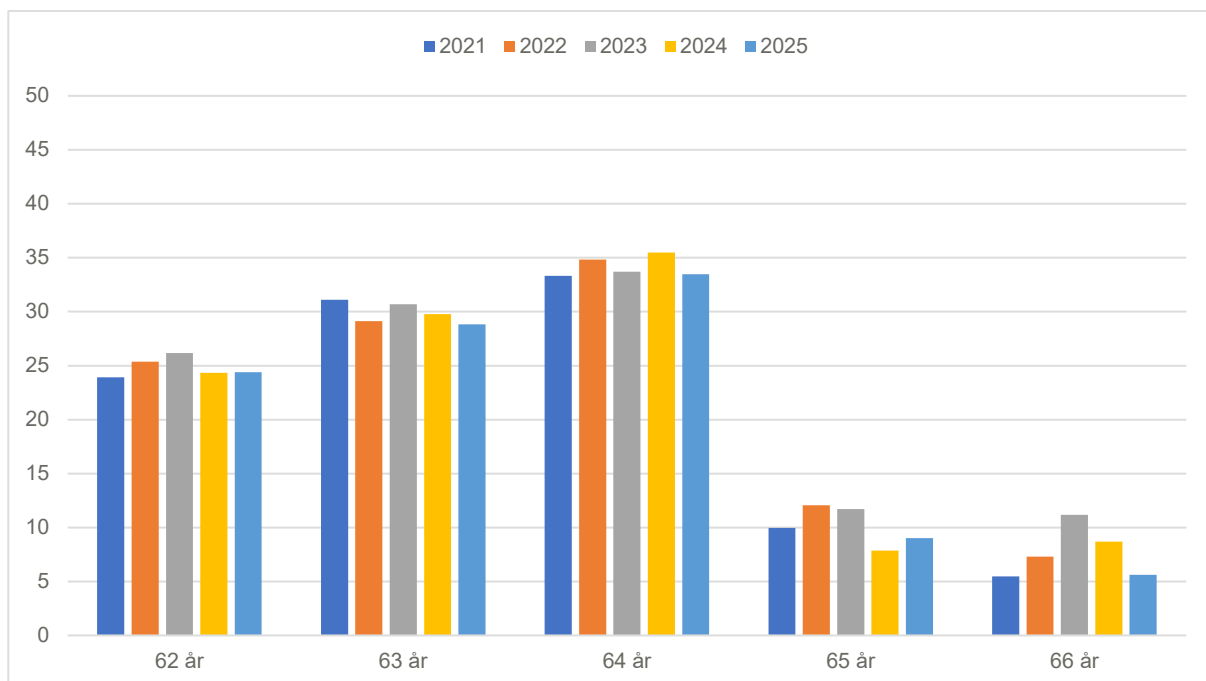
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.10 Uføreandeler i Fellesordningen for fylkeskommuner i KLP. Menn. Prosent

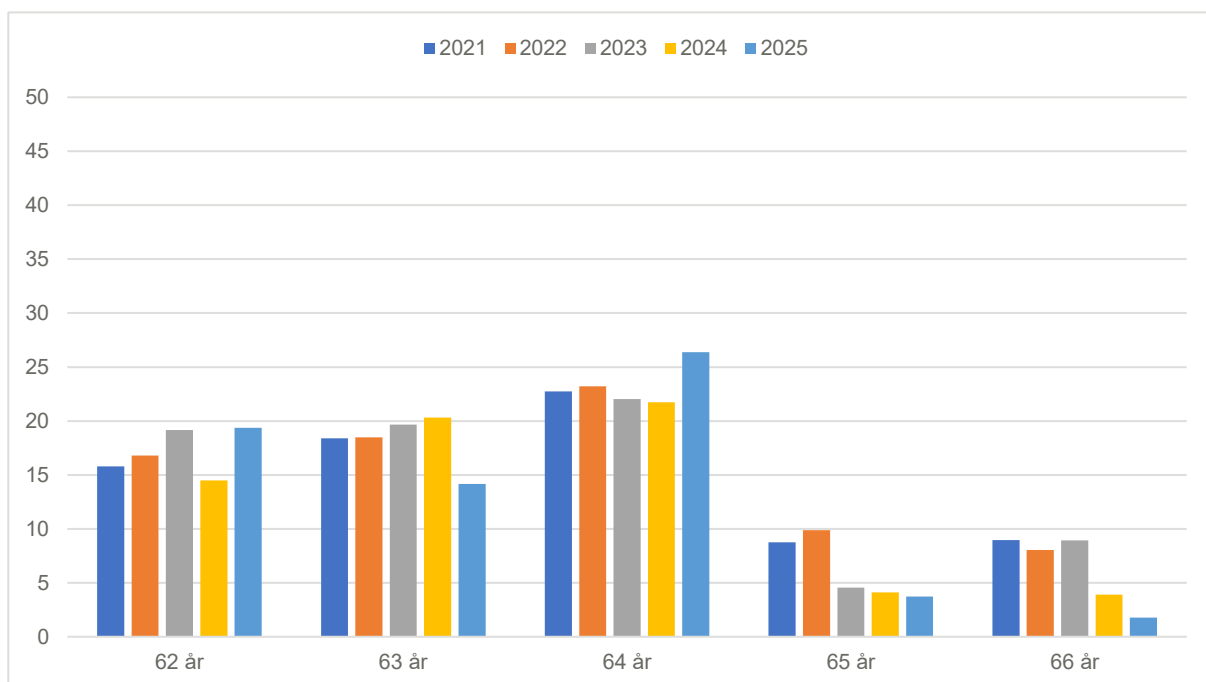
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.11 Uføreandeler i Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. Kvinner. Prosent

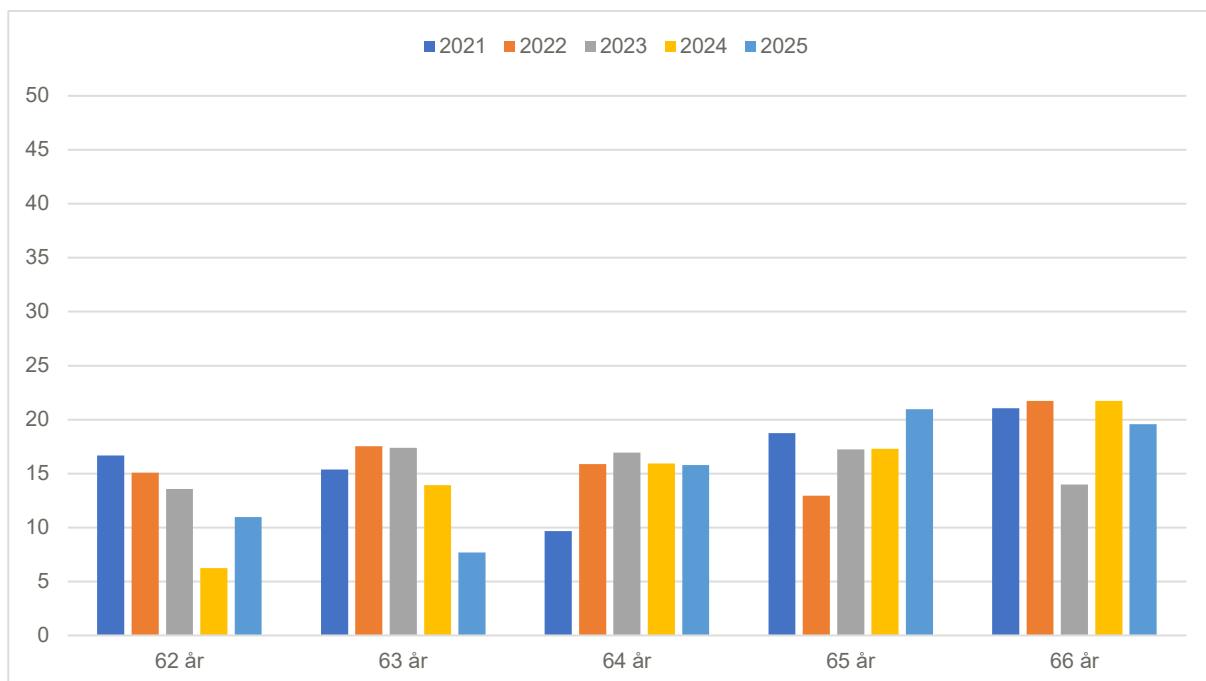
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.12 Uføreandeler i Pensjonsordningen for sykepleiere i KLP. Menn. Prosent

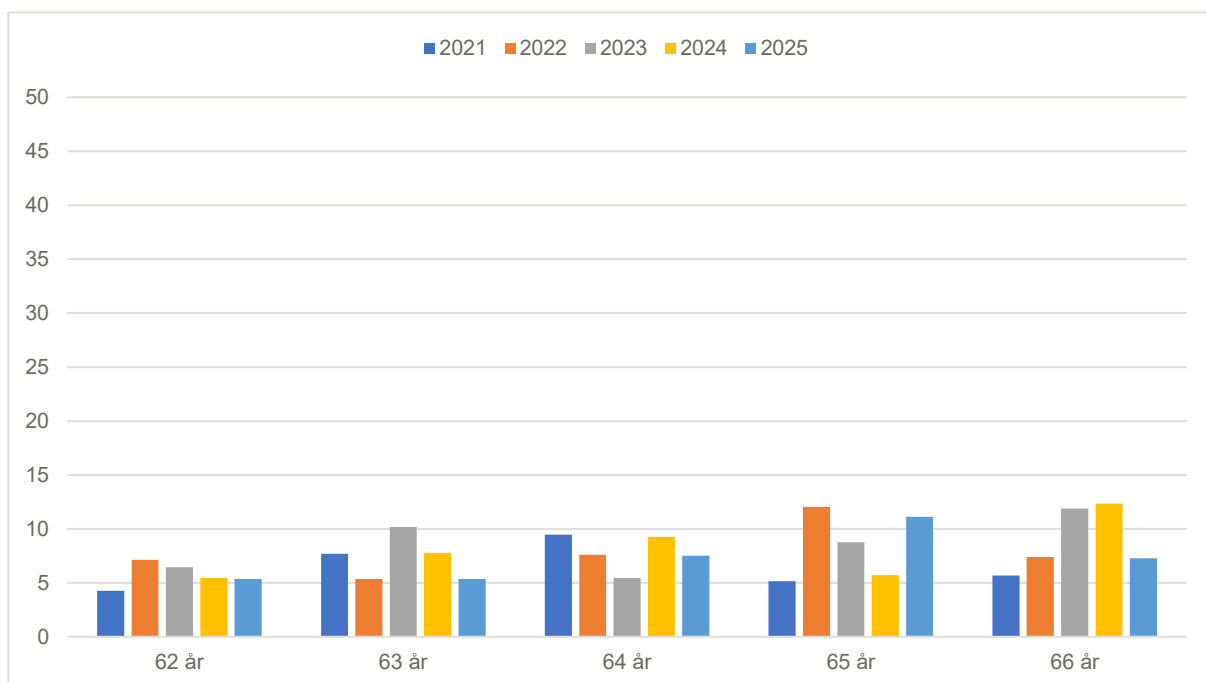
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.13 Uføreandeler i Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP. Kvinner. Prosent

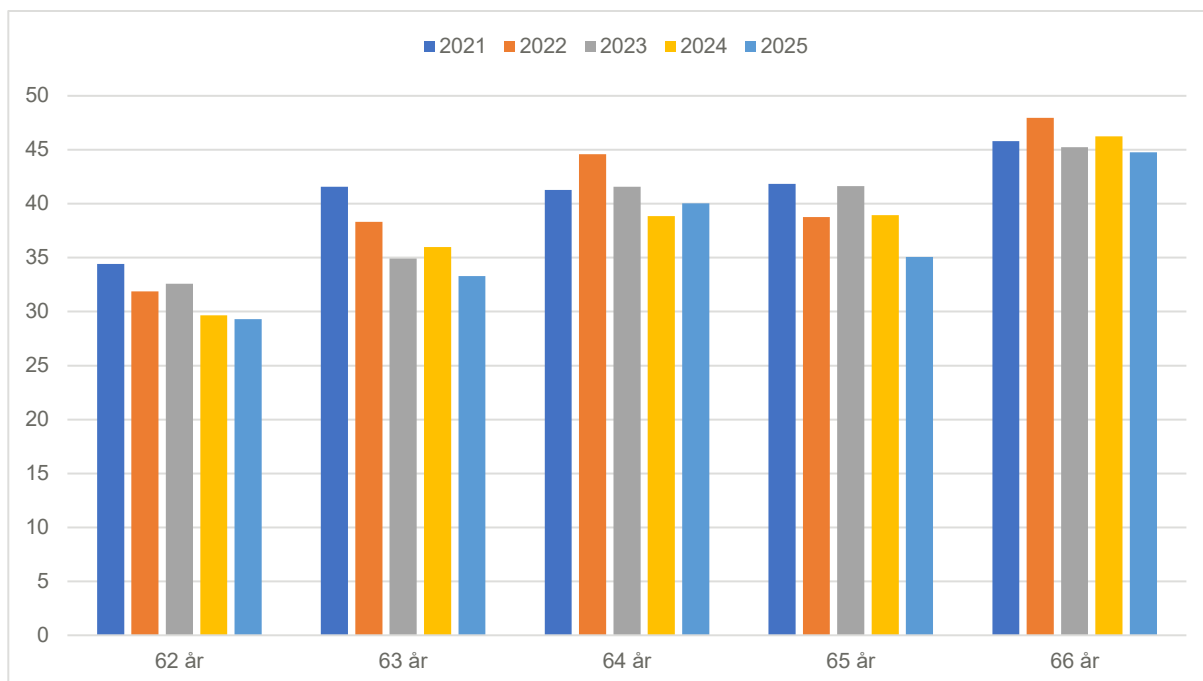
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.14 Uføreandeler i Pensjonsordningen for sykehusleger i KLP. Menn. Prosent

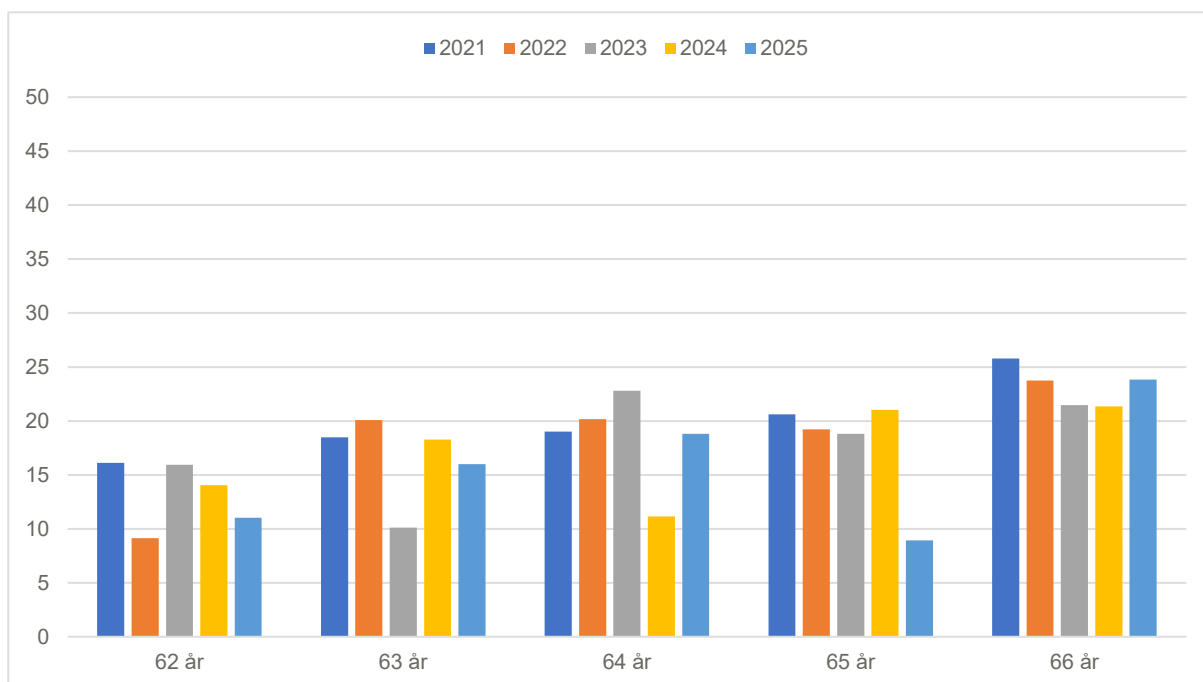
Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.15 Uføreandeler i Fellesordningen for statlige helseforetak KLP. Kvinner. Prosent

Kilde: Kommunal landspensjonskasse

Figur B.16 Uføreandeler i Fellesordningen for statlige helseforetak i KLP. Menn. Prosent

Kilde: Kommunal landspensjonskasse